

Projekti i Energjisë së Erës në Bajgorë

*Sistemi i Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMS)
duke përfshirë Strukturën Organizative*

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

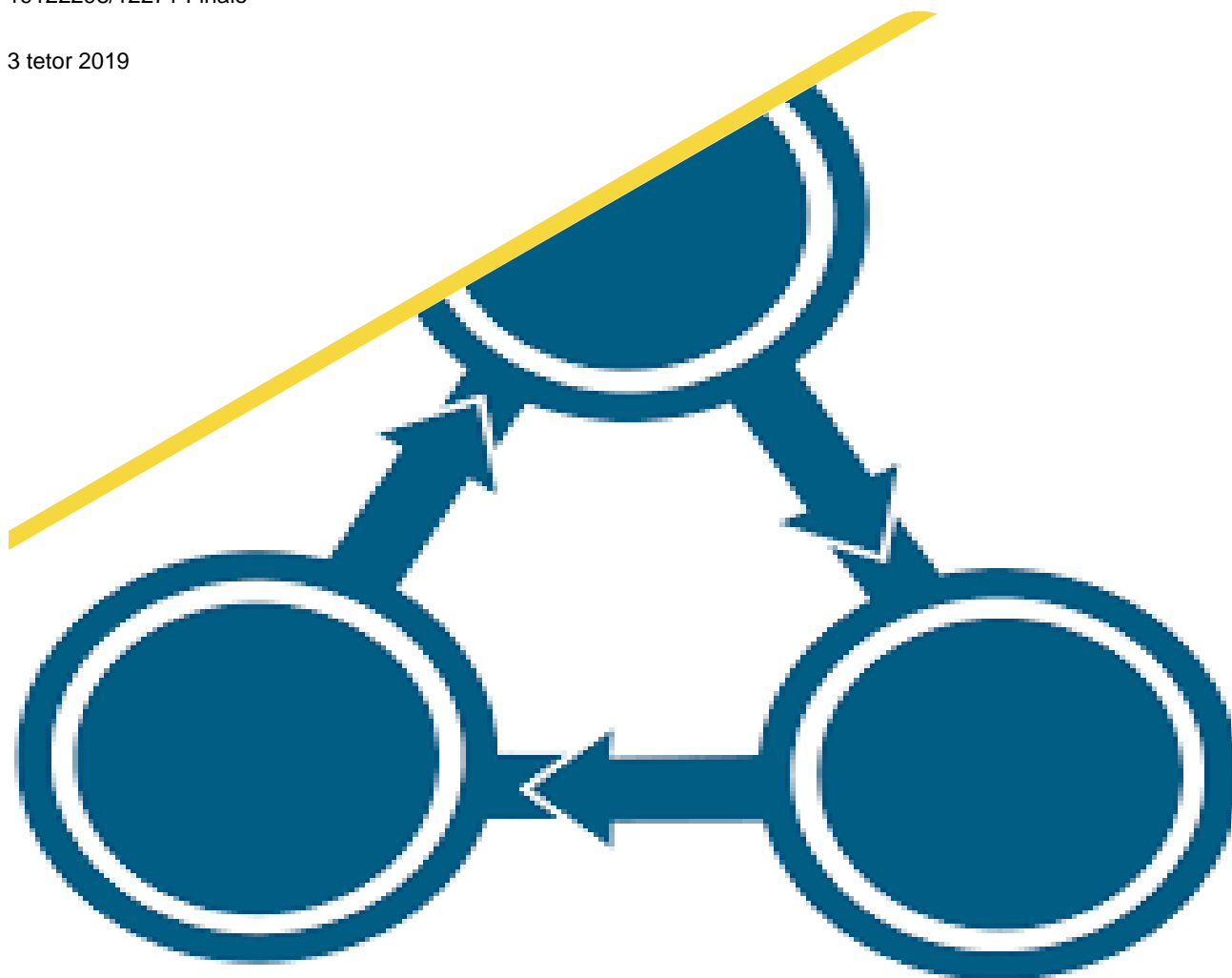
Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12271 Finale

3 tetor 2019

Akronimet dhe definicionet

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm prej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Objektet / pajisjet:

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	1
2.0 POLITIKAT KRYESORE DHE STANDARDET	2
2.1 Standardet kombëtare dhe rregulloret	3
2.2 Standardet ndërkombëtare	4
2.3 Vlerat e limituara të projektit.....	4
2.3.1 Planifikimi Mjedisor dhe Social	4
2.3.2 Planifikimi shëndetësor dhe i sigurisë.....	5
3.0 STRUKTURA E ESMS	6
3.1 Struktura e manualit	7
3.2 Struktura e ESMS	7
4.0 ZBATIMI DHE OPERIMI	9
4.1 Burimet, rolet, përgjegjësitë dhe detyrat	9
4.2 Trajnimi, vetdijësi dhe kompetenca	12
4.3 Komunikimi	12
4.4 Dokumentimi	13
4.5 Kontrolli operacional.....	14
4.5.1 Cështjet mjedisore dhe sociale	14
4.5.2 Cështjet e shëndetit në punë dhe të sigurisë.....	15
4.6 Gatishmëria dhe reagimi ndaj emergjencave	17
5.0 KONTROLLIMI.....	19
5.1 Monitorimi dhe matjet.....	19
5.1.1 Monitorimi mjedisor dhe social.....	19
5.1.2 Monitorimi i shëndetit në punë dhe sigurisë	19
5.1.3 Vlerësimi i përshtatshmërisë	19
5.1.4 Mirëmbajtja e të dhënave.....	21
5.1.5 Auditimi	22
6.0 VLERËSIMI MENAXHERIAL.....	22
TABELAT	
Tabela 1: Lista e kontraktorëve të përfshirë në fazën e ndërtimit	2

Tabela 2: Standardet ndërkombëtare dhe rregulloret	3
Tabela 3: Standardet Ndërkombëtare	4
Tabela 4: Lista e ESMP-ve	6
Tabela 5: Rolet dhe përgjegjësit	10

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky manual identifikon dhe prezanton kornizën dhe strategjinë për zbatimin e planit të Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMS) të projektit të Parkut të Erës në Bajgorë (Projekti); manuali është zhvilluar në pajtim me politikat e kompanisë SOWI, dhe me zotimet e ndërmarra në VNMS, kornizën ligjore në Kosovë, me kërkesat e politikave mjedisore dhe sociale dhe të performancës të BERZH, standardet e performancës të KNF dhe guidat specifike dhe të përgjithshme të KNF për mjedis, shëndet dhe siguri.

Dokumenti ka për qëllim të shërbejë si dokument gjithpërfshirës për ESMS dhe nga tani e tutje do të referohet si 'Manuali i ESMS' (ose vetëm 'manuali'). Termi 'ESMS' do të përdoret për të referuar ESMS manualin, Planet e Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMS-të) dhe dokumentacionin përcjellës.

ESMS në këtë manual aplikohet për dyjat, fazën e ndërtimit dhe fazën e operimit të Projektit. ESMS gjithashtu shërben si manual për të kontraktuarin për aktivitete të Inxhinierimit, Prokurimit dhe Ndërtimit (EPC) të Projektit, për të adresuar çështjet mjedisore dhe sociale sipas standardeve të përshkruara më lartë.

Më shumë informata për fazën operative të funksionimit të Projektit do të paraqiten përgjatë zhvillimit andaj rekomandohet që manuali i ESMS dhe planet tjera të ndërlidhura, të jenë subjekt i procesit të rishikimeve dhe vlerësimeve sistematike para fillimit të operimeve për të mundësuar përfshirjen dhe vlerësimin e informatave relevante të ndërlidhura më çështje mjedisore dhe sociale. Qëllimi i këtij Manuali është të definojë:

- Standardet e përcaktuara për ESMS të Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit;
- Fushëveprimin e ESMS gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit;
- Përgjegjësitë dhe zotimet për zbatimin e ESMS;
- Kornizën për definimin dhe zbatimin e masave të zbutjes të aplikueshme për Projekt;
- Fron kornizë të definimit, zbatimit dhe menaxhimit të aktiviteteve të monitorimit;
- Kornizë për vlerësimin e performancës mjedisore dhe sociale dhe përshtatshmërinë e manualit të ESMS dhe planeve të ndërlidhura.

ESMS aplikohet në kushte normale të operimit gjatë aktiviteteve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson në mënyrë specifike situatat emergjente. Këto situata adresohen në Planin e Reagimit ndaj Urgjencës (PRU).

Objektiva e përgjithshme e ESMS është të identifikojë masat e zbutjes dhe monitorimit për aktivitetet e ndërtimit dhe operimit me qëllim të:

- Miratojë një hierarki të zbutjes dhe shmangjes, dhe aty ku shmangja nuk është e mundshme, të minimizimit dhe rikthimit në gjendje të mëparshme të ndikimeve në mjedis;
- Të zhvillojë dhe zbatojë politika, plane dhe procedura për të integruar çështjet mjedisore dhe sociale në kornizën e përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë jetëgjatësisë së tij;
- Të zhvillojë program monitorimi për vlerësimin e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- Raportojë rezultatet e auditimeve periodike dhe të ofrojë aktivitete për përmirësimin e gjendjes, nëse është e nevojshme, për të arritur tek objektivat e planifikuara.

Kompania do të ketë kontrollë të plotë mbi operimin sidonqoftë, kontraktorët janë zotuar të mirëmbajnë aktivitete të ndryshme gjatë periudhës së operimit.

SOWI do të ketë kontratat në vijim për operimin e parkut të erës:

- FSA me furnizuesin e turbinave (GE) për operimin dhe mirëmbajtjen e turbinave

- BoP+Menaxhimin e Aseteve me kontraktorë tjerë për operimin dhe mirëmbajtjen e parkut të erës (duke mos përfshirë turbinat e erës)

Si shtesë, kontraktorët në vijim do të jenë të përfshirë në fazën e ndërtimit.

Tabela 1: Lista e kontraktorëve të përfshirë në fazën e ndërtimit

Nr.	Punët / Shërbimet	Kompania
1	Kontraktori për BOP	Notus energy Kosovo (Kosovë/Gjermani)
2	Punimet ndërtuese për rrugët e casjes dhe vendqëndrimet e ngurta	Gjeo Mineral (Kosovë)
3	Punimet ndërtuese të themeleve të turbinave	Schmees Bau (Gjermani)
4	- LP 110 kV - Kabllot e brendshme	Elektrostublla (Kosovë)
5	- Punët ndërtuese të NS në Selac - Kabllot e brendshme – punët elektrike në NS në Selac - pajisjet primare dhe sekondare elektrike - punët ndërtuese në NS në Vushtri - Punët elektrike në NS në Vushtri - SCADA (nënstacion dhe OST)	Ēibres (Gjermani)
6	Siguria	Bajgora Security (Kosovë)
7	Mbikqyrja e punëve të ndërtimit / shëndeti dhe siguria	H & B consulting (Kosovë)
8	Menaxher për Shëndet dhe Siguri	Zonnum (Kosovë)
9	Kontrollor	N.SH Geodeti (Kosovë)
10	Transportimi i turbinave	GE & ZabgrebTrans (SHBA/Gjermani dhe Kroaci)
11	Ngritja e turbinave	GE (SHBA/Gjermani)

2.0 POLITIKAT KRYESORE DHE STANDARDET

Kjo pjesë përfshinë të gjitha politikat, standardet dhe kërkesat për ESMS-të, që janë të aplikueshme për projektin gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit.

Kjo pjesë përfshinë referenca në:

- Ligjet dhe rregulloret e aplikueshme kombëtare, duke përfshirë edhe obligimet e vendit në kuadër të ligjeve dhe traktateve ndërkombëtare;
- Standardet e aplikueshme ndërkombëtare, shembull, ato të lëshuara nga:

- Kërkesat e Performancës së BERZH (Maj 2014) dhe udhëzimet e ndërlidhura me kornizën rregullative të BE-së (Rregulloret dhe Direktivat e BE-së).
- Standardet e Performancës të KFN (2012) dhe udhëzimet e përgjithshme të MSHS (Mjedisit, Shëndetit dhe Sigurisë) si dhe udhëzimet specifike të MSHS për sektor.

Projekti pritet të plotësojë standardet më të rrepta kombëtare dhe Kërkesat e Performancës të BERZH (duke përfshirë edhe kornizën rregullative të BE-së). Udhëzimet e Përgjithshme të KNF të MSHS do të aplikohen atëherë kur ka mungesë të standardeve të aplikueshme të Kosovës dhe BE-së.

2.1 Standardet kombëtare dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet ndërkombëtare dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Date
Ligji nr. 03/L-025 për mbrojtjen e mjedisit
Ligji nr. 03/L-043 për parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes
Ligji nr.03/L-233 për mbrojtjen e natyrës
Ligji nr. 03/L-214 për vlerësimin e ndikimit në mjedis
Ligji nr.03/L-230 për vlerësimin strategjik mjedsior
Ligji nr. 03/L-160 për mbrojtjen e ajrit nga ndotja
Ligji nr. 04/L-174 për planifikimin hapësinor
Ligji nr.03/L-212 për punë
Ligji nr. 04/L-161 për siguri dhe shëndet në punë
Ligji nr. 04/L-219 për ndërkombëtarët
Ligji nr.05/L-023 për mbrojtjen e të ushqyerit me qumësht gjiri
Ligji nr. 04/L-011 për organizimin sindikal në Kosovë
Ligji nr. 03/L-200 për greva
Ligji nr. 04/L-006 për shoqëritë tregtare
Ligji nr. 2002/9 për inspektoratin e punës

2.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet Ndërkombëtare

Standardet Ndërkombëtare
Kërkesat e Performancës dhe Politikat Mjedisore dhe Sociale të Berzh (KP) – Maj 2014
BERZH KP 1: Vlerësimi dhe Menaxhimi i Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale
BERZH KP 2: Kushtet e punës dhe puna
BERZH KP 3: Eficienca e menaxhimit të burimeve dhe kontrolli dhe parandalimi i ndotjes
BERZH KP 4: Shëndeti dhe Siguria
BERZH KP 5: Përvetësimi i tokës, zhvendosja jo-vullnetare dhe ekonomike
BERZH KP 6: Mbrojtja e biodiversitetit dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore të gjalla
BERZH KP 7: Banorë indigjenë
BERZH KP 8: Trashegimia kulturore
BERZH KP 9: Ndërmjetësit financiarë
BERZH KP 10: Ndarja e informatave dhe angazhimi i bashkëpunëtorëve
Direktiva 2011/92/BE, e plotësuar nga Direktiva 2014/52/BE
Të gjitha direktivat dhe rregulloret e BE-së të aplikueshme për Projekt
Standardet e Performancës (SP) të KNF dhe Shënimet Udhëzuese (SHU)
Udhëzimet e përgjithshme të KNF në MSHS: Mjedisore
Udhëzimet e përgjithshme të KNF në MSHS: Mjekësia e punës dhe Siguria
Udhëzimet e përgjithshme të KNF në MSHS: Shëndeti i komunitetit dhe Siguria
Udhëzimet e përgjithshme të KNF në MSHS: Ndërtimi dhe dekomisionimi
Udhëzimet sektoriale të KNF në MSHS: Energjia e erës (07/08/2015)
Udhëzimet sektoriale të KNF në MSHS: Transmetimi i energjisë elektrike dhe shpërndarja (20/04/2007)
Standardet e Performancës (PS) të KNF dhe Shënimet Udhëzuese (SHU)
Akomodimi i të punësuarëve: proceset dhe standardet, shënimet udhëzuese nga KNF dhe BERZH

2.3 Vlerat e limituara të projektit

2.3.1 Planifikimi Mjedisor dhe Social

SOWI ka përcaktuar një grup Planesh të Sistemit për Menaxhim Mjedisor dhe Social (ESMS), në pajtim me politikat dhe zotimet e SOWI, që adresojnë çështje mjedisore dhe sociale të identifikuara në VNMS si çështje potenciale me rrezik dhe ndikim të madh.

ESMS-të duhet zbatuar në kompaninë SOWI dhe në Projekt, duke përfshirë:

- Kontraktorin për EPC (duke përfshirë edhe nënkontraktorët), kontraktorët tjerë dhe furnizuesit kryesor mbi të cilët SOWI ka kontrollë dhe ndikim;
- Objektet e ndërlidhura (sipas definimit të BERZH KP1: *“objektet që nuk financohen nga BERZH si pjesë e projektit dhe mund të jenë entitete të ndara ekzistenca dhe zhvillimi i të cilave varet ekzskuzivisht nga projekti dhe shërbimet dhe mallërat e të cilave janë esenciale për operim të suksesshëm”*).

Niveli i detajeve dhe kompleksitetit të ESMS-ve është në përpjestim me ndikimet dhe rreziqet e pritura të Projektit.

Secili ESMS identifikon qartë objektivat e përgjithshme (ose qëllimin) dhe targeted. ESMS-të gjithashtu identifikojnë IKP-të (indikatorët kryesor të performancës) që mund të jenë të llojit kualitativ dhe kuantitativ dhe performance e të cilave duhet monitoruar. Për secilin IKP planet identifikojnë (për aq sa është e mundur), targetet kryesore (për indikatorët kuantitativ) dhe kriterin e pranueshmërisë (për indikatorët kualitativ) që mund të përcillen në periudha të ndryshme kohore. Targetet ose kriteret e pranueshmërisë mund të nxjerren nga kërkesat specifike të rregulloreve; rastet kur targetet e identifikuara gjithashtu përfaqësojnë kërkesa rregullative janë të specifikuar në plan.

2.3.2 Planifikimi shëndetësor dhe i sigurisë

SOWI është e përkushtuar të zbatojë të gjitha masat e arsyeshme për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e të punësuarëve. Masat parandaluese dhe mbrojtëse janë të identifikuara sipas listës së prioritetëve:

- Eliminimi i rrezikut duke larguar aktivitetin nga procesi i punës;
- Kontrollimi i rrezikut në burimin e tij përmes përdorimit të kontrolleve inxhinierike;
- Minimizimi i rrezikut përmes disajnit të sistemeve të sigurta të punës dhe masave administrative ose institucionale të kontrollit;
- Ofrimi i pajisjeve të caktuara personale mbrojtëse (PPM) bashkë me aktivitete trajnimi, përdorimi dhe mirëmbajtje të PPM.

Zbatimi i masave parandaluese dhe kontrolluese ndaj rreziqeve të punës është e bazuar në vlerësimin e përgjithshëm të rrezikut dhe analizat e rrezikut në punë. Rezultatet e këtyre analizave janë të prioritetuara si pjesë e një plani të veprimit të bazuar në mundësinë dhe rrezikun e ekspozimit ndaj rreziqeve të identifikuara.

Plani ‘SSP’ (Shëndeti dhe Siguria e Punës) përshkruan elementet kryesore për zbatimin e sistemit për çështje që ndërlidhen me menaxhimin e SSP-ve. Ky plan aplikohet në aktivitetet e punës dhe tek të punësuarit nën menaxhim të SOWI, kontraktorit të EPC dhe nënkontraktorëve, dhe kontraktorëve tjerë.

Si shtesë, identifikimi i rreziqeve të punës për secilin pozicion dhe të punësuar përcakton procedurat e SSP dhe udhëzimet e punës, që duhen zhvilluar nga të gjitha kompanitë që operojnë në lokacionin e ndërtimit dhe të gjitha kompanitë që do të operojnë në parkun e erës gjatë fazës së operimit dhe mirëmbajtjes.

Procedurat dhe udhëzimet e punës duhen të jenë në pajtim me natyrën dhe madhësinë e Projektit dhe duhet të përmbajnë dispozita mbi masat parandaluese dhe mbrojtëse, duke përfshirë modifikimin, zëvendësimin ose eliminimin e elementeve ose substancave të rrezikshme.

3.0 STRUKTURA E ESMS

ESMS-të e Projektit janë të strukturuar si në vijim:

- Politikat mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë (MSSHS politikat) e kompanisë SOWI;
- Manuali për ESMS (ky dokument);
- Planet e Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP);
- Procedurat, udhëzimet e punës;
- Regjistrimet / raportimet e zbatimit të ESMP;

Para përcaktimit të ESMP, është zbatuar Plani Fillestar i Menaxhimit të Ndërtimit (PFMN) për pjesën e parë të punëve me qëllim të përcaktimit të kërkesave për menaxhimin e ndikimeve potenciale që rrjedhin nga aktivitetet e parashikuara të ndërtimit.

Lista e Planeve të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP) që duhen zbatuar për përmbushjen e përkushtimeve të SOWI në VNMS janë të listuara në tabelën më poshtë; të njëjtat janë listuara sipas Kërkesave të Performancës (KP) të BERZH. Dy kolonat e fundit tregojnë nëse planet janë zhvilluar për gjatë fazës së ndërtimit, fazës së operimit ose për që të dy fazat.

Tabela 4: Lista e ESMP-ve

BERZH KP (KNF SP)	Planet / Procedurat	Kund.	Për.
KP 1: Vlerësimi dhe Menaxhimi i Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale (KNF SP1 5-24)	<ul style="list-style-type: none"> ■ VNMS ■ Manuali i ESMS ■ Procedurat e trajnimit dhe vetdijësimit 	X X X	X X X
KP 2: Kushtet e punës dhe puna (KNF SP2)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Burimet Njerëzore dhe Puna ■ Kontraktorët, Menaxhimi i Kanaleve të Furnizimit dhe Plani i Prokurimit 	X X	X X
KP 3: Eficienca e menaxhimit të burimeve dhe kontrolli dhe parandalimi i ndotjes (KNF SP3 - KNF EHS GL)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Plani Gjithpërfshirës i Menaxhimit të Emergjencave (PGJME) (plani për i hershëm i ndërtimit) ■ Plani i parandalimit të ndotjes <ul style="list-style-type: none"> ■ Mbeturina ■ Mbetje të ujit ■ Cilësia e ajrit ■ Zhurma ■ Materialet e rrezikshme ■ Trafiku ■ Kontrollimi i erozionit dhe rivendosja 	X X X X X X X X	X X X X X X
KP 4: Shëndeti dhe Siguria (KNF SP4 - KNF EHS GL)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Plani i Menaxhimit të Shëndetit dhe Sigurisë (PSHS) në Punë ■ Plani i Menaxhimit të Shëndetit dhe Sigurisë në Komunitetit ■ Plani i menaxhimit të trafikut ■ Plani i Menaxhimit të Emergjencave dhe Reagimit ■ Plani i menaxhimit të asbestit 	X X X X X	X X

BERZH KP (KNF SP)	Planet / Procedurat	Kund.	Për.
KP 5: Përvetësimi i tokës, zhvendosja jo-vullnetare dhe ekonomike (KNF SP5)	-	-	-
KP 6: Mbrojtja e biodiversitetit dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore të gjalla (KNF SP6)	■ Plani i Menaxhimit të Biodiversitetit	X	X
KP 7: Banorët indigjenë (KNF SP7)	-	-	-
KP 8: Trashegimia kulturore (KNF SP8)	■ Plani i Menaxhimit të Trashegimisë Kulturore (duke përfshirë Procedurës për Identifikimin e Mundësive)	X	-
KP 10: Ndarja e informatave dhe angazhimi i bashkëpunëtorëve (KNF SP1 25-36)	■ Plani për Angazhimin e Bashkëpunëtorëve (PAB)	X	X

3.1 Struktura e manualit

Ky Manual dhe ESMP-të përfshijnë, për çështje specifike mjedisore dhe sociale, procesin e tërësishëm të menaxhimit sipas ISO 14001 për planifikim, operim, kontrollim dhe vlerësim.

Andaj, ky Manual është strukturuar sipas skemës në vijim:

- 1.0 Qëllimi dhe fushëveprimi
- 2.0 Politikat kryesore dhe standardet
- 3.0 Struktura e ESMS
- 4.0 Zbatimi dhe operimi
- 5.0 Kontrollimi (shembull: monitorimi dhe auditimi)
- 6.0 Vlerësimi menaxherial

3.2 Struktura e ESMS

ESMS-të janë të strukturara sipas skemës në vijim:

■ Qëllimi dhe fushëveprimi i Planit

Kjo pjesë përfshinë përshkrimet gjithpërfshirëse dhe sistematike të të gjitha kërkesave, përkushtimeve, veprimeve, masave mbrojtëse etj. që plani ka për qëllim t'i zbatojë.

■ Detyrat dhe përgjegjësitë

Kjo pjesë përshkruan detyrat dhe përgjegjësitë brenda projektit (SOWI dhe Kontraktorët) që janë përgjegjës për zbatimin e planit dhe për t'u siguruar se plani është duke u zbatuar nga Kontraktorët. Kjo pjesë sqaron nëse zbatimi i planeve duhet bërë nga Kontraktorët.

■ Politikat kryesore dhe standardet

Kjo pjesë përfshinë politikat, standardet dhe kërkesat që duhen plotësuar për zbatimin e planit. Pjesa gjithashtu mund të përfshijë tabela me indikatorët kryesorë të performancës (IKP-të) dhe targetet e përcaktuara nga korniza ligjore ose standardet. Nën-pjesët në vijim përshkruajnë listën e dokumenteve burimore dhe kërkesave që janë të përfshira në plan (shikoni pjesën “Kërkesat ligjore dhe tjera” të këtij manuali).

- Standardet kombëtare dhe rregulloret
- Standardet ndërkombëtare
- VNMS
- Dokumentet tjera (shembull: lejet)

■ Masat e zbutjes

Kjo pjesë përshkruan masat dhe veprimet e zbutjes (që burojnë nga dokumentet burimore) që secili plan ka për qëllim t'i zbatojë. Pjesa krijon një lidhje të qartë në mes të zotimeve (që burojnë nga dokumentet burimore) dhe masat e zbutjes të kërkuara dhe në mes masave të zbutjes dhe kriterëve të pranueshmërisë. Përgjegjësitë janë caktuar për t'u siguruar se secili nga planet ka palë përgjegjëse në SOWI (kontraktorët, nënkontraktorët) për zbatimin e tyre (shikoni edhe pjesën “Kontrolli i operimeve” të këtij Manuali).

■ Aktivitetet e Monitorimit

Kjo pjesë përshkruan veprimet e monitorimit që do të zbatohen brenda planeve përkatëse. Ajo identifikon metodologjitë e matjes, IKP-të, targeted / kriteret e pranueshmërisë dhe limitet e nevojshme. Përgjegjësitë janë caktuar për t'u siguruar se secili aktivitet i monitorimit ka palë përgjegjëse të zbatimit (SOWI, Kontraktorët, Nënkontraktorët).

■ Auditimi dhe vlerësimi

Kjo pjesë përshkruan sistemin e auditimit dhe vlerësimit për të mundësuar zbatimin korrekt të ESMP-ve.

■ Raportimi

Kjo pjesë përshkruan kërkesat e raportimit të rezultateve të aktiviteteve të monitorimit dhe të performancës kundrejt targeteve / kriterit të pranueshmërisë të përcaktuar në plan, si dhe intensitetin e raportimit dhe përgjegjësitë.

4.0 ZBATIMI DHE OPERIMI

4.1 Burimet, rolet, përgjegjësitë dhe detyrat

Zbatimi dhe përcaktimi i planeve efikente të ESMS kërkon nga të gjitha palët e përfshira në projekt (SOWI, kontraktorët dhe nënkontraktorët) të përcaktojnë strukturë të dedikuar me përgjegjësi të identifikuara për menaxhimin e çështjeve mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë së Projektit.

Grafet e përshkruara në Shtojcën 1 përfaqësojnë politikat e adoptuara të SOWI për themelimin dhe zbatimin e ESMP-ve gjatë fazës së ndërtimit (duke përfshirë edhe atë të komisionimit). Grafet duhet të përgatiten edhe për fazën e operimit.

Si për fazën e ndërtimit ashtu edhe atë të operimit, Kontraktori duhet të zhvillojë dhe zbatojë një strukturë të dedikuar organizative.

Detyrat kryesore dhe përgjegjësitë për zbatimin e ESMS janë të përshkruara në secilin ESMP dhe në Tabelën 5 më poshtë.

Tabela 5: Rolet dhe përgjegjësit

Roli	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë specifike
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhmenti do të sigurojë alokimin e burimeve të mjaftueshme dhe të kualifikuara në baza të rregullta për të siguruar zbatimin e suksesshëm të veprimeve, masave dhe aktiviteteve të monitorimit brenda përgjegjësisë së SOWI. Kjo do të përfshijë përzgjedhjen e kontraktorëve të profilizuar për detyra specifike të nevojshme në kuadër të ESMS, sikurse por jo edhe të limituara në hulumtimet e menaxhmentit, aktivitetet e monitorimit dhe analizimin e të dhënave dhe raportimin; Definimi i qartë i detyrave dhe përgjegjësisë brenda sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social për personelin në nivel ndërtimi ose në nivel administrativ, 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i Manualit dhe të ESMP-ve dhe planeve dhe procedurave tjera të kontraktorëve dhe nënkontraktorëve për projektin; Ndërmarrja e veprimeve konkrete për të adresuar parregullsitë bazuar në raporte të auditimit, raporte të monitorimit të performancës dhe në casjen e propozuar të Menaxherit të SOWI për SHSM;
Menaxheri për SHSM (Shëndet, Siguri, Mjedis)	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se Manuali dhe ESMP-të janë të datës së fundit dhe në pajtim me natyrën dhe shkallën e Projektit si dhe të sigurojë zbatimin e suksesshëm të tyre; Përcaktimi i aktiviteteve të inspektimit dhe auditimit për të siguruar zbatimin korrekt të këtij Manuali dhe të ESMP-ve tjera; dhe të detyrave të kontraktorit Mbledhja, organizimi dhe vlerësimi i të dhënave të monitoruara dhe raporteve të monitorimit të performancës të siguruar nga kontraktorët dhe informimi i Menaxhmentit, bashkëpunëtorëve dhe financierëve mbi këto detaje; 	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se masat dhe aktivitetet e monitorimit nën përgjegjësinë e SOWI janë ndërmarrë brenda afatit kohor dhe sipas kërkesave të këtij Manuali dhe ESMP-ve; Të adresojë parregullsitë përmes propozimit të veprimeve të parandalimit dhe / ose përmirësimit, dhe nëse është e nevojshme, përditësimi i këtij Manuali dhe ESMP-ve tjera; Informimi i menjëhershëm i Menaxhmentit mbi parregullsitë;

Roli	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë specifike
Kontraktori për EPC dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ zbatimi i suksesshëm i detyrave në pajtim me këtë manual, me ESMP-të dhe aranzhimet kontraktuale; ■ Respektimi i kërkesave të MSHS dhe përfshirja e tyre në ESMS; ■ Mirëkuptimi ndaj orarit dhe çështjeve logjistike të aktiviteteve të monitorimit. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Të ofrojë të dhëna relevante të monitorimit dhe raporte të monitorimit sipas përcaktimit në këtë manual dhe ESMP-ve tjera; ■ Të propozojë ndryshime dhe përmirësime në aktivitetet e monitorimit që janë të përfshira në Manual dhe në ESMP-të tjera; ndryshimet e propozuar do të vlerësohen dhe aprovohen nga Menaxheri për MSHS dhe Menaxhmenti.
Të gjithë të punësuarit dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Plotësimi i kërkesave për menaxhim mjedisor. ■ Raportimi i aktiviteteve që shkaktojnë çështje të panevojshme në biodiversitet. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Të ofrojë fakte se masat relevante të zbatjes brenda ESMP-ve aktuale janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar gjatë ekzekutimit të punëve.

4.2 Trajnimi, vetdijësimi dhe kompetenca

SOWI ofron trajnime adekuate për të gjithë të punësuarit dhe menaxherët, për tu siguruar se:

- Personeli është i vetdijshëm për rëndësinë e zhvillimit dhe zbatimit të Politikave të SOWI, ESMS-së dhe ESMP-ve dhe kërkesave të tyre dhe se dështimi në zbatimin e tyre mund të sjellë ndikime të dukshme në mjedis, banorë dhe në të punësuarit e Projektit.
- Personeli përgjegjës brenda strukturës organizatve për performancën mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë së Projektit ka njohuritë, aftësitë, dhe përvojën e nevojshme për të performuar, duke përfshirë edhe njohuri në ligjet e aplikueshme, rregulloret dhe kërkesat e KFN të standardeve të performancës dhe udhëzimet përkatëse;
- Personeli ka njohurinë, shkathtësinë dhe përvojën për të zbatuar masat dhe aktivitetet specifike të përcaktuara nga ESMS si dhe mbi metodat e zbatimit të tyre në mënyrë efikase.

Kontraktorit i kërkohet të zhvillojë 'Procedurën e Trajnimit dhe Vetdijësit' si dhe programin e trajnimit për personalin dhe personelin e nënkontraktorëve. Procedura do të identifikojë nevojat e trajnimit, planifikimin e trajnimit dhe zbatimin; do të përmbajë udhëzime specifike për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e një programi të përditësuar trajnimi në fushën e MSSHS (mjedisit, shoqërore, shëndetësore dhe të sigurisë).

Menaxheri për Burime Njerëzore është përgjegjës për përditësimin e Procedurës së Trajnimit, në përkrahje të Menaxherit të SHSM.

4.3 Komunikimi

Në lidhje me Projektin, rrjedhat e përshkruara të komunikimit më poshtë mund të dallohen:

- a) komunikimi i brendshëm në mes të niveleve dhe funksioneve të ndryshme të organizatës;
- b) komunikimi i brendshëm i Projektit në mes të palëve të përfshira në Projekt (shembull SOWI, Kontraktorët);
- c) komunikimi i nevojshëm me palët e interesuara nga jashtë, në lidhje me çështjet mjedisore dhe sociale.

Komunikimi i brendshëm në mes të funksioneve dhe përgjegjësve të ndryshëm dhe brenda palëve të Projektit adresohet përmes këtij Manuali dhe në dokumentet tjera sikurse në ESMS dhe ESMP, procedura dhe udhëzime të punës.

Komunikimi me dhe ankesat nga palët e jashtme të interesuara janë të adresuara përmes një pjese të vecantë më poshtë. Konsultimet dhe ankesat me punëtorë janë gjithashtu të adresuara përmes një pjese të vecantë më poshtë.

Konsultimet me të punësuarit dhe ankesat

Kontraktori duhet të zhvillojë një 'Mekanizëm të Ankesave' mbi menaxhimin e ankesave të punëtorëve të Projektit. Mekanizmi do të përfshijë kornizën për pranimin, regjistrimin, përgjigjen dhe lehtësimin e ankesave dhe vërrejtjeve të të punësuarëve në lidhje me çështje të punës dhe të mjekësisë dhe shëndetit në punë.

Kontraktori duhet të kërkojë që edhe ankesat e të punësuarëve nga Nënkontraktorët menaxhohen në mënyrë të ngjashme.

Mekanizmi i hapur i ankesave për të punësuar dhe jo-të-punësuar duhet të zbatohet në mënyrë të vecantë. Kjo bëhet me qëllim të sigurimit se të gjithë të punësuarit në formë direkte ose indirekte në Projekt, janë të informuar për këtë kanal specifik të dorëzimit të ankesave. Duhet siguruar edhe që menaxhimi i mekanizmit të ankesave bëhet në pajtim me indikatorët e përcaktuar dhe që buxheti dhe burimet e duhura janë të alokuara.

Angazhimi i bashkëpunëtorëve dhe ankesat

SOWI ka përcaktuar një proces efektiv të angazhimit të Bashkëpunëtorëve, që ka për qëllim të ndërtojë marrëdhënie të fuqishme, konstruktive dhe përgjegjëse me qëllim të menaxhimit të suksesshëm të rrezeve dhe ndikimeve mjedisore dhe sociale të projektit, duke filluar nga faza e VNMS.

Analizat e Bashkëpunëtorëve dhe planifikimet janë të paraqitura në 'Planin për Angazhimin e Bashkëpunëtorëve' (PAB), që përshkruan aktivitetet që duhet zbatuar nga SOWI për të siguruar procesin gjithëpërfshirës dhe angazhimin e të gjithë Bashkëpunëtorëve relevant, duke përfshirë edhe Komunitetet potencialisht të Ndikuara (në vecanti ata që punojnë në fushën e turizmit dhe peshkimit) dhe grupet tjera të cënueshme, përgjatë gjithë jetëgjatësisë së projektit.

PAB do të përditësohet në baza të rregullta për t'u siguruar se:

- Përshtatet me qëllimet e cdo faze të Projektit;
- Adreson rezultatet e aktiviteteve të konsultimit me Bashkëpunëtorë;
- Adreson ankesat e pranuar nga Bashkëpunëtorët.
- Në vecanti, PAB i përditësohet në fazën e Ndërtimit:
- Përfshinë Mekanizëm për Dorëzimin e Ankesave, një procedurë që ofron kornizën e pranimit, regjistrimit, përgjigjes dhe informata mbi zgjidhjen e propozuar për çështjet e ngritura nga Komunitetet e Ndikuara dhe ankesave për performancën mjedisore dhe sociale të SOWI;
- Sigurojë shpërndarjen e informatave relevante për Komunitetet e Ndikuara në lidhje me:
 - Qëllimin, natyrën dhe shkallën e Projektit;
 - Kohëzgjatjen e aktiviteteve të propozuara të Projektit;
 - Cdo rrezik dhe ndikim potencial në këto komunitete bashkë me maësat relevante të zbutjes;
 - Planin e parashikuar të procesit të angazhimit të Bashkëpunëtorëve;
 - Mekanizmin e Ankesave;
- Sigurojë se procesi i Konsultimeve me Bashkëpunëtorë dhe i Pjesëmarrjes është përcaktuar dhe i përshtatshëm për Komunitetet e Ndikuara potencialisht, me procesin e tyre të vendimarrjes dhe me nevojat e grupeve të cënuara.
- Dokumentojë se si reagueset nga Procesi i Konsultimit dhe Pjesëmarrjes së Bashkëpunëtorëve (duke përfshirë edhe pikpamjet potenciale të Komuniteteve të Ndikuara) do të përfshihen në procesin e vendimarrjes në nivelin e Menaxhmentit të SOWI dhe përdoren për të përmirësuar masat e zbutjes;
- Të sigurojë raportet periodike për komunitetet e ndikuara potencialisht, që përshkruan progresin e zbatimit të ESMS në çështjet që mund të përfshijnë rrezik të vazhdueshëm dhe / ose ndikimet në këto Komunitete, dhe në çështjet e identifikuara përmes procesit të Konsultimit ose të mekanizmit të dorëzimit të ankesave.

Kontraktori nuk është i obliguar të zhvillojë plan të PAB për shkak se ky aktivitet është në listën e përgjegjësisë të SOWI. Sipas nevojës, kontraktori duhet të bashkëpunojë me SOWI për:

- Të ofruar informatat e nevojshme për të përpiluar përgjigjet ndaj kërkesave të Bashkëpunëtorëve;
- Të ofruar përkrahjen e nevojshme për të adresuar ankesat e Bashkëpunëtorëve.

4.4 Dokumentimi

Bazuar në rezultatet e VNMS, të gjitha planet dhe procedurat menaxheriale janë zhvilluar.

Sa i përket përmbajtjes së dokumentit aktual, dokumentimi i ESMS përbëhet nga:

- Politikat;
- Manuali i ESMS;
- Planet e Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP);
- Planet dhe procedurat;
- Udhëzimet e punës;
- Regjistrat / raportet dhe dëshmitë e zbatimit të ESMS.

Të gjitha dokumentet dhe procedurat e ESMS janë të lëshuara, reviduara dhe kontrolluara sipas Sistemit të Menaxhimit të Projektit të SOWI. Këto aktivitete të kontrollit të regjistrave janë të paraqitura në këtë Manual.

Struktura në vijim ka për qëllim të shërbejë si rregull e përgjithshme; më shumë dokumente mund të zhvillohen nga SOWI ose Notus sipas nevojës dhe në faza të ndryshme të ndërtimit ose operimit. Në fazën aktuale, kontraktori për EPC duhet të zhvillojë:

- Politikat e fazave operacionale
- Procedurat e sigurisë
- Plani i emergjencave;
- Udhëzimet e punës;
- Regjistrat e monitorimit;

4.5 Kontrolli operacional

4.5.1 Cështjet mjedisore dhe sociale

Cështjet kryesore mjedisore dhe sociale duhen adresuar përmes ESMS, janë identifikuar përmes VNMS dhe mund të përmbliidhen si në vijim:

- Punësimi dhe cështjet e punës
- Cështjet e shëndetit publik në lidhje me punëtorë dhe komunitetin lokal
- Emetimet në ajër (në vecanti të pluhurit)
- Rreziqet e ndërlidhura me trafik dhe ndikimet
- Emetimet e zhurmës
- Emetimet e ujit të mbetur
- Mbeturinat
- Menaxhimi i materialeve të rrezikshme
- Menaxhimi i tokës
- Menaxhimi i ujit dhe burimeve të energjisë
- Menaxhimi i biodiversitetit

Procesi i VNMS nuk ka identifikuar ndikime të mundshme kulturore në trashëgiminë kulturore. Prezenca e trashëgimisë kulturore gjatë ndërtimit është vlerësuar si shumë e ulët. Në cdo rast, si pjesë e procesit të ESMS

të SOWI, është zhvilluar “Procedura e Identifikimit të Mundësive” për menaxhimin e identifikimit të mundësive që duhen aplikuar në rast se zbulohen objekte të trashëgimisë kulturore, në pajtim me kërkesat e BERZH KP 8.

Kontrollet operacionale për çështje të rëndësishme mjedisore dhe sociale janë adresuar nga SOWI në ESMP-të dhe në vecanti, në pjesën e ESMP të titulluar ‘Menaxhimi i metodave dhe masave të zbutjes’, si dhe me politikat e MSSHS-së dhe zotimet e përfshira në VNMS.

4.5.2 Çështjet e shëndetit në punë dhe të sigurisë

Çështjet kryesore të shëndetit në punë janë të adresuara nga plani i Kontraktorit për Shëndet në Punë dhe Siguri (SHPS) janë:

- Ushtrimi i tepërt, dëmtimet dhe sëmundjet ergonomike;
- Rrëshqitjet dhe rëniet nga lartësitë e ndryshme
- Puna në lartës, rëniet nga lartësia
- Goditjet nga objektet dhe nga rënia e mundshme e materialeve dhe veglave të punës
- Ekspozimi ndaj pluhurit të prodhuar nga burime të ndryshme
- Hapësirat e kufizuara dhe gjermimet
- Makineria në lëvizje
- Ekspozimi ndaj materialeve kimike, të dëmshme ose të ndezshme, dhe ndaj mbeturinave.

Një Analizë e Rreziqeve në Punë (ARRP) për secilën pozicion të fuqisë punëtorë kërkohet: ARRP do të përfshijë procedurat e SHPS dhe udhëzimet e punës që duhen zhvilluar nga të gjitha kompanitë që operojnë në lokacionin e Ndërtimit dhe që udhëheqin operime të ndryshme dhe aktivitete të mirëmbajtjes së parkut pas përfundimit.

Procedura dhe udhëzimet e punës duhen të jenë në pajtim me natyrën dhe madhësinë e Projektit dhe duhet të përmbajnë dispozita mbi masat parandaluese dhe mbrojtëse, që përfshijnë modifikimin, zëvendësimin ose eliminimin e kushteve ose substancave të dëmshme.

Procesi i identifikimit të rreziqeve dhe vlerësimit të rrezeve është proces i vazhdueshëm dhe duhet të përsëritet sa herë që shfaqen ndryshime të rëndësishme të kushteve të punës ose operime të reja të punës, ose makineri të reja që përdoren për qëllim të Projektit. Procedurat e SHPS dhe udhëzimet e punës janë subjekt i përmirësimeve të vazhdueshme sipas rezultateve të procesit të vlerësimit të rrezikut.

Të punësuarit në SOWI nuk janë të përfshirë në mënyrë direkte në ndërtim dhe / ose operim në organizatë. Aktivitetet e ndërtimit janë të organizuara dhe të udhëhequra nga Kontraktorët e EPC dhe nënkontraktorët e tyre. Të punësuarit e SOWI kryesisht merren me aktivitete në zyrë dhe me disa tjera në fushën ku realizohet projekti, që kryesisht kanë të bëjnë me inspektime dhe auditime.

Gjatë realizimit të punëve sipas Kontratës së Ndërtimit, Kontraktori do të pajtoj me kërkesat kombëtare dhe ndërkombëtare të përshkruara në pjesën ‘Kërkesat ligjore dhe kërkesat tjera’ të këtij Manuali. Kontraktori do të zbatojë dhe demonstrojë pajtimin me këto kërkesa gjatë gjithë kohës.

Kontraktori duhet të adresojë kërkesat e këtyre standardeve të aplikueshme në formë të Planit specifik të SHPS, që përkon me standardet minimale të SHPS të SOWI dhe kërkesat specifike të projektit të paraqitura në VNMS dhe në këtë manual si dhe Procedurat e Punëve të Projektit / Udhëzimet, që tregojnë për kriteret e operimit që kërkohen për plotësimin e këtyre standardeve përmes Analizave të Rreziqeve të Punës (ARRP).

Lista e procedurave të SHPS dhe udhëzimeve të punës që mund të kërkohen nga Kontraktori dhe Nënkontraktorët për punët e tyre, janë të paraqitura më poshtë (nevoja për procedura të SHPS dhe udhëzimet e punës janë të bazuara në ARRP):

- Trajnimi dhe orientimi
- Siguri në zyrë
- Siguria në udhëtim
- Përgatitjet për situata të emergjencave (mjekësore, zjarrit, kimike, të motit)
- Leja e Punës
- Programi i parandalimit të abuzimit me substance
- Kontrollimi i orëve të punës / punës vetanake
- Siguria
- Higjiena industrial
- Objektet e ushqimit dhe kanalizimit
- Puna në temperature të larta
- Gërryerja përmes shpërthimit
- Komunikimin e rreziqeve
- Kontrollimi i substancave të rrezikshme për shëndet
- Kontrollimi i asbestit të shfaqur
- Ekzaminimi mjekësor para-fillimit të projektit – ndërkombëtar / kombëtar
- Parandalimi i sëmundjeve
- Kontrolli i rrezatimit
- Pajisjet Personale të Mbrojtjes
- Mbrojtja nga rëniet / Puna në lartësi
- Punët me objekte të nxehtësisë së lartë (Saldimi, Prerja, Djegja)
- Pajisjet e Kompresuara të Ajrit dhe Cilindrat e Kompresuar të Gasit
- Vinçat dhe përdorimi
- Ngarkimi dhe shkarkimi i materialeve
- Kamionët industrial për ngritje të fuqive të ndryshme (Forklifts)
- Ashensorët ajror, platformat e ngritjes dhe ngritësit e materialeve / personelit
- Puna afër LP
- Shkallët portative;
- Skelet
- Manual trajtimi

- Pajisje të dorës dhe portative;
- Siguria e punëve elektrike;
- Gërmime, punimin e kanaleve dhe ruajtja
- Punët në tokë dhe betony
- Operimet e gërmimit dhe shpërthimit
- Përgjimi i nxehtë
- Ngritja e celikut
- Pastrimi i ujit në presion të lartë
- Testimi i sistemit të tankut dhe gypave
- Kufizimi i hyrjes në hapësira
- Akomodimi i kërkesave të shëndetit dhe sigurisë

Si shtesë, Kontraktori duhet të sigurohet që:

- Burimet për zbatimin e kërkesave të ESMS janë të përcaktuara;
- Personeli i Kontraktorëve pranon trajnimet e nevojshme për performancë të sigurtë;
- Sistemet e auditimeve dhe inspektimeve rutinore janë të përcaktuara, me qëllim të sigurimit të pajtueshmërisë me kërkesat kombëtare dhe ndërkombëtare si dhe me kërkesat që rrjedhin nga ESMS;
- Sistemet e raportimit dhe hulumtimit të ngjarjeve dhe ndodhjeve mjedisore, të përafërta, aksidenteve, incidenteve dhe rreziqeve të mundshme janë të përcaktuara sipas orarit të dakorduar paraprakisht.

Kontraktori duhet të ofrojë informata mbi progresin në fushën e shëndetit dhe sigurisë në punë tek SOWI në baza të përcaktuara sipas marrëveshjes paraprake.

4.6 Gatishmëria dhe reagimi ndaj emergjencave

Nga Kontraktori kërkohet të themelojë dhe mirëmbajë Planin e Reagimit ndaj Emergjencave (PRE) (i zhvilluar në pajtim me Udhëzimet e KNF mbi PRE – 3.7 Reagimi dhe Gatishmëria ndaj Emergjencave) me qëllim të përgatitjes për reagim ndaj aksidenteve dhe situatave emergjente të ndërlidhura me projektin, në mënyrë që të parandalojë dhe zbusë çfarëdo ndikimi potencial ndaj njerëzve dhe / ose mjedisit.

Kontraktori në PRE do të përfshijë informata të detajuara dhe elementet bazike të përshkruara në vijim:

- Identifikimin e situatave emergjente që mund të shfaqen, dhe komunitetet ose individët që mund të ndikohen;
- Kërkesat e ligjeve të aplikueshme dhe referenca dhe detaje kontaktimi të agjencive qeveritare lokale (shembull: policia, shërbimi i emergjencës, autoritetet e portit);
- Detyrat dhe përgjegjësitë;
- Standardet Procedurale të Operimit (SPO) të reagimit ndaj emergjencave;
- Dispozitat e pajisjeve dhe burimeve dhe ndarja e përgjegjësisë për gatishmërinë dhe reagimin ndaj emergjencave;
- Procedurat e komunikimit, duke përfshirë ato me komunitetet potencialisht të ndikuara dhe agjencitë lokale të qeverisjes;

- Trajnimet periodike me qëllim të sigurimit të reagimit efektiv ndaj situatave të mundshme të emergjencave;
- Gërmimet emergjente periodike, duke përfshirë edhe Komunitetet e Ndikuara për të siguruar gatishmërinë ndaj situatave emergjente
- Vazhdimi i zhvillimit të aktiviteteve dhe kontingjenca.

PRE-të do të adresojnë kushtet emergjente të përshkruara në vijim:

- Këshillimet e sigurië mbi jetën dhe zjarrin, duke përfshirë katastrofat natyrore (sipas udhëzimeve të KNF mbi Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (MSHS) – 3.3 Siguria e jetës dhe sigura nga zjarri)
- Rrjedhjet e mbetjeve të dëmshme kimike në lokacionin e ndërtimit dhe operimi i parkut të erës pas përfundimit (sipas udhëzimeve të KNF mbi Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (MSHS) – 1.5 Menaxhimi i Mbetjeve të Rrezikshme);
- Transportimi i mbetjeve të rrezikshme kimike nga lokacioni (sipas udhëzimeve të KNF mbi Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (MSHS) – 3.5 Transportimi i mbetjeve të rrezikshme);
- Emergjencat e ndihmës së parë (sipas udhëzimeve të KNF mbi Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (MSHS) – 2.1 Disejnim i përgjithshëm i objekteve dhe operimi – Ndihma e parë).

Kontraktori, me përkrahje të SOWI-t, do të përfshijë edhe Komunitetet e Ndikuara dhe agjencitë lokale të qeverisjes në përgatitjen e PRE-ve.

Kontraktori, me përkrahje të SOWI-t, do të udhëhqë ushtrime periodike të emergjencave, që përfshijnë edhe Komunitetet e Ndikuara dhe agjencitë lokale të qeverisjes në baza periodike. Këto ushtrime mbi emergjencat, do të duhet të dokumentohen nga Kontraktori.

PRE-të duhen rishikuar dhe reviduar periodikisht, sipas nevojës, me qëllim të reflektimit të kushteve të ndryshuara gjatë fazës së ndërtimit. Një PRE e vecantë do të zhvillohet për menaxhmentin e parkut të erës, para fillimit të fazës së operimit.

Kontraktori duhet të dokumentojë përgatitjen dhe aktivitetet e reagimit ndaj emergjencave në mënyrë të duhur, duke përfshirë edhe burimet, përgjegjësitë, dhe duhet të ofrojë, sipas kërkesës, informata specifike ndaj Komunitetit të Ndikuar dhe agjencive tjera relevante të qeverisjes.

PRE do të jetë subjekt i auditimit dhe inspektimeve periodike nga SOWI dhe Kontraktori sipas procedurës së auditimit dhe jo-konfirmimit.

5.0 KONTROLLIMI

5.1 Monitorimi dhe matjet

5.1.1 Monitorimi mjedisor dhe social

Aktivitetet e monitorimit dhe matjes dhe raportimet për çështje të rëndësishme mjedisore dhe sociale, adresohen përmes ESMP, dhe në vecanti në pjesën 'Monitorimi (matjet)' dhe 'Raportimi', bashkë me politikat e mjedisit, sociale, shëndetit dhe sigurisë (politikat e MSSHS) dhe përkushtimet e përfshira në VNMS.

ESMP ofron informatat e nevojshme për të monitoruar performancën mjedisore dhe sociale dhe për të siguruar pajtueshmërinë e ESMS me kërkesat rregullative kombëtare dhe ndërkombëtare me kërkesat tjera të ESMS.

Intensiteti i aktiviteteve të monitorimit dhe matjes duhet të jetë në përpjestim me rreziqet dhe ndikimet e identifikuar në ESMS dhe me kërkesat dhe obligimet tjera relevante.

Fushëveprimi, frekuenca, metodologjia dhe përgjegjësitë (SOWI ose Kontraktori) të këtyre masave të monitorimit dhe matjes, si dhe nevojat e raportimit, janë të përshkruara në ESMP dhe varen nga natyra e aktiviteteve të identifikuar të monitorimit, dhe ndërmirren në pajtim me kërkesat e aplikueshme të projektit (përkushtimet në VNMS, KP të BERZH dhe rregulloret në Kosovë).

Nëse kërkohet, monitorimi duhet të përshtatet sipas veprimeve të mundshme që kërkohen nga autoritetet relevante rregullative.

SOWI është përgjegjëse për mbledhjen dhe grumbullimin e informatave në lidhje me aktivitetet e monitorimit që udhëheqen nga Kontraktori dhe për zhvillimin, përditësimin dhe menaxhimin e mjeteve për mbledhjen dhe grumbullimin e të dhënave.

5.1.2 Monitorimi i shëndetit në punë dhe sigurisë

Nga Kontraktori kërkohet të zhvillojë një program të monitorimit të shëndetit në punë dhe sigurisë. Programi i monitorimit të shëndetit në punë dhe sigurisë duhet të verifikojë performancën e strategjive për parandalim dhe kontroll. Indikatorët e përzgjedhur do të duhet të përfaqësojnë strategjitë më të rëndësishme të shëndetit në punë, shëndetit dhe rreziqeve nga materiet e rrezikshme dhe zbatimin e strategjive përkatëse. Andaj, programi i monitorimit të shëndetit në punë dhe sigurisë që do të zhvillohet nga Kontraktori duhet të përfshijë, në minimum:

Inspektimet e sigurisë, testimet dhe kalibrimet e:

- Pajisjeve kritike të shëndetit në punë dhe sigurisë (shembull vilushkarët, vinçat dhe liftat);
- Të gjitha karakteristikat e sigurisë dhe masat e kontrollimit të rrezikut me fokus në inxhinieri dhe karakteristika të mbrojtjes personale (shembull pajisjet e mbrojtjes për siguri adekuate në përdorim sipas kërkesës);
- Procedurat e punëve të rrezikshme (shembull: leja për punë),
- Monitorimi i ekspozimit të punësuarëve: metodologjia e monitorimit, lokacionet, intensiteti dhe parametrat duhen përcaktuar individualisht për secilin veprim ose aktivitet, sipas analizave të të rrezikshmërisë (shembull monitorimi i pluhurit, monitorimi i cilësisë së ajrit në ambient të mbyllur)

5.1.3 Vlerësimi i përshtatshmërisë

Vlerësimi i përshtatshmërisë do të zhvillohet përmes auditimit të brendshëm (luteni ti referoheni pjesës mbi 'Auditimin dhe Jo-Konformitetet' për më shumë detaje); vlerësimi i përshtatshmërisë adreson:

- Kërkesat rregullative të legjislacionit në Kosovë
- Lejet relevante që dhurohen brenda legjislacionit në Kosovë

■ Zotimet e ndërmara nga SOWI në VNMS

Cfarëdo kërkesë nga dokumentet më lartë, që nuk është plotësuar ose është plotësuar pjesërisht, do të rezultojë në 'Jo-Përshtatshmëri', që do të trajtohet sipas përshkrimit në pjesën: 'Jo-Konformitetet, Jo-Përshtatshmëria, Veprimet Parandaluese / Përmirësuese'.

Nga Kontraktori kërkohet të zhvillojë sistem të ngjashëm për vlerësimin e përshtatshmërisë së operimit dhe të operimeve të Nënkontraktorëve.

Jo-Konformitetet, Mosrespektimi, Veprimet e Parandalimit / Përmirësimit

Në përgjithësi, procesi i Auditimit mund të rezultojë në identifikimin e çështjeve të rëndësishme si në vijim:

- Jo-Konformiteti (J-KF): mungesa e plotësimit, devijimi nga kërkesat e ESMS ose
- Mosrespektimi (J-PR): mospërbushja, mungesa ose devijimi i kërkesave nga rregullat e jashtme dhe rregulloret, sikurse KP të BERZH dhe Rregulloreve në Kosovë).
- Observimi (OBS): çështje për të cilat nuk janë identifikuar devijime nga kërkesat por që mund të kërkojnë veprime specifike për përmirësim të performancës.

J-KF-të, J-PR-të dhe OBS-të mund të identifikohen nga cilido pjesëtar i kompanisë SOWI në cdo kohë gjatë fazës së Ndërtimit dhe fazës së Operimit; në këtë rast personi që beson të ketë observuar ndonjë situatë specifike që mund të ketë ndikim shqetësues social, në mjedis, shëndet ose siguri, duhet të informojë menjëherë Menaxherin për Shëndet, Mjedis dhe Siguri (SHMS). Menaxheri për SHMS është përgjegjës të vlerësojë nëse ngjarja e raportuar në fakt përfaqëson J-KF, J-PR apo OBS.

J-KF-të, J-PR-të dhe OBS-të trajtohen nga Menaxheri i SHMS përmes zbatimit të veprimeve parandaluese/përmirësuese, që kanë për qëllim eliminimin e pasojave dhe shkaktarëve, me qëllim të parandalimit të përsëritjes. Sipas këtij vlerësimi, çështjet e raportuara kategorizohen duke marrë parasysh seriozitetin e tyre, sipas përkufizimeve në vijim:

- Niveli 1: devijim i plotë apo mungesë e plotësimit të kërkesave, bazuar në prova objektive. J-KF-të/J-PR-të klasifikohen në nivelin e parë nëse zgjidhja e tyre kërkon koordinimin me institucione të huaja (shembull: autoritetet), nëse të njejtat pritet të kenë ndikim në operimet dhe aktivitetet e SOWI dhe nëse pritet raportimi i tyre në media. Këto J-KF / J-PR duhen komunikuar menjëherë Menaxhmentit të SOWI nga Menaxheri i SHMS, si pjesë e procesit të Vlerësimit Menaxherial. Menaxheri i SHMS propozon PA/Catë; menaxhmenti i SOWI-t i aprovon të njejtat dhe vendos nëse duhen ndërmarrë veprime tjera. J-KF-të dhe J-PR-të e zbatuara duhen treguar bashkëpunëtorëve gjatë njërit prej aktiviteteve periodike të angazhimit.
- Niveli 2: devijim i plotë apo mungesë e plotësimit të kërkesave, bazuar në prova objektive. J-KF-të/J-PR-të klasifikohen në nivelin e dytë nëse zgjidhja e tyre kërkon koordinimin me menaxherë tjerë të brendshëm dhe nëse pritet të kenë ndikim në operimet dhe aktivitetet e SOWI. Këto J-KF / J-PR duhen komunikuar menjëherë Menaxhmentit të SOWI nga Menaxheri i SHMS, si pjesë e procesit të Vlerësimit Menaxherial. Menaxheri i SHMS propozon veprimet parandaluese dhe përmirësuese; menaxhmenti i SOWI-t i aprovon të njejtat dhe vendos nëse duhen ndërmarrë veprime tjera.
- Niveli 3: devijim i pjesërishtëm ose mungesë e plotësimit të kërkesave, bazuar në prova objektive. J-KF-të/J-PR-të klasifikohen në nivelin e dytë nëse zgjidhja e tyre mund të menaxhohet direkt nga Menaxheri i SHMS dhe nëse të njejtat pritet të kenë ndikime të limituara në operimet dhe aktivitetet e kompanisë SOWI. Këto J-KF / J-PR adresohen në mënyrë direkte nga Menaxheri i SHMS përmes veprimeve përmirësuese dhe parandaluese. Raporte të vazhdueshme të vlerësimit do t'i komunikohen Menaxhmentit të SOWI në baza periodike, si pjesë e procesit të Vlerësimit Menaxherial.
- Niveli 4 ka të bëjë me observime (shif më lartë përkufizimin e OBS).

J-KF-ve dhe J-PR-ve të Nivelit 1 dhe 2 shpesh i referohen edhe si 'J-KF/J-PR të mëdha', deri sat ë nivelit 3, si 'J-KF/J-PR të vogla'.

Veprime Përmirësimi

Veprimet e Përmirësimit janë të përshtatshme ndaj ndikimeve të J-KF-ve/J-PR-ve dhe Veprimet e Parandalimit janë të përshtatshme ndaj efekteve të ndikimeve të mundshme.

Kontraktori duhet të zbatojë sistem të ngjashëm për adresimin e J-KF-ve / J-PR-ve operuese dhe të veprimeve të Nënkontraktorëve.

Raportimi dhe hulumtimi i incidenteve të SHPS (Shëndeti në Punë dhe Siguria)

Të gjitha incidentet dhe rreziqet që ndodhin brenda Projektit do të raportohen dhe hulumtohen; të gjitha incidentet duhet raportuar tek SOWI dhe Menaxherët e SHMS të Kontraktorëve.

I gjithë personeli i Projektit është përgjegjës për raportimin e incidenteve (duke përfshirë edhe ato të afërta) dhe të rreziqeve tek mbikëqyrësi sa më shpejtë që ëshë e mundshme, pasi që incidenti të ketë ndodhur dhe rreziku të jetë identifikuar. Për aq sa është e mundur, cdo individ duhet të shmang menjëherë rrezikun e identifikuar, për të mos ekspozuar vetën e tyre ndaj tij.

Incidentet mund të kërkojnë hulumtim të detajuar dhe raportim. Ky raportim duhet të plotësojë kërkesat kombëtare ligjore në lidhje me raportime.

Mospajtimet në lidhje me veprimet e ndërmarra kundrejt rrezikut do të zgjidhen në konsultim me Menaxherët e SHMS.

Secila kompani që operon në vendin e ndërtimit ose në parkun e erës (pas përfundimit), është përgjegjëse për ti ofruar cdo personi nën përgjegjësinë e tyre ligjore që është ndikuar nga ndonjë incident kritik me:

- Shërbime të caktuara të konsultimit dhe këshillimit;
- Program asistimi në punësim;
- Njoftim të menjëhershëm të familjës ose të afërmeve;
- Casje në komunikim të drejtpërdrejtë gjatë gjithë kohës (sikurse përmes telefonëve).

5.1.4 Mirëmbajtja e të dhënave

SOWI duhet të mirëmbajë të dhënat që provojnë performancën e ESMS dhe konformitetin / pajtueshmërinë me kërkesa të përcaktuara në ESMS dhe në rregulloret kombëtare dhe ndërkombëtare. Të dhënat relevante duhet të mirëmbahen dhe arkivohen nën përgjegjësinë e Menaxherit të SHMS në SOWI.

Lista e dokumenteve kryesore të të dhënave të ESMS të SOWI është në vijim:

- Raporte të auditimit të brendshëm;
- Raporte të auditimit të palëve të treta;
- Jo-konformitetet, format e veprimeve përmirësuese / parandaluese;
- Raporte të mbledhjeve të Vlerësimit Menaxherial;
- Raporte të monitorimit të aktiviteteve, duke përfshirë certifikata analitike;
- Raporte të ankesave të dorëzuara në SOWI;
- Raporte të incidenteve të raportuara dhe hulumtimeve;
- Komunikimi me autoritete'

- Materiali i komunikimit i shpërndarë ndër Bashkëpunëtorë;
- Prova të aktiviteteve të angazhimit me Bashkëpunëtorë;
- Cfarëdo dokumenti tjetër relevant që ofron prova për performancën e ESMS.

Procesi i menaxhimit të të dhënave është i përshkruar në pjesë tjera të këtij Manuali.

Nga Kontraktori kërkohet të zbatohet sistem të ngjashëm për menaxhimin e të dhënave në lidhje me operimin dhe operimet e Nënkontraktorëve.

5.1.5 Auditimi

Auditimi i brendshëm

SOWI ka zbatuar sistem të brendshëm të inspektimit dhe auditimit për të verifikuar në mënyrë periodike dhe efektive:

- Zbatimin e saktë të politikave të SOWI për MSSHS, Manualit të ESMS, të ESMP dhe konformitetit të saktë ndaj kërkesave të vendosura në to;
- Zbatimin e saktë të planeve të Kontraktorëve (që rrjedhin nga kërkesat e ESMP-ve të kompanisë SOWI);
- Pajtueshmëria për operimin e projektit në pajtim me kërkesat kombëtare rregullative (korniza ligjore e Kosovës dhe lejet e ndryshme), përkushtimet në VNMS dhe Standardet e Performimit të KNF-së;
- Kontraktori plotëson obligimet kontraktuale.

Programi i brendshëm i inspektimit dhe auditimit është themeluar, zbatuar dhe mirëmbajtur nga SOWI në baza periodike, dhe ka marrë parasysh rëndësinë e MSSHS dhe rezultatet e auditimeve / inspektimeve të mëparshme. Programi i auditimit përfshinë orarin e auditimit, intensitetin dhe objektivat si dhe listën e auditorëve përgjegjës të brendshëm; programi mund të plotësohet bazuar në rezultatet e auditimit si dhe të Vlerësimit Menaxherial.

Nga Kontraktori kërkohet të zbatohet sistem të ngjashëm të auditimit të brendshëm në lidhje me operimin dhe operimet e Nënkontraktorëve.

Auditimi i jashtëm

Auditimi i jashtëm mund të bëhet nga palë të treta, nëse lejohet nga Menaxhmenti i SOWI.

Këto auditime të jashtme kanë për qëllim të verifikojnë:

- Pajtueshmërinë e projektit me kërkesat rigjore në Kosovë (ligji dhe lejet e ndryshme), me përkushtimet ndaj VNMS dhe Kërkesave të Performancës të BERZH;
- Zbatimin e saktë të procesit të MSSHS të kompanisë SOWI, duke përfshirë Politikën, Manualin, ESMP-të, procedurat dhe konformitetin ndaj kërkesave të përcaktuara nga to.

Menaxhmenti i SOWI dhe Kontraktori do të ofrojë gatishmërinë e plotë të të gjitha resurseve, si dhe casje në vendin e punës dhe në dokumentet për të lejuar auditimin e jashtëm.

6.0 VLERËSIMI MENAXHERIAL

Menaxhmenti i kompanisë SOWI do të bëjë vlerësimin e performancës së ESMS në baza periodike (së paku cdo gjysëm viti), me qëllim që të sigurojë vazhdimin e qëndrueshmërisë, kompetencës dhe efektivitetit.

Menaxheri i SHMS është përgjegjës për organizimin e Vlerësimit Menaxherial në rast të:

- Jo-Konformiteteve dhe Mospajtimeve të mëdha (shembull: të Nivelit 1 dhe Nivelit 2);

- Lëndimeve serioze të punëtorëve të SOWI, Kontraktorëve ose Nënkontraktorëve;
- Ndryshimeve të rëndësishme në zhvillimin e Projektin që kërkon adoptimin e ndonjë ndryshimi në procedurën menaxheriale;
- Ankesave me ndikim të mundshëm në media ose në kërkesa tjera;
- Ndryshimeve të rëndësishme të kornizës ligjore.

Menaxheri i SHMS në SOWI është përgjegjës për përgatitjen e agjendës të mbledhjes së Vlerësimit Menaxherial dhe për të mbledhur dokumentet dhe informatat paraprakisht. Dokumentet dhe informatat në mbledhjet e Vlerësimit Menaxherial përfshijnë por nuk janë të limituara në:

- Raprote të brendshme të auditimit dhe të dhëna mbi jo-konformitetet dhe mospajtimet;
- Statistika të lëndimeve;
- Zhvillimi dhe zbatimi i veprimeve përmirësuese dhe parandaluese;
- Raporte të auditimit nga palët e treta;
- Raporte të monitorimit;
- Të dhëna të ankesave.

Menaxheri i SHMS në SOWI është përgjegjës të ofrojë një përmbledhje të performancës së ESMS që nga dita e mbledhjes së fundit të Vlerësimit Menaxherial, të tregojë mbi progresin e veprimeve të vendosura në mbledhjen e fundit, të adresojë çështje specifike sipas nevojave dhe të propozojë, nëse vlerësohet si e nevojshme, veprime tjera që duhen aprovuar nga Menaxhmenti i SOWI.

Menaxheri i SHMS në SOWI është përgjegjës për përgatitjen e raportit të mbledhjes së Vlerësimit Menaxherial, duke përfshirë edhe një përmbledhje të detajuar të veprimeve të vendosura, të masave të adoptuara dhe përgjegjësi të ndërlidhura. Këto mund të përfshijnë ndryshime në dokumentet e ESMS, duke përfshirë politikat, Manualin, ESMP-të. Procedurat dhe udhëzimet e punës.

Menaxhmenti në SOWI është përgjegjës të vendosë për veprimet dhe masat e përshtatshme për natyrën dhe madhësinë e Projektit.

Nga Kontraktori kërkohet zbatimi i një plani të ngjashëm të sistemit të Vlerësimit Menaxherial në lidhje me operimet e saja dhe të nënkontraktorëve.

golder.com

REPORT

Projekti i Energjisë së Erës në Bajgorë Vlerësimi i ndikimit në mjedis dhe social

Punët fillestare të ndërtimit dhe plani i menaxhimit mjedisor dhe social

Dorëzuar te:

SOWI Kosovo LLC

Dorëzuar nga:

Golder Associates S.r.l.

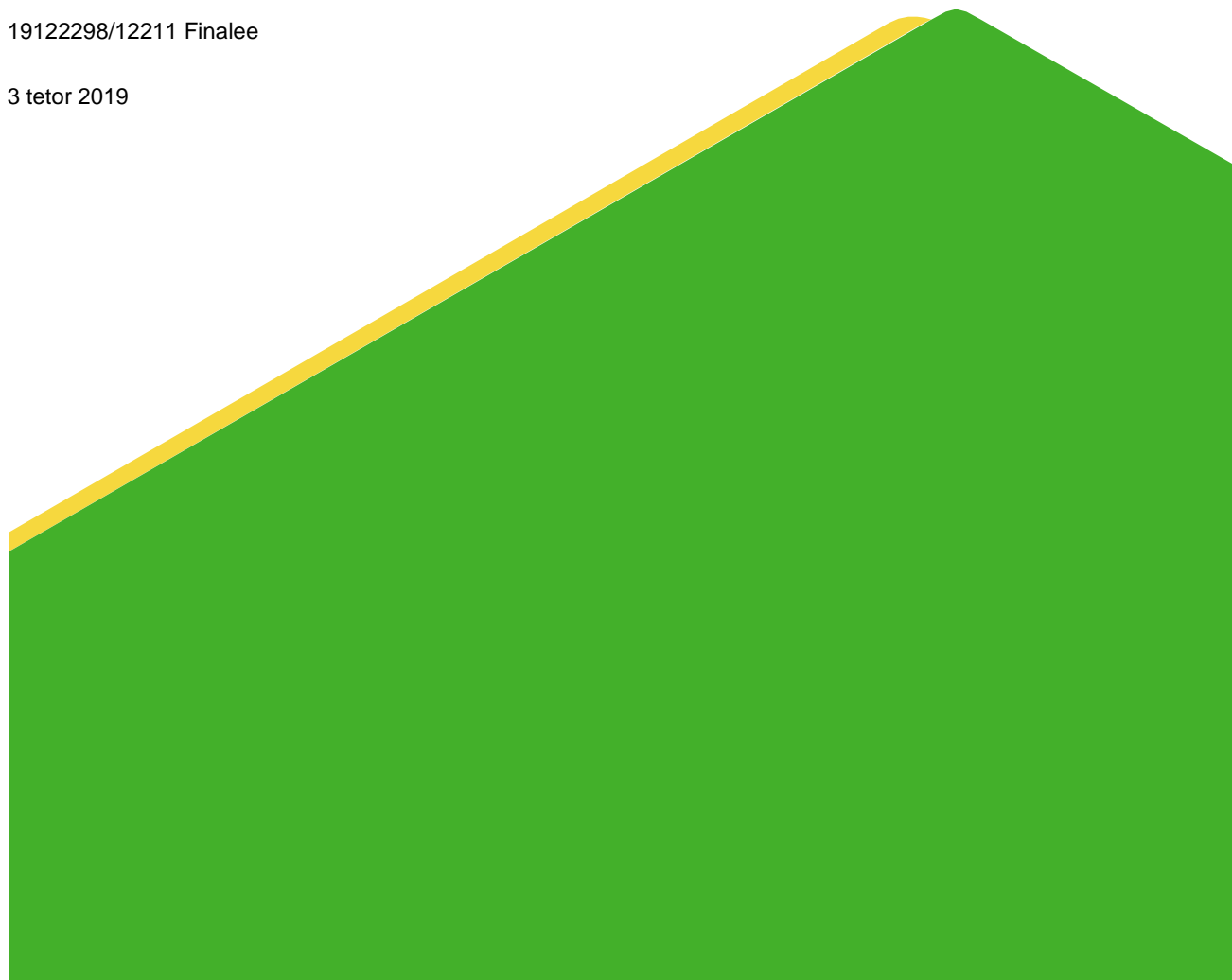
Banfo43 CentreVia Antonio Banfo 4310155 Torino

Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12211 Finalee

3 tetor 2019

Lista e shpërndarjes

1 kopje BERZH

1 kopje për SOWI Kosovo LLC

1 kopje për Enlight Energy

1 kopje për NOTUS

1 kopje për Golder

Përmbajtja

1.0	HYRJE.....	1
2.0	FUSHËVEPRIMI.....	4
3.0	ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	4
4.0	MASAT LEHTËSUESE DHE MONITORUESE	6
5.0	AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	24
6.0	RAPORTIMI	24
6.1	Raportimi i masave lehtësuese	24
6.2	Raportet e monitorimit.....	25
6.3	Raporti i Auditimit	25

TABELAT

Tabela 1: Rolet dhe Përgjegjësitë kryesore.....	4
Tabela 2: Aktivitetet monitoruese dhe të lehtësimit për fazën e ndërtimit.....	8

1.0 HYRJE

Plani i tanishëm i menaxhimit është hartuar për hapat e parë të punimeve të ndërtimit të planifikuara (punimet e përcaktuara LNTP1), këtu pasi të përcaktohen si "aktivitete ndërtimi", që do të përfshijnë (figura 1):

- 1) Instalimi i Nënkontraktorit Kampi i vendit për ndërtimin e rrugëve;
- 2) rindërtimi i afërsisht 600 metrave të rrugës ekzistuese të hyrjes (nuk kërkohet zgjerim);
- 3) zgjerimi (prerjet dhe mbushjet) prej 500 metrash të fillimit të rrugës ekzistuese;
- 4) zgjerimi që pritet të përfshijë prishjen dhe rrafshimin e profileve në 600m të rrugës ekzistuese për ndërtimin e Rrugës kaluese Selac II;
- 5) matës pastrimi në ËTG 7 dhe 8 sipas lejes së ndërtimit (afërsisht 1000m).

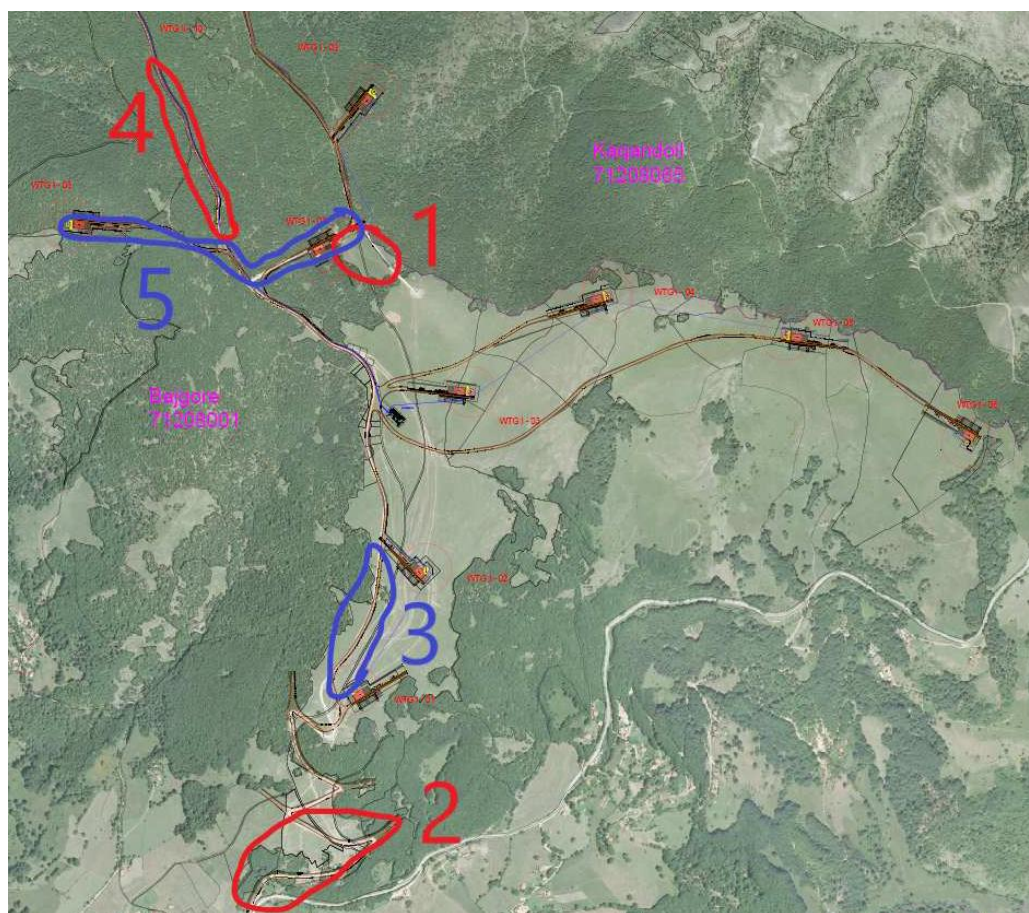

Figura 1: Lokacioni i planifikuar i punëve

Këto aktivitete do të kryhen sipas lejeve të ndërtimit të marra tashmë. Aktivitetet 3 deri 5 do të përfshijnë humbje të kufizuar të habitatit natyror. Aktivitetet 4 deri 5 do të përfshijnë pastrimin e kufizuar të pemëve në mënyrë që të krijoni një matës pastrimi.

Do të hartohen plane specifike të menaxhimit për menaxhimin e aktiviteteve të tjera të projektit të fazave të ndërtimit dhe funksionimit dhe për ndikimet e lidhura me mjedisin.

Do të hartohen plane specifike për menaxhimin e aktiviteteve të tjera të projektit për fazat e ndërtimit dhe funksionimit dhe për ndikimet e lidhura me mjedisin.

Ky dokument është përgatitur për të siguruar pajtueshmërinë me Ligjet vendore dhe gjithashtu të jetë në përputhje me standardet dhe praktikat ndërkombëtare që përgjithësisht mbizotërojnë në industrinë e energjisë, duke përfshirë Standardet përkatëse të Performancës së Korporatës Ndërkombëtare të Financave (IFC 2012 PS) dhe të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH, PR 2014).

Dokumenti përfshin disa masa specifike në terren të identifikuar pas një studimi të përcaktuar nga konsulentët lokal më 4-5 maj me personelin e vendit, i cili ka identifikuar disa tipare të biodiversitetit që kërkojnë vëmendje të veçantë (Figurat 2-6).

Figura 2: Tiparet e biodiversitetit të identifikuar në Seksionin 1

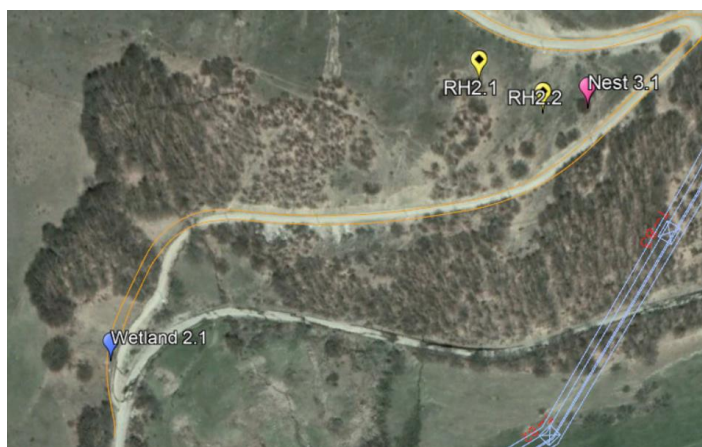

Figura 3: Tiparet e biodiversitetit të identifikuar në Seksionin 2

Figura 4: Tiparet e Biodiversitetit të identifikuara në Seksionin 3

Figura 5: Tiparet e biodiversitetit në Seksionin 4

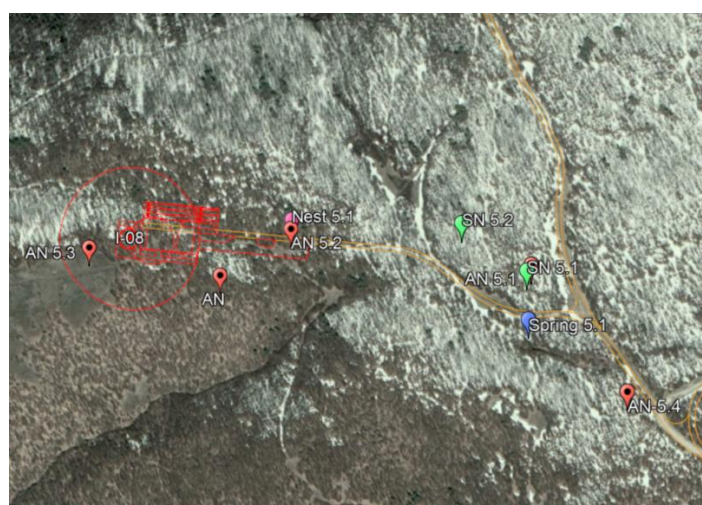

Figura 6: Tiparet e biodiversitetit të identifikuara në Seksionin 5

2.0 FUSHËVEPRIMI

Qëllimi i Planit të Menaxhimit të Mjedisit (PMP) është të përcaktojë kërkesat për trajtimin e ndikimeve të mundshme në mjedis që rrjedhin nga aktivitetet e ndërtimit të parashikuara gjatë aktiviteteve të ndërtimit.

Objektivat e përgjithshme janë identifikimi i masave lehtësuese dhe monitoruese për aktivitetet e ndërtimit me qëllim që:

- ☐ të miratohet një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, minimizimi dhe rivendosja e ndikimit në mjedis;
- ☐ zhvillimi dhe zbatimi i rreptë i politikave, planeve dhe procedurave për integrimin e menaxhimit të mjedisit brenda kornizës së planeve / procedurave / menaxhimit mjedisor dhe shoqëror për procedurat e ciklit jetësor të projektit;
- ☐ të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- ☐ raportimi i rezultateve të auditimeve periodike dhe parashikimi i veprime korrigjuese, nëse është e nevojshme, për të arritur objektivat e planit.

3.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë të përshkruara në Tabelën 1. Grafiku i organizimit për punët e ndërtimit të hershëm është paraqitur në Figurën 7

Tabela 1: Rolet dhe Përgjegjësitë kryesore

Rolet	Përgjegjësitë
Menaxhimi	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Miratimi përfundimtar i Planit të Menaxhimit; ☐ Duke siguruar që burimet e mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve monitoruese. Kjo do të përfshijë përzgjedhjen e kontraktorëve të specializuar për detyra specifike që duhet të kryhen si pjesë e zbatimit të këtij Planit të Menaxhimit, siç janë (por jo të kufizuara në) studime të biodiversitetit, aktivitete monitoruese dhe analiza dhe raportim të të dhënave; ☐ Caktimi i personelit specifik në vend ose në nivelin administrativ, të përcaktojë qartë rolet dhe përgjegjësitë e tyre brenda sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social; ☐ Ndërmarrjen e veprimeve të duhura për të adresuar Mos përputhjet kryesore, bazuar në raportet e auditimit, raportet e monitorimit të performancës dhe qasjen dhe veprimet e propozuara nga Menaxheri HSE.
E&S Menaxheri	<ul style="list-style-type: none"> ☐ duke siguruar që ky Plan i Menaxhimit është i azhurnuar, i adaptuar dhe sigurohet se do të zbatohet në mënyrë efektive; ☐ duke siguruar që veprimet / masat dhe aktivitetet e monitorimit të drejtpërdrejta në përgjegjësi të kryhen me kohë dhe në mënyrë adekuate, sipas kërkesave të këtij Planit të Menaxhimit;

Rolet	Përgjegjësitë
	<ul style="list-style-type: none"> ☐ duke i propozuar Menaxhmentit, nëse është e nevojshme, ndryshime dhe / ose azhurnime të këtij Plani të Menaxhimit dhe lëshimin e rishikimeve të planit; ☐ inspektimet programuese dhe aktivitetet e auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të këtij Plani të Menaxhimit dhe detyrat e vecanta të kontraktuesit; ☐ adresimin e jo-konformiteteve përmes përkufizimit të veprimeve parandaluese / korrigjuese; ☐ sjellja e mospërputhjeve kryesore në vëmendjen e Menaxhmentit; ☐ Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit nga kontraktorët (et) të specializuar dhe sigurimin e rezultateve përmbledhëse të raporteve të tilla për Menaxhmentin, palët e interesuara dhe Huadhënësit.
Kontraktorët e vecantë	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ekzekutimi efektiv i detyrave specifike të përcaktuara në përputhje me këtë Plan të Menaxhimit dhe marrëveshjet kontraktuale; ☐ respektimi i kërkesave për EHS të përfshira në ESMS; ☐ pajtimi për kohën dhe logjistikën e aktiviteteve të monitorimit; ☐ sigurimi i të dhënave përkatëse të monitorimit dhe raporteve të monitorimit, siç tregohet në këtë plan; ☐ Mund të propozohen ndryshime dhe integritet në aktivitetet e monitorimit të përfshira në Planin e Menaxhimit; ndryshimet e propozuara do të vlerësohen dhe aprovohen nga Menaxheri i HSE dhe nga Menaxhmenti
Të gjithë të punësuarit dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Përbushja e kërkesave të menaxhimit mjedisor. ☐ Raportimi i çdo aktiviteti që shkakton probleme të panevojshme të biodiversitetit. ☐ Demonstrimi që masat përkatëse lehtësuese të identifikuara në PMM-në e tanishme të Ndërtimit janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar siç duhet gjatë ekzekutimit të punimeve.

PE SELAC NDERTIMI

Struktura mjedisore, sociale, shëndetësore dhe e siguri

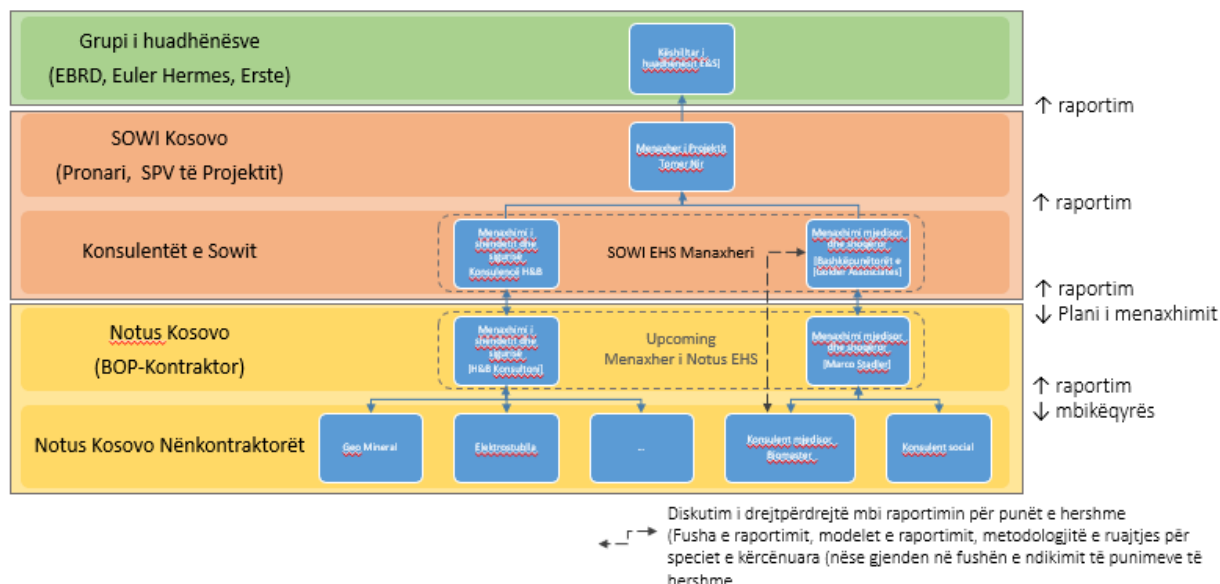

Figura 7: Organizimi i punëve fillestare në Selac, grafikon

4.0 MASAT LEHTËSUJES DHE MONITORUESE

Ky seksion paraqet masat lehtësuese dhe monitoruese që Plani synon të zbatojë në mënyrë që të zbuten ndikimet në komponentët mjedisorë që kanë të bëjnë me aktivitetet e ndërtimit.

Koncepti i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) përdoret për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ndikimet e mundshme që rrjedhin nga aktivitetet e ndërtimit të parashikuara në përbërësit mjedisorë janë:

- 1) ndryshime në morfologjinë dhe hidrologjinë lokale;
- 2) ekspozimi i shtuar ndaj ndotësve atmosferikë;
- 3) ndërhyrje në trafik lokal / incidente automjete;
- 4) rritje të ekspozimit ndaj ndotjes së tokës dhe ujit sipërfaqësor;
- 5) ekspozimi i shtuar ndaj zhurmës antropike;
- 6) fragmentimi i habitatit dhe habitatit;
- 7) vdekshmëri në rritje për jetën e egër për shkak të përgatitjes në terren dhe trafikut të automjeteve;
- 8) përhapja e specieve të huaja.

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe monitorimit të mjedisit të identifikuar për aktivitetet e ndërtimit. Për secilin artikull të identifikuar, tabela tregon:

- Artikull: kodi i identifikimit (ID.);
- Masa / Aktiviteti: përshkrimi i masës / veprimtarisë;

- ☐ Burimet: përgjegjëse për zbatimin e masës / veprimtarisë;
- ☐ Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- ☐ Treguesi i pajtueshmërisë, nëse është e aplikueshme, dhe kriteret sasore të lidhura me kriteret ose pranimin cilësor;
- ☐ Statusi: statusi i zbatimit të masës / veprimtarisë

Ky proces është menduar si një sistem menaxhimi adaptiv i projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit.

Tabela 2:Aktivitetet monitoruese dhe të lehtësimit për fazën e ndërtimit

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
MM	Masat e lehtësimit				
MM01	<u>Mënjanimi:</u> Minimizimi i zgjatjes së intervalit për qasje në rrugë	Resurset e brendshme	Gjatë aktivitetit të ndërtimit	Dizajni përfundimtarë	Vazhdimi
MM02	<u>Mënjanimi:</u> Gjahtaria dhe mbajtja e kafshëve të egra nga stafi dhe kontraktorët do të jetë plotësisht e ndaluar brenda zonës së Projektit.	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme –Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MM03	<u>Minimizimi (rritje e ekspozimit ndaj ndotësve atmosferikë):</u> <ul style="list-style-type: none"> • përdorimi i makinerive që punojnë me emetim të ulët dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; • preferohet përdorimi i makinerive të vëzhguara në mes të lundruesve dhe fuqisë së përsosur të ndërhyrjes; • përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët të sulfurit; • mirëmbajtja periodike e makinerive me motor me djegie; • në periudha të thata rrugët dhe grumbujt e rezervave të tokës duhet të spërkaten me ujë në mënyrë që të zvogëlohet pluhuri; • Shpejtësia e automjetit duhet të zvogëlohet në rrugën e ndotur brenda dhe jashtë vendit. 	Resurset e brendshme	Gjatë periudhës kur nuk performohen aktivitetet e projektit	Regjistrimi i trajnimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
MM04	<p><u>Minimizimi (ndërhyrje në trafikun lokal / incidentet e automjeteve):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kufijtë e shpejtësisë do të përcaktohen dhe zbatohen përgjatë rrugëve të ndërtimit dhe kërkesat ligjore do të zbatohen për rrugët publike. • Shenjat, sinjalet dhe flamujt e dukshëm do të vendosen në zonat e nevojshme dhe oficerët do të caktohen për rregullimin e tranzitit. Kur kërkohen sinjale të përkohshme të trafikut (veçanërisht në rrugët publike), detajet dhe vendndodhjet e shenjave do të diskutohen me autoritetet përkatëse. • Shenjat do të sigurohen fort në një mënyrë për të parandaluar shkëputjen ose zhvendosjen dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Kontraktuesi do të jetë përgjegjës për kontrollimin e shenjave për t'i pastruar dhe siguruar ato sa herë që është e nevojshme. • Kurdo që të jetë e nevojshme duhet të mbyllen rrugët, rrugët alternative do të planifikohen dhe informohen paraprakisht tek autoritetet (përfshirë shërbimin e urgjencës dhe shërbimet e transportit publik) dhe popullatën përkatëse lokale (me anë të takimeve publike që do të organizohen para ndërtimit) dhe do të 		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>vendosen shenja të duhura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Me kohë dhe në informacione paraprake përmes drejtuesve për transportin e automjeteve të rënda. • Masat shtesë që duhen ndërmarrë nëse është e nevojshme sa i përket shkollave afër poashtu edhe perosnave të përfshirë në gjahtari 				
MM04	<p><u>Minimizimi (rritje e ekspozimit ndaj ndotjes së tokës dhe ujit sipërfaqësor):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mirëmbajtja e rregullt e automjeteve dhe motorëve të pajisjeve duhet të ndërmerret për të siguruar që rrjedhjet e lubrifikantit / karburantit ose të ndonjë materiali tjetër të rrezikshëm të shmangen; • karburanti i makinerive / automjeteve dhe mirëmbajtja do të kryhet vetëm në sipërfaqe të papërshkueshme; • Pajisjet portative të kontrollit të derdhjes dhe pastrimit në vend dhe do të ofrohet trajnim për vendosjen e pajisjeve; • Materialet e duhura dhe sistemet e kontrollit sekondar duhet të sigurohen për rezervuarët e ruajtjes së karburantit dhe për ruajtjen e lëngjeve dhe substancave të rrezikshme për të parandaluar humbjen në tokë (p.sh. materialet duhet të jenë në përputhje me produktet e ruajtura për të gjitha pjesët e sistemeve të ruajtjes dhe 	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>të disponueshme, ndërkaq vëllimi i përmbajtjeve sekondare duhet të jetë i mjaftueshëm);</p> <ul style="list-style-type: none"> • mbeturinat dhe materialet e rrezikshme gjithashtu duhet të ruhen në atë mënyrë që parandalojnë kontaktin midis substancave të papajtueshme dhe lejojnë që inspektimi midis kontejnerëve të monitorojë rrjedhjet ose derdhjet që mund të ndikojnë në tokë (p.sh. duke përdorur ndarje fizike siç janë muret ose kurbet e mbajtjes dhe sigurimin e hapësirave të përshtatshme) të lejojë zbatimin e programeve të inspektimit të kontrollojë integritetin e sistemeve të ruajtjes). 				
MM05	<p><u>Minimizimi (rritje e ekspozimit ndaj zhurmës antropike):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • të zvogëlojë kamionët dhe shpejtësinë e automjetit; • mirëmbani rregullisht të gjitha automjetet dhe pajisjet e ndërtimit; • përdorimi i makinerive punuese me emetim të ulët të zhurmës; dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; • të kufizojë orarin e punës në kohën e ditës sa më shumë që të jetë e mundur; • prishja do të jetë një planifikim për të shmangur orët e ndjeshme ose fauna (shmangni muzgun dhe agimin) 	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
MM06	<u>Minimizimi</u> (ndryshime në morfologjinë dhe hidrologjinë lokale): teknikat e inxhinierisë mjedisore do të zbatohen në mënyrë që të krijojnë një pjerrësi të qëndrueshme dhe të minimizojnë rrezikun e erozionit	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MM07	<u>Minimizimi</u> (ndryshime në morfologjinë dhe hidrologjinë lokale): kthesat do të projektohen dhe ndërtohen në rrugën hyrëse në përputhje me shtretërit e përkohshëm të lumenjve ose karakteristikat e tjera të kullimit në mënyrë që të minimizohet ndërhyrja në hidrologjinë lokale	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Dizajni final – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MM08	<u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit): vendet e ndërtimit do të kufizohen ose përcaktohen qartë në mënyrë që të zvogëlojnë rrezikun e zvarritjes së gjurmëve	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Prezenca e mbetjeve	Nuk ka filluar
MM09	<u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit): të gjitha automjetet do të drejtohen në rrugë të	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i rregulloreve të brendshme - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	përcaktuara përveç nëse autorizohet ndryshe				
MM10	<p><u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit)</p> <p>Ekologët e caktuar nga Kontraktori i Ndërtimit do të kryejnë studime para-ndërtimit në zonat para pastrimit të bimësisë. Sondazhi do të përqendrohet në speciet e florës së rrezikuara, të mbrojtura ose endemike.</p> <p>Nëse ndonjë specie shqetësuese e florës gjendet në gjurmën e ndërtimit, individi do të zhvendoset në vendndodhjen më të afërt të sigurt brenda një habitatit të përshtatshëm.</p> <p>Bimët do të hiqen me një vëllim të sipërfaqes së tokës të mjaftueshëm për të mbrojtur rrënjët dhe ri-mbjellur në periudhën më të shkurtër kohore.</p> <p>Bimët e zhvendosura do të ujiten sipas karakteristikave të tyre ekologjike dhe suksesi i shndërrimit do të monitorohet në javën e parë dhe muajin pas shndërrimit.</p> <p>Kur janë të pranishme, farat do të mblidhen për mbjellje në habitatin më të afërt të përshtatshëm.</p>	Botanist i jashtëm	Disa ditë (jo më shumë se një javë) para pastrimit të bimësisë dhe përgatitjes së vendit për aktivitetet	Regjistrim i anketës para ndërtimit-Raporti vjetor për mjedis	Nuk ka filluar
MM10	<u>Minimizimi</u> (rritja e vdekshmërisë për jetën e egër	Ekspert i jashtëm	Disa ditë (jo më	Regjistrimi i anketës	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>për shkak të përgatitjes në terren dhe trafikut të automjeteve):</p> <p>☐ Ekologët e caktuar nga Kontraktori i Ndërtimit do të kryejnë studime para-ndërtimi në zonat para pastrimit të bimësisë. Sondazhi do të përqendrohet në speciet e faunës dhe foleve.</p> <p>☐ Nëse vërehen specie faune me lëvizshmëri të kufizuar që nuk mund të lëvizin përpara ndërtimit, ato do të mblihen nga ekologu dhe do të dërgohen në vende të ku nuk do të shqetësohen.</p> <p>☐ Nëse vërehen fole, do të ndërmarrin përpjekjet më të mira për të ruajtur bimësinë në vend.</p>	për jetë të egër	shumë se një javë) para pastrimit të bimësisë dhe përgatitjes së vendit për aktivitetet	para ndërtimit – Raporti vjetor për mjedis	
MM11	<p><u>Minimizimi</u> (rritje e vdekshmërisë për jetën e egër për shkak të përgatitjes në terren dhe trafikut të automjeteve):</p> <p>kufijtë e shpejtësisë dhe shenjat e kalimit të kafshëve do të instalohen dhe zbatohen në rrugën hyrëse dhe në rrugët e vendit. Nëse është e nevojshme, gunga me shpejtësi dhe shirita të zhurmës gjithashtu do të instalohen në seksione të drejta të rrugës hyrëse;</p> <p>trajnim do të ofrohet për të gjithë stafin dhe kontraktorët për sigurinë në rrugë dhe vetëdijen e kafshëve të egra</p>	Resurset e brendshme	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
MM12	<u>Minimizimi (përhapja e specieve të huaja):</u> nëse vërehet përhapja e specieve invazive, do të zhvillohet dhe zbatohet një program i duhur i zhdukjes	Resurse të brendshme me ekspert të jashtëm për bimësi	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit , nëse ka nevojë	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MM13	<u>Minimizimi (humbja e habitatit ose copëzimi i habitatit):</u> Monitorimi i lakuriqëve do të ndodhë midis majit dhe tetorit në zonën e projektit. Gjatë kësaj periudhe, do të jetë e rëndësishme të minimizohet ndotja e dritës pasi drita shqetëson lakuriqët dhe gjithashtu tërheq insektet të cilat nga ana e tyre tërheqin lakuriqët. Sistemi i ndriçimit të zonës së kampit do të rikonfirmohet për të ndjekur sa më shumë të jetë e mundur Shënimin e Udhëzimit "Bëmat dhe ndriçimi artificial në Mbretërinë e Bashkuar - Trust Conservation Trust - Instituti i profesionistëve të ndriçimit - 2018". Në rast se riparimi do të shënojë se është e mundur, sistemi i ndriçimit do të fiket gjatë netëve kur monitorimi do të ndodhë monitorim në afërsi të kampit (500 m).	Resurset e brendshme me ekspert të jashtëm për lakuriqë	Gjatë aktiviteteve të monitorimit të lakuriqëve,	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MM14	Restaurimi (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit): Seksionet e rrugëve ekzistuese do të braktisen pasi				

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>rruga e re do të ndjekë një linjë të ndryshme. Seksionet e braktitura do të rikthehen në bimësi natyrore duke zbatuar masat e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nivelimi i sipërfaqes së rrugës në terrenin përreth, me anë të prerjes dhe mbushjes së argjinaturës së rrugës; ☐ Përhapja e 30 cm tokës vegjetative mbi sipërfaqen e rrugës së rikuperuar; ☐ Mbjellja e zonave të rikuperuara me një përzierje farash të specieve lokale. 				
SSM	Site specific measures				
SSM1	<p><u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit - rritje e vdekshmërisë për jetën e egër për shkak të përgatitjes së terrenit dhe trafikut të automjeteve):</p> <p>Burimet e vogla dhe ligatinat janë identifikuar gjatë anketimit gjatë ecjes përgjatë rrugës hyrëse, koordinatat e mëposhtme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Pranvera 3.1: 42.975120 ° N; 21.015219 ° E ☐ Pranvera 3.2: 42.970932 ° N / 21.015623 ° E ☐ Lagështirë 3.1: 42.970167 ° N / 21.015893 ° E ☐ Lagështirë 3.2: 42.962576 ° N, 21.011611 ° E 		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve – Raporti vjetor i mjedisit	Vazhdim

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	☐ Pranvera 5.1 Masa e mëposhtme specifike e faqes do të merret në këto vende: ☐ Vendosni sinjalizimin e duhur për të identifikuar zonën e pranverës / ligatinës dhe informoni punëtorët për masat zbutëse ☐ Shmangni gërmimet dhe hedhjen e materialit brenda 10 m nga kufiri i jashtëm i ligatinës / pranverës; Siguroni vazhdimësi hidraulike për hyrjen dhe daljen e ligatinës / burimit të kryqëzuar nga rruga duke vendosur kthesën e diametrit të duhur; ☐ Vendosni barriera amfibe për të ndarë ligatinën nga punimet e ndërtimit (vendndodhja e saktë dhe gjatësia që do të përcaktohet nga biologu i zonës)				
SSM2	<p><u>Minimizimi (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit):</u></p> <p>Përhapjet shkëmbore janë identifikuar gjatë anketimit gjatë ecjes përgjatë rrugës hyrëse në koordinatat e mëposhtme:</p> ☐ Përmbledhje shkëmbore 1.1: 42.978920 ° N / 21.013383 ° E, ☐ Përhapja shkëmbore 2.1: 42.963971 ° N / 21.014272		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Vazhdim

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>° E</p> <p>☐ Përhapja shkëmbore 2.2: 42.963827 ° N; 21.014714 ° E</p> <p>☐ Përmbledhje shkëmbore 3.1: 42.970338 ° N / 21.016052 ° E</p> <p>☐ Përhapjet shkëmbore mund të presin florë dhe faunë specifike, përfshirë zvarranikët. Masa e mëposhtme specifike e faqes do të merret në këto vende:</p> <p>☐ Vendosni sinjalizimin e duhur dhe shiritin e dukshëm në një distancë prej 5 m nga kufiri i jashtëm i daljes shkëmbore për të identifikuar zonën dhe informuar punëtorët për masat lehtësuese</p> <p>☐ Shmangni gjurmimet dhe hedhjen e materialit brenda 5 m nga kufiri i jashtëm i rrjedhës shkëmbore</p>				
SSM3	<p><u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit - për vdekjen e qytetarëve për shembull, për dhënien e zgjedhjeve të terrenit dhe trafikut të automjeteve):</p> <p>Një mashtrues Thrush (<i>Turdusviscivorus</i>) dhe një fole Balckbird (<i>Turdusmerula</i>) mund të identifikohet me një kohë të gjatë të rrugës së rrugës së rrugës hyrëse në koordinatat e mëposhtme:</p>		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Vazhdim

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	☐ Fole 3.1: 42.963854 ° N, 21.015020 ° E Folja 5.1: 42.979272 ° N, 21.007434 ° E Masa e mëposhtme specifike e faqet e bëra për merret në vendet vende: ☐ Vendosni sinjalizimin e Përgatitjes për të identifikuar zonën e foleve dhe për të informuar Dhuruesit për masat zbutëse ☐ Shmangni prerjen e pemës dhe bimësinë që e rrethon; ☐ Shmangni ndalimet e panevojshme të automjeteve dhe personelit në një distancë paragraf 30 m nga fole.				
SSM4	<p><u>Minimizimi (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit - rritje e vdekshmërisë për jetën e egër për shkak të përgatitjes së terrenit dhe trafikut të automjeteve):</u></p> <p>Disa nga foletë e milingonave (Formica rufa) janë identifikuar gjatë anketës gjatë rrugës hyrëse në koordinatat e mëposhtme:</p> <p>Foleja e milingonave 1,1: 42.978920 ° N, 21.013383 ° E, Foleja e milingonave 4.1: 42.980082 ° N, 21.010719 ° E, Foleja e milingonave Nest 4.2: 42.980278 ° N,</p>		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Vazhdim

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	<p>21.010651 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 4.3: 42.980424 ° N, 21.010499 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 5.1: 42.978889 ° N, 21.010188 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 5.2: 42.979192 ° N, 21.007425 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 5.3: 42.979036 ° N, 21.005017 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 5.4: 42.978434 ° N, 21.010155 ° E</p> <p>Foleja e milingonave 5.5: 42.978920 ° N, 21.013383 ° E</p> <p>Masa e mëposhtme specifike të vendpunimit do të merret në këto vende:</p> <p>☐ Vendi për t'u rrethuar me shirit të dukshëm në 3 m distancë nga buza e foleve</p> <p>☐ Shmangni shkeljet, hedhjen e tokës dhe materialit brenda zonës së kufizuar;</p> <p>☐ Fole 4.1 duhet të zhvendoset duke përdorur masat paraprake të mëposhtme:</p> <p>☐ Duhet të përdoret një ekskavator me një kovë të madhe të mjaftueshme për të akomoduar tërë bazën e foleve;</p> <p>☐ Foleja duhet të hiqet duke rrëshqitur kovën e ekskavatorit nën bazë dhe duke marrë tortën e ngritjes së tërë masës së foleve;</p>				

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	☐ Foleja duhet të transportohet në vendndodhjen më të afërt në habitat të ngjashëm në periudhën më të shkurtër kohore.				
SSM3	<p><u>Minimizimi</u> (humbja e habitatit dhe copëzimi i habitatit - rritje e vdekshmërisë për kafshët e egra për shkak të përgatitjes së terrenit dhe trafikut të automjeteve):</p> <p>☐ Individët e kërmijve të zakonshëm (Helix pomatia)</p> <p>☐ Pozicioni 5.1: 42.978840 ° N, 21.010139 ° E</p> <p>☐ Pozicioni 5.2: 42.979238 ° N, 21.009403 ° E</p> <p>Masat e mëposhtme specifike të vendpunimit do të merret në këto vende:</p> <p>☐ Vendosni sinjalizimin e duhur për të identifikuar zonën e foleve dhe për të informuar punëtorët për masat zbutëse</p> <p>☐ Kontrollimi i vendit para aktiviteteve të ndërtimit, dhe nëse disa individë kanë gjetur më shumë, ata duhet të vendosen jashtë aktiviteteve të ndërtimit.</p>		Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i aktiviteteve - Raporti vjetor për mjedisin	Vazhdon

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
MO	Monitoring				
MO01	Zhvillimi i vendeve të ndërtimit duhet të monitorohet çdo javë në mënyrë që të shmanget zvarritja e gjurmëve brenda dhe jashtë vijës së gardhit.	Resurset e brendshme	Cdo javë gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i monitorimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MO02	Monitorimi i erozionit dhe akumulimi i ujit të ndenjtur në vendet e ndërtimit dhe zonat e pastruara nga bimësia duhet të bëhet çdo javë. Në rast të akumulimit të tepërt të ujit të ndenjtur ose fenomeneve të erozionit, duhet të vendosen masa shtesë zbutëse, siç është e përshtatshme, në mënyrë efektive dhe në kohë (p.sh. kthesat shtesë në infrastrukturën lineare, kanalet e devijimit, teknikat e inxhinierisë mjedisore për stabilitetin e pjerrësisë)	Resurset e brendshme	Cdo javë gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i monitorimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MO03	Do të kryhen inspektime rutinore për të identifikuar ndonjë rrjedhje të mundshme; Cdo aksident që përfshin derdhjen do të regjistrohet. Rezultatet e monitorimit do të rishikohen në mënyrë periodike dhe do të merren masa shtesë zbutëse nëse është e nevojshme për ndotjen e tokës dhe ujit sipërfaqësor	Resurset e brendshme	Cdo javë gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i monitorimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar
MO04	Aksidentet që përfshijnë jetën e egër ose vëzhgimet e kafshëve të gjalla ose kufomave përgjatë rrugës hyrëse do të regjistrohen. Rezultatet e monitorimit do të	Resurset e brendshme në konsultim me	Gjatë aktiviteteve të ndërtimit	Regjistrimi i monitorimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

Artikull	Masa/Aktiviteti	Resurset	Periudha kohore dhe intensiteti	Treguesi i përshtatshmërisë	Statusi
	rishikohen në mënyrë periodike dhe masa shtesë zbutëse për të shmangur vrasjen në rrugë do të merret nëse është e nevojshme (p.sh. gardhe, pasazhe të jetës së egër)	ekspertin e jashtëm të kafshëve të egra			
MO05	Prania dhe përhapja e llojeve të florës pushtuese do të monitorohet çdo tre muaj gjatë sezonit vegetativ, me vëmendje të veçantë zonave të shqetësuara dhe të restauruara për të paktën 3 vjet pas përfundimit të fazës së ndërtimit.	Resurset e brendshme me ekspert të jashtëm të bimësisë	Cdo tremujorë në stinës e bimësisë (Maj –Nëntor) sesion gjatë ndërtimit	Regjistrimi i monitorimit – Raporti vjetor për mjedisin	Nuk ka filluar

5.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani të Menaxhimit verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të "Auditimit të Brendshëm".

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

Zbatimin korrekt të këtij Plani të Menaxhimit;

Zhvillimi dhe implementimi i saktë i planit të specializuar të kontraktuesit;

☐ secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 të këtij plani dhe në veçanti:

☐ verifikimi i fizibilitetit dhe vendndodhjes së monitorimit;

Konformitetet e aktiviteteve të kampionimit (p.sh. procedurat, frekuencat, pajisjet e përdorura, mbledhjen e të dhënave dhe dokumentacionin në terren, përgatitjen e raporteve);

☐ krijimin e një rrjeti të palëve të interesit për angazhim në proces.

Evidencat dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime shtesë të përshtatshme nëse është e nevojshme.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan i Menaxhimit do të rishikohet në baza vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operationale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plani Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë Plan.

6.0 RAPORTIMI

6.1 Raportimi i masave lehtësuese

Evidencat dhe rezultatet e masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në pjesën 4.0 të këtij plani) duhet të përfshihen në Raportin Vjetor të Mjedisit me mbështetjen e kontraktorëve të specializuar; këto raporte duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

☐ listën e masave lehtësuese të zbatuara, përfshirë kodin e identitetit, përshkrimin;

☐ periudha e aplikimit të masës (data e fillimit dhe data e mbarimit);

☐ arritja (ose jo) e lehtësimit.

6.2 Raportet e monitorimit

Evidencat dhe rezultatet e masave / veprimeve të monitorimit (të detajuara në seksionin 4.0 të këtij plani) duhet të përfshihen në Raportin Vjetor për Mjedis me mbështetjen e kontraktorëve të specializuar; këto raporte duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- ☐ lokalizimi i stacionit të monitorimit (koordinatat gjeografike në sistemin EGS84 dhe lartësia);
- ☐ kohën e mbledhjes së të dhënave (data e fillimit dhe data e mbarimit);

Përshkrim i hollësishëm i metodologjisë së aplikuar;

- ☐ vrojtimi i kryer;
- ☐ raportimi i ndonjë anomalie që mund të ketë ndikuar pjesërisht ose tërësisht në rezultatet;

Procedurat e sigurimit të cilësisë dhe kontrollit të cilësisë të përdorura për të siguruar qëndrueshmëri dhe besueshmëri të analizave.

6.3 Raporti i Auditimit

Provat për zbatimin e saktë të këtij Plani Menaxhimi mblidhen përmes veprimtarive inspektuese dhe audituese.

Raporti i auditimit duhet të dëshmojë për veprimet, masat dhe rezultatet e ndërlidhura nga inspektimi i zonës dhe aktivitetet e auditimit. Raporti i auditimit gjithashtu përcakton veprimet korrigjuese që do të përdoren në ngjarjet pasuese të monitorimit.

Raporti i auditimit për këtë Plan të Menaxhimit lëshohet në fund të punimeve.

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Plani i Menaxhimit të Biodiversitetit (BMP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12276 Finale

3 tetor 2019

Akronimet dhe definicionet

BIO Biodiversiteti

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	1
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	2
3.0 PRAPAVIJA E POLITIKAVE DHE STANDARDEVE.....	4
3.1 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	4
3.2 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	4
4.0 MASAT LEHTËSUESE/VEPRIMET	5
4.1 Ndërtimi	5
4.2 Operimet.....	16
5.0 VEPRIMET MONITORUESE	23
5.1 Ndërtimi	24
5.2 Operimi.....	26
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	31
7.0 RAPORTIMI	32
7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit	32
7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit.....	32
7.3 Raporti i vetë-monitorimit	32

TABELAT

Tabela 1: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	4
Tabela 2: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	4
Tabela 3: Masat apo veprimet lehtësuese gjatë fazës së ndërtimit	7
Table 4: Mitigation measures/actions for operation phase	17
Tabela 5: Veprimet monitoruese për fazën e ndërtimit	24
Tabela 6: Aktivitetet e monitorimit gjatë fazës së operimit	26

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Plani i Menaxhimit (MP) të Biodiversitetit (BIO) identifikon dhe paraqet strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (ESMS) në lidhje me çështjet Biodiversitetit.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI-t, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikën mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP6, Standardet e Performancës së IFC SP6, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS.

Plani MP BIO aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Projektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit pritet të vijnë në ndërkohë; Prandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një procesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet BIO.

Qëllimi i këtij plani është të definojë:

- Standardet e projektit për menaxhimin e çështjeve BIO gjatë fazës së ndërtimit;
- fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktiviteteve të menaxhimit dhe monitorimit të BIO gjatë fazës së ndërtimit;
- përgjegjësitë, angazhimet, procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij plani;
- masat zbutëse të zbatueshme për Projektin në lidhje me aspektet BIO;
- të menaxhojë performancën e aktiviteteve të monitorimit në lidhje me aspektet BIO.

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktiviteteve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij plani është të identifikojë masat zbutëse dhe monitoruese në mënyrë që::

- miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, minimizoj dhe rivendos ndikimet në mjedis;
- zhvillojnë dhe zbatojnë politika, plane dhe procedura për të integruar aspektet mjedisore dhe sociale brenda kornizës së përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë gjithë ciklit të jetës së tij;
- të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- Raportoje rezultatet e kontroleve periodike dhe parashikoj veprime korrigjuese, nëse është e nevojshme, në mënyrë që të arrihen objektivat e planifikuar.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela1: Rolet dhe përgjegjësitë :

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhmenti do të sigurojë që burimet e mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve monitoruese nën përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë përzgjedhjen e kontraktuesve të specializuar për detyra specifike që duhet të kryhen si pjesë e zbatimit të këtij Plan Menaxhimi, siç janë (por jo të kufizuara në) anketat e menaxhimit të SC, aktivitetet e monitorimit dhe analizën dhe raportimin e të dhënave; Caktimi i personelit specifik në vend ose në nivelin administrativ, të përcaktojë qartë rolet dhe përgjegjësitë e tyre brenda sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Miratimi përfundimtar i këtij Plan Menaxhimi dhe planeve / procedurave të NOTUS-it për Projektin Ndërmarrja e veprimeve të duhura për adresimin e mospërputhjeve kryesore bazuar në raportet e auditimit, raportet e monitorimit të performancës dhe qasjen e propozuar nga menaxheri SOWI HSE
Menaxheri i HSE	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky Plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe duke siguruar që ky Plan i Menaxhimit të zbatohet në mënyrë efektive; Inspektimet e programimit dhe aktivitetet e auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të këtij Plan Menaxhimi; dhe të detyrave të specializuara të kontraktuesit 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi që veprimet / masat dhe aktivitetet e monitorimit direkt nën përgjegjësitë e SOWI të kryhen me kohë dhe në mënyrë adekuate, sipas kërkesave të këtij Plan të Menaxhimit; Adresimi i mos- përputhjeve menjëherë tek Menaxhmenti Adresimi i Mospërputhjeve përmes përkufizimit të veprimeve parandaluese / korrigjuese që i propozojnë Menaxhmentit,

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
	<ul style="list-style-type: none"> Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës të dhëna nga kontraktori (et) e specializuar dhe ofrimi i rezultateve përmbledhëse të raporteve të tilla për Menaxhmentin, palët e interesit dhe Huadhënësit. 	nëse është e nevojshme, ndryshime dhe / ose azhurnime të këtij Plani Menaxhimi dhe nxjerrjen e rishikimeve të planit
EPC kontraktorët dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Ekzekutimi efektiv i detyrave specifike të përcaktuara në përputhje me këtë Plan Menaxhimi dhe marrëveshjet kontraktuale Respektimi i kërkesave për EHS të përfshira në ESMS Pajtueshmëria me kohën dhe logjistikën e aktiviteteve të monitorimit. 	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë të dhëna përkatëse të monitorimit dhe raporte monitorimi, siç tregohet në këtë plan; Mund të propozojë ndryshime dhe integritet në aktivitetet e monitorimit të përfshira në Planin e Menaxhimit; ndryshimet e propozuara do të vlerësohen dhe aprovohen nga Menaxheri i HSE dhe nga Menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Përputhja me të gjitha kërkesat e menaxhmentit mjedisor. Raportimi i çdo veprimtarie që po shkakton çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> Dhënia e provave se masat përkatëse zbutëse të identifikuar në planin aktual të menaxhimit të BIO janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar siç duhet gjatë ekzekutimit të punimeve.

3.0 PRAPAVIJA E POLITIKAVE DHE STANDARDEVE

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit pritës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve ndërkombëtare të aplikueshme, d.m.th ato të lëshuara nga:
 - BERZH Kërkesat e performancës (Maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura dhe korniza rregullatore e BE-së (Rregulloret dhe direktivat e BE).
 - Standardet e Performancës së IFC-së (2012) dhe Udhëzimet EHS të përgjithshme dhe të sektorit të veçantë për sektorin shëndetësor.

Projekti pritet të arrijë cilindo që të jetë më i rreptë mes standardeve kombëtare dhe kërkesave të performancës së BERZH-it (përfshirë kornizën rregullatore të BE-së). Udhëzimet e përgjithshme të IFC për EHS do të zbatohen në mungesë të standardeve të zbatueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Tabela 1: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligji Nr. 03 / I-025 për mbrojtjen e mjedisit
Ligji Nr. 03 / I-043 për kontrollin e integruar të parandalimit të ndotjes
Ligji nr.03 / I – 233 i mbrojtjes së natyrës
Ligji Nr. 03 / I-214 për vlerësimin e ndikimit në mjedis
Ligji nr.03 / I –230 për vlerësimin strategjik të mjedisit
Ligji Nr. 03 / I-160 për mbrojtjen e ajrit nga ndotja
Ligji Nr. 04 / I-174 për planifikimin hapësinor

3.2 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Tabela 2: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
Politika mjedisore dhe sociale e BERZH dhe kërkesat e performancës (PR)

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
Kërkesa e Performancës së BERZH-it 6: Konservimi i biodiversitetit dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore të gjalla
BERZH: Shënim i Udhëzimit: Kërkesa e Performancës 6: Konservimi i biodiversitetit dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore të gjalla
Direktiva e Këshillit 92/43 / KEE e datës 21 maj 1992 për ruajtjen e habitateve natyrore dhe të faunës dhe florës së egër (Direktiva e Habitatit)
Direktiva e Këshillit 2009/147 / EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 30 nëntorit 2009 për ruajtjen e shpendëve të egër (Direktiva e Zogjve)
Standardet e Performancës së IFC (PS) dhe Shënimet e Udhëzimit (GN)
IFC PS 6: Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore
Shënimi i Udhëzimit i IFC 6 Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore (2019)
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: § 4 Ndërtimi dhe Dekomisionimi § 4.1 Mjedis
Udhëzime për sektorin e industrisë IFC - Udhëzime EHS për energjinë e erës: § 1.1-1.1.3-2.1.4
Sektori i industrisë IFC - Udhëzimet EHS: për Transmetimin dhe Shpërndarjen e Energjisë Elektrike

4.0 MASAT LEHTËSUESE/VEPRIMET

4.1 Ndërtimi

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët mjedisorë që rrjedhin nga menaxhimi BIO gjatë fazës së ndërtimit janë:

- 1) bimësia dhe heqja e sipërfaqes;
- 2) ndryshime në hidrologjinë lokale;
- 3) rritje e trafikut të automjeteve;
- 4) emetimi i zhurmës dhe dridhjes;
- 5) prezantimi dhe përhapja e specieve të huaja.

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe lehtësimit të mjedisit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit BIO gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Pika: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.);
- Masat / Veprimet: përshkrimi i masës / veprimeve zbutëse;

- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard të zbatueshëm (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
 - Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masave / veprimeve;
 - KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues sasior i përputhshmërisë ose kritere cilësore e pranimit që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
 - Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
 - PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e (LP)
- Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces ka për qëllim si një sistem administrimi adaptiv të projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

Tabel 3: Masat apo veprimet lehtësuese gjate fazes se ndertimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO01	<p><u>Shmangia: mikro-ulja e objekteve të projektit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Zona e ndikimit të projektit karakterizohet nga nivele të ndryshme degradimi. Projekti do të eksplorojë mundësinë e gjetjes së objekteve të projektit, veçanërisht lehtësirave të përkohshme, në zonat me degradim më të lartë. 	BERZH PR6	IFC PS6 Gjatë fazës së detajuar të inxhinierisë	DIFC PS6 Gjatë fazës së detajuar të inxhinierisë	Vendosja përfundimtare e objekteve të projektit.	PE
BIO02	<p><u>Minimizimi: anketa para ndërtimit - fauna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Para fillimit të përgatitjes së lokacionit (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes) një ekolog i ekspertëve të kafshëve të egra do të kryejë një studim para-ndërtimi në zonat që do të pastrohen (jo më shumë se 7 ditë më parë). Vëzhgimi do të përqendrojë speciet e faunës me lëvizshmëri të kufizuar që nuk mund të ecin përpara (psh. Zvarranikët dhe amfibët) të ndërtimit. Nëse vërehet ndonjë prej këtyre specieve, ato do të mbliidhen nga ekologu dhe do të shndërrohen në vende të pashqetësuar por të ngjashme brenda LSA. Vëzhgime specifike shtesë para ndërtimit do të kryhen brenda PE që synojnë zogjtë dhe lakuriqët që përcaktojnë PBF dhe CH nga një ekolog ekspert. 	BERZH KP6 IFC PS6	Para fillimit të përgatitjes së zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes)	Vëzhgimi para-ndërtimit të faunës kryhet në të gjitha fushat që duhen zhvilluar	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Sondazhe të ngjashme do të bëhen gjithashtu përgjatë LP për <i>Circaetus gallicus</i>. Nëse fole ose shenja të lehonisë gjenden brenda 100 m nga vendet e planifikuara të ndërtimit, aktivitetet e ndërtimit do të shtyhen derisa të vegjlit të jenë në gjendje të largohen nga foleja. 					
BIO03	<p><u>Minimizimi: anketat para ndërtimit - flora</u></p> <p>Para fillimit të përgatitjes të zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes) një botanist ekspert do të kryejë studime mbi periudhën e lulëzimit të specieve të identifikuar si nxitje CH dhe PBF në zonat për t'u pastruar nga bimësia dhe rrethina e afërt e saj.</p> <p>Të dhënat në lidhje me datën, vendndodhjen, shtrirjen e popullsisë dhe numrin e individëve do të regjistrohen.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Para fillimit të përgatitjes së zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes)	Sondazhi para-ndërtimit i Florës kryhet në të gjitha fushat që duhen zhvilluar	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP
BIO04	<p><u>Minimizimi: ruajtja e florës në vend</u></p> <p>Ruajtja e specieve të florës që përcaktojnë CH dhe PBF, të vendosura në afërsi të Projektit (100 m) do të jetë garanci. Këto zona do të identifikohen qartë si në harta, ashtu edhe në fushë si zonë përjashtimi ku do të ruhet toka dhe bimësia, dhe hyrja nuk do të lejohet.</p> <p>Sipas zonës së shpërndarjes të përcaktuar nga Biomaster Ltd. gjatë sondazheve për vitin 2018 brenda PE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Daphne blagayana</i>, mbi ËTG 14 dhe midis ËTG 18 dhe 20. - <i>Senecio procerus</i> në të djathtë të ËTG20. 	BERZH KP6 IFC PS6	Para fillimit të përgatitjes të zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes)	Mbrojtja e të gjithë popullatave që mund të preken indirekt nga projekti	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>- <i>Gentianella bulgarica</i> nën ËTG 21 dhe afër zonës së depozitimit S11.</p> <p>- <i>Echium russicum</i> nën ËTG 21, brenda zonës së depozitimit S11 midis ËTG 10 dhe 11.</p> <p>Demarkacioni mund të sigurohet nga shkopinjtë druri shumë të dukshëm (50 cm të larta) të mbjella në tokë dhe / ose shirit flamuri, ndërsa një rrethim më i përhershëm duhet të sigurohet në zonat që janë në rrezik më të lartë të shqetësimit sepse ndodhen më afër vendeve aktive ose zbritjes nga toka përgatitje. Nëse vërehet përhapja e specieve pushtuese, do të zhvillohet dhe zbatohet një program i duhur zhdukjeje.</p>					
BIO05	<p><u>Minimizimi: shpëtimi i florës</u></p> <p>Individët e florës që i përkasin specieve të florës që përcaktojnë CH dhe PBF, me ndikim të drejtpërdrejtë nga projekti, do të identifikohen, shpëtohen para ndërtimit dhe do të shndërrohen direkt në vendet e përshtatshme.</p> <p>Vulosja e individëve që do të shndërrohen do të bëhet mundësisht gjatë sezonit të lulëzimit të specieve. Zhvendosja e individëve preferohet të kryhet gjatë fazës së fjetur në mënyrë që të minimizohen streset në bimë.</p> <p>Të dhënat në lidhje me datën, vendndodhjen, popullsinë e burimit dhe numrin e individëve të mbledhur dhe të translokuar do të regjistrohen.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Para fillimit të përgatitjes të zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e sipërfaqes)	Shpëtimi i të gjithë popullatave të prekur drejtpërdrejt nga projekti	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>Një plan shpëtimi dhe shndërrimi do të përgatitet bazuar në planin e ndërtimit. Teknikat e mbledhjes dhe shndërrimit dhe vendet e përshtatshme të zhvendosjes do të identifikohen gjithashtu brenda Planit.</p> <p>Sipas zonës së shpërndarjes të përcaktuar nga Biomaster Ltd. gjatë sondazheve për vitin 2018 brenda PE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daphne blagayana, mbi ËTG 14 dhe midis ËTG 18 dhe 20. - Senecio procerus në të djathtë të ËTG20. - Gentianella bulgarica nën ËTG 21 dhe afër zonës së depozitimit S11. - Echium russicum nën ËTG 21, brenda zonës së depozitimit S11 midis ËTG 10 dhe 11. 					
BIO06	<p><u>Minimizimi: zvarritje gjurmësh</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Areas Zonat e ruajtjes në vend për habitatet natyrore ngjitur me vendet e Projektit do të mbrohen nga shqetësimet e paqëllimshme gjatë ndërtimit. Demarkacioni i përkohshëm mund të sigurohet nga shkopi druri shumë të dukshëm (50 cm të larta) të mbjella në tokë dhe / ose shirit flamuri, ndërsa një gardh më i përhershëm mund të sigurohet në zona me ndjeshmëri të veçantë (p.sh. ligatinat) ose subjekt i një rreziku më të lartë shqetësimi. Në këtë rast do të instalohet sinjalizim i duhur për ta bërë zonën të njohur nga operatorët dhe për t'u pajtuar me rregulloret dhe planet e H&S. 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	<p>Asnjë shenjë e zvarritjes së gjurmës jashtë zonave të planifikuara të ndërtimit</p> <p>Nuk ka shenja të vozitjes jashtë rrugës</p>	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Movement Lëvizja e automjeteve do të kufizohet në rrugët ekzistuese që lidhin sitin e Projektit me zonat përreth. Drejtimi nga rruga do të ndalohet në mënyrë që të shmanget çdo shqetësimi i panevojshëm i bimësisë natyrore. 					
BIO07	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i hidrologjisë dhe erozionit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Prania e ujit të ndenjur brenda dhe përreth zonave të ndërtimit do të shmanget përmes përdorimit të kthesave / kanaleve siç është e përshtatshme Burimet e identifikuar gjatë punës në vazhdim në terren janë hartografuar dhe konsideruar për skermë, kështu që gjatë studimit të fazës së ndërtimit do të identifikohet rreziku i rrjedhjes dhe do të duhet të mbahet rrjedhë minimale e zbatueshme (kornizë sensuale e Ujësjellësit në BE). <p>Nga 40 burimet natyrore të identifikuar, 2 (SP27, SP36) ndikohen drejtpërdrejt nga gjurmët e PE, ndërsa 8 (SP05, SP06, SP07, SP11, SP19, SP25, SP31, SP33) ndikohen në mënyrë indirekte brenda një tamponi 100 m dhe të tjerët gjashtëmbëdhjetë burimet natyrore ndikohen indirekt brenda një amortizator 300 m.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ujërat e zeza shtëpiake do të trajtohen në impiantin e trajtimit të ujërave të zeza paketim. Asnjë ujë nuk do të shkarkohet. Tualetet kimike do t'u sigurohen punëtorëve dhe do të boshatisen periodikisht nën një protokoll të sigurt. 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	Asnjë shenjë e erozioni ose zonash të përmytura përreth vendit të ndërtimit	Menaxheri HSE	PE

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Ndryshimet në cilësinë e ujit sipërfaqësor, kryesisht për shkak të pluhurit nga prishja ose ndryshimet morfologjike, do të menaxhohen duke mbajtur vendet e shpërthimit sa më shumë të jetë e mundur nga burimet e ujit. Nëse vërehen fenomene erozioni, do të vendosen teknika të inxhinierisë mjedisore për të ndaluar erozionin dhe për të siguruar mbrojtjen e tokës dhe zhvillimin e bimësisë natyrore. Teknikat e inxhinierisë mjedisore do të përfshijnë si të përshtatshme: petëzimin e kontrollit të erozionit, murin e grazhdit të gjallë, dyshekët shkëmborë, mbjelljen e hidrocentraleve dhe pyllëzimet me specie të përshtatshme etj. 					
BIO08	<p>Minimizimi: menaxhimi i jetës së egër</p> <ul style="list-style-type: none"> Gjuetia dhe grumbullimi i kafshëve të egra, dhe në veçanti i <i>Testudo hermanni</i> (breshkë e Hermann) nga punonjësit dhe kontraktorët do të ndalohet rreptësisht brenda zonës së Projektit Ushqimi i kafshëve të egra ose maceve dhe qenve humbur do të ndalohet në vend dhe mbeturinat organike do të menaxhohen dhe depozitohen me kujdes për të shmangur tërheqjen e kafshëve të egra ose maceve dhe qenve endacakë. Shpejtësia e automjeteve në vend duhet të jetë e kufizuar dhe përdorimi i automjeteve të ndërtimit gjatë natës duhet të 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	Implementimi i plotë i të gjitha veprimeve të menaxhimit të jetës së egër brenda dhe përreth vendeve të ndërtimit të projektit	Menaxher HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>shmanget në mënyrë që të minimizohet rreziku i përplasjeve të trafikut me faunën.</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të tregohet kujdes për të zgjedhur makineritë dhe pajisjet me emetim të ulët të zhurmës. Aktivitetet e prishjes së shkëmbit do të kryhen gjatë ditës dhe në kohë të rregullta për të lehtësuar habitimin e faunës lokale në zhurmë dhe për të shmangur shqetësimin gjatë orarit kritik për shumë specie (muzg dhe agim). Punët e natës do të shmangen (të paktën nga 8 e mbrëmjes deri në 6 të mëngjesit) për të zvogëluar ndikimet në speciet e faunës së natës, veçanërisht lakuriqëve. Nëse speciet e faunës hasen punonjësit dhe kontraktuesit do të presin derisa të vazhdojë më tej ose ata do të kërkojnë ndihmën e teknikut të mjedisit për heqjen dhe zhvendosjen e tij të sigurt në një mjedis të përshtatshëm. 					
BIO09	<p><u>Minimizimi: zhurma dhe vibrimi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> do të tregohet kujdes për të zgjedhur makineritë dhe pajisjet me emetim të ulët të zhurmës; do të shmangen punimet e natës (të paktën nga 8 e mbrëmjes deri në 6 të mëngjesit) për të zvogëluar ndikimet në speciet e faunës së natës, veçanërisht lakuriqëve; 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	Zbatimi i plotë i të gjitha veprimeve të menaxhimit të zhurmës brenda dhe rreth vendeve të ndërtimit të projektit	Menaxher HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> do të shmangen punimet e natës (të paktën nga 8 e mbrëmjes deri në 6 të mëngjesit) për të zvogëluar ndikimet në speciet e faunës së natës, veçanërisht lakuriqëve; aktivitetet e prishjes së shkëmbit do të kryhen gjatë ditës dhe në kohë të rregullta për të rritur habitatin e faunës lokale në zhurmë dhe për të shmangur shqetësimin gjatë orarit kritik për shumë specie (muzg dhe agim). 					
BIO10	<p><u>Minimizimi: punëson vetëdijen</u></p> <p>Do të zhvillohet ndërgjegjësimi midis punonjësve dhe kontraktuesit që punojnë në vend në lidhje me speciet / habitatet e mbrojtura potencialisht të pranishme në zonë, me qëllim të sigurimit të monitorimit të vazhdueshëm dhe promovimit të veprimeve që duhen ndërmarrë nëse haset jeta e egër</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	Trajnimi i të gjithë punonjësve dhe nënkontraktuesve për praninë e zonave të ruajtjes në vend dhe si të sillen në rast të takimit të jetës së egër.	Menaxheri HSE	PE LP
BIO11	<p><u>Rehabilitimi / Restaurimi:</u></p> <p>Zonat e pastruara gjatë ndërtimit për përdorim të përkohshëm do të restaurohen në mënyrë progresive, sa më shpejt të jetë e mundur (p.sh., me qëllimin për të prodhuar një mbulesë të qëndrueshme vegjetative për të minimizuar erozionin, pluhurin dhe përhapjen e specieve pushtuese të huaj). Do të kryhet restaurimi i zonave të pastruara gjatë ndërtimit, por që nuk i</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Në përfundim të fazës së ndërtimit	Restaurimi i të gjitha zonave e përdorura përkohësisht gjatë ndërtimit	Menaxher HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>nënshtrohen vendosjes së objekteve të përhershme (zonave të depozitimit dhe zonave të depozitimit).</p> <p>Aktivitetet e vegjetacionit dhe restaurimit të tokës do të kryhen në Fermën e Erës në të 8 zonat e ruajtjes me qëllim të rivendosjes së habitatit të tyre origjinal, ndërsa të 5 zonat e depozitave do të restaurohen si kullotë malore (E1.7).</p> <p>Rrugët hyrëse për në LP do të rikthehen në fund të fazës së ndërtimit në habitatin e tyre të mëparshëm.</p>					

4.2 Operimet

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët mjedisorë që rrjedhin nga menaxhimi BIO gjatë fazës së ndërtimit janë:

- 1) prania e ndërtesave / infrastrukturave të reja;
- 2) ndryshime në hidrologjinë lokale;
- 3) emetimi i zhurmës dhe dridhjes;
- 4) emetimi i dritës.

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe zbutjes së mjedisit të identifikuar për aktivitetet BIO gjatë fazës së operimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Pika: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.);
- Masë / Veprime: përshkrimi i masës / veprimeve zbutëse;;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard ose vlera kufi të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PS / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues sasi i përputhshmërisë ose kritere cilësore e pranimi që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e Përgjithshme (LP)

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces ka për qëllim si një sistem administrimi adaptiv të projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

Table 4: Mitigation measures/actions for operation phase

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO12	<p><u>Minimizimi: ruajtja e florës në vend</u></p> <p>Ruajtja e specieve të florës që përcaktojnë CH dhe PBF, të vendosura në afërsi të Projektit (100 m) do të garantojë përfshirjen e zonave të zhvendosjes. Këto zona do të mbrohen gjatë fazës së operimit nga ndikime të ndryshme nga Projekti, siç janë kullotja, shkelja dhe ngasja jashtë rrugës. Nëse është e nevojshme, popullatat do të rrethohen.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Para fillimit të përgatitjes së zonës (pastrimi i bimësisë dhe heqja e tokës)	Mbrojtja e të gjitha popullatave që mund të preken indirekt nga projekti	Menaxheri i HSE Kontraktues (e) të specializuar	PE LP
BIO13	<p><u>Minimizimi: Emisioni i zhurmës dhe dridhjeve</u></p> <p>Gjatë funksionimit dhe mirëmbajtjes së rregullt, mbani zgjedhjen dhe përdorimin e makinave dhe pajisjeve me emetim të ulët të zhurmës (p.sh. mufflers të përshtatshme në shterat e motorit dhe komponentët e kompresorit; makineritë dhe pajisjet me emetime të ulëta të zhurmës).</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së operimit	Nuk ka zhurmë të tepërt për shkak të kushteve të dobëta të mirëmbajtjes	Menaxher HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE LP
BIO14	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i hidrologjisë dhe erozionit</u></p> <p>Mbani një rrjet të përshtatshëm kullimi të ujërave të dendura në korrespondencë me rrugët hyrëse, turbinat e erës, zonat e depozitimit / depozitimit të përkohshëm dhe zonat e tjera përkatëse të ndërtimit. Uji i stuhisë nga rrjeti i kullimit duhet të kanalizohet në rrjetin sekondar hidrografik ose karakteristike tjetër të përshtatshme kullimi dhe të shkarkohet në një mënyrë të kontrolluar. Duhet të merren masa të përshtatshme për të mbrojtur pikat e shkarkimit dhe kanalet nga erozioni.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së operimit	Asnjë shenjë e erozioni ose zonash të përmytura përreth vendit të ndërtimit	Menaxheri i HSE	PE

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO15	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i jetës së egër</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gjuetia dhe grumbullimi i kafshëve të egra, dhe në veçanti i Testudo hermanni (breshkë e Hermann) nga punonjësit dhe kontraktorët do të ndalohet rreptësisht brenda zonës së Projektit. Shmangni tërheqjen e jetës së egër me heqjen periodike të kufomave nga toka është thelbësore, administrimi dhe depozitimi i duhur i mbeturinave, eliminimi i ujit të ndenjtur. Ushqimi i kafshëve të egra ose maceve do të ndalohet në vend dhe mbeturinat organike do të menaxhohen dhe depozitohen me kujdes për të shmangur tërheqjen e kafshëve të egra ose macet dhe qenët endacakë. Shpejtësia e automjeteve në vend duhet të jetë e kufizuar dhe përdorimi i automjeteve të ndërtimit gjatë natës duhet të shmanget në mënyrë që të minimizohet rreziku i përplasjeve të trafikut me faunën. Gjatë funksionimit dhe mirëmbajtjes së rregullt, mbani zgjedhjen dhe përdorimin e makinave dhe pajisjeve me emetim të ulët të zhurmës (p.sh. mufflers të përshtatshëm në shterat e motorit dhe komponentët e kompresorit; makineritë dhe pajisjet me emetim të ulët të zhurmës). Duke respektuar udhëzimet kombëtare rekomandohet që numri i burimeve të dritës të mbahet në minimum. 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së operimit	Implementimi i plotë i të gjitha veprimeve të menaxhimit të jetës së egër brenda dhe përreth vendeve të ndërtimit të projektit	Menaxher HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ All lights should flash synchronously, lights should flash at around 3 seconds frequency. ■ Të gjitha dritat duhet të ndezen në mënyrë sinkronike, dritat duhet të ndezen me frekuencë rreth 3 sekonda. ■ Llojet e preferuara të dritës në ndriçimin e jashtëm (p.sh. : dritat në vend për arsye të sigurisë) Aplikimet janë: <ul style="list-style-type: none"> – Llamba natriumi me presion të ulët (SOX): llamba portokalli që shihen përgjatë rrugëve. – Diodat që lëshojnë dritë (LED): burim i dritës së zgjedhjes, emetuar temperatura më të drejtuar, me ngjyra më të ngrohta (° 3000 ° K) – dritat e shkaktuara nga detektorët e pranisë dhe dritat e orientuara në tokë. ■ Llojet e mëposhtme të dritave duhet të shmangen: <ul style="list-style-type: none"> – mercury lamps (MBF): bluish-ehite lamps (attract insects and tolerant bat species) – llambat e merkurit (MBF): llamba të kaltërta-të bardha (tërheq insektet dhe speciet tolerante të lakuriqëve) – llamba natriumi me presion të lartë (SON): llamba me të verdhë rozë të ndritshme; përdoret si ndriçim rrugor <p>Nëse speciet e faunës hasen, punonjësit dhe kontraktuesit do të presin derisa të vazhdojë më vete ose ata do të kërkojnë ndihmën e teknikut të mjedisit për heqjen dhe zhvendosjen e tij të sigurt në një mjedis të përshtatshëm.</p>					

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO16	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i zogjve dhe lakuriqëve</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Turbinat dhe infrastruktura nuk do të ofrojnë mundësi shkatërrimi ose shumimi për zogjtë dhe lakuriqët. ■ Rrotullimi i lirë d.m.th. rrotullimi i lirë i rotorëve në kushte të erës së ulët pa prodhim energjie, do të eliminohet; ■ Një minimum prej 10 kutish të aluminit do të instalohet tek instalimi i shtyllave të LP në habitatet e përshtatshme. Kjo do të ofrojë mundësi të mbarështimit për çifte të reja të Kestrel Common në mënyrë që të kompensojë humbjen e mundshme të popullsisë në Bajgorë. Fole do të vendosen të paktën në 5 km distancë nga turbinat. ■ Për turbinat, <u>shpejtësia e prerë e turbinës në erë do të vendoset në 5 m / s nga perëndimi i diellit deri në lindjen e diellit për dy vjet, sipas skemës së mëposhtme:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Nga 1 maji deri më 30 shtator; – Nga 1 deri më 30 Prill dhe nga 1 deri më 31 Tetor vetëm me temperaturë mbi 6 ° C. <p>Masat për zvogëlimin e shpejtësisë së erës specifike për turbine do të propozohen, nëse është e nevojshme, pas një periudhe monitorimi dy-vjeçarë të aktivitetit të lakuriqëve dhe konfrontimit me parametrat meteorologjikë (era, temperatura dhe reshjet). Informatat do të jepen pas çdo viti, sipas mbledhjes së re të dhenave.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së operimit	Implementimi i plotë i të gjitha veprimeve të menaxhimit të jetës së egër brenda dhe përreth vendeve të ndërtimit të projektit	Menaxher HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO17	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i zogjve dhe lakuriqëve</u></p> <p>Për të minimizuar rrezikun e përplasjes, qëllimi kryesor është që linjat të bëhen më të dukshme për zogjtë, pasi supozimi është që zogjtë përplasen me kabllo të sipërme sepse nuk mund t'i shohin ato (AEËA, 2012). Një masë e tillë është veçanërisht e nevojshme në rast të korridoreve të mundshme fluturuese si Lumi Sitnica. Në këtë pjesë të linjave të linjës së energjisë duhet të instalohen në tela tokësore (e quajtur edhe tela tokësore ose mburojë) sipas masave të mëposhtme të praktikës më të mirë të sugjeruar më poshtë.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Shënuesit e linjës duhet të jenë sa më të mëdha që të jetë e mundur dhe të rrisin trashësinë e dukshme të vijës për të paktën 20 cm, për një gjatësi prej të paktën 10-20 cm. ■ Hapësira e pajisjeve nuk duhet të jetë më larg se 5-10 m larg. ■ Shënuesit e linjës duhet të krijojnë sa më shumë kontrast me prapavinë përkatëse, ngjyra ndoshta është më pak e rëndësishme sesa kontrasti. ■ Lëvizja e pajisjes dhe shënuesve që zgjasin vertikalisht sipër dhe poshtë kabllit kanë të ngjarë të jenë të rëndësishme. ■ Meqenëse dyshohet se shumë përplasje mund të ndodhin gjatë natës, pajisjet që janë natyrshëm të dukshme 	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit	Implementimi i plotë i të gjitha veprimeve të menaxhimit të jetës së egër brenda dhe përreth vendeve të ndërtimit të projektit	Menaxheri i HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	(fosforeshenca, rrezatimi ultravjollcë dhe mjetet e tjera) do të ishin të dobishme.					
BIO18	<u>Minimizimi: Ndërgjegjësimi i punëtorëve</u> Do të zhvillohet ndërgjegjësimi midis punonjësve dhe kontraktuesit që punojnë në vend në lidhje me speciet / habitatet e mbrojtura potencialisht të pranishme në zonë, me qëllim të sigurimit të monitorimit të vazhdueshëm dhe promovimit të veprimeve që duhen ndërmarrë nëse haset jeta e egër	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së operimit	Trajnimi i të gjithë punonjësve dhe nënkontraktuesve për praninë e zonave të ruajtjes në vend dhe si të sillen në rast të takimit të jetës së egër	Managjeri i HSE	PE LP
BIO19	<u>Minimizimi: masat shitesë të ruajtjes se lakuriqeve</u> Masat shitesë të ruajtjes për speciet e lakuriqëve do të zhvillohen në rast se rezultatet e monitorimit të vdekshmërisë së lakuriqëve do të tregojnë efekte domethënëse, të përcaktuara si vdekshmëri mbi 2 individë / turbinë / vit. Këto masa mund të përfshijnë mbështetje për ruajtjen e lakuriqëve në vend, siç janë mbrojtja dhe përmirësimi i rrënjëve, dhe ndërgjegjësimi në nivelin lokal dhe kombëtar në bashkëpunim me OJQ të kualifikuar lokale.	BERZH KP6 IFC PS6	Per tu shqyrtuar	Varesisht nga masat	Managjeri i HSE	PE

5.0 VEPRIMET MONITORUESE

Tabela e mëposhtme detajon veprimet e monitorimit të identifikuara për aktivitetet e menaxhimit të Planit BIO gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është të verifikohet nëse ndikimet e mbetura janë nën kontroll dhe masat / veprimet lehtësuese kanë qenë efektive.

Për secilën masë / veprim monitorimi të identifikuar, tabela tregon:

- Lista : kodi i identifikimit i aktivitetit të monitorimit (ID.);
- Aktiviteti i monitorimit: përshkrimi dhe aktiviteti i monitorimit ;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard ose vlera kufi të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PS / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e aktivitetit të monitorimit;;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullatore ose kritere cilësore e pranimi për t'u pajtuar;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e veprimtarisë monitoruese;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e Përgjithshme (LP).

5.1 Ndërtimi

Tabela 5: Veprimet monitoruese për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO20	<p><u>Minimizimi: konservimi i florës</u></p> <p>Zonat e ruajtjes në vend të identifikuar për speciet e florës do të monitorohen periodikisht dhe çdo shenjë e shqetësimit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë do të shënohet (p.sh. shkelja, depozitimi i pluhurit, erozioni i tokës, prania e ujit të ndenjtur).</p> <p>Një regjistër monitorimi do të plotësohet dhe dokumentacioni fotografik do të mblidhet në secilin monitorim dhe do të ndahet me Kontraktorin (et) e specializuar.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo muaj, gjatë fazës së ndërtimit	Mbrojtje efektive e të gjitha popullsisve ndikimet direkte / indirekte	Menaxheri i HSE Kontraktorët e specializuar	PE LP
BIO21	<p><u>Minimizimi: shpëtimi i florës</u></p> <p>Vendet e zhvendosjes së florës të identifikuar për speciet e florës që përcaktojnë PBF dhe CH duhet të monitorohen periodikisht për çdo shenjë stresi ose shqetësimi.</p> <p>Një regjistër monitorimi do të plotësohet dhe dokumentacioni fotografik do të mblidhet në secilin monitorim dhe do të ndahet me Kontraktorin (et) e specializuar.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo muaj, gjatë fazës së ndërtimit	Krijimi i popullsisve të reja të vetë-qëndrueshme dhe stabile	Menaxheri i HSE Kontraktorët e specializuar	PE LP
BIO22	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i jetës së egër</u></p> <p>Aksidentet që përfshijnë jetën e egër ose vëzhgimin e kafshëve të gjalla ose kufomave përgjatë rrugës hyrëse ose në vendin e ndërtimit do të regjistrohen.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë fazës së ndërtimit Raportet e incidenteve/observimit do të prezentohen cdo 3 muaj	Nuk ka aksidente që përfshijnë jetën e egër ose vëzhgimin e kufomave Regjistri i vëzhgimeve të jetës së egër nga	Menaxheri i HSE Kontraktorët e specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	Masat shtesë zbutëse për të dekurajuar praninë e kafshëve të egra në vend dhe për të shmangur vrapimin rrugor do të merren nëse është e nevojshme.			punonjësit / kontraktorët		
BIO23	<u>Minimizimi: menaxhimi i lakuriqëve</u> Aktiviteti i lakuriqeve e do të monitorohet në të gjitha turbinat gjatë ndërtimit duke përdorur Static Acoustic Monitoring me të njëjtën metodologji të përdorur gjatë studimit fillestar për një përzgjedhje të vendeve turbinave në të tre sektorët e Projektit.	BERZH KP6 IFC PS6 EUROBAT S	6 muaj gjate 2020	Rezultatet e sondazhit të pikave të largësisë	Menaxheri HSE	PE
BIO24	<u>Minimizimi: menaxhimi i zogjve</u> Sondazhi i zogjve me teknikën Vantage Point do të përsëritet për sezonin e mbarështimit në vitin 2020 (60 orë për secilën Pikë Vantage nga Marsi - Gusht). Kjo do të lejojë të verifikohet nëse prania intensive e kastrës së vërejtur në vitin 2019 është e rregullt apo jo në zonë.					
BIO25	<u>Zvarritja e gjurmëve dhe menaxhimi i hidrologjisë / erozionit</u> Ndikimet indirekte dhe të drejtpërdrejta të paqëndrueshme në habitatet natyrore të pranishme rreth vendit të ndërtimit do të monitorohen çdo muaj në mënyrë që të vlerësohen zvarritjet eventuale të gjurmës jashtë zonave të përcaktuara, shenjat e erozionit ose akumulimit të ujit të ndenjtur, funksionimin e sistemit të administrimit të rrjedhës së ujit, depozitimin e pluhurit në bimësi, prania e mbetjeve ose derdhjeve të substancave të rrezikshme	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo muaj gjatë gjithë fazës së ndërtimit	Nuk ka ndikim të drejtpërdrejtë / jo- të drejtpërdrejtë jashtë gjurmës së projektit	Menaxheri i HSE	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO26	<p><u>Rehabilitimi / Restaurimi:</u></p> <p>Pas restaurimit zonat duhet të monitorohen për të siguruar zhvillimin e saktë të specieve të farave të mbjella dhe rikolonizimin e bimësisë natyrore.</p> <p>Prania dhe përhapja e llojeve të florës pushtuese brenda dhe rreth vendit të ndërtimit do të monitorohet çdo tre muaj gjatë sezonit vegjetativ (nga Prilli deri në Shtator) nga një botanist ekspert, nëse është e nevojshme, do të vendoset një fushatë ekstraktimi për të shmangur përhapjen e specieve pushtuese.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo tre muaj gjatë sezonit vegjetativ (nga Prilli deri në Shtator) për tre vitet e para pas restaurimit	Zonat e restauruara me mbulesë bimore dhe përbërje të ngjashme me zonat e pashqetësuar	Menaxheri i HSE Kontraktorë e specializuar	PE LP

5.2 Operimi

Tabele 6: Aktivitetet e monitormit gjatë fazës së operimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
BIO27	<p><u>Minimizimi: konservimi i florës</u></p> <p>Zonat e ruajtjes në vend të identifikuara për speciet e florës do të monitorohen periodikisht dhe çdo shenjë e shqetësimit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë do të shënohet (p.sh. shkelja, depozitimi i pluhurit, erozioni i tokës, prania e ujit të ndenjtur).</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo tre muaj, gjatë gjithë fazës së operimit	Mbrojtje efektive e të gjitha popullatave ndikimet direkte / indirekte	Menaxheri i HSE Kontraktorët e specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	Një regjistër monitorimi do të plotësohet dhe dokumentacioni fotografik do të mblidhet në secilin monitorim dhe do të ndahet me Kontraktorin (et) e specializuar.					
BIO28	<p><u>Minimizimi: shpëtimi i florës</u></p> <p>Vendet e zhvendosjes së florës të identifikuar për speciet e florës që përcaktojnë PBF dhe CH duhet të monitorohen periodikisht për çdo shenjë stresi ose shqetësimi.</p> <p>Një regjistër monitorimi do të plotësohet dhe dokumentacioni fotografik do të mblidhet në secilin monitorim dhe do të ndahet me Kontraktorin (et) e specializuar.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo muaj gjatë vitit të parë të transplantimit dhe pas çdo 3 muajsh për 5 vitet në vijim	Krijimi i popullsisë të reja të vetë-qëndrueshme dhe stabile	Menaxheri i HSE Kontraktorët e specializuar	PE LP
BIO29	<p><u>Minimizimi: menaxhimi i jetës së egër</u></p> <p>Aksidentet që përfshijnë jetën e egër ose vëzhgimin e kafshëve të gjalla ose kufomave përgjatë rrugës hyrëse ose në vendin e ndërtimit do të regjistrohen.</p> <p>Masat shtesë zbutëse për të dekurajuar praninë e kafshëve të egra në vend dhe për të shmangur vrapimin rrugor do të merren nëse është e nevojshme.</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë gjithë fazës së funksionimit Raportet e incidenteve / vëzhgimeve të paraqiten çdo 3 muaj	<p>Nuk ka aksidente që përfshijnë jetën e egër ose vëzhgimin e kufomave</p> <p>Regjistri i vëzhgimeve të jetës së egër nga punonjësit / kontraktorët</p>	Menaxheri i HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	PE LP
BIO 30	<u>Menaxhimi i zogjve</u>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë 2 viteve të para të fazës së operimit	Reportet mbi sondazhet	Menaxheri i HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	Kutitë e zakonshme të foleve të Kestrelit të instaluar në LP do të monitorohen për banimin dhe suksesin e shumimit për 5 vitet e para për të vlerësuar ndikimin e masës së kompensimit.			Prezenca e cerdheve për zogun Kestrel		
BIO31	<p><u>Menaxhimi i lakuriqëve</u></p> <p>Aktiviteti i lakuriqëve do të monitorohet në të gjitha turbinat për dy vjet. Një pajisje regjistruese e thirrjeve të lakuriqeve të quajtur Batcords (https://ecoobs.com/products/hardware/gsm-batcorder/) do të instalohet në të gjitha dhomat e motorit dhe do të operohet çdo ditë nga perëndimi i diellit deri në lindjen e diellit nga 1 prilli deri më 31 tetor me cilësimet e mëposhtme : cilësi 20, pragu -36 dB, posttrigger 200 ms, dhe frekuenca kritike 16 kHz. Duhet të instalohet gjithashtu një temperaturë dhe një sensor i reshjeve</p> <p>Sekuencat e regjistruara akustike do të analizohen me softuer bcAdmin (https://ecoobs.com/download-en/; Filter i thirrjeve: Pragu i Amplituda 1.585, smoothness 2.00, Mostrat Hi 200, Min. Distanca e thirrjes 15 ms, Min. Gjatësia e thirrjes 1.50 ms ; Nxjerrja e Thirrjeve: Ndërprerja Min e Thirrjeve 1.10 ms, MSE Përpara 0.060, Mostrat për Regjistrimin 8, Madhësia e Regresionit 200 µs) dhe nga Diskriminuesi (Ver. 1.13, ekoObs; në kombinim me R 2.7.2 (R Core Team 2015) dhe paketat kernlab dhe RandomForest) për të identifikuar automatikisht thirrjet e lakuriqëve në regjistrimet e batcorder dhe gjithashtu për të identifikuar grupet e specieve.</p> <p>Të dhënat e mbledhura gjatë dy viteve të monitorimit do të analizohen me mjetin softuerik ProBat (të disponueshme në gjermanisht dhe anglisht nga: http://eindbat.techfak.fau.de) me qëllim të vlerësimit të niveleve të vdekshmërisë, dhe llogaritjes së algoritmeve specifike të prera -në shpejtësinë e erës për çdo turbinë bazuar në të dhënat e aktivitetit akustik dhe shpejtësinë e</p>	BERZH KP6 IFC PS6	Gjatë 2 viteve të para të fazës së operimit	Survey reports Calculation of specific algorithms cut-in eind speeds for each turbine to maintain an acceptable possible mortality of less than 2 dead bats per turbine	Menaxheri i HSE Të gjithë punonjësit dhe kontraktorët	

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	erës për të ruajtur një vdekshmëri të mundshme të pranueshme të më pak se 2 lakuriqëve të vdekur për një turbinë (Behr et al., 2017).					
BIO32	<u>Menaxhimi i lakuriqëve</u> Do të organizohet një monitorim i kufomave për të kuptuar efektet e fermës së erës mbi speciet e lakuriqëve. Monitorimi do të organizohet në përputhje me praktikën e mira ndërkombëtare dhe do të përfshijë të gjithë turbinat	BERZH PR6 IFC PS6 Eurobats	Gjatë 2 viteve të para të fazës së operimit	Rezultatet e studimit të kufomave	Menaxheri HSE Kontraktorët e biodiversitetit	
BIO33	<u>Speciet pushtuese</u> Prania dhe përhapja e llojeve të florës pushtuese brenda dhe rreth vendit të ndërtimit do të monitorohet çdo tre muaj gjatë sezonit vegjetativ (nga Prilli deri në Shtator) nga një botanist ekspert, nëse është e nevojshme, do të vendoset një fushatë ekstraktimi për të shmangur përhapjen të specieve pushtuese.	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo muaj gjatë gjithë fazës së operimit	Nuk ka përhapje të specieve pushtuese	Menaxheri i HSE	PE LP
BIO34	<u>Rehabilitimi / Restaurimi:</u> Rehabilitimi i zonave deponuese dhe prezencës së zonave të depozitimit do të monitorohet çdo tre muaj gjatë sezonit vegjetativ (nga prilli deri në shtator) në mënyrë që të sigurohet ri-bimësimi i saktë i zonës dhe të ndërhyhet në kohën e duhur në rast të shenjave të erozionit. Prania dhe përhapja e llojeve të florës pushtuese brenda dhe rreth vendit të ndërtimit do të monitorohet çdo tre muaj gjatë sezonit	BERZH KP6 IFC PS6	Cdo tre muaj gjatë sezonit vegjetativ (nga Prilli deri në Shtator) për tre vitet e para pas restaurimit	Zonat e rivendosura me mbulesë bimore dhe përbërje të ngjashme me zonat e pashqetësuar	Menaxheri i HSE Kontraktorë e specializuar	PE LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE LP
	vegjetativ (nga Prilli deri në Shtator) nga një botanist ekspert, nëse është e nevojshme, do të vendoset një fushatë ekstraktimi për të shmangur përhapjen të specieve pushtuese.					

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të Mos-Konformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe azhurnuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Implementimin e duhur të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe zbatimi i saktë i Planit të Kontraktuesit
- Implementimi i saktë dhe në kohë i një sistemi të auditimit dhe shqyrtimit nga Kontraktuesi
- Secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 (masat / veprime zbutëse) dhe 5.0 (aktivitetet monitoruese) të këtij plani.
- krijimin e një procesi të angazhimit të palëve të interesuara në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti SOWI rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan Menaxhimi do të rishikohet në bazë vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operationale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plani Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë plan.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm.

7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e dhura të monitorimit.

- lokalizimi i aktiviteteve të monitorimit (koordinatat gjeografike në sistemin EGS84 dhe lartësia);
- koha e mbledhjes së të dhënave (data e fillimit dhe data e mbarimit);
- përshkrimi i metodologjisë së aplikuar;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullator ose kriteri cilësor i pranimi për t'u pajtuar;
- përgjegjësia për zbatimin e aktiviteteve specifike të monitorimit (përfshirë referencën në këtë Plan Menaxhimi dhe referencën për emërimin e palëve të treta përfundimisht të kontraktuar për të kryer një pjesë të aktivitetit (psh. Laboratorë të jashtëm dhe konsulentë);
- konkluzione mbi pajtueshmërinë ndaj KPI dhe vëzhgimet eventuale;
- procedurat e kontrollit të cilësisë të përdorura për të siguruar qëndrueshmëri dhe besueshmëri të analizave ose rezultateve

7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e dhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuar përfundimisht.

7.3 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Shëndeti i Komunitetit dhe Siguria, dhe Plani i Menaxhimit Mjedisor (CHS MP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12268 Finale

3 tetor 2019

Akronimet dhe definicionet

CHS Shëndeti i Komunitetit dhe Siguria

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovë

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash.

Objektet / pajisjet:

Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm prej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i EPC:

NOTUS

Menaxhimi i parkut:

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	3
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	4
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	6
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret.....	6
3.2 Standardet ndërkombëtare	6
3.3 Vlerat e limituara të projektit.....	7
4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET	7
4.1 Ndërtimi	9
4.2 Operimet.....	13
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	18
5.1 Ndërtimi	19
5.2 Operimet.....	22
6.0 AUDITIMI DHE VLERËSIMI	26
7.0 RAPORTIMI	27
7.1 Aktivitetet e raportimit dhe monitorimit.....	27
7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit.....	27
7.3 Raportet e vetë-monitorimit.....	27

TABELAS

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	4
Tabela 2: Standardet kombëtare dhe rregulloret.....	6
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare.....	6
Tabela 4: Masat / veprimet e zbutjes gjatë fazës së ndërtimit	9
Tabela 5: Masat / veprimet lehtësuese gjatë fazës së operimit	13
Tabela 6: Veprimet e monitorimit gjatë fazës së ndërtimit	19
Tabela 7: Veprimet e monitorimit gjatë fazës së operimit	22

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky Plan i Menaxhimit (PM) të Shëndetit të Komunitetit dhe Sigurisë (CHS) identifikon dhe prezaton kornizën dhe strategjinë e zbatimit të Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMS) të kompanisë SOWI në lidhje me çështje që ndërlidhen me Shëndetin në Komunitet dhe Sigurinë.

Është zhvilluar në pajtim me politikat e SOWI, dhe me zotimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën ligjore në Kosovë, me kërkesat e politikave mjedisore dhe sociale dhe të performancës KP4 të BERZH, Standardet e Performancës (SP) të IFC dhe udhëzimet specifike dhe të përgjithshme të IFC për mjedis, shëndet dhe siguri.

Ky CHS PM aplikohet në dyjat, fazën e ndërtimit dhe fazën e operimit të Projektit dhe shërben si udhëzues për kontraktorin në krye të aktiviteteve të Inxhinierimit, Prokurimit dhe Ndërtimit (EPC) të Projektit në adresimin e çështjeve mjedisore dhe sociale sipas standardeve të shënuara më lartë.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e operimit të Projektit mund të shfaqen në cdo kohë andaj rekomandohet që ky plan ti nënshtrohet një procesi sistematik rishikimi para fillimit të operimeve, në mënyrë që të konsiderojë informata të reja në lidhje me çështje që ndërlidhen me CHS.

Qëllimi i këtij PM është të definojë:

- Standardet e projektit për çështje që ndërlidhen me CHS gjatë fazës së ndërtimit;
- Fushëveprimin dhe fazat e zbatueshme nga menaxhmenti për adresimin e menaxhimit të CHS dhe të aktiviteteve të monitorimit gjatë fazës së ndërtimit;
- Përgjegjësitë, zotimet, procedurat e operimit dhe udhëzimit për zbatimin e këtij PM;
- Masat e zbutjes të aplikueshme për projektin, në lidhje me çështje që ndërlidhen me CHS
- Dhe menaxhimi dhe monitorimi i aktiviteteve të performancës në lidhje me çështje që ndërlidhen me CHS.

Ky PM aplikohet në kushte të operimit të zakonshëm gjatë aktiviteteve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson në mënyrë specifike çfarëdo situatë të menaxhimit emergjent. Këto situatë janë të adresuara më specifikisht në Planin e Reagimit Emergjent (PRE).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij PM është të identifikojë masat zbutëse dhe të monitorimit në mënyrë që të:

- Miratojë një hierarki të zbutjes dhe shmangjes, dhe aty ku shmangja nuk është e mundshme, të minimizimit dhe rikthimit në gjendje të mëparshme të ndikimeve në mjedis;
- Të zhvillojë dhe zbatojë politika, plane dhe procedura për të integruar çështjet mjedisore dhe sociale në kornizën e përgjithshme të menagjimit të projektit gjatë jetëgjatësisë së tij;
- Të zhvillojë program monitorimi për vlerësimin e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- Raportojë rezultatet e auditimeve periodike dhe të ofrojë aktivitete për përmirësimin e gjendjes, nëse është e nevojshme, për të arritur tek objektivat e planifikuara.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet kryesore dhe përgjegjësitë për zbatimin e këtij plani janë të listuara në Tabela 1 më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Roli	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë specifike
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i këtij Planit të Menaxhimit dhe planeve / procedurave të NOTUS për Projektin; Ndërmarrja e veprimeve konkrete për adresimin e Jo-Konformiteteve të mëdha të bazuara në raporte të auditimit, raporte të monitorimit të performancës dhe në casjen e propozuar të Menaxherit të HSE në SOWI. 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i këtij Planit të Menaxhimit dhe planeve / procedurave të nënkontraktorëve për Projektin; Ndërmarrja e veprimeve konkrete për të adresuar parregullsitë bazuar në raporte të auditimit, raporte të monitorimit të performancës dhe në casjen e propozuar të Menaxherit të SOWI për HSE;
Menaxheri për HSE	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se ky Plan është përditësuar dhe në pajtim me natyrën dhe madhësinë e Projektit dhe të sigurojë se ky Plan i Menaxhimit po implementohet në mënyrë të suksesshme nga NOTUS; Përcaktimi i aktiviteteve të inspektimit dhe auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të Planit të Menaxhimit; dhe të detyrave të kontraktorëve të specializuar Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe i raporteve të monitorimit të performancës të dorëzuar nga kontraktorë të specializuar dhe informimi i Menaxhmentit, Bashkëpunëtorëve dhe Huadhënësve mbi përmbledhjen e rezultateve të këtyre raporteve; 	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se masat dhe aktivitetet e monitorimit nën përgjegjësinë e SOWI janë ndërmarrë brenda afatit kohor dhe sipas kërkesave të këtij Planit të Menaxhimit; Të adresojë jo-konformitetet përmes përcaktimit të veprimeve të parandalimit dhe / ose përmirësimit dhe nëse është e nevojshme, përditësimi i këtij Planit të Menaxhimit dhe verzionet e rishikuara; Informimi i menjëhershëm i Menaxhmentit mbi Jo-Konformitetet e mëdha;
Kontraktori për EPC dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se të gjitha aktivitetet e Projektit janë duke u zhvilluar sipas Planit të Menaxhimit 	<ul style="list-style-type: none"> Raportimi i jo-konformiteteve tek nënkontraktorët dhe sigurimi se nën-konformitetet do të zgjidhen sa më shpejtë që është e mundur.

Roli	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë specifike
	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë planifikimin, përgatitjen dhe organizimin e trajnimeve me qëllim të lehtësimit të zbatimit të plotësishëm të këtij plani Auditimi i rregullt i vendit të ndërtimit për tu siguruar se kërkesat e paraqitura në Planin e Menaxhimit po implementohen 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurojë aktivitete të rregullta të matjes do të zhvillohen (të ujit, ajrit, zhurmës, etj). Regjistrimi dhe hulumtimi i të gjitha ankesave të jashtme dhe ofrimi i zgjidhjeve të shpejta. Ato që nuk mund të zgjidhen nga NOTUS, duhen komunikuar tek Menaxheri për HSE në SOWI
Të gjithë të punësuarit dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Pajtueshmëria me kërkesat e menaxhimit mjedisor. 	<ul style="list-style-type: none"> Të ofrojë fakte se masat relevante të zbutjes, të identifikuar në planin aktual të menaxhimit të CHS, janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar gjatë ekzekutimit të punëve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Kjo pjesë përfshinë të gjitha politikat, standardet dhe kërkesat për këtë Plan të Menaxhimit dhe që janë të aplikueshme për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Kjo pjesë përfshinë referenca në:

- Ligjet dhe rregulloret e aplikueshme kombëtare, duke përfshirë edhe obligimet e vendit në kuadër të ligjeve dhe traktateve ndërkombëtare;
- Standardet e aplikueshme ndërkombëtare, shembull, ato të lëshuara nga:
 - Kërkesat e Performancës së BERZH (Maj 2014) dhe udhëzimet e ndërlidhura me kornizën rregullative të BE-së (Rregulloret dhe Direktivat e BE-së).
 - Standardet e Performancës të KFN (2012) dhe udhëzimet e përgjithshme të MSHS (Mjedisit, Shëndetit dhe Sigurisë) si dhe udhëzimet specifike të MSHS për sektor.

Projekti pritet të plotësojë standardet më të rrepta kombëtare dhe Kërkesat e Performancës të BERZH (duke përfshirë edhe kornizën rregullative të BE-së). Udhëzimet e Përgjithshme të IFC të MSHS do të aplikohen atëherë kur ka mungesë të standardeve të aplikueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet kombëtare dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Date
Ligji nr.03/L-212 për punë
Ligji nr. 04/L-161 për siguri dhe shëndet në punë
Ligji nr. 04/L-006 për shoqëritë tregtare

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet ndërkombëtare
Kërkesat e Performancës dhe Politikat Mjedisore dhe Sociale të BERZH (KP)
BERZH KP4: Shëndeti dhe Siguria
Direktiva 2008/50/EC
Direktiva 97/68/EC
Direktiva 89/391/EEC
Standardet e Performancës (SP) të IFC dhe Shënimet Udhëzuese (SHU)
IFC SP4 – Shëndeti i Komunitetit, Siguria dhe Mbrojtja
IFC SHU4 - Shëndeti i Komunitetit, Siguria dhe Mbrojtja

Standardet ndërkombëtare
Udhëzimet e përgjithshme të IFC në MSHS: § 3. Shëndeti i Komunitetit dhe Siguria
Udhëzimet e përgjithshme të IFC në MSHS: § 4. Ndërtimi dhe Dekomisionimi, § 4.3 Shëndeti i Komunitetit dhe Siguria
Udhëzimet me fokus në sektorin e industrisë të IFC – Udhëzimet për MSHS për Energji të Erës - § 1.3 Shëndeti në Komunitet dhe Siguria
Udhëzimet me fokus në sektorin e industrisë të IFC – Udhëzimet për MSHS për Transmetimin dhe Shpërndarjen e Energjisë Elektrike - § 1.3 Shëndeti në Komunitet dhe Siguria

3.3 Vlerat e limituara të projektit

Nuk ka përkufizime ligjore të matshme që duhen aplikuar. Vlerat e emetimeve të IFC të përfshira në Udhëzimet e Përgjithshme për MSHS, do të aplikohen në mungesë të ligjeve të aplikueshme në Kosovë dhe limitimit të vlerave nga BE.

4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET

Bazuar në VNMS, ndikimet potenciale në kuadër të menaxhimit të CHS gjatë fazës së ndërtimit janë:

- Emetimi i pluhurit dhe grimcave;
- Emetimi i ndotësve në gjendje gazi;
- Emetimi i zhurmës dhe vibrimit
- Rritja e trafikut
- Fluksi i punëtorëve

Në tabelën në vijim është paraqitur hapat e menaxhimit mjedisor dhe masat dhe veprimet e identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të CHS gjatë fazës së ndërtimit. Për cdo masë / veprim të identifikuar, tabela paraqet:

- Artikulli: kodi i identifikimit të veprimit / masës së zbutjes (ID);
- Masa / Veprimi: përshkrimi i masës / veprimit të zbutjes;
- Dokumenti burimor: i referohet një ose më shumë standardeve (shembull, ligjet kombëtare dhe lejet, Kërkesat e Performancës të BERZH dhe Direktivat / Rregulloret e BE, IFC Udhëzimet mbi SP, ose cfarëdo shembulli të praktikës së mirë ndërkombëtare në industry);
- Orari dhe intensiteti: intensiteti / kohëzgjatja e masës / veprimit;
- IKP (Indikatorët Kryesorë të Performancës): indikator i sasior i pajtueshmërisë ose kriteri i pranueshmërisë cilësore që përdoret për të verifikuar efektshmërinë e veprimeve / masave të zbutjes;
- Përgjegjësia: burimi përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregon nëse masa / veprimi është i aplikueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Largpërquesin (LP);

Qëllimi i kësaj strukture të masave të zbutjes (shmangja, minimizimi, rehabilitimi / rivendosja, mënjanimi) është të lehtësojë përzgjedhjen e masave me qëllim të zvogëlimit të sa më të madh të ndikimeve negative në mjedis.

Ky proces është menduar të shërbejë si sistem adaptues i menaxhimit të projektit, me qëllim të adaptimit të masave të zbatues bazuar në gjetjet e reja, që mund të identifikohen përmes programit të monitorimit të përshkruar në pjesët në vijim.

4.1 Ndërtimi

Tabela 4: Masat / veprimet e zbutjes gjatë fazës së ndërtimit

NR	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Orari dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
CHS01	<p>Shmangja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Shmangja për aq sa është e mundur e pranisë së tyre në tokë bujqësore, ose tokë me prani të frutave dhe aseteve tjera ■ Vendosja e shtyllave të LP afër skajeve të parcelave të tokës për të lehtësuar shfrytëzimin e tokës ■ Shmangja dhe zvogëlimi i rrezeve të lidhura me LP përmes shpërndarjes së informatave në zonat e vendosura afër me LP ■ Fuqizimi i kodit të punës të punëtorëve për të shmangur lëndimet ■ SHPS, Trajnimet Mjedisore dhe Sociale, për të shmangur lëndimet, në vecanti: <ul style="list-style-type: none"> ■ Trajnimet në shëndet dhe siguri, trajnimet për ndihmën e parë, trajnimet e anëtarëve të ekipit të reagimit emergjent, trajnimet teknike të shëndetit dhe sigurisë, menaxhimi i mbeturinave duke përfshirë edhe reagimin ndaj rrjedhjeve të rrezikshme, vetëdijësimi mjedisor, siguria në trafik, kodi i etikës. 	<p>BERZH KP 4 IFC SP 4 Ligji Nr. 6331, 20/06/2012</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Regjistri i trajnimeve	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP
CHS02	<p>Minimizimi (Përvetësimi i Tokës dhe Rivendosja e jetesës)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zvogëlimi i sipërfaqes së tokës së përdorur gjatë ndërtimit ■ Të sigurojë zbatimin e plotë të LALRP në pajtim me ligjet kombëtare dhe standardet e BERH dhe të IFC; ■ Të sigurojë se të gjitha kompensimet janë paguar para fillimit të aktiviteteve të ndërtimit; 	<p>BERZH KP 4 IFC SP 4 Ligji Nr. 6331, 20/06/2012</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Regjistri i Trajnimeve	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

NR	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Orari dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se proceset e LALRP janë subjekt i auditimit nga auditorë të jashtëm; Të zbatojë mekanizëm të ankesave specifik për çështje që ndërlidhen me përvetësimin e tokës dhe çështje të rivendosjes së jetesës. Të sigurojë që të gjithë personat e ndikuar nga projekti janë të informuar për këtë kanal të dorëzimit të ankesave. Të sigurojë që mekanizmi i ankesave menaxhohet në pajtim me indikatorët e LALRP dhe se është alokuar buxhet dhe resurse të mjaftueshme. Të sigurojë se procesi i Përvetësimit të Tokës dhe Rivendosjës së jetesës është monitoruar në pajtim me indikatorët e specifikuar në LALRP 					
CHS03	<p>Minimizimi (rritja e ekspozimit ndaj ndotësve atmosferikë): Kontrollimi i ndotjes, masat lehtësuese në lidhje me:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ajrin: në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj emetimeve të pluhurit dhe emetimeve tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit, vendi i ndërtimit të spërkatet në mënyrë të kontrolluar Mbetjet: zvogëlimi i mbetjeve dhe shmangja, minimizimi dhe kontrollimi i ndikimeve negative Cilësia e ujit: zvogëlimi i përdorimit të ujit për pastrimin e pajisjeve, inspektimi vizuel i gypave të ujitjes, rezervoareve dhe të rubinetave, sistemi i shpërndarjes së ujit në vendin e ndërtimit, pishina të përbashkëta të larjes së mikserëve të betonit, 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP Internal resources	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti Vjetor mbi Mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

NR	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Orari dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Zhurma: të ketë pajtim paraprak për orarin e punëve të ndërtimit, vlerësimi i niveleve të zhurmës, monitorimi i zhurmës, matja e zhurmës, mos-lejimi i punimeve gjatë natës, Trafiku: përvetësimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnime të vozitjes, shmangja e lodhjes, shmangja e rrugëve të rrezikshme, kontrollimi i shpejtësisë, numër i mjaftueshëm i sinjalizimit, përmirësimi i vizibilitetit të shenjave. Mbetjet e rrezikshme: të larguara dhe të transferuara nga operatorë të kualifikuar, etiketimi i duhur i kontejnerëve 					
CHS04	<p><u>Minimizimi</u> (ndërhyrje në incidente të trafikut / automjetesh lokale):</p> <p>Trafiku</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të bëhet përcaktimi dhe aplikimi i kufizimeve të shpejtësisë përgjatë rrugëve të ndërtimit si dhe të gjitha kërkesat ligjore do të aplikohen për rrugët publike. Sinjalizim i dukshëm, sinjale dhe flamuj do të vendosen në të gjitha zonat e nevojshme si dhe zyrtarë të ndryshëm do të vendosen për të rregulluar trafikun. Në pjesët ku ka nevojë për sinjalizim të përkohshëm (sidomos në rrugët publike), detajet rreth vendosjes së tyre do të diskutohen me autoritetet relevante. Sinjalet do të jenë të vendosura sigurtë dhe të lidhura fortë me qëllim të parandalimit të ndarjes ose zhvendosjes, dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Njëri prej kontraktorëve do të jetë përgjegjës për kontrollimin e shenjave për ti mirëmbajtur ato dhe për ti siguruar aq herë sa ka nevojë. 	<p>BERZH KP 4</p> <p>IFC SP 4</p> <p>GIIP</p> <p>Internal resources</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Rregullore të brendshme	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

NR	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Orari dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Atëherë kur ka nevojë të mbyllet qarkullimi në rrugë, do të bëhet planifikimi i rrugëve alternative dhe informimi paraprak i autoriteteve (duke përfshirë shërbimin e emergjences dhe shërbimet e transportit publik) si dhe banorët tjerë (përmes diskutimeve publike që do të organizohen para ndërtimit) dhe do të bëhet vendosja e njoftimeve. 					
CHS05	<p><u>Minimizimi:</u></p> <p>Shëndeti</p> <ul style="list-style-type: none"> Bashkëpunimi dhe koordinimi me njësi lokale të shëndetit dhe sigurisë për të minimizuar ndikimet në qendrat e shëndetësisë dhe casjen e banorëve lokal; Do të sigurohet që të gjithë të punësuarit të kenë pasqyrë mjekësore të periudhës para punësimit dhe do të sigurohet kontrollimi i rregullt mjekësor për të gjithë të punësuarit; Do të bëhet përkrahja e fushatave vendosre të shëndetit publik, nëse ka; Do të bëhet emërimi i një Mjeku të Punës në pajtim me kërkesat ligjore; Të gjithë punëtorët do të kenë mundësinë e trajnimit nga Mjeku i Punës me qëllim të informimit mbi sëmundjet dhe sëmundjet e punës dhe masat e parandalimit. Këto trajnime mund të përfshijnë edhe trajnime mbi stilin e të jetuarit të shëndetshëm ose tjera; Mekanizmi i Ankesave do të përdorët në mënyrë aktive për të monitoruar shqetësimet e komunitetit. 	<p>BERZH KP 4</p> <p>IFC SP 4</p> <p>GIIP</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverb al mbi mbikqyrjen sanitarike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

NR	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Orari dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
CHS06	<u>Rivendosja:</u> <ul style="list-style-type: none"> Pas përfundimit të aktiviteteve të ndërtimit, do të bëhet rikthimi i plotësishëm i tokës së marrë me qira dhe do të bëhet dorëzimi në kushte origjinale, për aq sa është e mundur. 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverb al mbi mbikqyrjen sanitarike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

4.2 Operimet

Tabela 5: Masat / veprimet lehtësuese gjatë fazës së operimit

Nr	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS05	Shmangja: <ul style="list-style-type: none"> Shmangja për aq sa është e mundur e pranisë së tyre në tokë bujqësore, ose tokë me prani të frutave dhe aseteve tjera Vendosja e shtyllave të LP afër skajeve të parcelave të tokës për të lehtësuar shfrytëzimin e tokës Shmangja dhe zvogëlimi i rreziqeve të lidhura me LP përmes shpërndarjes së informatave në zonat e vendosura afër me LP Fuqizimi i kodit të punës të punëtorëve për të shmangur lëndimet 	IFC SP 4 BERZH KP 4 Ligji Nr. 6331, 20/06/2012	Gjatë fazës së operimit	Regjistri i trajnimeve	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> SHPS, Trajnimet Mjedisore dhe Sociale, për të shmangur lëndimet, në vecanti: Trajinimet në shëndet dhe siguri, trajnimet për ndihmën e parë, trajnimet e anëtarëve të ekipit të reagimit emergjent, trajnimet teknike të shëndetit dhe sigurisë, menaxhimi i mbeturinave duke përfshirë edhe reagimin ndaj rrjedhjeve të rrezikshme, vetëdijësimi mjedisor, siguria në trafik, kodi i etikës. 					
CHS06	<p>Minimizimi (Përvetësimi i Tokës dhe Rivendosja e jetesës)</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvogëlimi i sipërfaqes së tokës së përdorur gjatë ndërtimit Të sigurojë zbatimin e plotë të LALRP në pajtim me ligjet kombëtare dhe standardet e BERH dhe të IFC; Të sigurojë se të gjitha kompensimet janë paguar para fillimit të aktiviteteve të ndërtimit; Të sigurojë se proceset e LALRP janë subjekt i auditimit nga auditorë të jashtëm; Të zbatojë mekanizëm të ankesave specifik për çështje që ndërlidhen me përvetësimin e tokës dhe çështje të rivendosjes së jetesës. Të sigurojë që të gjithë personat e ndikuar nga projekti janë të informuar për këtë kanal të dorëzimit të ankesave. Të sigurojë që mekanizmi i ankesave menaxhohet në pajtim me indikatorët e LALRP dhe se është alokuar buxhet dhe resurse të mjaftueshme. 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP Internal resources	Gjatë fazës së operimit	Raportet Vjetore Mjedisore	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurojë se procesi i Përvetësimit të Tokës dhe Rivendosjës së jetesës është monitoruar në pajtim me indikatorët e specifikuar në LALRP 					
CHS07	<p>Minimizimi (rritja e ekspozimit ndaj ndotësve atmosferikë): Kontrollimi i ndotjes, masat lehtësuese në lidhje me:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ajrin: në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj emetimeve të pluhurit dhe emetimeve tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit, vendi i ndërtimit të spërkatet në mënyrë të kontrolluar Mbetjet: zvogëlimi i mbetjeve dhe shmangja, minimizimi dhe kontrollimi i ndikimeve negative Cilësia e ujit: zvogëlimi i përdorimit të ujit për pastrimin e pajisjeve, inspektimi vizuel i gypave të ujitjes, rezervoareve dhe të rubinetave, sistemi i shpërndarjes së ujit në vendin e ndërtimit, pishina të përbashkëta të larjes së mikserëve të betonit, Zhurma: të ketë pajtim paraprak për orarin e punëve të ndërtimit, vlerësimi i niveleve të zhurmës, monitorimi i zhurmës, matja e zhurmës, mos-lejimi i punimeve gjatë natës, Trafiku: përvetësimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnime të vozitjes, shmangja e lodhjes, shmangja e rrugëve të rrezikshme, kontrollimi i shpejtësisë, numër i mjaftueshëm i sinjalizimit, përmirësimi i vizibilitetit të shenjave. Mbetjet e rrezikshme: të larguara dhe të transferuara nga operatorë të kualifikuar, etiketimi i duhur i kontejnerëve 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP Internal resources	Gjatë fazës së operimit	Rregullore e brendshme	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS08	<p><u>Minimizimi</u> (ndërhyrje në incidente të trafikut / automjeteve lokale):</p> <p>Trafiku</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të bëhet përcaktimi dhe aplikimi i kufizimeve të shpejtësisë përgjatë rrugëve të ndërtimit si dhe të gjitha kërkesat ligjore do të aplikohen për rrugët publike. Sinjalizim i dukshëm, sinjale dhe flamuj do të vendosen në të gjitha zonat e nevojshme si dhe zyrtarë të ndryshëm do të vendosen për të rregulluar trafikun. Në pjesët ku ka nevojë për sinjalizim të përkohshëm (sidomos në rrugët publike), detajet rreth vendosjes së tyre do të diskutohen me autoritetet relevante. Sinjalet do të jenë të vendosura sigurtë dhe të lidhura fortë me qëllim të parandalimit të ndarjes ose zhvendosjes, dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Njëri prej kontraktorëve do të jetë përgjegjës për kontrollimin e shenjave për ti mirëmbajtur ato dhe për ti siguruar aq herë sa ka nevojë. Atëherë kur ka nevojë të mbyllet qarkullimi në rrugë, do të bëhet planifikimi i rrugëve alternative dhe informimi paraprak i autoriteteve (duke përfshirë shërbimin e emergjencës dhe shërbimet e transportit publik) si dhe banorët tjerë (përmes diskutimeve publike që do të organizohen para ndërtimit) dhe do të bëhet vendosja e njoftimeve. 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP	Gjatë fazës së operimit	Procesverb al mbi mbikqyrjen sanitarike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Masat / Veprimet Lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS09	<p><u>Minimizimi:</u></p> <p>Shëndeti</p> <ul style="list-style-type: none"> Bashkëpunimi dhe koordinimi me njësi lokale të shëndetit dhe sigurisë për të minimizuar ndikimet në qendrat e shëndetësisë dhe casjen e banorëve lokal; Do të sigurohet që të gjithë të punësuarit të kenë pasqyrë mjekësore të periudhës para punësimit dhe do të sigurohet kontrollimi i rregullt mjekësor për të gjithë të punësuarit; Do të bëhet përkrahja e fushatave vendosre të shëndetit publik, nëse ka; Do të bëhet emërimi i një Mjeku të Punës në pajtim me kërkesat ligjore; Të gjithë punëtorët do të kenë mundësinë e trajnimit nga Mjeku i Punës me qëllim të informimit mbi sëmundjet dhe sëmundjet e punës dhe masat e parandalimit. Këto trajnime mund të përfshijnë edhe trajnime mbi stilin e të jetuarit të shëndetshëm ose tjera; Mekanizmi i Ankesave do të përdoret në mënyrë aktive për të monitoruar shqetësimet e komunitetit. 	BERZH KP 4 IFC SP 4 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverb al mbi mbikqyrjen sanitarike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

Tabela në vijim shfaqë detaje e veprimeve të monitorimit të identifikuara për menaxhimin e aktiviteteve të CHS fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është të verifikojë nëse ndikimet negative janë nën kontrollë dhe nëse veprimet / masat lehtësuese kanë qenë efektive.

Për cdo veprim / masë të identifikuar përmes monitorimit, tabela tregon:

- Artikulli: kodi i identifikimit të veprimet / masës së zbutjes (ID);
- Masa / Veprimi: përshkrimi i masës / veprimet të zbutjes;
- Dokumenti burimor: i referohet një ose më shumë standardeve (shembull, ligjet kombëtare dhe lejet, Kërkesat e Performancës të BERZH dhe Direktivat / Rregulloret e BE, IFC Udhëzimet mbi SP, ose cfarëdo shembulli të praktikës së mirë ndërkombëtare në industry);
- Orari dhe intensiteti: intensiteti / kohëzgjatja e masës / veprimet;
- IKP (Indikatorët Kryesorë të Performancës): indikator sasi i pajtueshmërisë ose kriteri i pranueshmërisë cilësore që përdoret për të verifikuar efektshmërinë e veprimeve / masave të zbutjes;
- Përgjegjësia: burimi përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregon nëse masa / veprimi është i aplikueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Largpërquesin (LP);

5.1 Ndërtimi

Tabela 6: Veprimet e monitorimit gjatë fazës së ndërtimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS09	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i informatës së shpërndarë për rrezikun nga LP Kontrolla të shpeshta për të kontrolluar ndërtimin e objekteve ose objekteve ilegale afër zonës së rrezikut (25 metra) MPSH, Mjedisore, Trajnimet për shëndet dhe siguri, në vecanti: <ul style="list-style-type: none"> Trajnimet në shëndet dhe siguri, trajnimet për ndihmën e parë, trajnimet e anëtarëve të ekipit të reagimit emergjent, trajnimet teknike të shëndetit dhe sigurisë, menaxhimi i mbeturinave duke përfshirë edhe reagimin ndaj rrjedhjeve të rrezikshme, vetëdijësimi mjedisor, siguria në trafik, kodi i etikës. 	BERZH KP 4 IFC SP 4 Ligji Nr. 6331 20/06/2012	Cdo muaj	Numri dhe % e punëtorëve të trajnuar Numri i aktiviteteve të mirëmbajtjes	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	LP
CHS10	<ul style="list-style-type: none"> Numri i mbledhjeve me komunitete lokale Numri i ankesave Numri i kompensimeve të aprovuara Auditimeve të kryera nga auditorë të jashtëm 	IFC SP 4 BERZH KP 4 Ligji Nr. 6331, 20/06/2012	Cdo muaj	Procesverbalet e takimeve Numri dhe % e ankesave të përgjigjura dhe zgjiura brenda orarit	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS11	<ul style="list-style-type: none"> Kontrollit të ndotjës, në vecanti mbi masat lehtësuese të lidhura me: Ajrin: në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj emetimeve të pluhurit dhe emetimeve tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit, vendi i ndërtimit të spërkatet në mënyrë të kontrolluar Mbetjet: zvogëlimi i mbetjeve dhe shmangja, minimizimi dhe kontrollimi i ndikimeve negative Cilësia e ujit: zvogëlimi i përdorimit të ujit për pastrimin e pajisjeve, inspektimi vizuel i gypave të ujitjes, rezervoareve dhe të rubinetave, sistemi i shpërndarjes së ujit në vendin e ndërtimit, pishina të përbashkëta të larjes së mikserëve të betonit, Zhurma: të ketë pajtim paraprak për orarin e punëve të ndërtimit, vlerësimi i niveleve të zhurmës, monitorimi i zhurmës, matja e zhurmës, mos-lejimi i punimeve gjatë natës, Trafiku: përvetësimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnime të vozitjes, shmangja e lodhjes, shmangja e rrugëve të rrezikshme, kontrollimi i shpejtësisë, numër i mjaftueshëm i sinjalizimit, përmirësimi i vizibilitetit të shenjave. 	IFC SP 4 BERZH KP 4 GIIP	Cdo tre muaj	Numri i masave të zbatuara dhe numri i përsëritjeve të regjistruara	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Mbetjet e rrezikshme: të larguara dhe të transferuara nga operatorë të kualifikuar, etiketimi i duhur i kontejnerëve 					
CHS12	<ul style="list-style-type: none"> Numri i incidenteve të trafikut që përfshijnë pjesëtarë të komunitetit Aplikimi i kufizimit të shpejtësisë përgjatë rrugëve të ndërtimit dhe zbatimi i kërkesave ligjore për rrugët publike Vendosja e sinjaleve të dukshme, sinjalet dhe flamujt e vendosur në zonat e nevojshme dhe zyrtarë të emëruar për të rregulluar trafikun. Sinjalet do të jenë të vendosura sigurtë dhe të lidhura fortë me qëllim të parandalimit të ndarjes ose zhvendosjes, dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Rrugët alternative. 	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo muaj	Numri dhe regjistri i aksidenteve trafike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP
CHS13	<ul style="list-style-type: none"> Numri i sëmundjeve të transmetueshme dhe jo të transmetueshme dhe lëndimet në mes të punëtorëve. Në vecanti: raportet mjekësore të periudhës para punësimit dhe vizitat e rregullta mjekësore, fushatat lokale të shëndetit public, emërimi i mjekut të punës, ofrimi i trajnimeve. 	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo tre muaj	Numri i sëmundjeve dhe lëndimet.	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS14	<ul style="list-style-type: none"> Rikthimi i tokës së marë me qira në gjendjen e mëparshme 	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo tre muaj	Numri i tokave të marra me qira të kthyer në gjendjen e mëparshme.	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

5.2 Operimet

Tabela 7: Veprimet e monitorimit gjatë fazës së operimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
CHS13	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i informatës së shpërndarë për rrezikun nga LP Kontrolla të shpeshta për të kontrolluar ndërtimin e objekteve ose objekteve ilegale afër zonës së rrezikut (25 metra) MPSH, Mjedisore, Trajnimet për shëndet dhe siguri, në vecanti: Trajnimet në shëndet dhe siguri, trajnimet për ndihmën e parë, trajnimet e anëtarëve të ekipit të reagimit emergjent, trajnimet teknike të shëndetit dhe sigurisë, menaxhimi i mbeturinave duke përfshirë edhe reagimin ndaj rrjedhjeve të 	BERZH KP 4 IFC SP 4 Ligji Nr. 6331 20/06/2012	Cdo muaj	Numri dhe % e punëtorëve të trajnuar Numri i aktiviteteve të mirëmbajtjes	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	rrezikshme, vetëdijësimi mjedisor, siguria në trafik, kodi i etikës.					
CHS14	<ul style="list-style-type: none"> ■ Numri i mbledhjeve me komunitete lokale ■ Numri i ankesave ■ Numri i kompensimeve të aprovuara ■ Auditimeve të kryera nga auditorë të jashtëm 	IFC SP 4 BERZH KP 4 Ligji Nr. 6331, 20/06/2012	Cdo muaj	Procesverbalet e takimeve Numri dhe % e ankesave të përgjigjura dhe zgjiura brenda orarit	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP
CHS15	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kontrollit të ndotjës, në vecanti mbi masat lehtësuese të lidhura me: ■ Ajrin: në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj emetimeve të pluhurit dhe emetimeve tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit, vendi i ndërtimit të spërkatet në mënyrë të kontrolluar ■ Mbetjet: zvogëlimi i mbetjeve dhe shmangja, minimizimi dhe kontrollimi i ndikimeve negative ■ Cilësia e ujit: zvogëlimi i përdorimit të ujit për pastrimin e pajisjeve, inspektimi vizuel i gypave të ujitjes, rezervoareve dhe të rubinetave, sistemi i 	IFC SP 4 BERZH KP 4 GIIP	Cdo tre muaj	Numri i masave të zbatuara dhe numri i përsëritjeve të regjistruara	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>shpërndarjes së ujit në vendin e ndërtimit, pishina të përbashkëta të larjes së mikserëve të betonit,</p> <ul style="list-style-type: none"> Zhurma: të ketë pajtim paraprak për orarin e punëve të ndërtimit, vlerësimi i niveleve të zhurmës, monitorimi i zhurmës, matja e zhurmës, mos-lejimi i punimeve gjatë natës, Trafiku: përvetësimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnime të vozitjes, shmangja e lodhjes, shmangja e rrugëve të rrezikshme, kontrollimi i shpejtësisë, numër i mjaftueshëm i sinjalizimit, përmirësimi i vizibilitetit të shenjave. Mbetjet e rrezikshme: të larguara dhe të transferuara nga operatorë të kualifikuar, etiketimi i duhur i kontejnerëve 					
CHS16	<ul style="list-style-type: none"> Numri i incidenteve të trafikut që përfshijnë pjesëtarë të komunitetit Aplikimi i kufizimit të shpejtësisë përgjatë rrugëve të ndërtimit dhe zbatimi i kërkesave ligjore për rrugët publike Vendosja e sinjaleve të dukshme, sinjalet dhe flamujt e vendosur në zonat e nevojshme dhe zyrtarë të emëruar për të rregulluar trafikun. Sinjalet do të jenë të vendosura sigurtë dhe të lidhura fortë me qëllim të parandalimit të ndarjes ose zhvendosjes, dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. 	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo muaj	Numri dhe regjistri i aksidenteve trafike	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	■ Rrugët alternative.					
	■ Numri i sëmundjeve të transmetueshme dhe jo të transmetueshme dhe lëndimet në mes të punëtorëve. Në vecanti: raportet mjekësore të periudhës para punësimit dhe vizitat e rregullta mjekësore, fushatat lokale të shëndetit public, emërimi i mjekut të punës, ofrimi i trajnimeve.	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo tre muaj	Numri i sëmundjeve dhe lëndimet.	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP
	■ Rikthimi i tokës së marë me qira në gjendjen e mëparshme	IFC SP 4 BERZH KP 4	Cdo tre muaj	Numri i tokave të marra me qira të kthyera në gjendjen e mëparshme.	NOTUS të regjistrojë dhe ti dorëzojë të dhënat tek SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/LP

6.0 AUDITIMI DHE VLERËSIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani të Menaxhimit është verifikuar përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve në bazë të kërkesave të përfshira në pjesën për 'Auditimin e brendshëm' të 'Manualit për ESMS' dhe në 'Procedurën e Auditimi dhe të Jo-Konformiteteve'.

Orari, intensiteti, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit si dhe auditorët përgjegjës të brendshëm, janë paraqitur në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe përditësohet nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Zbatimin e saktë të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimin dhe zbatimin e saktë të Planit të Kontraktorëve
- Zbatimi i saktë dhe në kohë i auditimit dhe sistemit të vlerësimit nga Kontraktorët
- Secilën nga pikat e paraqitura në tabelën në pjesën 4.0 (masat lehtësuese / veprimet) dhe 5.0 (aktivitetet e monitorimit) të këtij plani dhe në vecanti:
 - SHPS, Trajnimet Mjedisore dhe Sociale
 - Kontrollimin e ndotjes
 - Incidentet në trafik
 - Shëndetin public dhe themelimin e një procesi të angazhimit të bashkëpunëtorëve në lidhje me çështjet e adresuara nga ky Plan i Menaxhimit.

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të inspektimit dhe auditimit janë të përfshirë në raportet e auditimit dhe në regjistrat e 'Veprimeve të Jo-Konformitetit dhe Veprimeve të Parandalimit / Përmirësimit'.

Menaxhmenti i SOWI rishikon rezultatet e aktiviteteve të inspektimit dhe auditimit dhe progresin e veprimeve të Parandalimit / Përmirësimit dhe ndërmerr hapa shtesë sipas nevojës, dhe sipas indikacioneve të paraqitura në pjesën 7 'Vlerësimi Menaxherial' të Manualit të ESMS.

Gjatë operimeve të qëndrueshme, ky Plan i Menaxhimit do të rishikohet në baza vjetore dhe ndryshime mund të bëhen për të reflektuar rrethanat e ndryshuara, nevojat operacionale dhe rezultatet e monitoruara. Rishikimi i këtij Plani të Menaxhimit është përgjegjësi e Menaxherit të HSE-së, që është edhe përgjegjës për zbatimin e këtij Plani.

7.0 RAPORTIMI

Në këtë pjesë janë të paraqitura udhëzimet dhe kërkesat e raportimit të aktiviteve të monitorimit dhe auditimit të brendshëm, në lidhje me masat dhe veprimet lehtësuese.

7.1 Aktivitetet e raportimit dhe monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteve të monitorimit (të përshkruara në pjesën 5.0) duhet të sqarohen në detaje në raporte të vecanta të monitorimit. Këto raporte të monitorimit duhet të përfshijnë (minimalisht) informatat / të dhënat si në vijim (aty ku është e mundur):

- Certifikata analitike nga laborator / laboratorët;
- Lokalizimin e aktiviteve të monitorimit (koordinatat gjeografike në systemin EGS84 dhe lartësia);
- Koha dhe mbledhja e të dhënave (data e fillimit dhe përfundimit);
- Përshkrimi i metodologjisë së aplikuar;
- IKP (Indikatorët Kryesorë të Performancës): vlerat e limiteve ligjore ose kriteri i cilësisë i cili duhet plotësuar;
- Konkluzionet rreth pajtueshmërisë kundrejt IKP-ve dhe observimeve të mundshme;
- Aplikimi i procedurave të kontrollit të cilësisë për të siguruar qëndrueshmërinë e analizave ose rezultateve.

7.2 Raportimi i aktiviteve të auditimit

Zbatimi i saktë i këtij Plan të Menaxhimit do të verifikohet përmes auditimit të brendshëm që do të zhvillohet në pajtim me kërkesat e përfshira në 'Manualin për ESMS', të procedurës së brendshme të auditimit dhe të pjesës 6.0 'Auditimi dhe vlerësimi' të këtij Planit të Menaxhimit.

Provat e zbatimit të veprimeve / masave lehtësuese (të përshkruara në pjesën 4.0), të zhvillimit në kohë të aktiviteve të monitorimit (të përshkruara në pjesën 5.0) dhe të rezultateve përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë më së paku të dhënat / informatat në vijim:

- Listën e artikujve të audituar (të paraqitur në pjesët 4.0 dhe **Error! Reference source not found.**);
- Informimin nëse planet janë implementuar sipas orarit dhe intensitetit të përfshirë;
- Plotësimi (ose jo) i IKP-ve;
- Përshkrimi i mos-përshtatjeve të identifikuara.

7.3 Raportet e vetë-monitorimit

Të dhënat e monitorimit bashkë me rezultatet e aktiviteve të auditimit do të përmbledhen në Raportin e Vetë-monitorimit në baza tre-mujore dhe i njëjti do t'i dorëzohet Huadhënësve dhe bashkëpunëtorëve, sipas përshkrimit të mëtejshëm në 'Manualin për ESMS'.

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Plani i menaxhimit të zinxhirit të furnizimit (SC MP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12269 Finale

3 tetor 2019

Akronimet dhe definicionet

SC - Zinxhiri i furnizimit

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI.....	II
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË	1
3.0 POLITIKAT DHE STANDARDET	3
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret	3
3.2 Standardet ndërkombëtare	3
4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET.....	5
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	8
5.1 Ndërtimi	8
5.2 Operimi	11
6.0 AUDITIMI DHE SHQYRTIMI	14
7.0 RAPORTIMI.....	15
7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit.....	15
7.2 Raporti i vetë-monitorimit.....	15

TABLES

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	1
Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret	3
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare	3
Tabela 4: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit	8
Tabela 5: Veprimet e monitorimit për fazën e funksionimit.....	11

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Plani i Menaxhimit të zingjirit të furnizimit (SC), identifikon dhe paraqet strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (ESMS) në lidhje me aspektet e zinxhirit të furnizimit të kontraktuesve.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikat mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP1 dhe PR2, standardet e performancës së IFC PS1 dhe PS2, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS

Plani SC MP aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Projektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit pritet të vijnë në ndërkohë; Prandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një procesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet e SC.

Qëllimi i këtij Plani është të përcaktojë:

- Standardet e projektit për çështjet e SC;
- fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktivitetëve të menaxhimit dhe monitorimit të SC.
- Përgjegjësitë, angazhimet, procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij Plani.
- Masat zbutëse të aplikueshme për Projektin në relacion me aspektet e SC
- dhe menaxhimi dhe monitorimi i aktivitetëve të performancës në relacion me aspektet e SC.

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktivitetëve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij plani është të identifikojë masat zbutëse dhe monitoruese në mënyrë që:

- të miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, të minimizoj ndikimet, dhe rivendosen ndikimet në mjedis;
- zhvilloj dhe zbatoj politika, plane dhe procedura për të integruar aspektet mjedisore dhe sociale brenda kornizës së përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë gjithë ciklit të jetës së tij;
- të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- raportimi i rezultateve të kontrolleve periodike dhe parashikimi i veprimeve korrigjuese, nëse është e nevojshme, në mënyrë që të arrhen objektivat e planifikuara

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhmenti do të sigurojë që burimet e mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve monitoruese nën përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë përzgjedhjen e kontraktuesve të specializuar për detyra specifike që duhet të kryhen si pjesë e zbatimit të këtij Plan Menaxhimi, siç janë (por jo të kufizuara në) anketat e menaxhimit të SC, aktivitetet e monitorimit dhe analizën dhe raportimin e të dhënave; Caktimi i personelit specifik në vend ose në nivelin administrativ, të përcaktojë qartë rolet dhe përgjegjësitë e tyre brenda sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Miratimi përfundimtar i këtij Plan Menaxhimi dhe planeve / procedurave / nënkontraktuesve për Projektin; Ndërmarrja e veprimeve të duhura për adresimin e mospërputhjeve kryesore bazuar në raportet e auditimit, raportet e monitorimit të performancës dhe qasjen e propozuar nga menaxheri SOWI HSE
Menaxheri i HSE	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky Plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe duke siguruar që ky Plan i Menaxhimit të zbatohet në mënyrë efektive; Inspektimet e programimit dhe aktivitetet e auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të këtij Plan Menaxhimi; dhe të detyrave të specializuara të kontraktuesit Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës të dhëna nga kontraktori (et) e specializuar dhe ofrimi i rezultateve përmbledhëse të 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi që veprimet / masat dhe aktivitetet e monitorimit direkt nën përgjegjësitë e SOWI të kryhen me kohë dhe në mënyrë adekuate, sipas kërkesave të këtij Plan të Menaxhimit; Adresimi i mos- përputhjeve menjëhere tek Menaxhmenti Adresimi i Mospërputhjeve përmes përkufizimit të veprimeve parandaluese / korrigjuese që i propozojnë Menaxhmentit,

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
	raporteve të tilla për Menaxhmentin, palët e interesit dhe Huadhënësit.	nëse është e nevojshme, ndryshime dhe / ose azhurnime të këtij Plani Menaxhimi dhe nxjerrjen e rishikimeve të planit
EPC kontraktorët dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ NOTUS do të sigurojë ekzekutimin efektiv të detyrave specifike të përcaktuara në përputhje me këtë Plan Menaxhimi dhe me marrëveshjet kontraktuale; ■ Do të sigurojë që burimet e mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të këtij Plani Menaxhimi. ■ respektimi i kërkesave për EHS të përfshira në ESMS; ■ pajtimi me kohën dhe logjistikën e aktiviteteve të monitorimit ■ Nëse ndonjë nënkontraktues është i përfshirë, ai është përgjegjës për zbatimin e duhur të të njëjtave kërkesa të përfshira në planet / procedurat e NOTUS nën mbikëqyrjen e SOWI 	<ul style="list-style-type: none"> ■ do t'i sigurojë SOWI-t të dhënat përkatëse të monitorimit dhe raportet e monitorimit tek SOWI ■ të sigurojë të dhëna përkatëse të monitorimit dhe raporte monitorimi, siç tregohet në këtë plan; ■ Mund të propozojë ndryshime dhe integritet në aktivitetet e monitorimit të përfshira në Planin e Menaxhimit; ndryshimet e propozuara do të vlerësohen dhe aprovohen nga Menaxheri i HSE dhe nga Menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Përputhja me të gjitha kërkesat e menaxhmentit mjedisor. ■ Raportimi i çdo veprimtarie që po shkakton çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dhënia e provave se masat përkatëse zbutëse të identifikuar në planin aktual të menaxhimit SC janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar siç duhet gjatë ekzekutimit të punimeve.

3.0 POLITIKAT DHE STANDARDET

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit pritës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve ndërkombëtare të aplikueshme, d.m.th ato të lëshuara nga:
 - BERZH Kërkesat e performancës (Maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura dhe korniza rregullatore e BE-së (Rregulloret dhe direktivat e BE).
 - Standardet e Performancës së IFC-së (2012) dhe Udhëzimet EHS të përgjithshme dhe të sektorit të veçantë për sektorin shëndetësor.

Projekti pritet të arrijë cilindo që të jetë më i rreptë mes standardeve kombëtare dhe kërkesave të performancës së BERZH-it (përfshirë kornizën rregullatore të BE-së). Udhëzimet e përgjithshme të IFC për EHS do të zbatohen në mungesë të standardeve të zbatueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. DatA
Ligji Nr.03 / L -212 për Punën
Ligji Nr. 04 / L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë
Ligji Nr. 04 / L-219 për të Huajt
Ligji Nr. 04 / L-011 për Organizimin e sindikal në Kosovë
Ligji Nr. 03 / L-200 për Grevat
Ligji Nr. 04 / L-006 për Këshillin Ekonomiko- Social

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet ndërkombëtare
Politika mjedisore dhe sociale e BERZH dhe kërkesat e performancës (PR)
BERZH KP2: Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
BERZH KP 1 - Menaxhimi dhe Vlerësimi Mjedisor dhe Social
BERZH KP 6 - Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore
Direktiva 2008/50/EC

Standardet ndërkombëtare
Direktiva 97/68/EC
Direktiva 89/391/EEC
Standardet e Performancës së IFC (PS) dhe Shënimet e Udhëzimit (GN)
IFC PS1 Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts
IFC PS2: Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
IFC GN1 Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts
IFC GN2 :Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
Udhëzime të Përgjithshme të IFC EHS 1 Mjedisore
Udhëzime të Përgjithshme të IFC EHS 2 Shëndeti dhe siguria në punë;
Udhëzime të Përgjithshme të IFC EHS 4 Ndërtimi dhe dekomisionimi
Udhëzime për sektorin e industrisë IFC-Udhëzime EHS për energjinë e erës
Udhëzime për sektorin e industrisë IFC-Udhëzime EHS për transmetimin dhe shpërndarjen e energjisë elektrike

4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët mjedisorë që rrjedhin nga menaxhimi i SC gjatë fazës së ndërtimit janë:

- Kërkesa për ujë
- Ndryshimi në përdorimin e tokës dhe pronësinë
- Kërkesa për fuqinë punëtore
- Kërkesa për mallra, materiale dhe shërbime

Furnizuesit kryesorë për Projektin identifikohen si më poshtë:

- 1) Nënkontraktuesit kryesorë të përbërë nga kompani vendore dhe ndërkombëtare
- 2) Furnizuesit kryesorë të materialeve të ndërtimit të përbërë nga kompani vendore dhe ndërkombëtare
- 3) Kompanitë që ofrojnë shërbime të jashtme, d.m.th., hotelieri, pastrimi i përbërë kryesisht nga kompani kombëtare.
- 4) Kompanitë siç janë agjensitë e punësimit / ose organizata e punës me qira të punës (nëse ka) që sigurojnë fuqi punëtore të përkohshme dhe të përhershme.

Kontraktori EPC do të ketë një rol themelor në procesin e administrimit të zinxhirit të furnizimit dhe zbatimit të masave lehtësuese sepse pjesa më e madhe e zinxhirit furnizues Primar do të kontraktohet nga Kontraktori EPC.

Kontraktuesi EPC do të zbatojë Planin e vet të Menaxhimit të Zinxhirit Parësor, duke dhënë detaje në lidhje me metodat e menaxhimit dhe masat zbutëse në përputhje me këtë Plan Menaxhimi dhe IFC PS 2 dhe duke përfshirë një angazhim specifik për të adresuar dhe rregulluar çdo çështje shqetësuese në lidhje me Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Kërkesat e rregulloreve kombëtare.

Në veçanti, aspektet e mëposhtme do të menaxhohen me kujdes nga Kontraktori EPC gjatë gjithë procesit të prokurimit:

- Kompanitë, burimi kryesor i të ardhurave i të cilave është Projekti (p.sh. furnizuesit e ushqimit / furnizuesit e ushqimit; guroret lokale / furnitorët e grumbulluar; kontraktorët lokalë të çimentos, etj.) Do të marrin një kontroll të veçantë.
- Kompanitë që furnizojnë me punë të aftë ose gjysmë të aftë do të marrin një kontroll të veçantë. Në veçanti kur furnizimi me fuqinë punëtore të bërë nga shtetas të tjerë të vendit (OCN); këto kompani duhet të verifikohen që kanë reputacion të mirë, dhe se ato nuk janë "punë e detyruar" dhe që OCN-të janë të punësuar në përputhje me standardet e ONP-së.

Në lidhje me zgjedhjen kryesore të furnizuesit:

- Furnizuesit e mundshëm duhet të plotësojnë kërkesat e përzgjedhjes së kontraktuesve të projektit përpara se të jepet ndonjë kontratë në lidhje me projektin.
- Procedurat e përzgjedhjes së furnizuesit janë krijuar për të vlerësuar aftësinë dhe angazhimin të një kontraktori të mundshëm për identifikimin dhe kontrollin e rreziqeve të HSE.
- Procedurat e vlerësimit të tenderit do të vlerësojnë performancën e HSE të mbikëqyrësve të caktuar për projektin.

Për më tepër, masat e mëposhtme të përmirësimit do të zbatohen për të rritur përfitimet e projektit për ekonominë, punësimin dhe përbërësin e jetesës:

Në lidhje me zgjedhjen kryesore të furnizuesit:

- Furnizuesit e mundshëm duhet të plotësojnë kërkesat e përzgjedhjes së kontraktuesve të projektit përpara se të jepet ndonjë kontratë në lidhje me projektin.
- Procedurat e përzgjedhjes së furnizuesit janë krijuar për të vlerësuar aftësinë dhe angazhimin e një kontraktori të mundshëm për identifikimin dhe kontrollin e rreziqeve të HSE.
- Procedurat e vlerësimit të tenderit do të vlerësojnë performancën e HSE të mbikëqyrësve të caktuar për projektin.

Për më tepër, masat e mëposhtme të përmirësimit do të zbatohen për të rritur përfitimet e projektit për ekonominë, punësimin dhe komponentët e jetesës:

- Kompania do të implementojë një program për të trajnuar stafin vendor, për t'i mbështetur ata në fitimin e aftësive të nevojshme për fazën e funksionimit;
- Për të rritur përmbajtjen lokale të projektit, Kompania do të synojë të sigurojë mallra, shërbime dhe materiale nga bizneset vendore në masën e mundshme;
- Do të përgatitet një strategji për blerjen e mallrave, shërbimeve dhe materialeve, duke përfshirë një analizë të kërkesës dhe furnizimit, për të identifikuar se në çfarë mase burimet lokale mund të kontribuojnë në nevojat e prokurimit dhe për të zbatuar masa të përshtatshme për të mbështetur bizneset vendore;
- Kompanitë lokale të identifikuar si të afta të ofrojnë mallra, materiale dhe shërbime gjatë analizës strategjike, do të kontaktohen direkt duke siguruar informacione mbi mundësitë e tenderimit;
- Autoritetet lokale dhe komunitetet lokale do të informohen dhe konsultohen në lidhje me ndikimet për shkak të aktiviteteve të projektit dhe masave lehtësuese të planifikuara gjatë takimeve para ndërtimit dhe gjatë gjithë ciklit jetësor të Projektit siç është planifikuar në Planin e Angazhimit të Palëve të Palëve të interesuara;

Tabela e mëposhtme detajon menaxhimin mjedisor për aktivitetet e menaxhimit të SC gjatë fazës së ndërtimit dhe funksionimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Pika: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.);
- Masat / Veprimet: përshkrimi i masës / veprimeve zbutëse;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard të zbatueshëm (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masave / veprimeve;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues sasi i përputhshmërisë ose kritere cilësore e pranimit që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e (LP)

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces ka për qëllim si një sistem administrimi adaptiv të projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

5.1 Ndërtimi

Tabela 4: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
SC01	Kryerja e procesit të identifikimit të rrezikut dhe ndikimit, duke marrë parasysh ato rreziqe dhe ndikime që lidhen me zinxhirët e furnizimit parësor, siç përcaktohet në PS2 (27 - 29 §) dhe PS6 (§ 30). Sistemi i vlerësimit / përzgjedhjes së furnizuesit të Kontraktuesit (d.m.th. kërkesat e furnitorëve) do të përfshijë informacione specifike dhe kushte në lidhje me punën e ESHS	BERZH KP1 §23 PS2 (§ 27 - 29) PS6 (§ 30).	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnitorëve	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS Menaxhimi i regjistrave të ndryshimeve që tregojnë se rreziqet dhe ndikimet që lidhen me zinxhirin kryesor të furnizimit janë marrë në konsideratë	SOWI/Kontraktorë t	PE/LP
SC02	Identifikimi i rrezikut të punës së fëmijëve ose punës së detyruar në zinxhirin kryesor të furnizimit. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet furnizuesit nga vendet ku ekziston rreziku i punës së fëmijëve. Nëse identifikohen punët e fëmijëve ose rastet e punës së detyruar, duhet të merren hapat e duhur për t'i korrigjuar ato. Zinxhiri kryesor i furnizimit do të duhet të monitorohet në bazë të vazhdueshme në mënyrë që të identifikohet çdo ndryshim i rëndësishëm.	BERZH KP1 §23	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS	SOWI/Kontraktorë t	PE/LP

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
SC03	Identifikimi i rrezikut për çështjet e rëndësishme të sigurisë që lidhen me punëtorët e zinxhirit të furnizimit. Aplikoni procedura dhe masa zbutëse për të siguruar që furnizuesit kryesorë po ndërmarrin hapa për të parandaluar situatat që kërcënojnë jetën. Kontraktuesi EPC do të duhet të pretendojë nga Nënkontraktuesit të njëjtin nivel të kujdesit në adresimin e çështjeve të OHS të kërkuara nga SOWI në dokumentacionin e ESMS.	BERZH KP1 §24-26	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS Regjistrimet që tregojnë auditimin e kryer nga SOWI tek Kontraktuesi për çështjet e OHS Regjistrime që tregojnë auditimin e kryer nga Kontraktori tek nënkontraktorët për çështjet e OHS	SOWI/Kontraktorë t	PE/ LP
SC04	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS Regjistrimet që tregojnë auditimin e kryer nga SOWI tek Kontraktuesi për çështjet e OHS. Regjistrime që tregojnë auditimin e kryer nga Kontraktori tek nënkontraktorët për çështjet e OHS	BERZH PR6 §35 PR 2 §24-26	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit janë zhvendosur tek furnizuesit e tjerë (në rast të furnizuesve me performancë të keqe të ESHS)	SOWI/Kontraktorë t	PE/ LP
SC05	Kur SOWI ose Kontraktori ben blërje primare (veçanërisht por jo ekskluzivisht të produkteve ushqimore dhe të fibrave) të prodhuara me rrezik të konsiderueshëm të shndërrimit të habitateve natyrore dhe / ose kritike, adoptojnë sisteme dhe praktika të verifikimit, si pjesë e ESMS për të	BERZH PR6 §36	ongoing	Records shoëing supplier selection process considers the ESHS performance	SOWI/Kontraktorë t	PE/ LP

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
	<p>vlërësuar furnizuesit e tij parësor. Sistemet dhe praktiket e verifikimit do të:</p> <p>(i) të përcaktojnë se nga vjen furnizimi dhe lloji e habitatit të kësaj zone</p> <p>(ii) të sigurojnë një rishikim të vazhdueshëm të zinxhirëve parësor të furnizimit</p> <p>(iii) të kufizojë prokurimin për ata furnitorë që mund të tregojnë se ato nuk po kontribuojnë në shndërrimin e konsiderueshëm të habitateve natyrore dhe / ose kritike (kjo mund të tregohet me shpërndarjen e produktit të certifikuar, ose përparimin drejt verifikimit ose çertifikimit sipas një skeme të besueshme në disa mallra dhe / ose vendndodhjet); dhe kur është e mundur, kërkojnë veprime për të zhvendosur zinxhirin kryesor të furnizimit me kalimin e kohës tek furnitorët që mund të demonstrojnë se ato nuk po ndikojnë ndjeshëm në këto zona.</p>					

5.2 Operimi

Tabela 5: Veprimet e monitorimit për fazën e funksionimit

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
SC06	Konsiderimi i atyre rreziqeve dhe ndikimeve të lidhura zinxhirin e furnizimit primar, të definuara në PS2 (§ 27 - 29) dhe PS6 (§ 30) në fazën operuese dhe aktiviteve të mirëmbajtjes.	BERZH KP1 §23 PS2 (§ 27 - 29) and PS6 (§ 30)	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Të dhënat tregojnë se procesi i përzgjedhjes së furnitorit t konsideron performancën ESHS Menaxhimi i regjistrave të ndryshimeve që tregojnë se rreziqet dhe ndikimet që lidhen me zinxhirin kryesor të furnizimit janë marrë në konsideratë	SOWI/Kontraktorë	PE/ LP
SC07	Kur ekziston një rrezik i lartë i punës së fëmijëve ose punës së detyruar në zinxhirin kryesor të furnizimit, ato rreziqe duhet të identifikohen. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet furnizuesit nga vendet ku ekziston rreziku i punës së fëmijëve. Nëse identifikohen punët e fëmijëve ose rastet e punës së detyruar, duhet të merren hapat e duhur për t'i korrigjuar ato.	BERZH KP1 §23	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS	SOWI/Kontraktorë	PE/ LP
SC08	Identifikoni rrezikun e çështjeve të rëndësishme të sigurisë që lidhen me punëtorët e zinxhirit të furnizimit. Aplikoni procedura dhe masa zbutëse për të siguruar që furnizuesit kryesorë po ndërmarrin hapa për të parandaluar situatat që kërcënojnë jetën.	BERZH KP1 §24-26	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS Regjistrimet që tregojnë auditimin e kryer nga SOWI tek Kontraktuesi për çështjet e OHS	SOWI/Contractor	PE/ LP

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
	Kontraktuesi EPC do të duhet të pretendojë nga Nënkontraktuesit të njëjtin nivel të kujdesit në adresimin e çështjeve të OHS të kërkuara nga SOWI në dokumentacionin e ESMS.			Regjistrime që tregojnë auditimin e kryer nga Kontraktori tek nënkontraktorët për çështjet e OHS		
SC09	Kur ndikimet e ESHS identifikohen të shoqëruara me një furnizues specifik dhe ilaçi nuk është i mundur në një afat të shkurtër, zhvendosni zinxhirin parësor të furnizimit të projektit me kalimin e kohës tek furnitorët që mund të demonstrojnë se ato janë në përputhje me këtë BERZH PR2 §24-26 dhe PR6 §35.	BERZH PR6 §35	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit janë zhvendosur tek furnizuesit e tjerë (në rast të furnizuesve me performancë të keqe të ESHS)	SOWI/Kontraktori	PE/ LP
SC10	Kur SOWI ose Kontraktori ben blërje primare (veçanërisht por jo ekskluzivisht të produkteve ushqimore dhe të fibrave) të prodhuara me rrezik të konsiderueshëm të shndërrimit të habitateve natyrore dhe / ose kritike, adoptojnë sisteme dhe praktika të verifikimit, si pjesë e ESMS për të vlerësuar furnizuesit e tij parësor. Sistemet dhe praktikatat e verifikimit do të: (i) të përcaktojnë se nga vjen furnizimi dhe lloji e habitatit të kësaj zone (ii) të sigurojnë një rishikim të vazhdueshëm të zinxhirëve parësor të furnizimit (i) (iii) të kufizojë prokurimin për ata furnitorë që mund të tregojnë se ato nuk po kontribuojnë në shndërrimin e konsiderueshëm të habitateve natyrore dhe / ose kritike (kjo mund të tregohet me shpërndarjen e produktit	BERZH PR6 §36	Vazhdimi gjatë zgjedhjes së furnizuesit	Regjistrimet që tregojnë procesin e përzgjedhjes së furnizuesit konsiderojnë performancën e ESHS	SOWI/Kontraktori	PE/ LP

Nr	Aktivitetet e Monitorimit	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësite	PE / LP
	të certifikuar, ose përparimin drejt verifikimit ose çertifikimit sipas një skeme të besueshme në disa mallra dhe / ose vendndodhjet); dhe kur është e mundur, kërkojnë veprime për të zhvendosur zinxhirin kryesor të furnizimit me kalimin e kohës tek furnitorët që mund të demonstrojnë se ato nuk po ndikojnë ndjeshëm në këto zona.					

6.0 AUDITIMI DHE SHQYRTIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plan Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të Mos-Konformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe perditesuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- The correct implementation of this Management Plan
- Implementimi i duhur i Planit të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe implementimi i duhur i Planit të Kontraktorëve
- Secila pikë e paraqitur në tabelën në pjesën 4.0 (aktivitetet e monitorimit) për këtë plan
- Raporti mjedisor i furnitorit
- Punësimi i fuqisë punëtore
- Employment of local workforce
- Kontratat për bizneset vendore
- krijimi i një procesi të angazhimit të palëve të interesit në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti SOWI rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan Menaxhimi do të rishikohet në bazë vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operationale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plan Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë Plan.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm.

7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuara përfundimisht.

7.2 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com

Projekti i Energjisë së Erës në Bajgorë

Plani për menaxhimin e trashëgimisë kulturore (CH MP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

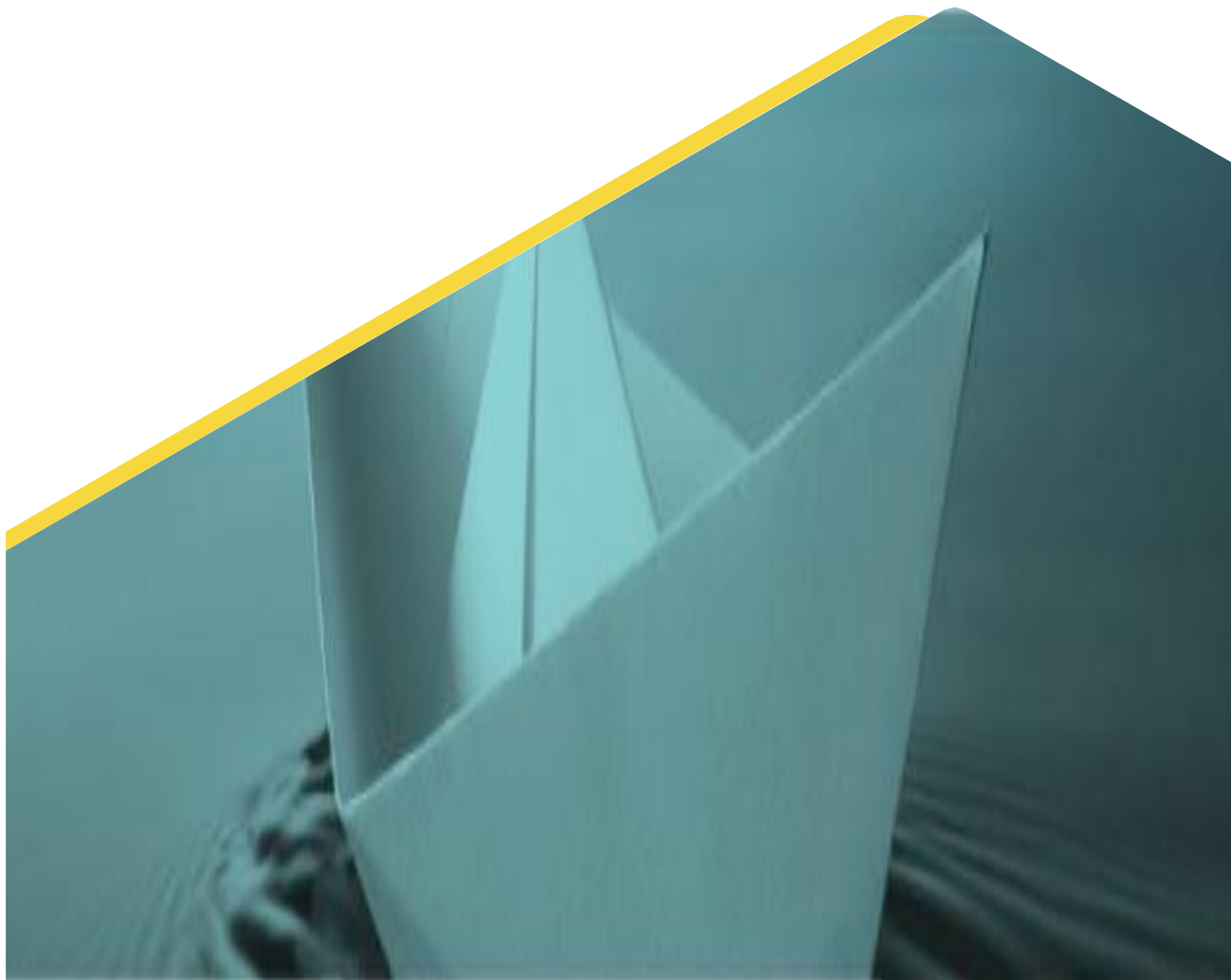
Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12270 Finale

3 tetor 2019

Akronimet

TK – Trashëgimi kulturore

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Objektet / pajisjet:

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	2
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	3
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	5
3.1 Standardet vendore dhe rregulloret	5
3.2 Standardet ndërkombëtare	5
3.3 Vlerat e limituara të projektit.....	6
4.0 MASAT LEHTËSUESE/ VEPRIMET	6
4.1 Faza e ndërtimit.....	7
4.2 Faza e veprimit.....	8
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	10
5.1 Faza e ndërtimit.....	11
5.2 Faza e veprimit.....	12
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	13
7.0 RAPORTIMI	14
Raportimi i aktiviteteve të monitorimit.....	14
Raporti i vetë-monitorimit.....	14

TABELAT

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	3
Tabela 2: Standardet vendore dhe rregulloret.....	5
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare.....	5
Tabela 4: Masat apo veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit	7
Tabela 5: Masat lehtësuese për fazën e veprimit.....	8
Tabela 6: Veprimet e monitorimit.....	11
Tabela 7: Veprimet e monitorimit në fazën e veprimit	12

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky plan i menaxhimit (PM) për trashëgiminë kulturore (TSH) identifikon dhe prezanton kornizën dhe strategjinë për zbatim të sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social (SMMS) në relacion me aspektet e trashëgimisë kulturore.

Është zhvilluar duke u bazu në politikat e SOWI, me premtimet që janë marrë sipër në vlerësimin e ndikimit mjedisor dhe shoqëror (VNMSH), me kërkesat e performancës së BERZH për mjedis dhe politika sociale KP8, standardet e performancës së IFC PS8 dhe Udhëzimet e IFC për sektorët e vecantë dhe të përgjithshëm.

Ky plan i menaxhimit për trashëgiminë kulturore aplikon në të dy fazat në fazën e ndërtimit dhe fazën e veprimit të projektit. Poashtu paraqet udhëzues për kontraktorin përgjegjës për të kryer aktivitetet e Injinerisë, Prokurimit dhe Ndërtimit (IPN) për të adresuar çështje sic janë aspekti shoqëror dhe mjedisor sa i përket standardeve të përmendura më lartë.

Detaje shtesë të lidhura me fazën e veprimit të projektit, pritet të arrijnë në kohën e duhur, prandaj rekomandohet që ky plan të jetë pjesë e një procesi të rishikimit sistematik para fillimit të veprimeve në mënyrë që konsiderohet cdo informatë relevante për çështje të trashëgimisë kulturore.

Qëllimi i këtij plani të menaxhimit është të definojë:

- Standardet e projektit për menaxhim të çështjeve të trashëgimisë kulturore;
- Fushëveprimin dhe interfazat e aplikueshme për të adresuar çështjet e menaxhimit të trashëgimisë kulturore dhe aktivitetet e monitorimit.
- Përgjegjësitë, zotimet, procedurat e veprimit dhe instruksionet për zbatimin e këtij plani për menaxhim
- Masat lehtësuese që aplikohen në Projekt në lidhje me aspektet e Trashëgimisë Kulturore
- Aktivitetet e monitorimit të performancës në lidhje me aspektet e Trashëgimisë Kulturore

Ky PM aplikohet për kushtet normale të veprimit gjatë aktivitetëve të ndërtimit dhe nuk adreson në mënyrë të vecantë situatat emergjente. Emergjencat janë të adresuara në një plan tjetër për reagim emergjent (PRE).

Qëllimi kryesor i këtij plani për menaxhim është të identifikojë masat lehtësuese dhe të monitorimit për aktivitetet e ndërtimit në mënyrë që:

- Adoptojë një hierarki lehtësuese parandalimit dhe mënjanimi, ose ku nuk është i mundur mënjanimi, minimizimi dhe restaurimi i ndikimit në mjedis.
- Zhvillimi dhe zbatimi i politikave, planeve dhe procedurave për të përfshirë aspektin mjedisor dhe atë social në kornizën e menaxhimit të projektit përgjatë zhvillimit të projektit.
- Themelimi i një programi për monitorim për të vlerësuar efektet e ndikimit të mbetjeve në mjedis
- Raportimi i rezultateve të auditimeve periodike dhe parashikimi i veprimeve të domosdoshme në mënyrë që të arrihen qëllimet e planifikuara.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet primare dhe përgjegjësitë për zbatimin e këtij plani janë të theksuara në Tabelën 1 më poshtë:

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Rolet	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e veçanta
Menaxhimi	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi do të sigurojë burime të shumta dhe të kualifikuara të cilat alokohen në baza të vazhdueshme për të arritur zbatim efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteve të monitorimit në përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë zgjedhjen e kontraktorëve të specializuar për veprime specifike që do zhvillohen si pjesë e zbatimit të këtij plani për menaxhim si psh (por jo të limituara) menaxhimi i anketave për trashëgimi kulturore, monitorimi i aktiviteve, analizë e të dhënave dhe raportim; Përcaktimi i personelit specifik në vend ku zhvillohet projekti për nivelin administrativ, definimi i qartë i roleve dhe përgjegjësi brenda sistemeve të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i këtij plani të menaxhimit dhe planet dhe procedurat e nënkontraktorëve për projektin; Ndërmarrja e veprimeve të duhura për të adresuar mos përshtatshmëri të mëdha sipas raporteve të auditimit, raporteve të monitorimit të performancës dhe qasja e propozuar nga menaxherët e SOWI për HSE.
Menaxheri për shëndet siguri dhe mjedis (SHSM)	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e projektit dhe sigurimi se ky plan i menaxhimit do të zbatohet në mënyrë efektive; Përgatitja e aktiviteve mbikqyrëse dhe të auditimit do të sigurojë zbatimin korrekt të këtij plani të menaxhimit; dhe të veprimeve të kontraktorëve të specializuar 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se masat/ veprimet dhe aktivitetet e monitorimit që janë direkt në përgjegjësinë e SOWI janë zhvilluar në kohë dhe mënyrë të duhur bazuar në kërkesat e planit menaxhues; Adresimi i mos përshtatshmërive përmes definimit të veprimeve parandaluese si propozim ndaj menaxhimit nëse është e nevojshme edhe ndryshime apopërditësi të planit të menaxhimit;

Rolet	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e veçanta
	<ul style="list-style-type: none"> Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës nga kontraktorët e specializuar dhe përpilimi i përmbledhjes së rezultateve të këtyre raporteve për menaxhmentin, palët e interesuara dhe qeradhënësit. 	<ul style="list-style-type: none"> Theksimi i mos përshtatshmërive të mëdha dhe sjellja në vëmendjen e menaxhmentit;
Kontaktorët dhe nënkontraktorët për IPN	<ul style="list-style-type: none"> Ekzekutimi efektiv i veprimeve specifike të caktuara konform planit për menaxhim dhe aranzhimeve kontraktuale Respektimi i kërkesave për SHSM duke përfshirë SMMS; Dakordimi për afate kohore dhe logjistikë të aktiviteteve të monitorimit 	<ul style="list-style-type: none"> Përpilimi i të dhënave relevante nga monitorimi dhe raporte monitoruese sic ceket në këtë plan; Mund të propozohen ndryshime për aktivitetet e monitorimit të përfshira në planin për menaxhim; ndryshimet e propozuara duhet të vlerësohen dhe të aprovohen nga menaxheri për SHSM dhe menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Harmonizimi me kërkesat e menaxhimit mjedisor. Raportimi i aktiviteteve të cilat shkaktojnë çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> Dorëzimi i provave që masat lehtësuese të identifikuara në planin menaxhues aktual për trashëgimi kulturore janë duke u marrë parasyshë, zbatuar dhe monitoruar gjatë përfundimit të punëve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Ky seksion përfshin të gjitha politikat, standardet dhe kërkesat për këtë plan të menaxhimit të cilat aplikohen për fazën e ndërtimit të projektit:

Ky seksion përfshin referencat:

- Ligjet dhe rregulloret e vendit të aplikueshme, duke përfshirë dhe obligimet e konventave të nënshkruara nga vendi ku implementohet projekti.
- Për standardet ndërkombëtare të aplikueshme :
 - Kërkesat e performancës nga BERZH (maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura me Kornizën e rregulloreve të BE (Rregulloret dhe Direktivat e BE)
 - Standardet e IFC për performacë (2012) dhe udhëzuesit e përgjithshëm dhe specifik të EHS

Projekti ka pritshmëri të arrijë standardet më të larta të standardeve vendore dhe kërkesat e performancës nga BERZH (duke përfshirë kornizën e rregulloreve të BE). Standardet e përgjithshme të IFC dhe udhëzuesi për SHSM do aplikohet në rast të mungesës së standardeve të Kosovës apo BE-së.

3.1 Standardet vendore dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet vendore dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligj nr. 02/I-088
Ligj nr. 03/I-025 për mbrojtje të ambientit
Regullorja Nr.5/2008, Rregullore për regjistrimin, dokumentimin, vlerësimin dhe përzgjedhjen për mbrojtje të trashëgimisë kulturore.
Ligj nr. 04/I-174 për planifikim hapësinor
Ligj nr. 03/I-214 për vlerësimin e ndikimit në mjedis
Ligj nr.03/I –230 për vlerësimin strategjik mjedisor

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet ndërkombëtare
Kërkesat e BERZH për performancë, mjedis dhe politika sociale (PR)
BERZH KP8: Tarshëgimia kulturore
Direktiva 2014/60/UE
Standardet e IFC për performancë dhe shkrimet udhëzuese

Standardet ndërkombëtare
IFC PS8:Trashëgimia Kulturore
IFC GN8: Trashëgimia Kulturore
Udhëzuesi i përgjithshëm i IFC për SHSM, ndërtim dhe de komisionim
IFC Sektori i industrisë - Udhëzuesi për SHSM, mjedis të shëndetshëm dhe siguri për energjinë nga era 1.1.1,
IFC Sektori i industrisë – Udhëzuesi për SHSM, për trasmission dhe distribuim të energjisë elektrike.

3.3 Vlerat e limituara të projektit

Nuk ka vlera kufizuese sasiore për tu aplikuar. Aktivitetet e menaxhimit të TK janë subjekt i vlerave të IFC të përfshira në Udhëzimin e përgjithshëm për SHSM

4.0 MASAT LEHTËSUESE/ VEPRIMET

Bazuar në VNMS ndikimi i mundëshëm në mjedis që vjen nga menaxhimi i trashëgimisë kulturore gjatë fazës së ndërtimit është:

1) Dëmtim dhe shkatërrim i burimeve kulturore

Tabela në vijim detajon menaxhimin e mjedisit dhe masat lehtësuese/veprimet e identifikuara për menaxhimin e aktiviteteve për trashëgimi kulturore gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë/veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Artikull: Kodin e identifikimit të masës/veprimit lehtësues (ID.);
- Masat/veprimet: Përshkrimi i masave apo veprimeve lehtësuese;
- Burimi i dokumentrit: është referimi në më shumë se një standad të aplikueshëm (psh.Rregullore vendore dhe leje, kërkesat e BERZH për performacë dhe Rregulloret dhe Direktivat e BE, udhëzuesit e IFC ose praktika të tjera të mira të tregtisë ndërkombëtare);
- Periudha kohore dhe frekuenca: frekuenca/koha e matjes së një veprimi;
- IKP (Indikatori kryesor i performancës): Indikatori për përshtatshmëri sasiore ose kriteri kualitativ për pranim që mund të përdoret për të verifikuar efektshmërinë e masave apo veprimeve lehtësuese;
- Përgjegjësia: Burimi i përgjegjshëm për zbatimin e veprimeve apo masave;
- PE/Largpërquesi: Tregues nëse masa apo veprimi është i aplikueshëm për Parkun e Erës PE dhe/ose për Largpërquesin.

Qëllimi i "hierarkisë lehtësuese" (Mënjanimi, minimizimi, rehabilitimi/restaurimi, parandalimi) aplikohet për përzgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë që është e mundur ndikimin në ambient. Ky proces është menduar si sistem i adaptuar i menaxhimit të projektit, kështu që qasja lehtësuese e menaxhimit do jenë të adaptueshme bazuar në të gjetura të reja të cilat mund të vinin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin në vazhdim.

4.1 Faza e ndërtimit

Tabela 4: Masat apo veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE /LP
CH01	<p><u>Mënjanimi:</u></p> <p>Nëse një send arkeologjik apo kulturor gjendet në vendit ku zhvillohet projekti gjatë gërryerjeve të tokës ose në ndonjë aktivitet tjetër të ndërtimit, të gjitha aktivitetet e ndërtimit do të ndalen menjëherë dhe autoritetet do të lajmërohen. Aktivitete e mëtejshme të ndërtimit do zhvillohen duke u bazu në udhëzimet e autoriteteve.</p>	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së ndërtimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/L P
CH02	<p><u>Minimizimi:</u></p> <p>Para fillimi të aktiviteteve të ndërtimit, duhet të organizohen aktivitete të ngritjes së vetëdijës. Aktiviteti për ngritje të vetëdijës duhet të drejtohet ndaj menaxhimentit të ndërtimit dhe punëtorëve kryesisht atyre që do merren me aktivitete të gërryerjes. Ndërtime dhe ndërhyrje fizike tjera nuk do të lejohet për sende që i përkasin trashëgimisë kulturore dhe janë të mbrojtura.</p>	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së ndërtimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre	PE/L P
CH03	<p><u>Procedura e gjetjes së mundësisë:</u></p> <p>Në rast të gjetjeve të reja arkeologjike, masat e mëtejshme duhe të zbatohen, në konsistencë me udhëzimet e dhëna nga autoritetet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ruajtja e procedurave verifikuese të ekspertit, ■ Zingjiri i udhëzimeve për të gjetjet e luajtshme dhe kriteret të qarta për ndalim të përkohshëm të punës që mund të kërkohet në raste të gjetjeve të reja. 	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së ndërtimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre	PE/L P

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE /LP
	<ul style="list-style-type: none"> Në raste të gjetjeve arkeologjike të reja atëherë komunitetet e afektuara do të konsultohen si pjesë e planit për përfshirje të personave të interesit, të përfshirjmë në procesin e vendimarrjes pikëpamjet e tyre. 					

4.2 Faza e veprimit

Tabela 5: Masat lehtësuese për fazën e veprimit

Nr	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
CH04	<p><u>Mënjanimi:</u></p> <p>Nëse një send i trashëgimisë kulturore është gjetur në vendin ku zhvillohet projekti gjatë funksionimit apo aktiviteteve për mirëmbajtje, të gjitha aktivitetet do të ndalen menjëherë dhe autoritetet do të kontaktohen. Aktivitetet tjera do të zhvillohen duke u bazuar në udhëzimet e autoriteteve.</p>	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për ti mbledhur ato.	PE/LP
CH05	<p><u>Minimizimi:</u></p> <p>Para fillimit të fazës së veprimit dhe para cdo aktiviteti të mirëmbajtjes vetëdija e personave të përfshirë në projekt duhet të ngrihet. Aktiviteti i ngritjes së vetëdijës duhet të drejtohet ndaj menaxhmentit dhe punëtorëve dhe ndërhyrje fizike nuk do të lejohet në sendet e trashëgimisë kulturore dhe sende të mbrojtura. .</p>	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për ti mbledhur ato.	PE/LP

Nr	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
CH06	<p><u>Procedura e gjetjes së mundësisë:</u></p> <p>Në raste të gjetjeve të reja arkeologjike, masat në vijim duhen zbatuar në konsistencë me udhëzimet e marra nga autoritetet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Regjistrimi dhe ruajtja e procedurave të verifikimit nga eksperti, ■ Zingjiri i pronësisë për të gjeturat e reja të luajtshme dhe ■ Kriter i qartë për mundësitë e ndaljes së përkohshme të punës e cila mund të kërkohet nga autoritetet. <p>Në raste të gjetjes së sendeve arkeologjike të reja komuniteti i afektuar do të kontaktohet dhe do konsultohen si pjesë e planit për përfshirje të personave të interesit, në procesin e vendimarrjes.</p>	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	-	NOTUS të regjistrojë dhe të doreëzojë të dhëna te SOWI për ti mbledhur ato.	PE/LP

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

Tabela në vijim tregon veprimet e monitorimit të identifikuar në aktivitetet e menaxhimit të trashëgimisë kulturore gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është verifikimi nëse ndikimi i mbetur është në kontroll dhe a kanë qenë masat apo veprimet lehtësuese efektive.

Për secilin veprim dhe masë lehtësuese të identifikuar tabela tregon:

- Artikull: Kodi identifikues i aktivitetit monitorues (ID.);
- Aktiviteti monitorues: përshkrimi i aktivitetit monitorues;
- Burimi i dokumentit: A është bazuar në një apo më shumë standarde të aplikuara ose vlerë të kufizuar (p.sh Rregullore e vendit për leje, kërkesat e BERZH për performancë dhe Direktiva dhe Rregullore të Be-së, Udhëzimet e IFC, dhe në praktikat e mira për tregti ndërkombëtare.
- Periudha kohore dhe intensiteti: intensiteti/koha of the monitoring activity;
- IPK (Indikatori kryesor i performancës): Kufizimi i vlerës sipas rregullores apo përmbushja e kriterit kualitativ pranues;
- Përgjegjësia: Burimi i përgjegjshëm për zbatimin e aktivitetit monitorues;
- PE/LP: Tregues se a është e aplikueshme masa apo veprimi për Park të Erës (PE) dhe/ose Largpërques (LP)

5.1 Faza e ndërtimit

Tabela 6: Veprimet e monitorimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
CH07	Sigurimi i të dhënave të regjistruara ose gjetjeve arkeologjike;	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Regjistër vjetor	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për t mbledhur ato.	PE/L P
CH08	Figurat kryesore sa i përket informatave për ngritje të vetëdijes të prezantuar për punëtorët	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Hapja e vlerave përgjegjëse	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për t mbledhur ato.	PE/L P
CH09	Procesi i zgjedhjes së kontraktorëve dhe nënkontraktorëve	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Dokumentimi i përzgjedhjes së kontraktorit	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për t mbledhur ato.	PE/L P
CH10	<ul style="list-style-type: none"> Mbledhje, grupim dhe ruajtje e të dhënave Komunikimi i të dhënave 	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Përvetësimi i të dhënave	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna te SOWI për t mbledhur ato.	PE/L P

5.2 Faza e veprimit

Tabela 7: Veprimet e monitorimit në fazën e veprimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
CH11	Gatishmëria e të dhënave të gjetjeve arkeologjike	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Regjistër vjetor	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna të SOWI për të mbledhur ato.	PE/LP
CH12	Të dhënat kryesore në lidhje me informatat e vetëdijësimit dhe informimit të punëtorëve	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Hapja e vlerave përgjegjëse	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna të SOWI për të mbledhur ato.	PE/LP
CH13	Procesi i përzgjedhjes së Kontraktorëve dhe nënkontraktorëve	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Dokumentimi i zgjedhjes së kontraktorit	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna të SOWI për të mbledhur ato.	PE/LP
CH14	<ul style="list-style-type: none"> Mbledhja dhe arkivimi i të dhënave Komunikimi i të dhënave 	BERZH KP8 IFC PS8 §8 Shëndet dhe siguri mjedisore për Energjinë e erës 1.1.1	Gjatë fazës së veprimit	Të dhëna	NOTUS Të regjistrojë dhe të dorëzojë të dhëna të SOWI për të mbledhur ato.	PE/LP

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij plani të menaxhimit është verifikuar përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve të cilat duhet zhvilluar bazuar në kërkesat e përfshira në seksionin "auditim i brendshëm" në manualin e EMMS dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të jokonformitetit"

Orari, intensiteti, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit janë treguar në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe përditësuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm duhet të adresojë:

- Zbatimin e saktë të Planit të Menaxhimit
- Planin e saktë të zhvillimit dhe zbatimit të planit të kontraktorit
- Zbatimin e saktë dhe në kohë të një auditimi dhe sistemi i rishikimi nga kontraktori
- Cdo njëra nga pikat e treguara në Tabelë në seksionin 4.0 (Masat dhe veprimet lehtësuese) dhe 5.0 (Veprimet e monitorimit) të këtij plani dhe themelimi i një procesi të përfshirjes së personave të interesit për aspektet e adresuara nga ky plan i menaxhimit.

Prova dhe rezultate të inspektimit dhe aktiviteteve të auditimit janë përfshirë në raportet e auditimit dhe në regjistrin e jokonformitetit dhe veprimeve parandaluese apo korrektuese.

Menaxhmenti i SOWI rishikon rezultatet e inspektimit dhe auditimeve dhe progresin e veprimeve parandaluese apo korrektuese dhe merr masa të nevojshme duke u bazuar në treguesit e përfshirë në seksionin e 7 "Rishikimi i menaxhimit" të Manualit të SMMS.

Gjatë veprimeve të ndërmarra, ky plan i menaxhimit do të rishikohet në baza vjetore dhe ndryshimet e nevojshme do të bëhen për të reaktuar ndryshimin e rrethanave, nevojave të operacionit apo rezultateve të monitorimit. Revizioni i këtij plani të menaxhimit do jetë përgjegjësi e menaxherit për SHSM, i cili është në krye të këtij plani.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion paraqet udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat apo veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimi i brendshëm.

Raportimi i aktiviteteve të monitorimit

Prova dhe rezultate të aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në seksionin 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportë të përshtatshme të monitorimit, dhe raportimin e aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani të Menaxhimit duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme të cilat duhet të zhvillohen sipas kërkesave të përfshira në manualin SMMS, procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditim dhe rishikim" i këtij plani të menaxhimit.

Prova të zbatimit të masave apo veprimeve lehtësuese (Të detajuara në seksionin 4.0), të shpërndarjes në kohë të aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve të lidhura janë të përshkruara në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informatat minimale si në vazdim:

- Listën e artikujve të audituar (të detajuara në seksionin 4.0 dhe 5.0)
- Informata nëse produktet janë zbatuar në kohën e premtuar dhe intensitetin e caktuar;
- Arritje (ose jo) e IKP-së
- Përshkrim i mos përshtatjeve të identifikuara eventalisht.

Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhet në raport të vetë-vlerësimit e bërë në baza tre mujore që do dorëzohej edhe te kreditorët dhe eventalisht të personat e interesit sic janë përshkuar edhe në Manualin e SMMS.

golder.com

Projekti i Energjisë së Erës në Bajgorë

Plani i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore dhe Procedurave të Punës

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12272 Finale

3 tetor 2019

Akronimet

HRLP Burimet Njerëzore dhe Procedurat e Punës

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

OHL- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovë

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash.

Objektet / pajisjet:

Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPN:

NOTUS

Menaxhimi i parkut:

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	3
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	5
3.0 PRAPAVIJA E POLITIKAVE DHE STANDARDEVE.....	7
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret.....	7
3.2 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	7
3.3 Vlerat kufitare të Projektit	8
4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET	17
4.1 NDËRTIMI	18
4.2 Operimi.....	20
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	23
5.1 Ndërtimi	24
5.2 Operimi.....	25
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	27
7.0 RAPORTIMI	28
7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit	28
7.2 Raporti i vetë-monitorimit	28

TABELAT

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.....	5
Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	5
Tabela2: Standardet e vendit dhe rregulloret	7
Tabela 3: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare	7
Tabela 4: Vlerat e limituara të projektit	9
Tabela 5: Masat/veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit.....	18
Tabela 6: Masat lehtësuese për fazën e operimit	20
Tabela 7: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit.....	24
Tabela 8: Veprimet e monitorimit për fazën e operimit.....	25

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky Plan i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore dhe Procedurave të Punës (HRLP) (MP) identifikon dhe paraqet kornizën dhe strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (ESMS) në lidhje me aspektet e burimeve njerëzore dhe procedurave të punës.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI-t, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikën mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP2, Standardet e Performancës së IFC SP2, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS.

Plani HRLP MP aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Projektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit pritet të vijnë në ndërkohë; Prandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një procesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet e HRLP.

Qëllimi i këtij plani është të mbrojë të drejtat themelore të punëtorëve dhe të paraqesë kërkesat minimale të procesit të punësimit, si dhe të përcaktojë:

- Standardet e projektit për menaxhimin e çështjebe HRLP gjatë fazes së ndërtimit;
- Fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktiviteve të menaxhimit dhe monitorimit të HRLP gjatë fazës së ndërtimit;
- Përgjegjësitë, angazhimet, procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij Plani.
- Masat zbutëse të aplikueshme për Projektin në relacion me aspektet e HRLP
- dhe menaxhimi dhe monitorimi i aktiviteve të performancës në relacion me aspektet e HRLP

Përvec asaj, qëllimi i planit është që

- punëtorët të informohn për të drejtat e tyre
- të respektohet çdo marrëveshje me organizatat e punëtorëve në fuqi dhe të sigurohet pajtueshmëria me ligjet kombëtare të punës për çdo punëtor të punësuar direkt nga Projekti, SOWI ose nënkontraktorët ose palët e treta;
- Akomodimi i punëtorëve menaxhohet në përputhje me kërkesat specifike të IFC dhe EBRD;
- Pajtueshmëria me kërkesat kombëtare dhe ndërkombëtare të Mosdiskriminimit dhe shanseve të barabarta
- Çështjet e rikthimit janë trajtuar në përputhje me kërkesat kombëtare dhe ndërkombëtare;
- Përbushja e kërkesave në lidhje me punën e fëmijëve dhe punën e detyruar;
- Zhvillimi, shpalosja, dhe zbatimi i një mekanizmi të vecantë për ankesat e punëtorëve
- Procesi i rekrutimit është jo-diskriminues, transparent, i hapur për të gjithë dhe i drejtë.

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktiviteve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij plani është të identifikojë masat zbutëse dhe monitoruese në mënyrë që:

- të miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, minimizuar dhe rivendosen ndikimet në mjedis;
- zhvillojnë dhe zbatojnë politika, plane dhe procedura për të integruar aspektet mjedisore dhe sociale brenda kornizës së përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë gjithë ciklit të jetës së tij;
- të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- raportimi i rezultateve të kontrolleve periodike dhe parashikimi i veprimeve korrigjuese, nëse është e nevojshme, në mënyrë që të arrihen objektivat e planifikuara.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
Manaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurohet se ky plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm për natyrën e Projektit, si dhe të sigurohet se Plani i menaxhimit implementohet në mënyrë efektive nga NOTUS. Të sigurohet se veprimet/ masat dhe monitorimi efektiv i aktiviteteve nën përgjegjësinë e SOWIt janë duke u bërë në kohë dhe mënyrë adekuate. 	<ul style="list-style-type: none"> inspektimet e programimit dhe aktivitetet e auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të këtij Plani Menaxhimi mbledhjen, organizimin dhe rishikimin e të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës të dhëna nga SOWI.
HSE Manaxher	<ul style="list-style-type: none"> Të sigurohet që të gjitha aktivitetet e Projektit të kryhen në përputhje me këtë Plan Menaxhimi Të sigurohet planifikimi, përgatitja dhe ofrimi i trajnimeve në mënyrë që të mundësohet zbatimi i plotë i këtij plani. Shenjat paralajmëruese Kontrollimi i kushteve higjienike, kushteve të pajisjeve dhe pajisjeve; Sigurohuni që marrëdhëniet e punës do të bazohen në parimin e mundësive të barabarta dhe trajtimit të drejtë. Sigurohuni që asnjë punë e fëmijëve ose punë e detyruar nuk do të bëhet për aktivitetet e Projektit. 	<ul style="list-style-type: none"> Raportoni për mosrespektimin e nënkontraktuesve dhe siguroni që mos-konformitetet të zgjidhen sa më shpejt që të jetë e mundur. Regjistroni dhe hetoni të gjitha ankesat e jashtme dhe sigurohuni që ato të zgjidhen në një afat kohor të duhur. Për ato që nuk mund të zgjidhen nga NOTUS, komunikojeni atë tek Menaxheri SOWI HSE

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sigurohuni që përparësi do t'i jepet rekrutimit të fuqisë punëtore lokale. ■ Sigurohuni që punëtorët të mos dekurajohen nga zgjedhja e përfaqësuesve të punëtorëve, formimi ose anëtarësimi në organizatat e punëtorëve sipas zgjedhjes së tyre, ose nga pazaret në mënyrë kolektive. 	
EPC kontraktorët dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ NOTUS do të sigurojë që burime të mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të këtij Plani Menaxhimi, përfshirë mekanizmin e ankesave të punëtorëve.. ■ Nëse ndonjë Nënkontraktues është i përfshirë, ai është përgjegjës për zbatimin e duhur të të njëjtave kërkesa të përfshira në Planet / Procedurat SOWI nën mbikëqyrjen e NOTUS. ■ NOTUS do të zbatojë një mekanizëm të ankesave të punëtorëve në përputhje me parimet për ankesat e punëtorëve të tij. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ NOTUS do të sigurojë të dhënat përkatëse të monitorimit dhe raportet e monitorimit SOWI. ■ Menaxherët do të emërohen dhe komunikohen në mënyrë që të menaxhojnë të gjitha çështjet e punëtorëve që lidhen me akomodimin
Të gjithë punëtorët dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pëputhja me të gjitha kërkesat e menaxhmentit HRLP ■ Raportimi i të gjitha aktiviteteve që mund të shkaktojë probleme. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Jepni prova se masat përkatëse zbutëse të identifikuar në planin aktual të menaxhimit të HRLP janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar siç duhet gjatë ekzekutimit të punimeve.

3.0 PRAPAVIJA E POLITIKAVE DHE STANDARDEVE

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit pritës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve ndërkombëtare të aplikueshme, d.m.th ato të lëshuara nga:
 - BERZH Kërkesat e performancës (Maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura dhe korniza rregullatore e BE-së (Rregulloret dhe direktivat e BE).
 - Standardet e Performancës së IFC-së (2012) dhe Udhëzimet EHS të përgjithshme dhe të sektorit të veçantë për sektorin shëndetësor.

Projekti pritet të arrijë cilindo që të jetë më i rreptë mes standardeve kombëtare dhe kërkesave të performancës së BERZH-it (përfshirë kornizën rregullatore të BE-së). Udhëzimet e përgjithshme të IFC për EHS do të zbatohen në mungesë të standardeve të zbatueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela2: Standardet e vendit dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligji Nr.03 / L –212 për Punën
Ligji Nr. 04 / L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë
Ligji Nr. 04 / L-219 për të Huajt
Ligji Nr.05 / L-023 për Mbrojtjen e të Ushqyerit me Gji
Ligji Nr. 04 / L-011 për Organizimin e sindikal në Kosovë
Ligji Nr. 03 / L-200 për Grevat
Ligji Nr. 04 / L-006 për Këshillin Ekonomiko- Social
Ligji Nr. 2002/9 për Inspektoratin e Punës

3.2 Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
Politika mjedisore dhe sociale e BERZH dhe kërkesat e performancës (PR)

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
EBRD KP2: Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
Direktiva 2003/88 / EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 4 nëntorit 2003 lidhur me disa aspekte të organizimit të kohës së punës
Direktiva 89/391/EEC
Standardet e Performancës së IFC (PS) dhe Shënimet e Udhëzimit (GN)
IFC PS2: Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
IFC GN2: Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: § 2 Shëndet dhe Siguri në Punë
Udhëzime të Përgjithshme të IFC EHS: § 4 Ndërtimi dhe Prishja
Udhëzime për sektorin e industrisë IFC: Udhëzimet EHS për energjinë e erës § 1.2
Udhëzime për sektorin e industrisë IFC: Udhëzimet EHS për transmisionin dhe shpërndarjen e energjisë elektrike

3.3 Vlerat kufitare të Projektit

Pavarësisht se nuk ka vlera sasiore të limitit për t'u zbatuar, aktivitetet e menaxhimit të HRLP u nënshtrohen standardeve specifike të paraqitura në tabelën më poshtë. Gjatë fazës së ndërtimit të Projektit, forca e përkohshme dhe e përhershme e punës do të punësohet NOTUS, dhe kontraktorë të tjerë.

Për punësimin e fuqisë punëtore do të zbatohen ligjet dhe rregulloret e mëposhtme kombëtare, kërkesat e IFC, në veçanti IFC PS2 "Punët dhe Kushtet e Punës", kërkesat e BERZH-it, veçanërisht EBRD PR2 " Kushtet e Punëtorëve dhe të Punës dhe Udhëzimet e IFC / EBRD mbi Akomodimin e punëtorëve.

Tabela 4: Vlerat e limituara të projektit

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
Kushtet e punës dhe aspektet e përgjithshme të punës			Punëtorët do të pajisen me informacion të dokumentuar që është i qartë dhe i kuptueshëm, në lidhje me të drejtat e tyre në bazë të ligjit kombëtar të punës dhe punësimit dhe çdo marrëveshje kolektive të zbatueshme, duke përfshirë të drejtat e tyre në lidhje me orët e punës, pagat, jashtë orarit, kompensimin dhe përfitimet pas fillimit të marrëdhënies së punës dhe kur ndodhin ndryshime materiale.
Kushtet e punës dhe kushtet e punësimit		Marrëveshje kolektive për negociatat me organizatat e punëtorëve (nëse ka)	Kushtet e punës dhe kushtet e punësimit (p.sh. paga dhe përfitimet, zbritjet e pagave, orët e punës, aranzhimet jashtë orarit dhe kompensimi jashtë orarit, pushimet, ditët e pushimit dhe leja për sëmundje, maternitet, pushime ose pushime) të përcaktuara në pikat e mëposhtme do të respektohen
Kontrata e punës			Një kontratë pune konsiderohet se është bërë për një periudhë të pacaktuar kur marrëdhënia e punës nuk bazohet në një afat të caktuar. Një kontratë pune për një periudhë të caktuar është ajo që lidhet midis punëdhënësit dhe punëmarrësit në formë të shkruar, e cila ka një afat të caktuar, ose i cili bazohet në shfaqjen e kushteve objektive si përfundimi i detyrës së kërkuar ose ndonjë kusht tjetër i specifikuar brenda saj.
Rekrutimi i fuqisë punëtore lokale			Prioritet do t'i jepet, në masën e mundshme, rekrutimit të fuqisë punëtore lokale, në mënyrë që të maksimizohen përfitimet socio-ekonomike lokale. Detajet e lidhura janë dhënë në "Planin e Menaxhimit të Zinxhirit të Furnizimit"
Punëtorët migrantë			Punëtorët migrantë (nëse ka) do të identifikohen dhe do të sigurohet që ata janë të angazhuar me termet dhe kushte thelbësisht të barabarta për punëtorët jo-migrantë që kryejnë punë të ngjashme

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
Punëtorët e huaj		Individët të cilët dërgohen në Kosovë (nëse ka) për një vend pune ose në emër të një organizate të vendosur në një vend të huaj dhe dokumentet e të cilave do të jenë subjekt i sigurimeve shoqërore në vendin e huaj, dhe në mesin e atyre që punojnë në Kosovë me / emri i saj dhe që banojnë jashtë vendit dhe i nënshtrohen legjislacionit të sigurimeve shoqërore të këtij vendi nuk konsiderohet se janë mbajtës të sigurimeve. Nëse nuk parashikohet ndryshe në marrëveshjet bilaterale ose shumëpalëshe, në të cilat Kosova është palë, të huajt janë të detyruar të marrin leje para se të fillojnë të punojnë me varësi ose në mënyrë të pavarur në Kosovë.	Dispozitat në lidhje me individët që konsiderohen se janë mbajtës të sigurimeve, sipas pikës (a) të paragrafit të parë të Ligjit të Sigurimeve Shoqërore, gjithashtu do të zbatohen për të huajt që punojnë me kontratë shërbimi, duke përjashtuar shtetasit e vendeve me të cilat është lidhur kontrata ndërkombëtare e sigurimeve shoqërore bazuar në parimi i reciprocitetit
Akomodimi i punëtorëve			Akomodimi i fuqisë punëtore do të jetë në përputhje me ligjet dhe rregulloret e aplikueshme kombëtare dhe me kërkesat e IFC dhe BERZH (veçanërisht me IFC PS2 dhe EBRD PR2 - Punët dhe Kushtet e Punës) dhe me Udhëzimet e IFC / EBRD për akomodimin e punëtorëve.
Reprezentimi			Punëtorët nuk do të dekurajohen nga zgjedhja e përfaqësuesve të punëtorëve, formimi ose anëtarësimi në organizatat e punëtorëve sipas zgjedhjes së tyre, ose nga pazaret në mënyrë kolektive.

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
			<p>Punëtorët që marrin pjesë, ose kërkojnë të marrin pjesë, në organizata të tilla dhe pazare kolektive nuk do të diskriminohen ose hakmerren kundër. NOTUS ëill engage ëith such ëorkers' representatives and ëorkers' organizations and provide them ëith information needed for meaningful negotiation in a timely manner.</p> <p>Ëorkers' organizations are expected to fairly represent the ëorkers in the ëorkforce</p>
Mosdiskriminimi		<p>Vendimet për punësim nuk do të merren në bazë të karakteristikave personale (të tilla si gjinia, raca, kombësia, origjina etnike, sociale, feja ose besimi, paaftësia, mosha, ose orientimi seksual) që nuk lidhen me kërkesat e qenësishme të punës</p> <p>Asnjë diskriminim i bazuar në gjuhë, racë, seks, mendim politik, besim filozofik, fe dhe arsye të ngjashme nuk lejohet në marrëdhëniet e punës</p>	<p>Marrëdhëniet e punës do të bazohen në parimin e mundësive të barabarta dhe trajtimit të drejtë, nuk do të bëhen diskriminime në lidhje me aspektet e marrëdhënies së punës, siç janë rekrutimi dhe marrja në punë, kompensimi (përfshirë pagat dhe përfitimet), kushtet e punës dhe kushtet e punësimit , hyrje në trajnime, detyra pune, promovim, ndërprerje të punësimit ose pension, dhe praktika disiplinore;</p> <p>Do të merren masa për të parandaluar dhe adresuar ngacmimin, frikësimin dhe / ose shfrytëzimin, veçanërisht në lidhje me gratë; dhe parimet e mosdiskriminimit do të zbatohen për punëtorët migrantë.</p> <p>Një punonjës që punon nën një kontratë pune për një periudhë të caktuar nuk do t'i nënshtrohet një trajtimi diferencial në lidhje me një punonjës të krahasueshëm që punon nën një kontratë pune për një periudhë të pacaktuar</p>
Fundi i kontratës së punës- Pakësim			<p>Para zbatimit të çdo largimi nga puna kolektive, do të bëhet një analizë e alternativave për largim:</p> <p>Nëse analiza nuk identifikon alternativa të vlefshme, do të zhvillohet dhe zbatohet një procedurë e largimit për të zvogëluar ndikimet e dëmshme të shtrëngimit në punëtorë. Procedura e largimit do të bazohet në parimin e mosdiskriminimit dhe</p>

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
			<p>do të pasqyrojë konsultimin me punëtorët, organizatat e tyre, dhe, kur është e përshtatshme, qeverinë, dhe në përputhje me marrëveshjet e negociatave kolektive (nëse ekzistojnë).</p> <p>Të gjitha kërkesat ligjore dhe kontraktuale në lidhje me njoftimin e autoriteteve publike, dhe sigurimin e informacionit dhe konsultimin me punëtorët dhe organizatat e tyre do të duhet të respektohen.</p> <p>Në një rast të tillë, të gjithë punëtorët do të marrin njoftimin për pagesa për largimin nga puna dhe heqjen e detyruar nga ligji dhe marrëveshjet kolektive në kohën e duhur. Të gjitha përfitimet e papaguara të pagave dhe sigurimeve shoqërore, kontributet dhe pensionet do të paguhen:</p>
Punëtorët e angazhuar nga palët e treta			<p>Në lidhje me punëtorët e kontraktuar nga palët e treta, do të merret një përpjekje e arsyeshme tregtare për të siguruar që palët e treta janë ndërmarrje me reputacion dhe legjitime dhe kanë një ESMS të përshtatshme që do t'i lejojë ata të operojnë në një mënyrë në përputhje me kërkesat e IFC PS2 dhe EBRD KP.</p> <p>Performanca e palës së tretë monitorohet përmes auditimit siç tregohet më tej në këtë Plan nga SOWI dhe NOTUS</p>
Puna e fëmijëve dhe puna e detyruar		Prandaj, Rregullorja e Kosovës për "Procedurat dhe Parimet e Punësimit të Punëtorëve të Fëmijëve dhe të Rinjve" nuk do të zbatohet.	<p>Asnjë punëtor nën moshën 18 vjeç nuk do të punësohet. Asnjë punë e detyruar nuk do të punësohet ose tolerohet.</p> <p>(Puna e detyruar përbëhet nga çdo punë ose shërbim që nuk kryhet vullnetarisht, që është e provuar nga një individ nën kërcënim me forcë ose dënim. Kjo mbulon çdo lloj pune të pavullnetshme ose të detyrueshme, siç është puna e</p>

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
			<p>pavullnetshme, puna e lidhur ose marrëveshjet e ngjashme me kontratën e punës).</p> <p>Puna e fëmijëve dhe kërkesat e punës së detyruar të përcaktuara më lart (IFC PS2 §21-22) shtrihen, aq sa është e mundur, në zinxhirin e furnizimit parësor dhe këto kërkesa adresohen nga "Plani i Menaxhimit të Zinxhirit të Furnizimit".</p>
Orari i punës		<p>Sa i përket orarit të punës dhe kushteve, NOTUS do të respektojë ligjet dhe rregulloret e Kosovës. Sipas Rregullores për Kohëzgjatjen e Punës në lidhje me Ligjin e Punës, kohëzgjatja maksimale e punës është 45 orë në javë, dhe kohëzgjatja ditore e punës nuk mund të kalojë 11 orë në asnjë rast.</p> <p>Të gjitha kufijtë në ligjin e Kosovës në lidhje me punën e tepërt do të ndiqen, përfshirë kufijtë vjetorë të tepërt të orarit të punës. Sipas Rregullores për punë të tepërt dhe punë në periudha të tepërta, puna e tepërt përkufizohet si "ato vepra që tejkalojnë 45 orë në javë", dhe puna në periudha të tepërt përcaktohet si "ato vepra që janë më të ulëta se 45 orë në javë sipas një kontrata dhe kur puna tejkalon këtë periudhë pune të përcaktuar në kontratë dhe bëhet 45 orë në javë ". Në zbatim të nenit 4 të rregullimit të</p>	

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
		lëndës, paga për çdo orë të punës së tepërt paguhet duke rritur pagën në orë të gjendjes normale të punës me 50%, dhe paga për çdo orë të punës në periudha të tepërta paguhet duke rritur paga në orë e kushteve normale të punës me 25%.	
Procesi i ankesave të fuqisë punëtore		Komiteti H&S i formuar në përputhje me Kërkesat Ligjore të Kosovës paraqet një medium për punëtorët të raportojnë ndonjë shqetësim ose ankesë me mjedisin e tyre të punës.	<p>NOTUS do të sigurohet që ekziston një mekanizëm për të menaxhuar ankesat e ngritura nga punëtorët (përfshirë, por duke mos u kufizuar vetëm në, raportimin e shqetësimeve të HSE-së për menaxhmentin) gjatë gjithë ciklit jetësor të Projektit. Ankesat nga punëtorët e NOTUS do të menaxhohen direkt nga Menaxhmenti i NOTUS në koordinim me Departamentin e NOTUS HSE (për çështjet OHS) dhe Departamentin e Njoftimeve Njerëzore NOTUS (për çështjet e punës dhe punës ose akomodimit); ndërsa ankesat nga nënkontraktori dhe punëtorët e kontraktuesve do të menaxhohen nga secila palë. Në rastet kur nënkontraktuesit nuk janë në gjendje të sigurojnë një mekanizëm të ankesave NOTUS do të zgjasë mekanizmin e tij të ankesave për t'i shërbyer punëtorëve të angazhuar nga palët e treta. Rezultatet e ankesave nënkontraktore dhe përcjellja e tyre do t'i raportohen NOTUS përmes zbatimit të një procedure të ngjashme.</p> <p>Parimet në themel të Mekanizmit të Ankesave të Punëtorëve janë të njëjtat të paraqitura për Mekanizmin e Ankesave të krijuar për të regjistruar ankesat në publik. Për më tepër, punëtorët do të garantohen që përdorimi i mekanizmit të ankesave nuk do të ndikojë në asnjë mënyrë të drejtat e tyre të punës dhe nuk do të rezultojë në ndëshkim.</p> <p>Shpalosja e këtij mekanizmi do t'u bëhet punëtorëve gjatë fazave të rekrutimit dhe gjatë trajnimit me induksion nën përgjegjësinë e Departamentit të HSE.</p>

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
			<p>Një numër i duhur kanalesh do t'u ofrohet punëtorëve që të paraqesin ankesat e tyre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dorëzimi me shkrim me postë ose me postë elektronike, • Dorëzimi me shkrim ose me gojë drejtpërdrejt te menaxheri HSE dhe përfaqësuesve të punëtorëve, • Dorëzimi me shkrim në kutinë e mbledhjes, dhe • Dorëzimi me shkrim ose me gojë para Komitetit të HS. <p>Formularët e ankesave mund të dorëzohen përmes kutive të ankesave të instaluar në pika të ndryshme brenda vendit të ndërtimit (salla e ngrënies, etj.) Dhe kutitë e ankesave do të kontrollohen çdo javë.</p> <p>Pasi të merret një ankesë (qoftë ajo me gojë ose e shkruar), Departamenti i HSE do të regjistrojë ankesat në mënyrë të ngjashme me ankesat e jashtme, duke informuar ankuesin se ai është pranuar. Do të ngrihet një bazë e të dhënave specifike për ankesat e punëtorëve.</p> <p>Departamenti i HSE-së më pas do të vlerësojë natyrën e ankesës, mundësisht të komunikojë me ankuesin për të siguruar që çështja të kuptohet qartë. Procedurat e zgjidhjes do të mbahen sa më të thjeshta të jetë e mundur dhe pritet që shumica e ankesave të zgjidhen përmes një diskutimi joformal, siç është takimi midis një punëtori dhe palëve të përfshira. Nëse hapat fillestarë nuk çojnë në një rezolutë që është e pranueshme për punëtorët, duhet të përfshihet një nivel më i lartë i menaxhimit për të gjetur një zgjidhje të dakorduar.</p> <p>Pasi të jetë vendosur një zgjidhje e rënë dakord për ankesën, Departamenti i HSE njofton punëtorin për veprimin korrigjues të propozuar dhe afatin kohor për zbatimin e këtij veprimi. Pasi të pranohet marrëveshja, ankesa mund të mbyllet dhe regjistrohet nga Departamenti i HSE.</p>

Procedura e punës	Standardi i aplikueshëm		
	EU*, **	Kosovë	Standardi i projektit (më rigoroz do të aplikohet)
			<p>Rezultatet e procesit të Mekanizmit të Ankesave të Punëtorëve do të raportohen rregullisht si nga brenda ashtu edhe nga jashtë. Të dhënat dhe informacioni mbi Mekanizmin e ankesave të punëtorëve do të përfshihen në raportet periodike nën një titull specifik, të përgatitur në përputhje me sistemin e raportimit të pjesës tjetër të dokumentit. Siç u përmend, ankesat janë konfidenciale prandaj çdo informacion do të paraqitet në mënyrë anonime pa referencë për punëtorët. Mekanizmi nuk do të pengojë hyrjen në mjete të tjera juridike ose administrative që mund të jenë të disponueshme në bazë të ligjit ose përmes procedurave ekzistuese të arbitrazhit, ose të zëvendësojë mekanizmat e ankesave të parashikuara me marrëveshje kolektive.</p>

4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët që rrjedhin nga menaxhimi i HRLP gjatë fazës së ndërtimit janë:

- Kërkesa për fuqinë punëtore
- Kërkesa për mallra, materiale dhe shërbime

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe lehtësimit të mjedisit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të HRLP gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

Lista: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.)

- Masa/Veprimet: përshkrimi i masave/veprimeve egzistuese
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standarde të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues sasi i përputhshmërisë ose kriteret cilësore të pranimit që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burimi përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- ËF / OHL: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (ËF) dhe / ose Linjën (LP)

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për marrjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces ka për qëllim të shërbejë si një sistem administrimi adaptiv i projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

4.1 NDËRTIMI

Tabela 5: Masat/veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/L P
HRLP 01	Parandalimi <ul style="list-style-type: none"> Vendosni procedurat transparente dhe të drejta të rekrutimit. Politikat dhe menaxhimi i burimeve njerëzore do të sigurojë: <ul style="list-style-type: none"> Mosdiskriminim dhe mundësi të barabarta për të gjithë punëtorët; Pajtueshmëria me ligjet kombëtare dhe standardet ndërkombëtare në lidhje me punësimin e të miturve; Shmangia e çdo forme të punës së detyruar; 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Procedura transparente dhe të drejta të rekrutimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL
HRLP 02	Minimizimi <ul style="list-style-type: none"> Sigurohuni që të gjithë punëtorët jo-të punësuar janë të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO) Siguroni informacion të qartë dhe transparent mbi pagat, përfitimet dhe kushtet e punës; 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Numri i punëtorëve jo-punonjës të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO)	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/L P
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sigurohuni që punëtorët të mos dekurajohen nga formimi ose anëtarësimi në organizatat e punëtorëve; ■ Sigurojuni punëtorëve një mjedis pune të sigurt dhe të shëndetshëm; 					
HRLP 03	<ul style="list-style-type: none"> ■ Implementimi i një programi trajnimi për fuqinë punëtore lokale për t'i bërë të mundur që ata të shfrytëzojnë këtë mundësi ■ Kontraktuesve do t'u kërkohet që të maksimizojnë përdorimin e fuqisë punëtore lokale në Projekt; 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
HRLP 04	<ul style="list-style-type: none"> ■ Implementimi i një mekanizmi të ankesave të hapura për punëtorët. Sigurohuni që të gjithë punëtorët e punësuar direkt dhe indirekt të jenë të informuar në lidhje me këtë kanal për të paraqitur ankesa. Sigurohuni që mekanizmi i ankesave të menaxhohet në përputhje me tregimet e SEP dhe të caktohen buxheti dhe burimet e duhura. 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Tremujor	Numri% i ankesave që janë përgjigjur dhe zgjidhur brenda afatit kohor	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e grave punëtore në SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/L P

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
HRLP 05	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i menaxhimit dhe zgjidhjes së ankesave të punëtorëve të përsëritura që kanë natyrë të ngjashme 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Sipas nevojës	Trendi i ankesave të natyrës së ngjashme gjatë kohës	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e grave punëtore në SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

4.2 Operimi

Tabela 6: Masat lehtësuese për fazën e operimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
HRLP06	<p>Parandalimi</p> <ul style="list-style-type: none"> Vendosni procedurat transparente dhe të drejta të rekrutimit. Politikat dhe menaxhimi i burimeve njerëzore do të sigurojë: <ul style="list-style-type: none"> Mosdiskriminim dhe mundësi të barabarta për të gjithë punëtorët; 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Procedura transparente dhe të drejta të rekrutimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Pajtueshmëria me ligjet kombëtare dhe standardet ndërkombëtare në lidhje me punësimin e të miturve; Shmangia e çdo forme të punës së detyruar; 					
HRLP07	Minimizimi <ul style="list-style-type: none"> Sigurohuni që të gjithë punëtorët jo-të punësuar janë të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO) Siguroni informacion të qartë dhe transparent mbi pagat, përfitimet dhe kushtet e punës; Sigurohuni që punëtorët të mos dekurajohen nga formimi ose anëtarësimi në organizatat e punëtorëve; Sigurojuni punëtorëve një mjedis pune të sigurt dhe të shëndetshëm; 	PR 2 e BERZH-it IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Numri i punëtorëve jo-punonjës të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO)	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
HRLP08	<ul style="list-style-type: none"> Implementimi i një programi trajnimi për fuqinë punëtore lokale për t'i bërë të mundur që ata të shfrytëzojnë këtë mundësi 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2	Gjatë fazës së ndërtimit	Numri% i ankesave që janë përgjigjur dhe zgjidhur brenda afatit kohor	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Kontraktuesve do t'u kërkohet që të maksimizojnë përdorimin e fuqisë punëtore lokale në Projekt; 	GIIP			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
HRLP09	<ul style="list-style-type: none"> Implementimi i një mekanizmi të ankesave të hapura për punëtorët. Sigurohuni që të gjithë punëtorët e punësuar direkt dhe indirekt të jenë të informuar në lidhje me këtë kanal për të paraqitur ankesa. Sigurohuni që mekanizmi i ankesave të menaxhohet në përputhje me tregimet e SEP dhe të caktohen buxheti dhe burimet e duhura. 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Tremujor	Numri% i ankesave që janë përgjigjur dhe zgjidhur brenda afatit kohor	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e grave punëtore në SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE / LP
HRLP10	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i menaxhimit dhe zgjidhjes së ankesave të punëtorëve të përsëritura që kanë natyrë të ngjashme 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Sipas nevojës	Trendi i ankesave të natyrës së ngjashme gjatë kohës	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e grave punëtore në SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE / LP

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

Tabela e mëposhtme detajon veprimet e monitorimit të identifikuara për aktivitetet e menaxhimit të HRLP gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është të verifikohet nëse ndikimet e mbetura janë nën kontroll dhe masat / veprimet lehtësuese kanë qenë efektive.

Për secilën masë / veprim monitorimi të identifikuar, tabela tregon:

- Lista : kodi i identifikimit i aktivitetit të monitorimit (ID.);
- Aktiviteti i monitorimit: përshkrimi dhe aktiviteti i monitorimit ;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard ose vlera kufi të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së EBRD dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PS / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e aktivitetit të monitorimit;;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullatore ose kritere cilësore e pranimi për t'u pajtuar;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e veprimtarisë monitoruese;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e Përgjithshme (LP).

5.1 Ndërtimi

Tabela 7: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/L P
HRLP 11	<ul style="list-style-type: none"> Kontratë e nënshkruar sipas e ligjeve kombëtare dhe standardeve ndërkombëtare 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore lokale tek SOWI	ËF / OHL
HRLP 12	<ul style="list-style-type: none"> Numri i punëtorëve të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO) Numri i organizatave të punëtorëve Kontrolli periodik mbi mjedisin e punës 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore lokale tek SOWI	ËF / OHL
HRLP 13	<ul style="list-style-type: none"> Punësimi i fuqisë punëtore femra Punësimi i fuqisë punëtore lokale 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	SOWI për mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL
HRLP 14	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti për t'iu përgjigjur dhe zgjidhur ankesat e punëtorëve brenda afatit të caktuar dhe në mënyrë të kënaqshme ndaj ankuesit 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP GIIP	Quarterly	Numri% i ankesave që janë përgjigjur dhe zgjidhur	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore femra në SOWI	ËF / OHL

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
				brenda afatit kohor		
HRLP 15	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i menaxhimit dhe zgjidhjes së ankesave të punëtorëve të përsëritura që kanë natyrë të ngjashme 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Sipas nevojës	Trendi i ankesave të natyrës së ngjashme gjatë kohës	SOWI për mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL

5.2 Operimi

Tabela 8: Veprimet e monitorimit për fazën e operimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
HRLP 16	<ul style="list-style-type: none"> Kontratë e nënshkruar sipas e ligjeve kombëtare dhe standardeve ndërkombëtare 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore lokale tek SOWI	ËF / OHL
HRLP 17	<ul style="list-style-type: none"> Numri i punëtorëve të angazhuar në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare në fuqi (ILO) Numri i organizatave të punëtorëve 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe% i fuqisë punëtore lokale	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore lokale tek SOWI	ËF / OHL

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Kontrolli periodik në mjedisin e punës 					
HRLP 18	<ul style="list-style-type: none"> Punësimi i fuqisë punëtore femra Punësimi i fuqisë punëtore lokale 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri dhe % të fuqisë punëtore femra	SOWI për mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL
HRLP 19	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti për t'iu përgjigjur dhe zgjidhur ankesat e punëtorëve brenda afatit të caktuar dhe në mënyrë të kënaqshme ndaj ankuesit 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Cdo tre muaj	Numri% i ankesave që janë përgjigjur dhe zgjidhur gjatë kohës	NOTUS do të regjistrojë dhe të sigurojë shifrat në lidhje me punësimin e fuqisë punëtore femra në SOWI	ËF / OHL
HRLP 20	<ul style="list-style-type: none"> Kapaciteti i menaxhimit dhe zgjidhjes së ankesave të punëtorëve të përsëritura që kanë natyrë të ngjashme 	IFC PS 2 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.2 GIIP	Sipas nevojës	Trendi i ankesave të natyrës së ngjashme gjatë kohës	SOWI për mbledhjen e të dhënave	ËF / OHL

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të Mos-Konformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe azhurnuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Implementimin e duhur të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe zbatimi i saktë i Planit të Kontraktuesit
- Implementimi i saktë dhe në kohë i një sistemi të auditimit dhe shqyrtimit nga Kontraktuesi
- Secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 (masat / veprime zbutëse) dhe 5.0 (aktivitetet monitoruese) të këtij plani dhe në veçanti:
 - Punësimi i fuqisë punëtore lokale
 - Punësimi i fuqisë punëtore femra
 - Kapaciteti për t'iu përgjigjur dhe zgjidhur ankesat e punëtorëve brenda afatit të caktuar dhe në mënyrë të kënaqshme ndaj ankuesit
 - Kapaciteti për të menaxhuar dhe zgjidhur ankesat e punëtorëve të përsëritura, të natyrës së ngjashme, krijimin e një procesi të angazhimit të palëve të interesit në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti SOWI rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan Menaxhimi do të rishikohet në bazë vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operationale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plani Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë Plan.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm.

7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuara përfundimisht.

7.2 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Plani i Menaxhimit të Asbestit Natyror (NOA)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12274 Finale

3 tetor 2019

Akronimet

PP- Parandalimi i Ndotjes

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

OHL- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovë

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash.

Objektet / pajisjet:

Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPN:

NOTUS

Menaxhimi i parkut:

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	2
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	4
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	6
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret.....	6
3.2 Standardet ndërkombëtare	6
3.3 Vlerat e limituara të projektit.....	7
4.0 MASAT DHE VEPRIMET PLOTËSUESE	8
4.1 NDËRTIMI	14
4.2 Operimi.....	16
5.0 VEPRIMET MONITORUESE	17
5.1 Ndërtimi.....	18
5.2 Operimi.....	22
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	23
7.0 RAPORTIMI	24
7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit	24
7.2 Reportimi i aktiviteteve të auditimit.....	24
7.3 Raporti i vetë-monitorimit	24
 TABELAT	
Figura 1: Grafiku që tregon kriteret për zgjedhjen e skenareve të ndryshme të funksionimit gjatë fazës së ndërtimit.	13

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky Plan i Menaxhimit (MP) të Asbestit Natyror (NOA) identifikon dhe paraqet kornizën dhe strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (ESMS) në lidhje me çështjet e Asbestit Natyror.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI-t, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikën mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP3, Standardet e Performancës së IFC SP3, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS.

Plani MP NOA aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Pojektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të Projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit KPitet të vijnë në ndërkohë; KPandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një KPocesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet e OHS.

Menaxhimi i Asbestit natyror sipas këtij plan ka si qëllim administrimin e rreziqeve të mundshme për shëndetin e njeriut dhe mjedisin në lidhje me trajtimin e shkëmbit, të tokës dhe tokave të larta që përmbajnë asbest natyror gjatë aktivitetëve të mëposhtme:

- Nivelimit dhe gradimit të sipërfaqes;
- Shpërthimit;
- Grumbullimit të përkohshëm të materialit;
- Ndërtimi i depozitave dhe depozitave të përhershme;
- Ndërtimit të themeleve të turbinave;
- Prania e zonave të depozitave.

Qëllimi i këtij plani është:

- Të shpjegoj administrimin e NOA gjatë fazës së ndërtimit dhe fazës së funksionimit;
- Fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktivitetëve të menaxhimit dhe monitorimit të NOA gjatë të dy fazave;
- Përgjegjësitë, angazhimet, Procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij plani;
- Masat zbutëse të zbatueshme për Projektin në lidhje me aspektet NOA; dhe
- Të menaxhojë performancën e aktivitetëve të monitorimit në lidhje me aspektet NOA.

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktivitetëve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi kryesor i këtij plani për menaxhim është të identifikojë masat lehtësuese dhe të monitorimit për aktivitetet e ndërtimit në mënyrë që:

- Adoptojë një hierarki lehtësuese parandalimit dhe mënjanimit, ose ku nuk është i mundur mënjanimi, minimizimi dhe restaurimi i ndikimit në mjedis.

- Zhvillimi dhe zbatimi i politikave, planeve dhe procedurave për të përfshirë aspektin mjedisor dhe atë social në kornizën e menaxhimit të projektit përgjatë zhvillimit të projektit.
- Themelimi i një programi për monitorim për të vlerësuar efektet e ndikimit të mbetjeve në mjedis
- Raportimi i rezultateve të auditimeve periodike dhe parashikimi i veprimeve të domosdoshme në mënyrë që të arrihen qëllimet e planifikuara.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Rolet	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e veçanta
Manaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi do të sigurojë burime të shumta dhe të kualifikuara të cilat alokohen në baza të vazhdueshme për të arritur zbatim efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve të monitorimit në përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë zgjedhjen e kontraktorëve të specializuar për veprime specifike që do zhvillohen si pjesë e zbatimit të këtij plani për menaxhim si psh (por jo të limituara) menaxhimi i anketave për trashëgimi kulturore, monitorimi i aktiviteteve, analizë e të dhënave dhe raportim; Përcaktimi i personelit specifik në vend ku zhvillohet projekti për nivelin administrativ, definimi i qartë i roleve dhe përgjegjësi brenda sistemeve të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i këtij plani të menaxhimit dhe planet dhe procedurat e nënkontraktorëve për projektin; Ndërmarrja e veprimeve të duhura për të adresuar mos përshtatshmëri të mëdha sipas raporteve të auditimit, raporteve të monitorimit të performancës dhe qasja e propozuar nga menaxherët e SOWI për HSE.
Menaxheri i HSE	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e projektit dhe sigurimi se ky plan i menaxhimit do të zbatohet në mënyrë efektive; Përgatitja e aktiviteteve mbikqyrëse dhe të auditimit do të sigurojë zbatimin korrekt të këtij plani të menaxhimit; dhe të veprimeve të kontraktorëve të specializuar Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës nga kontraktorët e 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se masat/ veprimet dhe aktivitetet e monitorimit që janë direkt në përgjegjësinë e SOWI janë zhvilluar në kohë dhe mënyrë të duhur bazuar në kërkesat e planit menaxhues; Adresimi i mos përshtatshmërive përmes definimit të veprimeve parandaluese si propozim ndaj menaxhimit nëse është e nevojshme edhe ndryshime apopërditësi të planit të menaxhimit; Theksimi i mos përshtatshmërive të mëdha dhe sjellja në vëmendjen e menaxhmentit;

	specializuar dhe përpilimi i përmbledhjes së rezultateve të këtyre raporteve për menaxhmentin, palët e interesit dhe huadhënësit.	
Kontaktorët dhe nënkontraktorët e EPC	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ekzekutimi efektiv i veprimeve specifike të caktuara konform planit për menaxhim dhe aranzhimeve kontraktuale ■ Respektimi i kërkesave për EHS duke përfshirë ESMS; <p>Dakordimi për afate kohore dhe logjistikë të aktiviteteve të monitorimit</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Përpilimi i të dhënave relevante nga monitorimi dhe raporte monitoruese sic ceket në këtë plan; ■ Mund të propozohen ndryshime për aktivitetet e monitorimit të përfshira në planin për menaxhim; ndryshimet e propozuara duhet të vlerësohen dhe të aprovohen nga menaxheri i EHS dhe menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Harmonizimi me kërkesat e menaxhimit mjedisor. ■ Raportimi i aktiviteteve të cilat shkaktojnë çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dorëzimi i provave që masat lehtësuese të identifikuar në planin menaxhues aktual për janë duke u marrë parasyshë, zbatuar dhe monitoruar gjatë përfundimit të punëve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit KPitës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve dhe ligjeve ndërkombëtare të aplikueshme,

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret

Standardet e vendit dhe rregulloret
Rregullorja MLSW Nr. 07/2017 Për Mbrojtjen e Punonjësve nga Rreziqet në lidhje me Ekspozimin ndaj Asbestit në Punë (Kosovë).
Dekret i Presidentit Nr. 120/2017 Për administrimin e gurëve dhe tokave të gërmuara (përfshirë ato që përmbajnë asbest natyral) (Itali)
Dekret Ministror i datës 06/09/1994 Për metodat e përcaktimit të përqendrimeve të asbestit (Itali)
Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008 Zbatimi i nenit 1 të Ligjit Nr. 123, në lidhje me mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës (Itali)
Kontrolli i rregullave të asbestit (CAR-2012) (Mbretëria e Bashkuar)

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
Direktiva 2009/148 / EC e Parlamentit Evropian dhe Këshillit e 30 nëntorit 2009 për mbrojtjen e punëtorëve nga rreziqet që lidhen me ekspozimin ndaj asbestit në punë (BE)
Direktiva 2008/98 / EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 19 nëntorit 2008 për mbeturinat dhe shfuqizimin e disa direktivave (BE)

Standardet dhe rregulloret ndërkombëtare
Rregullorja (EC) Nr. 1272/2008 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e 16 dhjetorit 2008 për klasifikimin, etiketimin dhe paketimin e substancave dhe përzierjeve, ndryshimin dhe shfuqizimin e Direktivave 67/548 / KEZ dhe 1999/45 / EC dhe rregullimin e ndryshimit (EC) Nr 1907/2006 (BE)
IFC PS3: Eficiencia e Burimeve dhe Parandalimi i Ndotjes
Kërkesat e Performancës së BERZH 3 – Eficiencia e Burimeve dhe Parandalimi dhe Kontrolli i Ndotjes
Udhëzimet për sektorin e industrisë IFC: Udhëzimet EHS për energjinë e erës 1.1.2 §1.1.5
Organizata Botërore e Shëndetit: Udhëzime për cilësinë e ajrit për Evropën (Botimi i dytë)

3.3 Vlerat e limituara të projektit

Asnjë vlerë e limiteve sasiore për azbestin në ajër dhe matricat e ngurta (tokë, shkëmb) nuk është parashikuar me rregulloren e Kosovës; vlerat e pragut të përcaktuara me standarde dhe rregullore të raportuara në Tabelën 2 janë përdorur si referencë. Tabela 4 raporton vlerat e KPagut të miratuara për përqendrimin e azbestit në matricat e ngurta dhe ajrin.

Tabela 4: Standardet e Projektit

Matrica	M.U.	Standardi i Projektit	Referenca
Matricë e ngurtë (shkëmb, tokë, tokë e lartë)	mg/kg	1000	Direktiva 2008/98/EC (EU)
Ajri (brenda zonës së punës)	f/l (fibra per liter)	100	Dekret legjislativ No.81/2008
Ajri (jashtë zonës së punës)	f/l (fibra per liter)	1	Udhëzime të Cilësisë së Ajrit të WHO për Evropën (Botimi i dytë)

4.0 MASAT DHE VEPRIMET PLOTËSUESE

Bazuar në VNMS faktori i mundshëm i ndikimit në lidhje me NOA është i lidhur me emetimin e pluhurit dhe lëndëve të grimcave. Masat e mëposhtme janë të zbatueshme vetëm për Parkun e Erës (PE), sepse asnjë zonë gjeologjike me përmbajtje të asbestit nuk është pjesë e zonës e Linjës (LP).

Tabelat e mëposhtme japin detaje për masat / veprimet e menaxhimit dhe zbutjes të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të MP (NOA) gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Pika: kodi i identifikimit i masës / veprimet zbutëse (ID.);
- Masat / Veprimet: përshkrimi i masave/ veprimeve zbutëse;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard të zbatueshëm (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues kuantitativ i përputhshmërisë ose kriteret cilësore e pranimit që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces konsiderohet si sistem administrimi adaptiv i Projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

Menaxhimi i rrezikut të lidhur me (NOA) për mjedisin dhe shëndetin e njerëzve në vendet e punës është një proces përsëritës i cili duhet të bazohet në rezultatet e hetimeve paraprake dhe monitorimit të ajrit të kryer gjatë punimeve. Masat e minimizimit të raportuara në Tabelën 5 dhe Tabelën 6 janë paraqitur si Skenarë Operativ ("OS") që përmbajnë një kombinim të: procedurave të punës, masave H&S dhe masave monitoruese.

Zgjedhja e skenarit operativ të duhur gjatë fazës së ndërtimit do të bazohet në:

- Hetimet paraprake: Do të përgatitet një Plan Hetimi për të kryer hetime paraprake në përputhje me turbinat e erës, rrugët hyrëse dhe vendet e zonave të depozitimit përpara ndërtimit. Qëllimi i këtij hetimi është të përcaktojë:
 - Përcaktojë koncentrimin e asbestit natyror në shkëmb, tokë, dhe tokë të lartë (matrica të ngurta);
 - matni përqendrimin në sfond të fibrave të azbestit në ajër.
- Monitorimi i ajrit i kryer brenda dhe jashtë zonave të punës gjatë aktiviteteve të ndërtimit.

Masat e përfshira në sistemin e lartpërmendur mund të kenë nevojë të rishikohen gjatë aktiviteteve të punës bazuar në të dhënat e monitorimit të ajrit.

Këtu vijon një përshkrim i Skenarëve OPERUES dhe grafikut të rrjedhës që tregon kriteret për zgjedhjen e skenarëve të ndryshëm gjatë fazës së ndërtimit (Figura 1).

SKENARI OPERUES Nr.1 (OS01):

Skenari operues Nr. 1 përfshin:

- Të gjitha gërmimet mund të kryhen me teknika standarde;
- Në rast të shpërthimit, topi i mjegullës duhet të përdoret për të zvogëluar KPodhimin e pluhurit dhe shpërndarjen e fibrave të ajrit;
- Kamionët që transportojnë materiale duhet të mbulohen gjatë transportit;
- Depozitimi i përkohshëm i materialit lejohet pa u mbuluar;
- Duhet të shmangët grumbullimi i materialeve me përqendrim të ndryshëm të asbestit natyror;
- Dekontaminimi i makinave nuk kërkohet;
- Pajisjet personale specifike të mbrojtjes (PPE) kundër rrezikut të ekspozimit ndaj fibrave të azbestit në ajër nuk kërkohet të vishen.
- Monitorimi i fibrave në ajër duhet të kryhet brenda dhe jashtë zonës së punës vetëm gjatë kohës së punës, me stacion monitorimi të fiksuar të vendosur në drejtim të përpjetë dhe në drejtim të poshtëm (dy lokacione). Dy stacione të monitorimit shtesë do të instalohen në rrethinën e materialit të grumbulluar. Monitorimi Brenda zonës së punës do të bëhet me metodologjinë e PCOM dhe SEM, ndërsa monitorimi jashtë zonës së punës do të bëhet me metodologjinë SEM.

SKENARI OPERUES Nr.2 (OS02):

Skenari i operues Nr. 2 përfshin:

- Kufizimi i aksesit në vend vetëm për punëtorët e nevojshëm dhe të autorizuar. Qasja për t'u regjistruar në një regjistër të azhurnuar ditor;
- Trajnimi i punëtorëve për Procedurat specifike që do të miratohen në gërmimet, transportin dhe trajtimin e materialit, si dhe për ndërtimin;
- Implementimi i Programeve parandaluese dhe periodike të mbikëqyrjes shëndetësore për punëtorët e ekspozuar;
- Për të parandaluar që fibrat e asbestit që përmbajnë pluhur nga përhapja nëpër rrobat e punës jashtë vendeve, secili person i përfshirë në aktivitete gërmimi (përveç personelit ekskluzivisht në zyra) duhet që përpara se të hyjë në stacionet e tyre të punës, të veshin mbulesën dhe PPM që do të vendosen në fund të ndërrimit (dhe në pushimin e drekës) në një dhomë të veçantë të zezë / të bardhë; dhoma e ndërrimit e zezë / dhe e bardhë duhet të pajiset me dushe, ngrohje, filtrim të ujërave të zeza të fibrave të azbestit (filtrim absolut); Ujërat e zeza të filtruar grumbullohen dhe analizohen para se të hidhen në kanalizimet

publike ose të depozitohen (në rast se nuk ka kanalizim publik); rrobat e ndyra nuk duhet të lahen në shtëpi, por në lavanderi të pajisur siç duhet;

- Për të siguruar që punëtorët nuk janë të ekspozuar ndaj një përqendrimi të azbestit në ajër mbi vlerën kufi prej 100 f / l, fazat kryesore të punës (faza e gërmimit dhe ngarkimit, përdorimi i eksplozivëve dhe perforacioneve) duhet të jenë të kryera brenda kabinave të makinës (të mbyllura dhe me ajër të kondicionuar në mënyrë të përshtatshme); detyrat e mbetura për t'u kryer jashtë, në afërsi të fronteve të gërmimeve aktive, duhet të ndodhin gjithmonë me përdorimin e pajisjeve mbrojtëse individuale (PPM) të përshtatshme për të parandaluar rrezikun e ekspozimit ndaj fibrave të azbestit në ajër (PPM) e përshtatshme do të zvogëlojë përqendrimin e asbestit të marrë me frymë nga punëtori, në më pak se 10 f / l); këto PPM
- do të vishen nga të gjithë punëtorët që mund të jenë të ekspozuar ndaj këtij rreziku (përfshirë drejtuesit e makinerive nëse kabina nuk janë të mbyllura dhe as me ajër të kondicionuar);
- Spërkatje sistematike e fronteve të gërmimeve dhe shtigjeve të vendit të ndërtimit, ose instalimi i mbulesave dhe shtresave të përshtatshme të pluhurit;
- Në rast të shpërthimit, lagështia duhet të sigurohet gjithashtu për sipërfaqet më të afërta të KPekura nga shpërthimet (sipër dhe nën hapat e tokës) si para ashtu edhe menjëherë pas shpërthimit; do të duhet të lejohet kohë e mjaftueshme për depozitimin e pluhurit (të paktën 1 orë) para përpunimit të mëtejshëm të materialit të KPishur;
- Sigurimi i një zone të pajisur për larjen e rrotave (dhe pjesëve të tjera të ndyra nëse është e nevojshme) të automjeteve që largohen nga zona e punës;
- Kamionët që transportojnë materiale duhet të mbulohen gjatë transportit; kufiri i shpejtësisë brenda zonës së punës dhe përgjatë gjurmëve të lokacionit të ndërtimit do të kufizohet në 10 km / orë;
- Stoqet e përkohshme të materialit duhet të mbahen të mbuluara, lejohen masa të tjera për të parandaluar ndotjen e pluhurit; grumbullimi i materialeve me asbest të ndryshëm natyror duhet të shmanget
- Monitorimi i fibrave ajrore do të kryhet brenda dhe jashtë zonës së punës; stacioni i fiksuar i monitorimit në drejtim të erës lart dhe poshtë (dy lokacione), vetëm gjatë kohës së punës; Stacioni i monitorimit do të instalohet në rrethinën e materialit të grumbulluar; monitorimi do të bëhet nga SEM Metodologjia.

RISHIKIMI I SKENARIT OEPRUES NR.2:

- Përmirësimi i PPE për parandalimin e ekspozimit ndaj fibrave të azbestit në ajër (përdorimi i maskave me kapacitet më të lartë uljeje, sigurori KPocedura specifike për shlyerjen dhe zbrazjen, të cilat kërkojnë të kryhet dushi para heqjes së maskës), ose të paktën për periudhën e nevojshme për ta rikthyer përqendrimin e fibrave të ajrit nën kufi;
- Përmirësimi i masave për zvogëlimin e pluhurit si në vendin e ndërtimit (për shembull, spërkatje e vazhdueshme e gjurmëve të përparme të gërmimit dhe truallit të ndërtimit) dhe / ose në vendin e depozitimit (për shembull, përmirësimi i mbulimit të materialit të grumbulluar); rishikimi dhe përmirësimi i mbulesave të pluhurit përgjatë gjurmëve të zonave të ndërtimit;
- Ulja e kufirit të shpejtësisë deri në 5 km / orë;

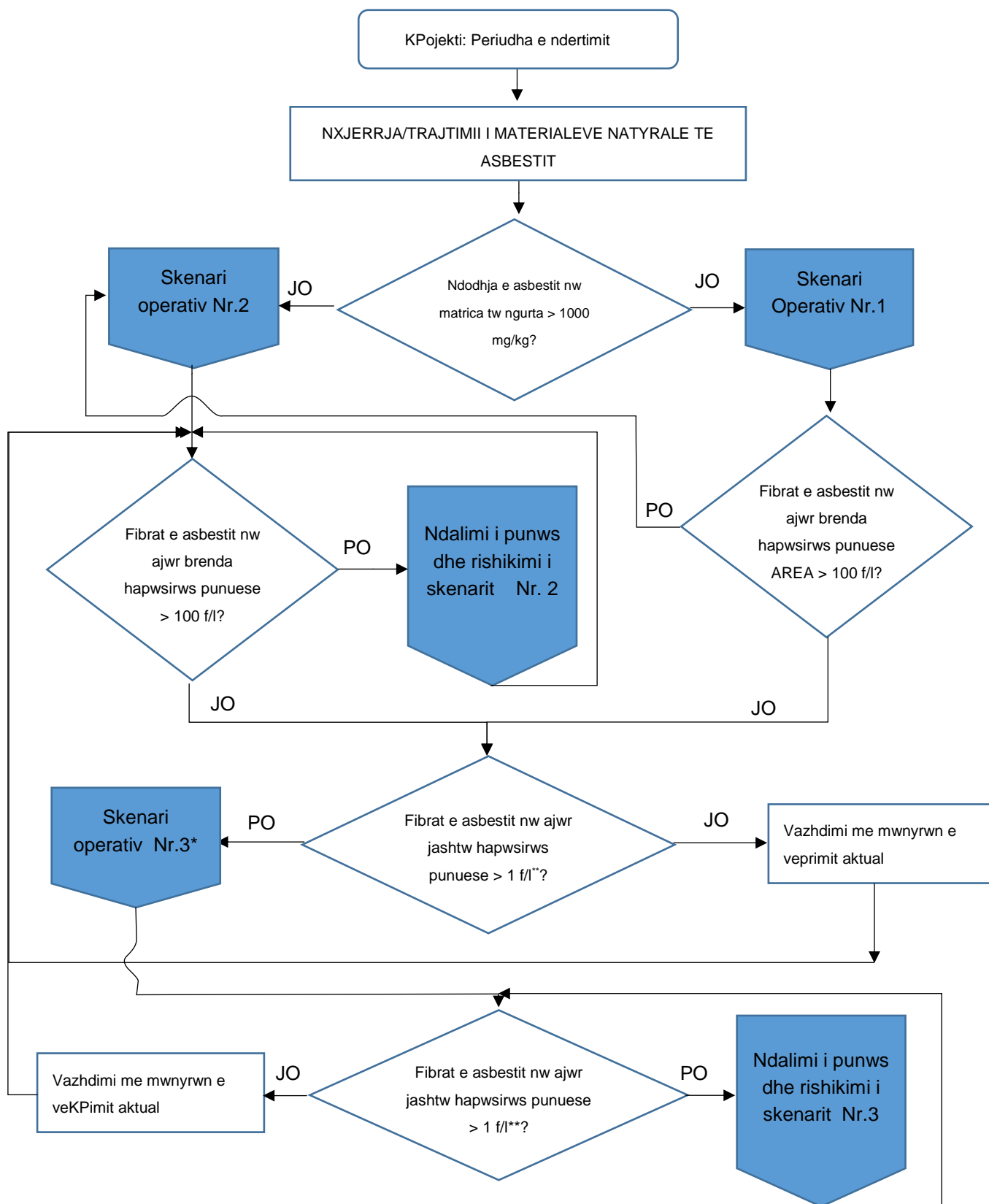
- Përmirësimi i monitorimit të fibrave në ajër brenda zonës së punës: stacioni monitorues i fiksuar drejtimi i erës lart dhe nga poshtë (dy lokacione), i realizuar me metodologjinë SEM + një detektor personal të fibrave ajrore, i realizuar me metodologjinë PCOM.

SKENARI OPERUES Nr.3 (masa shtesë që duhet të mirren së bashku me Skenarët Operues Nr.1 ose Skenarët Operues Nr.2, kur kërkohet):

- Instalimi i një stacioni fiks me një anemometër të pajisur me një sinjal akustik dhe ndriçues që aktivizohet kur tejkalohet shpejtësia e ajrit > 6 m / sek, duke treguar detyrimin e pezullimit të menjëhershëm të punës;
- Në rast se skenari Operues 2 nuk është aplikuar tashmë, detyrat që duhet të kryhen jashtë gjithmonë duhet të ndodhin me përdorimin e maskës individuale të filtrimit FFP3; të njëjtat pajisje mbrojtëse individuale duhet të vishen edhe nga drejtuesit e makinerive, nëse kabina nuk janë të mbyllura dhe as me ajër të kondicionuar;
- sigurimi i posterave të qartë në hyrje të sheshit të ndërtimit dhe përgjatë rrugës (500 m larg vendit të ndërtimit, të paktën) që shpjegojnë rrezikun e ekspozimit ndaj asbestit për popullatën dhe treguesin e masave mbrojtëse që do të miratohen;
- Në rast se skenari operativ 2 nuk është aplikuar tashmë, shpejtësia brenda zonës së punës dhe përgjatë gjurmëve të lokacionit të ndërtimit duhet të kufizohen në 10 km / orë;
- Përmirësimi i masave të zvogëlimit të pluhurit si në vendin e ndërtimit (përmirësoni spërkatjen e përparme të gërmimit; përmirësoni mbulimin e pluhurit të gjurmëve të s ndërtimit) dhe / ose në vendin e depozitimit (përmirësoni mbulimin e materialit të depozituar), sipas nevojës.

RISHIKIMI I SKENARIT OPERUES Nr.3:

- Pezullimi i menjëhershëm i punës kur anemometri mat shpejtësinë e erës > 4 m / sek;
- Ulja e kufirit të shpejtësisë deri në 5 km / orë;
- Shkatërrimi duhet të shmanget,
- Përmirësimi i masave të zvogëlimit të pluhurit si në vendin e ndërtimit (rritja e stacionit të spërkatjes së përparme të gërmimit; zbatimi i spërkatjes përgjatë gjurmëve të zonave të ndërtimit) dhe / ose në vendin e depozitimit (zbatoni spërkatjen e materialit të grumbulluar), sipas nevojës.

* Masat shitese qe duhet te merren se bashku me Skenarin Operativ Nr.1 ose Skenarin Operativ Nr.

****** ose Prejardhja natyrore e përqendrimit të fibrave të azbestit në ajër, nëse është më i lartë

Figura 1: Grafiku që tregon kriteret për zgjedhjen e skenareve të ndryshme të funksionimit gjatë fazës së ndërtimit.

4.1 NDËRTIMI

Tabela 5: Masat dhe Veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë
NOA01	<u>Parandalimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ shmangni trafikun automobilistik jashtë rrugës për të parandaluar proodhimin e pluhurit dhe dukuritë e përshpejtuara të erozionit që mund të rrisin ekspozimin dhe gërryerjen e erës së materialeve që mbajnë azbesti; ■ shmangni grumbullimin e pakontrolluar të asbestit që mbajnë materiale të gërmuara; ■ shmangni ndërtimin e depozitave të përherëshme të materialit mbajtës të azbestit jashtë zonës që karakterizohet nga azbesti natyror që ndodh. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës .2 1.1.2 §1.1.5 GIIP	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave
NOA02	<u>Minimizimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Adopttimi i Skenarit Operativ Nr. 1 	Dekreti i Pesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë
NOA03	<u>Minimizimi:</u> ■ Adaptimi i Skenarit Operativ Nr. 2	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave
NOA04	<u>Minimization:</u> ■ Adoptimi i Skenarit Operativ Nr. 3	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

4.2 Operimi

Tabela 5: Masat dhe Veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

NR.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dh intensiteti	Indikatorët kryesorë të performancës	Përgjegjësitë
NOA05	<p><u>Shmangia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ shmangni trafikun automobilistik jashtë rrugës për të parandaluar KPodhimin e pluhurit dhe dukuritë e përshpejtuara të erozionit që mund të rrisin ekspozimin dhe gërryerjen e erës së materialeve që mbajnë azbest; 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës .2 1.1.2 §1.1.5 GIIP</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti mjedisor	<p>NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave</p>

5.0 VEPRIMET MONITORUESE

Tabela në vijim tregon veprimet e monitorimit të identifikuar në aktivitetet e menaxhimit të trashëgimisë kulturore gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është verifikimi nëse ndikimi i mbetur është në kontroll dhe a kanë qenë masat apo veprimet lehtësuese efektive. V

Veprimet monitoruese të raportuara në Tabelën 7 me një kod artikulli "OS" janë ato të përfshira në Skenarët Operativ të përshkruar në seksionin 4.0.

Për secilin veprim dhe masë lehtësuese të identifikuar tabela tregon:

- Artikull: Kodi identifikues i aktivitetit monitorues (ID.);
- Aktiviteti monitorues: përshkrimi i aktivitetit monitorues;
- Burimi i dokumentit: A është bazuar në një apo më shumë standarde të aplikuara ose vlerë të kufizuar (p.sh Rregullore e vendit për leje, kërkesat e BERZH për performancë dhe Direktiva dhe RRegullore të Be-së, Udhëzimet e IFC, dhe në praktikat e mira për tregti ndërkombëtare.
- Periudha kohore dhe intensiteti: intensiteti/koha e aktivitetit të monitorimit;
- KPI (Indikatori kryesor i performancës): Kufizimi i vlerës sipas rregullores apo përmbushja e kriterit kualitativ pranues;
- Përgjegjësia: Burimi i përgjegjshëm për zbatimin e aktivitetit monitorues;
- PE/LP: Tregues se a është e aplikueshme masa apo veprimi për Park të Erës (PE) dhe/ose Largpërques (LP)

5.1 Ndërtimi

Tabela 5: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit

Nr.	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë
OS1	<ul style="list-style-type: none"> Monitorimi i fibrave të ajrit të kryera brenda zonës së punës vetëm gjatë kohës së punës, me stacione fikse monitorimi të vendosura në drejtim të erës lart dhe poshtë (dy lokacione), Monitorimi brenda zonës së punës do të kryhet nga të dy metodologjitë PCOM dhe SEM. Monitorimi i fibrave ajrore do të kryhet brenda dhe jashtë zonës së punës; stacioni i fiksuar i monitorimit në drejtim të erës lart dhe poshtë (dy lokacione), vetëm gjatë kohës së punës; Stacioni i monitorimit do të instalohet në rrethinën e materialit të grumbulluar; monitorimi do të bëhet nga SEM Metodologjia. 	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit (vetëm gjatë kohës së punës)	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

Nr.	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë
OS2	<ul style="list-style-type: none"> Monitorimi i fibrave të ajrit të kryera brenda zonës së punës vetëm gjatë kohës së punës, me stacione fikse monitorimi të vendosura në drejtim të erës lart dhe poshtë (dy lokacione), Monitorimi brenda zonës së punës do të kryhet nga të dy metodologjitë PCOM dhe SEM. Monitorimi i fibrave ajrore do të kryhet brenda dhe jashtë zonës së punës; stacioni i fiksuar i monitorimit në drejtim të erës lart dhe poshtë (dy lokacione), vetëm gjatë kohës së punës; Stacioni i monitorimit do të instalohet në rrethinën e materialit të grumbulluar; monitorimi do të bëhet nga SEM Metodologjia. 	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit (vetëm gjatë kohës së punës)	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave
OS2R	<ul style="list-style-type: none"> Nëse përqendrimi i fibrave të azbestit në ajër brenda zonës së punës tejkalon kufirin e Projektit: <ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi i monitorimit të fibrave të ajrit brenda zonës së punës me stacione fikse monitorimi drejtimi nga lart dhe poshtë i erës (dy lokacione), i 	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për	Gjatë fazës së ndërtimit (vetëm gjatë kohës së punës)	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

Nr.	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë
	realizuar me metodologjinë SEM dhe një detektor personal të fibrave ajrore, i realizuar me metodologjinë PCOM.	Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)			
OS3	<ul style="list-style-type: none"> Instalimi i një stacioni fiks me një anemometër të pajisur me një sinjal akustik dhe ndriçues që aktivizohet kur tejkalohe shpejtësia e ajrit > 6 m / sek, duke treguar detyrimin e pezullimit të menjëhershëm të punës; 	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994, Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)	Gjatë fazës së ndërtimit (vetëm gjatë kohës së punës)	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave
OS3R	<ul style="list-style-type: none"> If airborne asbestos fibers concentration <u>outside the working area</u> exceeds KProject limit: <ul style="list-style-type: none"> Përmirësimi i monitorimit të fibrave të ajrit jashtë zonës së 	Dekreti i KPesidentit Nr. 120/2017, Dekreti Legjislativ Nr.81 / 2008, Dekreti Ministror i 06/09/1994,	Gjatë fazës së ndërtimit (periudha mbi 24 orë)	Raporti mjedisor	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

Nr.	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë
	<p>punës: Stacioni i fiksuar i monitorimit në drejtim të erës lart dhe poshtë: një lokacion në drejtim lart dhe dy lokacione në drejtim të poshtë: një 100-200 m larg vendit të ndërtimit dhe një tjetër 500 m larg), për të mbajtur masën gjatë gjithë ditës (tre masa në ditë në secilin stacion matës); Stacioni i monitorimit do të instalohet edhe në rrethinën e materialit të depozituar; monitorimi do të kryhet me metodologjinë e SEM.</p>	Udhëzimet e Cilësisë së Ajrit për Evropën (Botimi i Dytë), Kontrolli i Rregulloreve të Asbestit (CAR-2012)			
NOA06	<p>inspektimi periodik vizual dhe mirëmbajtja e zonave të depozitave të përhershme, dhe rrjetit shoqërues të kullimit të ujërave të dendura gjatë aktiviteteve të ndërtimit. Qëllimi i inspektimit është të identifikojë paqëndrueshmërinë e mundshme dhe dukuritë e përshpejtuara të erozionit që ndikojnë në mbulimin e përkohshëm / përfundimtar dhe trupin e depozitave.</p>	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës .2 1.1.2 §1.1.5 GIIP	Javor	KPocesverbali i inspektimit vizual të zonave të depozitave	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

5.2 Operimi

Tabela 6: Veprimet monitoruese për fazën e operimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë
NOA07	<ul style="list-style-type: none"> Inspektimi periodik vizual dhe mirëmbajtja e zonave të depozitave të përhershme dhe rrjetit shoqërues të kullimit të ujërave të dendura. Qëllimi i inspektimit është të verifikojë integritetin e mbulimit dhe përmbajtjen e materialit mbajtës të azbestit. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës .2 1.1.2 §1.1.5 GIIP	Cdo tre muaj	Procesverbali i inspektimit vizual të zonave të depozitave	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave
NOA08	<ul style="list-style-type: none"> verifikimi i shmangies së trafikut të automjeteve jashtë rrugës përgjegjës për aktivitetet e mirëmbajtjes (për të parandaluar prodhimin e pluhurit dhe fenomeneve të përshpejtuara të erozionit që mund të rrisin ekspozimin dhe gjërryerjen e erës së materialeve që mbajnë azbesti) 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzime EHS për Energjinë e Erës § 1.1.2 §1.1.5 GIIP	Gjatë fazës së operimit	Procesverbali i njoftimeve dhe raporteve të ankesave	NOTUS për të regjistruar dhe siguruar të dhëna SOWI SOWI për mbledhjen e të dhënave

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të jokonformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në programin e Auditimit që është zhvilluar dhe përditësuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Implementimin e duhur të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe zbatimi i saktë i Planit të Kontraktuesit
- Implementimi i saktë dhe në kohë i një sistemi të auditimit dhe shqyrtimit nga Kontraktuesi
- Secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 (masat / veprimet zbutëse) dhe 5.0 (aktivitetet monitoruese) të këtij plani.
- Krijimin e një procesi të angazhimit të palëve të interesit në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "jokonformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti i SOWI-t rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë veprimeve të ndërmarra, ky plan i menaxhimit do të rishikohet në baza vjetore dhe ndryshimet e nevojshme do të bëhen për të reлектuar ndryshimin e rrethanave, nevojave të operacionit apo rezultateve të monitorimit. Revizioni i këtij plani të menaxhimit do jetë përgjegjësi e menaxherit për HSE, i cili është në krye të këtij plani.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veKPImet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm

7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit

Prova dhe rezultate të aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në seksionin 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet të përshtatshme të monitorimit, dhe raportimin e aktiviteteve të auditimit. . Këto raporte monitorimi duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese (kur është e përshtatshme)

- certifikata analitike nga laborator / et
- lokalizimi i aktiviteteve të monitorimit (koordinatat gjeografike në sistemin WGS84 dhe lartësia);
- koha e mbledhjes së të dhënave (data e fillimit dhe data e mbarimit);
- përshkrimi i metodologjisë së aplikuar;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullator ose kriteri cilësor i KPanimit për t'u pajtuar;
- përgjegjësia për zbatimin e aktiviteteve specifike të monitorimit (përfshirë referencën në këtë Plan Menaxhimi dhe referencën për emërimin e palëve të treta përfundimisht të kontraktuar për të kryer një pjesë të aktivitetit (psh. Laboratorë të jashtëm dhe konsulentë);
- konkluzione mbi pajtueshmërinë ndaj KPI dhe vëzhgimet eventuale;
- Procedurat e kontrollit të cilësisë të përdorura për të siguruar qëndrueshmëri dhe besueshmëri të analizave ose rezultateve

7.2 Reportimi i aktiviteteve të auditimit

KPovet dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", KPocedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veKPimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuar përfundimisht.

7.3 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Plani i menaxhimit të shëndetit dhe sigurisë në punë (OHS MP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12273 Finale

3 tetor 2019

Acronyms

OHS Occupational Health & Safety

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Ëind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	2
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	3
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	6
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret.....	6
3.2 Standardet ndërkombëtare	6
3.3 Vlerat e limituara të projektit.....	7
4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET	7
4.1 Aspektet e shëndetit dhe sigurisë në punë	8
4.2 Ndërtimi	12
4.3 Operimi.....	15
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	17
5.1 Ndërtimi	18
5.2 Operimet.....	19
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	23
7.0 RAPORTIMI	25
7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit	25
7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit.....	25
7.3 Raporti i vetë-monitorimit	25

TABELAT

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	3
Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret	6
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare.....	6
Tabela 4: Masat/veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit.....	12
Tabela 5: Masat lehtësuese për fazën e operimit	15
Tabela 6: Veprimet e monitorimit.....	18
Tabela 7: Veprimet monitoruese për fazën e operimit	19

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky Plan i Menaxhimit të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë (OHS) (MP) identifikon dhe paraqet strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (ESMS) në lidhje me Shëndetin dhe Sigurinë në Punë.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI-t, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikën mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP2, Standardet e Performancës së IFC SP2, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS.

Plani OHS MP aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Projektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit pritet të vijnë në ndërkohë; Prandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një procesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet e OHS.

Qëllimi i këtij Plani është të përcaktojë:

- Standardet e projektit për OHS gjatë fazës së ndërtimit;
- fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktivitetëve të menaxhimit dhe monitorimit të OHS gjatë fazës së ndërtimit
- Përgjegjësitë, angazhimet, procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij Plani.
- Masat zbutëse të aplikueshme për Projektin në relacion me aspektet e OHS
- dhe menaxhimi dhe monitorimi i aktivitetëve të performancës në relacion me aspektet e OHS

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktivitetëve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij plani është të identifikojë masat zbutëse dhe monitoruese në mënyrë që:

- të miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, minimizuar dhe rivendosën ndikimet në mjedis;
- zhvillojnë dhe zbatojnë politika, plane dhe procedura për të integruar aspektet mjedisore dhe sociale brenda kornizës së përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë gjithë ciklit të jetës së tij;
- të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- raportimi i rezultateve të kontroleve periodike dhe parashikimi i veprimeve korrigjuese, nëse është e nevojshme, në mënyrë që të arrihen objektivat e planifikuara

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhmenti do të sigurojë që burimet e mjaftueshme dhe të kualifikuara janë shpërndarë në bazë të vazhdueshme për të arritur zbatimin efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve monitoruese nën përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë përzgjedhjen e kontraktuesve të specializuar për detyra specifike që duhet të kryhen si pjesë e zbatimit të këtij Plani Menaxhimi, siç janë (por jo të kufizuara në) anketat e menaxhimit të OHS, aktivitetet e monitorimit dhe analizën dhe raportimin e të dhënave; Caktimi i personelit specifik në vend ose në nivelin administrativ, të përcaktojë qartë rolet dhe përgjegjësitë e tyre brenda sistemit të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Miratimi përfundimtar i këtij Plani Menaxhimi dhe planeve / procedurave / nënkontraktuesve për Projektin; Ndërmarrja e veprimeve të duhura për adresimin e mospërputhjeve kryesore bazuar në raportet e auditimit, raportet e monitorimit të performancës dhe qasjen e propozuar nga menaxheri SOWI HSE
Menaxheri i HSE	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky Plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe duke siguruar që ky Plan i Menaxhimit të zbatohet në mënyrë efektive; Inspektimet e programimit dhe aktivitetet e auditimit për të siguruar zbatimin e saktë të këtij Plani Menaxhimi; dhe të detyrave të specializuara të kontraktuesit Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës të dhëna nga kontraktori (et) e specializuar dhe ofrimi i rezultateve përmbledhëse të 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi që veprimet / masat dhe aktivitetet e monitorimit direkt nën përgjegjësitë e SOWI të kryhen me kohë dhe në mënyrë adekuate, sipas kërkesave të këtij Plani të Menaxhimit; Adresimi i mos- përputhjeve menjëhere tek Menaxhmenti;

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
	raporteve të tilla për Menaxhmentin, palët e interesit dhe Huadhënësit	
EPC Kontraktorët dhe nënkontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Egzekutimi efektiv i detyrave specifike të caktuara në bazë të këtij Planit të Mnaxhimit si dhe në bazë të marrëveshjeve kontraktuale. Respektimi i kërkesave të EHS të përfshira në ESMS; Pajtueshmëria me kohën dhe logjistikën e aktiviteteve të monitorimit. 	<ul style="list-style-type: none"> sigurimi i të dhënave të monitorimit dhe raportet e monitorimit sic janë cekur në këtë plan, Mund të propozojë ndryshime dhe integritet në aktivitetet e monitorimit të përfshira në Planin e Menaxhimit; ndryshimet e propozuara do të vlerësohen dhe aprovohen nga Menaxheri i HSE dhe nga Menaxhmenti.
Inxhinier i Sigurisë	<ul style="list-style-type: none"> Vepron si anëtar i ekipit në të gjitha komitetet e hetimit të incidenteve; Koordinon programin e trajnimit për inspektorët e sigurisë së lokacionit; Zhvillon, ndihmon dhe zhvillon trajnime në vend për OHS për të gjitha nivelet e personelit; Kryen inspektime të OHS për të gjitha vendet e punës dhe zonat e depozitimit të lidhura me aktivitetet në terren; Mbledh të gjitha të dhënat e Treguesit Kryesor të Performancës dhe transmeton rregullisht; Merr pjesë në bisedime rregullisht; Merr pjesë në takime të rregullta të zonës . 	<ul style="list-style-type: none"> Vepron si Përfaqësues i ESHS: <ul style="list-style-type: none"> Monitorimi dhe raportimi i ekzekutimit të Sistemit të Menaxhimit të Sigurisë të SOWI-it në nivelin e Projektit / sitit; Koordinimi i orientimeve dhe trajnimeve të sigurisë; Pjesëmarrje në çdo hetim në lidhje me çështjet e sigurisë; Verifikimi se sistemi i pregaditjes dhe reagimit të Emergjencave është në funksion brenda Projektit; Menaxhimi dhe mirëmbajtja e regjistrave dhe dokumentacionit të lidhur me Sigurinë; Verifikimi i mbajtjes së fletëve të të dhënave për sigurinë materiale (MSDS); Nëpërmjet punës së rregullt në terren, duke verifikuar se i gjithë personeli është plotësisht i informuar me sistemin e korporatës dhe / ose sistemin e menaxhimit të sigurisë

Roli	Përgjegjësia e përgjithshme	Përgjegjësia specifike
	<ul style="list-style-type: none"> Kontribuon, si anëtar, në Komitetin e HS, Ekipi i Vlerësimit të Riskut për ato që kanë të bëjnë me çështjet e sigurisë në lidhje me Projektin. 	<p>së projektit, procedurat e tij dhe udhëzimet përkatëse të sigurisë;</p> <ul style="list-style-type: none"> Shpërndarja e materialeve për edukimin, promovimin dhe ndërgjegjësimin e Sigurisë; Mirëmbajtja dhe azhurnimi i Bordit (eve) të njoftimeve të ESHS për ato që kanë të bëjnë me çështjet e sigurisë
Inspektorët e sigurisë	<ul style="list-style-type: none"> në mënyrë aktive të kryejë inspektimet e planifikuara të OHS në lokacion dhe të raportoj për gjetjet tek Inxhinieri i Sigurisë. 	
Ekipi i zjarrfikësve	<ul style="list-style-type: none"> Ndërmerr veprimet e nevojshme gjatë situatave emergjente të zjarrit Kontribuon në ekipin e vlerësimit të rrezikut për ato që kanë të bëjnë me çështjet e zjarrfikësve në lidhje me Projektin 	
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> Përputhja me të gjitha kërkesat e menaxhmentit mjedisor. Raportimi i çdo veprimtarie që po shkakton çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> Dhënia e provave se masat përkatëse zbutëse të identifikuar në planin aktual të menaxhimit, janë duke u konsideruar, zbatuar dhe monitoruar siç duhet gjatë ekzekutimit të punimeve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit pritës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve ndërkombëtare të aplikueshme, d.m.th ato të lëshuara nga:
 - BERZH Kërkesat e performancës (Maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura dhe korniza rregullore e BE-së (Rregulloret dhe direktivat e BE).
 - Standardet e Performancës së IFC-së (2012) dhe Udhëzimet EHS të përgjithshme dhe të sektorit të veçantë për sektorin shëndetësor.

Projekti pritet të arrijë cilindo që të jetë më i rreptë mes standardeve kombëtare dhe kërkesave të performancës së BERZH-it (përfshirë kornizën rregullore të BE-së). Udhëzimet e përgjithshme të IFC për EHS do të zbatohen në mungesë të standardeve të zbatueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligji Nr.03 / L –212 për Punën
Ligji Nr. 04 / L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë
Ligji Nr. 04 / L-219 për të Huajt
Ligji Nr.05 / L-023 për Mbrojtjen e të Ushqyerit me Gji
Ligji Nr. 04 / L-011 për Organizimin e sindikal në Kosovë
Ligji Nr. 03 / L-200 për Grevat
Ligji Nr. 04 / L-006 për Këshillin Ekonomiko- Social

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet ndërkombëtare
Politika mjedisore dhe sociale e BERZH dhe kërkesat e performancës (PR)
Berzh KP4: Shëndeti dhe Siguria
Direktiva 2008/50/EC

Standardet ndërkombëtare
Direktiva 97/68/EC
Akomodimi i punëtorëve: proceset dhe standardet. Një shënim udhëzues nga IFC dhe BERZH
Direktiva 89/391/EEC
Standardet e Performancës së IFC (PS) dhe Shënimet e Udhëzimit (GN)
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: § 2 Shëndet dhe Siguri në Punë
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: Ndërtimi dhe Prishja § 4.2 Shëndeti dhe Siguria në Punë
Udhëzimet e përgjithshme të IFC EHS:
Udhëzime për sektorin e industrisë së IFC: Udhëzimet EHS për energjinë e erës § 1.2 2.2
Udhëzimet për sektorin e industrisë IFC EHS: Transmisioni dhe shpërndarja e energjisë elektrike § 1.2,

3.3 Vlerat e limituara të projektit

Kufijtë e ekspozimit profesional të përcaktuara nga Direktivat e BE-së do të zbatohen. Nevoja për kryerjen e sondazhit specifik për ekspozimet e punëtorëve (psh. Për zhurmën, dridhjet, pluhurin, fibrat e asbestit dhe kimikatet në ajër) do të vlerësohet si pjesë e Analizës së Rreziqeve të Punës që do të bëhet nga Kontraktori dhe Nënkontraktuesit.

4.0 MASAT LEHTËSUESE / VEPRIMET

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët mjedisorë që rrjedhin nga menaxhimi i OHS gjatë fazës së ndërtimit janë:

- Përbushja e punëve ndërtimore
 - Punimet e tokës
 - ndërtesë e jashtme e rrethojave
 - arritja e projektimit strukturor
 - themelet dhe gërmimet
 - Ndërtimi i platformës BAP
 - Ndërtimi i skeleve
 - Ndërtimi dhe funksionalizimi i shtyllave
 - kryerja e testit të pranimit
- Rreziqet specifike:
 - Punimi në lartësi
 - Ngarkimi/shkarkimi i peshave

- Zonat dhe hapësirat e kufizuara
- Rreziqet e kolateralit:
 - Kontrolli i hyrjes
- Kërkesa për ujë
- Ndryshimi në përdorimin e tokës dhe në pronësi
- Kërkesa për fuqinë punëtore
- Kërkesa për mallra, materiale, dhe shërbime

4.1 Aspektet e shëndetit dhe sigurisë në punë

Aspektet kryesore të OHS për t'u adresuar nga plani i OHS i Kontraktuesit janë:

- Ushtrimi i tepërt, dhe dëmtimet dhe sëmundjet ergonomike;
- Rrëshqet dhe bie në të njëjtën lartësi
- Punoni në lartësi, bie nga lartësia
- Goditja nga objektet që lidhen me rënien e mundshme të materialeve ose mjeteve
- Ekspozimi ndaj pluhurit të gjeneruar nga burime të ndryshme
- Hapësira të kufizuara dhe gërmime
- Makineria lëvizëse
- Ekspozimi ndaj kimikateve, materialeve të rrezikshme ose të ndezshme dhe mbetjeve.

Kërkohet një JHA për secilin pozicion të fuqisë punëtore; JHA do të tregojë procedurat e OHS dhe udhëzimet e punës që duhet të zhvillohen nga të gjitha kompanitë që operojnë në zonën e Ndërtimit dhe që do të kryejnë funksionimin dhe mirëmbajtjen e parkut të erës pasi të keni përfunduar.

Procedura dhe udhëzimet e punës duhet të jenë të përshtatshme me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe duhet të përmbajnë masa parandaluese dhe mbrojtëse, përfshirë modifikimin, zëvendësimin ose eliminimin e kushteve ose substancave të rrezikshme.

Procesi i identifikimit të rreziqeve, vlerësimit të rreziqeve dhe nxjerrjes së procedurave të HS është një proces i vazhdueshëm dhe duhet të përsëritet / kryhet çdo herë që ndodhin ndryshime të rëndësishme në kushtet e punës ose të përdoren operatione të reja pune ose, nëse ndonjë lloji i ri i makinerive për qëllimet e projektit përdoret. Procedurat OHS dhe udhëzimet e punës, pra, i nënshtrohen një rishikimi të vazhdueshëm bazuar në rezultatet e procesit të vlerësimit të rrezikut.

Punonjësit e SOWI nuk janë të përfshirë drejtpërdrejt në ndërtim dhe / ose operim. Operationet e ndërtimit organizohen dhe kryhen nga Kontraktori EPC dhe nënkontraktorët e tij. Punonjësit e SOWI kryejnë kryesisht aktivitete në zyrë dhe disa aktivitete në terren që konsistojnë kryesisht në inspektime dhe auditime.

Gjatë ekzekutimit të punëve në bazë të Kontratave të Ndërtimit, Kontraktori do të respektojë kërkesat e zbatueshme kombëtare dhe ndërkombëtare të detajuara në seksionin "Kërkesa ligjore dhe të tjera" të këtij manuali. Kontraktuesi do të zbatojë dhe demonstrojë pajtueshmërinë me këto kërkesa në çdo kohë.

Kontraktuesi duhet të adresojë kërkesat e atyre standardeve të zbatueshme në formën e një Plani Specifik OHS të Ndërtimit që plotëson Standardet minimale OHS të SOWI për Kontratat e Ndërtimit dhe kërkesat specifike të projektit të përcaktuara në VNMS dhe në këtë manual. Procedurat / Udhëzimet e Punës së Projektit, duke detajuar kriteret e funksionimit të kërkuara për zbatimin e standardeve të zhvilluara përmes Analizës së Rrezikut të Punës.

Një listë e procedurave të OHS dhe udhëzimeve të punës që mund të kërkohen nga përgatitja e Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesve për punëtorët e tyre është dhënë më poshtë (nevoja për procedurat e OHS dhe udhëzimet e punës bazuar në JHA):

- Trajnimi dhe orientimi
- Siguria në zyre
- Siguria e udhëtimit
- Pergaditje emergjente (Mjekësore, zjarr, kemikate, kushte atmosferike)
- Leje e punës
- Programi për parandalimin e abuzimit të substancave
- Kontrolli i orëve të punës/ puna e vetme
- Siguria
- Higjiena industrial
- Të ngrënit dhe ambientet sanitare
- Punimi në nxehtesi
- Shpërthimi gërryes
- Komunikimet e rrezikut
- Kontrolli i substancave të rrezikshme për shëndetin
- Kontrolli i asbestit natyror
- Ekzaminimi Mjekësor i Para-Projektit - Ndërkombëtar / Kombëtar
- Parandalimi i sëmundjeve
- Kontrolli i rrezatimit jonizues
- Pajisjet mbrojtëse personale
- Mbrojtja nga rënia/ punimi në lartësi
- Punëmi në nxehtësi (Saldimi, Prerja, Djegia)
- Pajisjet e ajrit nën presion / të kompresuar dhe cilindrat / operacionet e gazit të kompresuar
- Vincat dhe litarët- Hyrje/Para-përdorim

- Materiali për ngarkim dhe shkarkim
- Kamionë industrial
- Ashensorë, Platforma Punë ngritëse dhe Ngritës të Materialeve / Personelit
- Puna afër LA
- Shkallë portative
- Skele
- Trajtimi manual
- Mjete dore dhe portative të energjisë
- Siguria elektrike në punë
- Gërmimi, groposja dhe ruajtja
- Punimet e tokës, betonit dhe muraturës
- Operimet e shpërthimeve dhe shpimeve
- Prerje e nxehtë
- Ngritje e celikut
- Pastrimi i ujit me presion të lartë
- Testimi i sistemit të rezervave dhe tubave
- Hyrja e kufizuar në hapësirë
- Kërkesa për strehimin e H&S

Për më tepër, Kontraktuesi duhet të sigurojë që:

- Burimet janë krijuar për të zbatuar kërkesat e ESMS;
- Personeli i Kontraktuesit merr trajnimin e kërkuar për kryerjen e sigurt të detyrave të caktuara;
- Sistemet janë krijuar për auditim dhe inspektim rutinor për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat e aplikueshme kombëtare dhe ndërkombëtare dhe konformitetin me kërkesat e SOWI ESMS;
- Sistemet janë të vendosura për raportimin dhe hetimin e ngjarjeve mjedisore, humbjeve të afërta, aksidenteve, incidenteve dhe rreziqeve të mundshme brenda një afati kohor të dakorduar dhe të kërkuar ligjërisht.

Kontraktuesi duhet të jap raportet e progresit të performancës OHS tek SOWI, sipas marrëveshjes.

Kontraktuesi duhet të mbajë të gjitha regjistrimet dhe dokumentacionin tjetër përkatës për të demonstruar pajtueshmërinë / përputhshmërinë me kërkesat e projektit për kohëzgjatjen e Kontratës.

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe lehtësimit të mjedisit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të OHS gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Pika: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.);
- Masar / Veprimet: përshkrimi i masave/ veprimeve zbutëse;

- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard të zbatueshëm (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues kuantitativ i përputhshmërisë ose kriteret cilësore e pranimi që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën LP.

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për zgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces konsiderohet si sistem administrimi adaptiv i projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

4.2 Ndërtimi

Tabela 4: Masat/veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

Nr	Masat/Veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
OHS0 1	<p><u>Parandalimi i rrezikut:</u></p> <p>Sigurimi për të gjithë punëtorët e Projektit një mjedis pune i sigurtë dhe i shëndetshëm. Punëdhënësit dhe menaxherët duhet të zbatojnë të gjitha masat paraprake të arsyeshme për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve dhe për të parandaluar aksidentet, dëmtimet dhe sëmundjet që lidhen me Projektin. Kjo do të arrihet nga:</p> <p>rreziqeve të mundshme për punëtorët përmes Analizës së Rreziqeve të Punës (JHA);</p> <ul style="list-style-type: none"> Identifikimi i rreziqeve të mundshme për punëtorët përmes Analizës së Rreziqeve të Punës (JHA) Zbatimi i kodit të sjelljes së punëtorëve sigurimin e masave parandaluese dhe mbrojtëse për rreziqet e identifikuara të përfshihen në procedura dhe udhëzime specifike të OHS, trajnimi i punëtorëve Inspektimet dhe auditimet e OHS; raportimi i aksidenteve, dëmtimeve dhe sëmundjeve dhe hetimi i shkaqeve themelore; 	BERZH KP4 §23 IFC- EHS GL - § 2, §4.2 EHS GL për Energjinë e Erës § 1.2 2.2 Direktivat e BE-së për OHS	Gjatë fazës së ndërtimit në mënyrë të vazhdueshme	Siç përcaktohet me procedurat specifike të OHS d.m.th. - JHA që janë dokumentuar dhe masat përkatëse në vend - kurse të trajnimit të përgjithshëm të ndjekur dhe orë, - incidente / aksidente të raportuara, - numri i inspektimeve dhe auditimeve të bëra OHS, - Sistemi i raportimit për aksidente, lëndime dhe sëmundje dhe rrënjë të lidhura me të ekzistojnë sistemin e hetimit - ERP në vend	Kontraktuesi dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP

Nr	Masat/Veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> sistemi i mbikëqyrjes mjekësore në vend dhe emërimi i një mjeku profesional; parandalimi, gatishmëria dhe reagimi i urgjencës 					
OHSO 2	<p><u>Minimizimi i rrezikut:</u></p> <p>Hartimi i planit OHS, procedurat dhe udhëzimet për përcaktimin e masave parandaluese dhe mbrojtëse (përfshirë detajet e PPE që duhen siguruar dhe përdorur) masa për rreziqet e identifikuar. Sistemi në fuqi duhet të:</p> <ul style="list-style-type: none"> të respektojë të gjitha legjislacionin në fuqi të Kosovës si dhe direktivat përkatëse të BE-së për OHS; implementimin e praktikave të mira të njohura ndërkombëtarisht të menaxhimit / industrisë (GIIP); t'i përmbahen standardeve të larta të sigurisë dhe kujdesit për mbrojtjen e punonjësve dhe publikut; të promovojë politikat e saj përmes trainimit, mbikëqyrjes, rishikimeve të rregullta dhe konsultimeve Bashkëpunonimi dhe koordinonimi me mjediset lokale të shëndetit dhe të sigurisë për të minimizuar ndikimet në qendrat shëndetësore, dhe ofruar aksesin për popullatën lokale. 	<p>BERZH KP4 §23 IFC- EHS GL - § 2, §4.2 GIIP: EHS GL për Energjinë e Erës § 1.2 2.2</p>	<p>Gjatë fazës së ndërtimit në mënyrë të vazhduesh me</p>	<p>Siç përcaktohet me procedurat specifike të OHS d.m.th.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plani i OHS, procedurat e punës dhe udhëzimet në vend - Kurset e trajnimit (mbi procedurat dhe udhëzimet specifike të rrezikut) të ndjekura dhe orë, - Lista e përcaktuar e PPE-ve për secilën punë - Sistemi i konsultimit të punëtorëve ekziston në lidhje me çështjet e OHS 	<p>Kontraktuesi dhe Nënkontraktuesit</p> <p>SOWI për mbledhjen e të dhënave</p>	PE/ LP

Nr	Masat/Veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
	■					
OHS0 3	<p><u>Parandalimi dhe Minimizimi i rrezikut:</u></p> <p>Pajtueshmëria me Udhëzimet e IFC / BERZH për strehimin e punëtorëve në lidhje me kampin (at), përfshirë, por pa u kufizuar në:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ndryshimin e zonave, ■ Ujin e pijshëm, ■ Zonat për ngrënie, ■ tualetet, ■ ambientet për larje, përfshirë dushet 	Udhëzimi i IFC / BERZH për strehimin e punëtorëve	Gjatë fazës së ndërtimit në mënyrë të vazhduesh me	Pajtueshmëria me Udhëzimet e IFC / BERZH	Kontraktuesi dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP

4.3 Operimi

Tabela 5: Masat lehtësuese për fazën e operimit

Nr	Masat/Veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	KPI	Responsibilitet	PE LP
OHS 04	<p><u>Parandalimi i rrezikut:</u></p> <p>Një mjedis i sigurt dhe i shëndetshëm i punës do t'u sigurohet të gjithë punëtorëve; Punëdhënësit dhe menaxherët duhet të zbatojnë të gjitha masat paraprake të arsyeshme për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve dhe për të parandaluar aksidentet, dëmtimet dhe sëmundjet që lidhen me aktivitetet e operimit. Kjo do të arrihet nga:</p> <ul style="list-style-type: none"> Identifikimin e rreziqeve të mundshme për punëtorët përmes Analizës së Rreziqeve të Punës (JHA); Zbatimi i kodit të sjelljes së punëtorëve masat parandaluese dhe mbrojtëse për rreziqet e identifikuar të përfshihen në procedura dhe udhëzime specifike të OHS, trajnimi i punëtorëve training of workers; Inspektimi dhe auditimi i OHS; raportimi i aksidenteve, dëmtimeve dhe sëmundjeve dhe hetimi i shkaqeve themelore; Sistemi i mbikëqyrjes mjekësore në vend dhe emërimi i një mjeku profesional; parandalimi, gatishmëria dhe reagimi i urgjencës 	BERZH KP4 §23 IFC- EHS GL – § 2, §4.2 EHS GL për Energjinë e Erës § 1.2 2.2 Direktivat e BE-së për OHS	Gjatë fazës së ndërtimit në mënyrë të vazhdueshme	<p>Siç përcaktohet me procedurat specifike të OHS d.m.th.</p> <ul style="list-style-type: none"> Plani i OHS, procedurat e punës dhe udhëzimet në vend Kurset e trajnimit (mbi procedurat dhe udhëzimet specifike të rrezikut) të ndjekura dhe orë, incidente / aksidente të raportuara, numri i inspektimeve dhe auditimeve të bëra OHS, Sistemi i raportimit për aksidente, lëndime dhe sëmundje dhe sistemi i hetimit për shkaqet. 	Kontraktuesi dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP

OHS 05	<p><u>Minimizimi i rrezikut:</u></p> <p>Hartoni planin e OHS, procedurat dhe udhëzimet për përcaktimin e masave parandaluese dhe mbrojtëse (përfshirë detajet e PPE që duhen siguruar dhe përdorur) masa për rreziqet e identifikuar. Sistemi në fuqi duhet të:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ të respektojë legjislacionin në fuqi të Kosovës si dhe direktivat përkatëse të BE-së për OHS; ■ implementimin e praktikave të mira të njohura ndërkombëtare të menaxhimit / industrisë (GIIP); ■ t'i përmbahet standardeve të larta të sigurisë dhe kujdesit për mbrojtjen e punonjësve dhe publikut; ■ të promovojë politikat e saj përmes trainimit, mbikëqyrjes, rishikimeve të rregullta dhe konsultimeve 	BERZH KP4 §23 IFC- EHS GL - § 2, .24.2 GIIP: EHS GL për energjinë e erës § 1.2 2.2	Gjatë fazës së operimit në mënyrë të vazhdueshm e	Plani i OHS, procedurat e punës dhe udhëzimet në vend - Kurset e trajnimit (mbi procedurat dhe udhëzimet specifike të rrezikut) të ndjekura dhe orë, - Lista e përcaktuar e PPE-ve për secilën punë - Sistemi i konsultimit të punëtorëve ekziston në lidhje me çështjet e OHS	Kontraktuesit dhe Nënkontraktue sit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP
OHS 06	<p><u>Parandalimi dhe minimizimi i rrezikut:</u></p> <p>Pajtueshmëria me Udhëzimet e IFC / BERZH për strehimin e punëtorëve në lidhje me kampin (at), përfshirë, por pa u kufizuar në:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ndryshimin e zonave, ■ Ujin e pijshëm, ■ Zonat për ngrënie, ■ tualetet, <p>ambientet për larje, përfshirë dushet</p>	Udhëzimi i IFC / BERZH për strehimin e punëtorëve	Gjatë fazës së operimit në mënyrë të vazhdueshm e	Pajtueshmëria me Udhëzimet e IFC / BERZH	Kontraktuesit dhe Nënkontraktue sit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

Tabela e mëposhtme detajon veprimet e monitorimit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të HRLP gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është të verifikohet nëse ndikimet e mbetura janë nën kontroll dhe masat / veprimet lehtësuese kanë qenë efektive.

Për secilën masë / veprim monitorimi të identifikuar, tabela tregon:

- Lista : kodi i identifikimit i aktivitetit të monitorimit (ID.);
- Aktiviteti i monitorimit: përshkrimi dhe aktiviteti i monitorimit ;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard ose vlera kufi të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PS / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e aktivitetit të monitorimit;;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullatore ose kritere cilësore e pranimi për t'u pajtuar;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e veprimtarisë monitoruese;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e Përgjithshme (LP).

5.1 Ndërtimi

Tabela 6: Veprimet e monitorimit

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensitet	KPI	Përgjegjësitë	PE/ LP
OHS0 7	Vendosni programin e auditimeve dhe inspektimeve të OHS dhe zbatoni një sistem informacioni për gjurmimin e mos-përputhjeve / mosrespektimeve Vendosni statistikën mbi aksidentet, dëmtimet dhe sëmundjet	BERZH KP4 IFC- EHS GL - § 2, § 4.2 Shëndeti dhe Siguria në Punë EHS GL për Energjinë e Erës § 1.2 2.2 Direktiva 2008/50 / EC Direktiva 97/68 / EC Direktiva 89/391 / EEC	Inspektimet e HSE: Javore Auditimet e HSE: Tremujore Të tjerët: Sipas procedurave specifike të OHS që duhet të zhvillohen	Mos pajtueshmëria / Mosrespektimi ka tendencë në zero Lëndimet kanë tendencë në zero Nuk ka lëndime fatale ose serioze	Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP
OHS0 8	Në rast se JHA identifikon nevojën për studime specifike ndaj ekspozimit të punëtorëve, studimet kryhen duke përdorur metodologjitë e treguara në direktivat e BE (ose rregulloren kombëtare nëse ka).	Direktiva 2008/50/EC Direktiva 97/68/EC Direktiva 89/391/EEC	Sic përshkruhet në JHA	Në çdo rast nën pragun e ekspozimit Nëse tejkalohet 10% e pragut, masat për uljen e rrezikut do të duhet të zbatohen	Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP
OHS0 9	Punëtorët (përfshirë nënkontraktorët) duhet të njoftohen se ankesat në lidhje me ceshtjet OHS mund të adresohen përmes kanaleve të komunikimit:	Ligji në OHS	Gjatë fazës së ndërtimit	Ankesat e regjistruara Ankesat që janë përgjigjur	NOTUS të regjistrojë dhe t'i sigurojë SOWI-t të dhëna në lidhje	PE/ LP

Nr	Veprimet e monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensitet	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Komitetet e OHS ku morën pjesë përfaqësues të punëtorëve; Mekanizmi i ankesave të punëtorëve. 				me prokurimet lokale. SOWI për mbledhjen e të dhënave	

5.2 Operimet

Tabela 7: Veprimet monitoruese për fazën e operimit

Lista	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Kohëzgjatja dhe frekuenca	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
OHS 10	Vendosni programin e auditimeve dhe inspektimeve të OHS dhe zbatoni një sistem informacioni për gjurmimin e mos-përputhjeve / mosrespektimeve Vendosni statistikën mbi aksidentet, dëmtimet dhe sëmundjet	BERZH KP4 BERZH IFC- EHS GL - § 2, 4.2 § EHS GL për Energjinë e Erës § 1.2 2.2 Direktiva 2008/50 / EC Direktiva 97/68 / EC Direktiva 89/391 / EEC	Inspektimet e HSE: Javore Auditimet e HSE: Tremujore Të tjerët: Sipas procedurave specifike të OHS që duhet të zhvillohen	Mos pajtueshmëria / Mosrespektimi ka tendencë në zero Lëndimet kanë tendencë në zero Nuk ka lëndime fatale ose serioze	Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesit SOWI për mbledhjen e të dhënave	PE/ LP
OHS 11	Në rast se JHA identifikon nevojën për studime specifike ndaj ekspozimit të punëtorëve, studimet kryhen duke	Direktiva 2008/50 / EC	Sic përshkruhet në JHA	Në çdo rast nën pragun e ekspozimit	Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesit	PE/ LP

Lista	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Kohëzgjatja dhe frekuenca	KPI	Përgjegjësitë	PE LP
	përdorur metodologjitë e treguara në direktivat e BE (ose rregulloren kombëtare nëse ka).	Direktiva 97/68 / EC Direktiva 89/391 / EEC		Nëse tejkalohet 10% e pragut, masat për uljen e rrezikut do të duhet të zbatohen	SOWI për mbledhjen e të dhënave	
OHS 12	<p>Punëtorët (përfshirë nënkontraktorët) duhet të njoftohen se ankesat në lidhje me ceshtjet OHS mund të adresohen përmes kanaleve të komunikimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Komitetet e OHS ku morën pjesë përfaqësues të punëtorëve; ■ Mekanizmi i ankesave të punëtorëve. 	Ligji në OHS	Gjatë fazës së ndërtimit	Ankesat e regjistruara Ankesat u përgjigjën	<p>NOTUS të regjistruar dhe të sigurojë SOWI të dhëna në lidhje me prokurimet lokale.</p> <p>SOWI për mbledhjen e të dhënave</p>	PE/ LP

Aspektet kryesore të OHS për t'u adresuar nga plani i OHS i Kontraktuesit janë:

- Ushtrimi i tepërt, dhe dëmtimet dhe sëmundjet ergonomike;
- Rrëshqet dhe bie në të njëjtën lartësi
- Punoni në lartësi, bie nga lartësia
- Goditja nga objektet që lidhen me rënien e mundshme të materialeve ose mjeteve
- Ekspozimi ndaj pluhurit të gjeneruar nga burime të ndryshme
- Hapësira të kufizuara dhe gërmime
- Makinaria lëvizëse
- Ekspozimi ndaj kimikateve, materialeve të rrezikshme ose të ndezshme dhe mbetjeve.

Kërkohet një JHA për secilin pozicion të fuqisë punëtore; JHA do të tregojë procedurat e OHS dhe udhëzimet e punës që duhet të zhvillohen nga të gjitha kompanitë që operojnë në zonën e Ndërtimit dhe që do të kryejnë funksionimin dhe mirëmbajtjen e parkut të erës pasi të keni përfunduar.

Procedura dhe udhëzimet e punës duhet të jenë të përshtatshme me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe duhet të përmbajnë masa parandaluese dhe mbrojtëse, përfshirë modifikimin, zëvendësimin ose eliminimin e kushteve ose substancave të rrezikshme.

Procesi i identifikimit të rreziqeve, vlerësimit të rreziqeve dhe nxjerrjes së procedurave të HS është një proces i vazhdueshëm dhe duhet të përsëritet / kryhet çdo herë që ndodhin ndryshime të rëndësishme në kushtet e punës ose të përdoren operacione të reja pune ose, nëse ndonjë lloji i ri i makinerive për qëllimet e projektit përdoret. Procedurat OHS dhe udhëzimet e punës, pra, i nënshtrohen një rishikimi të vazhdueshëm bazuar në rezultatet e procesit të vlerësimit të rrezikut.

Punonjësit e SOWI nuk janë të përfshirë drejtpërdrejt në ndërtim dhe / ose operim. Operacionet e ndërtimit organizohen dhe kryhen nga Kontraktori EPC dhe nënkontraktorët e tij. Punonjësit e SOWI kryejnë kryesisht aktivitete në zyrë dhe disa aktivitete në terren që konsistojnë kryesisht në inspektime dhe auditime.

Gjatë ekzekutimit të punëve në bazë të Kontratave të Ndërtimit, Kontraktori do të respektojë kërkesat e zbatueshme kombëtare dhe ndërkombëtare të detajuara në seksionin "Kërkesa ligjore dhe të tjera" të këtij manuali. Kontraktuesi do të zbatojë dhe demonstrojë pajtueshmërinë me këto kërkesa në çdo kohë.

Kontraktuesi duhet të adresojë kërkesat e atyre standardeve të zbatueshme në formën e një Plani Specifik OHS të Ndërtimit që plotëson Standardet minimale OHS të SOWI për Kontratat e Ndërtimit dhe kërkesat specifike të projektit të përcaktuara në VNMS dhe në këtë manual. Procedurat / Udhëzimet e Punës së Projektit, duke detajuar kriteret e funksionimit të kërkuara për zbatimin e standardeve të zhvilluara përmes Analizës së Rrezikut të Punës.

Një listë e procedurave të OHS dhe udhëzimeve të punës që mund të kërkohen nga përgatitja e Kontraktuesit dhe Nënkontraktuesve për punëtorët e tyre është dhënë më poshtë (nevoja për procedurat e OHS dhe udhëzimet e punës bazuar në JHA):

- Trajnimi dhe orientimi
- Siguria në zyrë
- Siguria e udhëtimit
- Përgaditje emergjente (Mjekësore, zjarr, kemikate, kushte atmosferike)

- Leje e punës
- Programi për parandalimin e abuzimit të substancave
- Kontrolli i orëve të punës/ puna e vetme
- Siguria
- Higjiena industrial
- Të ngrënit dhe ambientet sanitare
- Punimi në nxehtësi
- Shpërthimi gërryes
- Komunikimet e rrezikut
- Kontrolli i substancave të rrezikshme për shëndetin
- Kontrolli i asbestit natyror
- Ekzaminimi Mjekësor i Para-Projektit - Ndërkombëtar / Kombëtar
- Parandalimi i sëmundjeve
- Kontrolli i rrezatimit jonizues
- Pajisjet mbrojtëse personale
- Mbrojtja nga rënia/ punimi në lartësi
- Punëmi në nxehtësi (Saldimi, Prerja, Djegia)
- Pajisjet e ajrit nën presion / të kompresuar dhe cilindrat / operacionet e gazit të kompresuar
- Vincat dhe litarët- Hyrje/Para-përdorim
- Materiali për ngarkim dhe shkarkim
- Kamionë industrial
- Ashensorë, Platforma Punë ngritëse dhe Ngritës të Materialeve / Personelit
- Puna afër LA
- Shkallë portative
- Skele
- Trajtimi manual
- Mjete dore dhe portative të energjisë
- Siguria elektrike në punë
- Gërmimi, groposja dhe ruajtja
- Punimet e tokës, betonit dhe muraturës
- Operimet e shpërthimeve dhe shpimeve

- Prerje e nxehtë
- Ngritje e celikut
- Pastrimi i ujit me presion të lartë
- Testimi i sistemit të rezervave dhe tubave
- Hyrja e kufizuar në hapësirë
- Kërkesa për strehimin e H&S

Për më tepër, Kontraktuesi duhet të sigurojë që:

- Burimet janë krijuar për të zbatuar kërkesat e ESMS;
- Personeli i Kontraktuesit merr trajnimin e kërkuar për kryerjen e sigurt të detyrave të caktuara;
- Sistemet janë krijuar për auditim dhe inspektim rutinor për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat e aplikueshme kombëtare dhe ndërkombëtare dhe konformitetin me kërkesat e SOWI ESMS;
- Sistemet janë të vendosura për raportimin dhe hetimin e ngjarjeve mjedisore, humbjeve të afërta, aksidenteve, incidenteve dhe rreziqeve të mundshme brenda një afati kohor të dakorduar dhe të kërkuar ligjërisht. The Contractor has to provide progress updates to SOWI on an agreed basis on the OHS performance.

Kontraktuesi duhet të jap raportet e progresit të performancës OHS tek SOWI, sipas marrëveshjes.

Kontraktuesi duhet të mbajë të gjitha regjistrimet dhe dokumentacionin tjetër përkatës për të demonstruar pajtueshmërinë / përputhshmërinë me kërkesat e projektit për kohëzgjatjen e Kontratës.

Kontraktuesit i kërkohet të hartojë një program monitorimi të OHS. Programi i monitorimit të OHS duhet të verifikojë efektivitetin e strategjive të parandalimit dhe kontrollit. Treguesit e zgjedhur duhet të jenë përfaqësues të rreziqeve më të rëndësishme profesionale, shëndetësore dhe të sigurisë, si dhe zbatimin e strategjive të parandalimit dhe kontrollit. Prandaj, programi i monitorimit të OHS duhet të jetë i lidhur ngushtë me gjetjet e JHA. Programi i monitorimit të shëndetit dhe sigurisë në punë, i cili duhet të zhvillohet nga Kontraktuesi, duhet të përfshijë, së paku:

Inspektimin, testimin dhe kalibrimin e sigurisë:

- OHS pajisjet kryesore (i.e. vinca, ashensorë, forklift)
- Të gjitha tiparet e sigurisë dhe masat e kontrollit të rreziqeve që përqendrohen në inxhinierinë dhe karakteristikat mbrojtëse personale (d.m.th. PPE vazhdon të sigurojë mbrojtje të përshtatshme dhe është duke u veshur siç kërkohet);
- Procedurat e rrezikshme të punës (d.m.th. leja për të punuar)
- Monitorimi i ekspozimit të punëtorëve: Metodologjia e monitorimit, vendndodhjet, frekuencat dhe parametrat duhet të vendosen individualisht për secilën detyrë ose veprimtari që pason SHP (d.m.th. monitorimi i pluhurit, monitorimi i cilësisë së ajrit në hapësirë të mbyllur

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të Mos-Konformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe azhurnuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Implementimin e duhur të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe zbatimi i saktë i Planit të Kontraktuesit
- Implementimi i saktë dhe në kohë i një sistemi të auditimit dhe shqyrtimit nga Kontraktuesi
- Secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 (masat / veprime zbutëse) dhe 5.0 (aktivitetet monitoruese) të këtij plani.
- krijimin e një procesi të angazhimit të palëve të interesuara në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti SOWI rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan Menaxhimi do të rishikohet në bazë vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operacionale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plani Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë plan.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm.

7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Këto raporte monitorimi duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese (kur është e përshtatshme):

- certifikata analitike nga laborator / et
- lokalizimi i aktiviteteve të monitorimit (koordinatat gjeografike në sistemin EGS84 dhe lartësia);
- koha e mbledhjes së të dhënave (data e fillimit dhe data e mbarimit);
- përshkrimi i metodologjisë së aplikuar;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullator ose kriteri cilësor i pranimit për t'u pajtuar;
- përgjegjësia për zbatimin e aktiviteteve specifike të monitorimit (përfshirë referencën në këtë Plan Menaxhimi dhe referencën për emërimin e palëve të treta përfundimisht të kontraktuar për të kryer një pjesë të aktivitetit (psh. Laboratorë të jashtëm dhe konsulentë);
- konkluzione mbi pajtueshmërinë ndaj KPI dhe vëzhgimet eventuale;
- procedurat e kontrollit të cilësisë të përdorura për të siguruar qëndrueshmëri dhe besueshmëri të analizave ose rezultateve

7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuar përfundimisht.

7.3 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com

Projekti i erës në Bajgorë

Plani i menaxhimit të parandalimit të ndotjes (PM PN)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12274 Finale

3 tetor 2019

Akronimet dhe definicionet

PP- Parandalimi i Ndotjes

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovë

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash.

Objektet / pajisjet:

Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPN:

NOTUS

Menaxhimi i parkut:

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	2
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	3
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	5
3.1 Standardet vendore dhe rregulloret	5
3.2 Standardet ndërkombëtare	5
3.3 Vlerat kufizuese të projektit	6
4.0 MASAT DHE VEPRIMET LEHTËSUESE	9
4.1 Ndërtimi	10
4.2 Operacionet/Veprimet	18
5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT	26
5.1 Ndërtimi	27
5.2 Veprimet	32
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	38
7.0 RAPORTIMI	39
7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit	39
7.2 Raporti i vetë-monitorimit	39

TABELAT

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	3
Tabela 2: Standardet vendore dhe rregulloret.....	5
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare.....	5
Tabela 4 Standardet e projektit –Kualiteti i ajrit.....	6
Tabela 5 Standardet e projektit- zhurma	8
Tabela 6 Standardet e projektit - Ujërat e zeza.....	8
Tabela 7: Masat dhe veprimet lehtësuese në fazën e ndërtimit.....	10
Tabela 8: Masat dhe veprimet lehtësuese.....	18
Tabela 9: Veprimet e monitorimit.....	27
Tabela 10: Aktivitetet e monitorimit për fazën e opertimit	32

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky plan menaxhues (PM) për Parandalim të Ndotjes (PN) identifikon dhe prezanton kornizën dhe strategjinë për zbatimin e Sistemit për Menaxhim Mjedisor dhe social (ESMS) në aspektin e parandalimit të ndotjes.

Është zhvilluar në pajtim me politikat e SOWI, me zotimet e ndërmarra në VNMSH, me kornizën rregulluese të Kosovës, me kërkesat e BERZH për mjedis dhe politika shoqërore KP3, standardet e performancës nga IFC PS3 dhe Udhëzuesin e përgjithshëm dhe të vecantë për sektorë nga IFC

Ky PM PN aplikohet në të dyja fazat, faza e ndërtimit dhe në fazën operacionale të projektit, Gjithashtu parasheh edhe udhëzime për kontraktorin për të zbatuar aktivitete në lidhje me Injineri Prokurim dhe Ndërtim (IPN) dhe aktivitete të projektit për të adresuar aspektin mjedisor dhe shoqëror duke u bazuar në standardet e përmendura më lartë.

Detaje shtesë lidhur me faën operacionale të projektit pritet të arrijnë ndërkohë, prandaj rekomandohet që ky plan të jetë subjekt i procesit të rishikimit sistematik para fillimit të veprimeve në mënyrë që të gjeni informata relevante për Parandalim të Ndotjes.

Parandalimi i Ndotjes në këtë plan ka qëllim parandalues të ndotjes që mund të gjenerohet nga:

- Gjenerimi menaxhimi dhe mirëmbajtja e mbeturinave
- Emetimi në ajër duke ndikuar në kualitet të ajrit
- Emetimi i zhurmës
- Menaxhimi dhe trajtimi i materialeve të rrezikshme
- Efikasiteti i burimeve

Qëllimi i këtij PM është të definojë:

- Standardet e projektit për menaxhimin e parandalimit të ndotjes gjatë fazës së ndërtimit;
- Fushëveprimin dhe fazat e aplikueshme për menaxhimin e parandalimit të ndotjes dhe veprimeve të monitorimit gjatë fazës së ndërtimit;
- Përgjegjësitë, zotimet, procedurat operacionale dhe udhëzimet për zbatimin e këtij plani për menaxhim;
- Masat lehtësuese të aplikueshme për projektin në lidhje me aspektin e parandalimit të ndotjes.

Ky plan menaxhues aplikohet në kushte normale të operimit gjatë ndërtimit dhe aktiviteteve operacionale dhe nuk adreson në mënyrë specifike ndonjë situatë emergjente. Emergjencat janë të adresuara në Planin për Reagim Emergjent.(PRE).

Qëllimi kryesor i këtij planit për menaxhim është të identifikojë masat lehtësuese dhe ato të monitorimit në mënyrë që të:

- Adoptimi i një hierarkie lehtësuese dhe mënjanimi apo kur mënjanimi nuk është i mundur, minimizimi dhe kthimi në gjendje të mëparshme i ndikimit në ambient;
- Zhvillimi dhe zbatimi i politikave, planeve dhe procedurave për të integruar aspektin mjedisor dhe social brenda kornizës të menaxhimit të projektit përgjatë zhvillimit të tij;
- Krijimi i një programi për monitorim dhe vlerësim të efekteve të mbetjeve në mjedis;
- Raportimi i rezultateve periodike të auditimit dhe ndërmarje e veprimeve korrektive për të arritur qëllimet e planifikuara,

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë për zbatimin e këtij plani janë theksuar në Tabelën 1;

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Role	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e vecanta
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhmenti do të sigurojë burime të shumta dhe të kualifikuara që alokohen në baza të vazhdueshme për të arritur zbatim efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve të monitorimit në përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë edhe përzgjedhjen e kontraktorëve të specializuar për zbatimin e veprimeve specifike si pjesë e implementimit të këtij plani të menaxhimit sic është (por jo edhe e limituar) menaxhimi i anketave për parandalim të ndotjes, aktivitete të monitorimit, analizë e të dhënave dhe raportim. Caktimi i personelit të vecantë në nivelin administrativ dhe definimi i qartë i roleve dhe përgjegjësi brenda mjedisit dhe sistemit të menaxhimit social; 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovim përfundimtarë për këtë plan të menaxhimit dhe plane apo procedura të nënkontraktorëve për projektin; Ndërmarrja e masave të duhura për adresimin e jo konformiteteve të mëdha bazuar në raporte të auditimit, performancës dhe raporte të monitorimit dhe në qasjen e propozuar nga menaxheri i SHSM
Menaxheri për shëndet siguri dhe mjedis (SHSM)	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e projektit dhe sigurimi se ky plan i menaxhimit do të zbatohet në mënyrë efektive; Përgatitja e aktiviteteve mbikqyrëse dhe të auditimit do të sigurojë zbatimin korrekt të këtij plani të menaxhimit; dhe të veprimeve të kontraktorëve të specializuar Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës nga kontraktorët e 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se masat/ veprimet dhe aktivitetet e monitorimit që janë direkt në përgjegjësinë e SOWI janë zhvilluar në kohë dhe mënyrë të duhur bazuar në kërkesat e planit menaxhues; Adresimi i mos përshtatshmërive përmes definimit të veprimeve parandaluese si propozim ndaj menaxhimit nëse është e nevojshme edhe ndryshime apopërditësim të planit të menaxhimit; Theksimi i mos përshtatshmërive të mëdha dhe sjellja në vëmendjen e menaxhmentit;

Role	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e vecanta
	specializuar dhe përpilimi i përmbledhjes së rezultateve të këtyre raporteve për menaxhmentin, palët e interesuara dhe qeradhënësit.	■
Kontaktorët dhe nënkontraktorët për IPN	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ekzekutimi efektiv i veprimeve specifike të caktuara konform planit për menaxhim dhe aranzhimeve kontraktuale ■ Respektimi i kërkesave për SHSM duke përfshirë ESMS; ■ Dakordimi për afate kohore dhe logjistikë të aktiviteteve të monitorimit 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Përpilimi i të dhënave relevante nga monitorimi dhe raporte monitoruese sic ceket në këtë plan; ■ Mund të propozohen ndryshime për aktivitetet e monitorimit të përfshira në planin për menaxhim; ndryshimet e propozuara duhet të vlerësohen dhe të aprovohen nga menaxheri për SHSM dhe menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Harmonizimi me kërkesat e menaxhimit mjedisor. ■ Raportimi i aktiviteteve të cilat shkaktojnë çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dorëzimi i provave që masat lehtësuese të identifikuar në planin menaxhues aktual për trashëgimi kulturore janë duke u marrë parasyshë, zbatuar dhe monitoruar gjatë përfundimit të punëve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Ky seksion përfshin të gjitha politikat, standardet dhe kërkesat për këtë plan të menaxhimit të cilat aplikohen për fazën e ndërtimit të projektit:

Ky seksion përfshin referencat:

- Ligjet dhe rregulloret e vendit të aplikueshme, duke përfshirë dhe obligimet e konventave të nënshkruara nga vendi ku implementohet projekti.
- Për standardet ndërkombëtare të aplikueshme :
 - Kërkesat e performancës nga BERZH (maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura me Kornizën e rregulloreve të BE (Rregulloret dhe Direktivat e BE)
 - Standardet e IFC për performacë (2012) dhe udhëzuesit e përgjithshëm dhe specifik të EHS

Projekti ka pritshmëri të arrijë standardet më të larta të standardeve vendore dhe kërkesat e performancës nga BERZH (duke përfshirë kornizën e rregulloreve të BE). Standardet e përgjithshme të IFC dhe udhëzuesi për SHSM do aplikohet në rast të mungesës së standardeve të Kosovës apo BE-së.

3.1 Standardet vendore dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet vendore dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligj nr. 03/I-025 për mbrojtje të ambientit
Ligj nr. 03/I-043 për kontrollin e ndotjes së integruar
Ligj nr.03/I–233 për mbrojtje të natyrës
Ligj nr. 03/I-214 për vlerësimin e ndikimit në mjedis
Ligj nr.03/I –230 për vlerësimin strategjik mjedisor
Ligj nr. 03/I-160 për mbrojtjen nga ndotja e ajrit
Ligj nr. 04/I-174 në planifikim hapësinor

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Standardet ndërkombëtare
Kërkesat e BERZH për performancë, mjedis dhe politika sociale
Kërkesat e performancës së BERZH 3 – Efikasiteti i burimeve dhe parandalimi dhe kontrolli i ndotjes
Direktiva 2008/50/EC

Standardet ndërkombëtare
Direktiva 97/68/EC
Standardet e performancës (SP) dhe shkrimet udhëzuese (SHU)
IFC PS3: Efikasiteti i burimeve dhe parandalimi i ndotjes
IFC GN3: Efikasiteti i burimeve dhe parandalimi i ndotjes
IFC Udhëzimet e përgjithshme për mjedis
IFC Udhëzime të Përgjithshme: Udhëzimet e SHSM për ndërtim dhe dekomisionim
IFC Udhëzimet e sektorit tregtar: Udhëzimet e SHSM për Energji të erës
IFC Udhëzimet e sektorit tregtar: Udhëzimet e SHSM për Largpërques dhe shpërndarje

3.3 Vlerat kufizuese të projektit

Vlerat kufizuese sasiore të aplikuara në ajër janë prezantuar më poshtë. Aktivitetet e menaxhimit mjedisor të parandalimit të ndotjes janë subjekt i vlerave kufizuese të prezantuar në vlerat e IFC të përfshira në Udhëzimin e përgjithshëm të SHSM të cilat do të aplikohen në mungesë të vlerave kufizuese të Kosovës apo BE-së. .

Tabela 4 Standardet e projektit –Kualiteti i ajrit

Ndotës	Koha/ Mesatarja e kohës	Limiti maksimal i lejuar		
		BE*, **	Kosovë	Standardet e projektit (do aplikohen më ashpër)
SO ₂ (µg/m ³)	Cdo orë	350 µg/m ³		Cdo orë: 350 µg/m ³
	24 orë	125 µg/m ³	Cdo muaj: 23 µg/m ³ .	Cdo ditë: 125 µg/m ³
	Cdo vit dhe në sezonën e dimrit (i pari tetor – 31 mars) (për jetëtë gjallë dhe ekosistem)	-	20 µg/m ³	Cdo muaj: 23 µg/m ³ Cdo vit: 20 µg/m ³
NO ₂ (µg/m ³)	Cdo orë	200 µg/m ³	200 µg/m ³	200 µg/m ³
	Cdo vit	40 µg/m ³	40 µg/m ³	40 µg/m ³
PM10 (µg/m ³)	24 orë	50 µg/m ³	50 µg/m ³	50 µg/m ³

Ndotës	Koha/ Mesatarja e kohës	Limiti maksimal i lejuar		
		BE*, **	Kosovë	Standardet e projektit (do aplikohen më ashpër)
	Cdo vit	40 µg/m ³	40 µg/m ³	40 µg/m ³
Grimca të imëta (PM2.5, µg/m ³)	Cdo vit	25 µg/m ³	25 µg/m ³	25 µg/m ³
Pluhur vendosur (mg/m ² day)	24 orë	-		
	Afat gjatë	210 mg/m ² day	50 mg/Nm ³	210 mg/m ² day 50 mg/Nm ³
Ozoni µg/m ³	Maksimumi ditor 8-orë mesatare në vit kalendarik	120 µg/m ³	>120 µg/m ³	120 µg/m ³
Pb dhe përbërësit e tij në pluhurin e vendosur (mg/m ² day)	Afat gjatë****	-		
Cd dhe përbërësit e tij në pluhur të vendosur (mg/m ² day)	Afat gjatë	-		
Tl dhe përbërësit e tij të pluhur të vendosur (mg/m ² day)	Afat gjatë	-		
Plumni (Pb) koncentrimi në PM10 (µg/m ³)	1 vit	0.5 µg/m ³		0.5 µg/m ³
Arsenik (As) koncentrimi në PM10 (ng/m ³)	1 vit	6 ng/m ³		6 ng/m ³
Kadmium (Cd) koncentrimi në PM10 (ng/m ³)	1 year	5 ng/m ³		5 ng/m ³
Nikel (Ni)	1 vit	20 ng/m ³		20 ng/m ³

Ndotës	Koha/ Mesatarja e kohës	Limiti maksimal i lejuar		
		BE*, **	Kosovë	Standardet e projektit (do aplikohen më ashpër)
koncentrimi në PM10 (ng/m ³)				
CO	8 orë	10 mg/m ³		10 mg/m ³

Tabela 5 Standardet e projektit- zhurma

Ndotës	Koha/Mesatarja e kohës	Limiti maksimal i lejuar		
		BE*, **	Kosovë	Standardet e projektit (do të aplikohen më ashpër)
Zhurma	Ditën (07:00 - 22:00)	70 dBA		70 dBA
	Natën (22:00 - 07:00)	70 dBA		70 dBA

Tabela 6 Standardet e projektit - Ujërat e zeza

Ndotësi	Koha/Mesatarja e kohës	Limiti maksimal i lejuar		
		BE*, **	Kosovë	Standardet e projektit (do të aplikohen më ashpër)
pH		6 – 9		6 – 9
BOD		30 mg/l		30 mg/l
COD		125 mg/l		125 mg/l
Total nitrogjeni		10 mg/l		10 mg/l
Total fosfori		2 mg/l		2 mg/l
Vaj dhe yndyra		10 mg/l		10 mg/l
Total të ngurta t pezulluara		50 mg/l		50 mg/l
Total koliform bakteria		400 MPN ^b /100 ml		400 MPN ^b / 100 ml

4.0 MASAT DHE VEPRIMET LEHTËSUESE

Bazuar në VNMS ndikimi i mundshëm në mjedis që vjen nga menaxhimi i tparandalimit të ndotjes gjatë fazës së ndërtimit është:

- 1) Ekspozim i shtuar ndaj emisioneve atmosferike dhe ndotësve
- 2) Ndryshime në morfologjinë vendore
- 3) Largim/degradim i dheut dhe vegjetacionit

Tabela në vijim detajon menaxhimin e mjedisit dhe masat lehtësuese/veprimet e identifikuar për menaxhimin e aktiviteteve për trashëgimi kulturore gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë/veprim të identifikuar, tabela tregon:

- Artikull: Kodin e identifikimit të masës/veprimit lehtësues (ID.);
- Masat/veprimet: Përshkrimi i masave apo veprimeve lehtësuese;
- Burimi i dokumentit: është referimi në më shumë se një standad të aplikueshëm (psh. Rregullore vendore dhe leje, kërkesat e BERZH për performacë dhe Rregulloret dhe Direktivat e BE, udhëzuesit e IFC ose praktika të tjera të mira të tregtisë ndërkombëtare);
- Periudha kohore dhe frekuenca: frekuenca/koha e matjes së një veprimi;
- IKP (Indikatori kryesor i performancës): Indikatori për përshtatshmëri sasiore ose kriteri kualitativ për pranim që mund të përdoret për të verifikuar efektshmërinë e masave apo veprimeve lehtësuese;
- Përgjegjësia: Burimi i përgjegjshëm për zbatimin e veprimeve apo masave;
- PE/Largpërquesi: Tregues nëse masa apo veprimi është i aplikueshëm për Parkun e Erës PE dhe/ose për Largpërquesin.

Qëllimi i "hierarkisë lehtësuese" (Mënjanimi, minimizimi, rehabilitimi/restaurimi, parandalimi) aplikohet për përzgjedhjen e masave për të kufizuar sa më shumë që është e mundur ndikimin në ambient. Ky proces është menduar si sistem i adaptuar i menaxhimit të projektit, kështu që qasja lehtësuese e menaxhimit do jenë të adaptueshme bazuar në të gjetura të reja të cilat mund të vinin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin në vazhdim.

4.1 Ndërtimi

Tabela 7: Masat dhe veprimet lehtësuese në fazën e ndërtimit

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
PP01	<p><u>Mënjanimi (ruajtja e materialeve):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Mënjano ruajtjen e pakontrolluar për materialin e grryrë; ■ Miminizo prodhimin e pluhurit nga ruajtja e përkohshme e materialit të grryrë, duke përdorur metoda të kontrollit të pluhurit, sikurse mbulimi apo shtypja me ujë për materiale të hapura në grumbujt e ruajtura. ■ Përdorimi i shtypjes me ujë për të zvogëluar emetimet e pluhurit nga materiali i transportuar në rrugën e pa rregulluar. ■ Në periudha kur nuk zhvillohen punimet, mbeturinat e rrugës dhe ruajtjet e dheut duhet të spërkaten me ujë në mënyrë që të ulët niveli i pluhurit; 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë periudhës kur nuk zhvillohen ndërtime në fazën e ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP02	<p><u>Mënjanimi (Materialet e rrezikshme):</u></p> <p>Për të parandaluar përhapjen dhe humbjen, masa lehtësuese do të ndërmerren:</p> <p>Rezervuar të depozitimit do të përdoren për qëllimet e përcaktuara:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Personeli do të trajnohet në instalimin dhe përdorimin e paisjeve të kontrollimit të përhapjes. , ■ Materialet absorbuese do të përdoren për të kontrolluar humbjen apo përhapjen , 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë periudhës kur nuk zhvillohen ndërtime në fazën e ndërtimit	Raporti mjedisor	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Integriteti i rezervuarëve dhe kontenierëve do të sigurohet, dhe do të depozitohen në pjesë ku ka kontroll të vërsimeve, Rezervuari i depozitimit do të vendosen brenda pishinave të përmblyes (të cilat kanë 10% më shumë hapësirë sesa vetë rezervuari) Zonat që ndahen në mënyrë specifike do të sigurohen për proceset e ngarkimit, shkarkimit dhe transportimit të substancave të rrezikshme (tokë e padepërtueshme), Mekanizmat e duhur do të instalohen në mënyrë të saktë Të gjitha gypat dhe larësit do të pozicionohet në mënyrë të saktë para se lëndët djegëse apo lëngjeve e tjera janë pranuar dhe do të shpërndahen. Shporta e kullimit do të vendoset në pikat të cilat kanë predispozita të kullojnë dhe pikat e kontaktit të automjetet. Rezervuar portativ apo lëvizës i lëndëve djegëse do të vendoset në mënyrë që të lehtësohet cdo kullësë deri sa të arrijë rrjedhjen natyralë në liqene apo trupa ujorë tjerë. Lidhjet e gypave do të fiksohen fort. Mbetjet e përhapjes do të pastrohen në tërësi dhe jo të pastrohet zona vetëm me gyp. 					
PP03	<p><u>Minimizimi (uji, materiali i rrezikshëm, efikasiteti i energjisë):</u></p> <p>Konsumimi i burimeve</p> <ul style="list-style-type: none"> Uji, 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet	Cdo vit	Vlera komoditeteve konsumuara e të	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lëndët djegëse ■ Elektriviteti apo rryma dhe ■ Materiali i pa përpunuar do të minimizohet sa më shumë të jetë e mundur. 	SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		Vlera e Dioksidit të karbonit të emetuar		
PP04	<p>Minimizimi (Emetimet në atmosferë):</p> <p>Ndotësit e atmosferës do të minimizohen me përdorim të:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Do të përdoret sistemi i mbyllur i injektimit dhe niveli i ulët i qëndrueshmërisë së naftës ■ Pluhuri nga burimet e zonave të hapura do të minimizohet duke kontrolluar përmasat e spërkatjes me ujë në tokë para kalimit të mjeteve të transportit ■ Rregullorja për kontrollin e emetimeve të gazrave të tepërt e mjeteve të punës do të ulë emetimet dhe do ketë nivel të mirë të mirëmbajtjes; ■ Përdorimi i naftës me përbërje më të vogël të sulfurit; ■ Mirëmbajtje periodike e mjeteve të punës me motor për djegje. ■ Shpejtësia e mjeteve të transportit duhet të zvogëlohet në rrugë të pashtuara brenda dhe jashtë vendpunimit ■ Sigurohu se të gjitha paisjet dhe mjetet për aktivitetin e ndërtimit janë në gjendje të mirë dhe janë të mirëmbajtura; 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë periudhës kur nuk zhvillohen ndërtime në fazën e ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/L P

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<ul style="list-style-type: none"> Sigurohu që të gjitha paisjet dhe mjetet e punës janë konform normave për emetim dhe zhurmë <p>Masat lehtësuese për asbestit në fibra të ajrit do të adresohen në plan të vecantë.</p>					
PP05	<p><u>Minimizimi (mbeturina):</u></p> <p>Mbeturinat e krijuara nga aktivitetet do të minimizohen përmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvogëlimi i madhësisë së mbeturinave, riciklimi Kur mbeturina nuk mund të ripërdoret, riciklohet apo kthehet atëherë do të hudhet në mënyrë të duhur Një zonë e përkohshme për depozitimin e mbeturinave do të krijohet, ku mbeturinat do të depozitohen përkohësisht në kontenierë të qëndrueshëm dhe sigurtë. Lloji i mbeturinës, kodi, sasia, burimi, vendi ku do të dërgohet, informatat për transport dhe proces të hudhjes do të regjistrohen Mbeturinat e ngurta nga vendpunimi të krijuara nga punëtorët do të mblidhen në kontenierët afër. Mbeturinat e vajrave do të mblidhen në kontenierë të vecantë dhe lloje të ndryshme të vajrave nuk duhet të përzihen. Vaji bimor do të mblidhet vecmas nga vajrat dhe mbeturinat e tjera. Pas dorëzimit të vajit bimor në kompaninë e licencuar: Plani për depozitimin e mbeturinave nga goma 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Importimi i mbeturinave të gomave është i ndaluar ■ Të mirat elektrike dhe elektronike do të riciklohen ■ Do të bëhet Riciklimi, kthimi dhe hudhja e të mirave elektronike dhe elektrike. ■ Mbeturinat nga hekuri dhe celiku do të depozitohen përkohësisht në vendpunim dhe do të hudhen nga kompani të certifikuar për riciklim. <p>Për riciklim dhe hudhje, kontraktori duhet të përdorë vetëm kontraktorë të autorizuar për hudhje.</p>					
PP06	<p><u>Minimizimi (ujrat e zeza)</u></p> <p>Ujrat e zeza do të minimizohen përmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zvogëlimi i konsumit të ujit ■ Menaxhimi i ujërave të zeza industriale përmes mbledhjes dhe trajtimit; nëse nuk është i mundur hudhja e ujërave të zeza atëherë largimi tyre bëhet përmes kontraktorëve të autorizuar ■ Largimi i ujërave të zeza të brendshme: Përdorimi i kemikateve të menaxhohet përmes kontraktorëve të autorizuar 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP07	<p><u>Minimizimi (materiale të rrezikshme)</u></p> <p>Materialet e rrezikshme do të menaxhohen nga:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Transportues të materialeve të rrezikshme janë autorizuar duke u bazuar në standardet për siguri të mjeteve të 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>transportit;</p> <ul style="list-style-type: none"> Transportuesit janë të licencuar dhe posedojnë burime njerzore dhe teknologji të duhur për trajtimin, transportin, dhe menaxhimin e materialeve të rrezikshme. Transportuesit kanë procedura për menaxhimin e materialeve të rrezikshme dhe procedurë të reagimit emergjent në raste të aksidenteve; Materialet e rrezikshme vetëm do të lëvizin apo transferohen brenda një zone të vendpunimit nga operatorë të kualifikuar, duke përdorur mjete të duhura të transportit industrial. 	Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN				
PP08	<p><u>Minimizimi (zhurma)</u></p> <p>Nivei i zhurmës do të minimizohet duke:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktivitetet e ndërtimit do të kufizohen gjatë natës. Paisja me nivel më të ulët të zhurmës do të zgjedhët, do të jetë në pajtim me kufizimet e zhurmës së paisjes. Aktivitetet do të planifikohet në konsultim me komunitetin lokal kështu që aktivitetet me mundësinë më të madhe të gjenerimit të zhurmës të planifikohet për ditët kur ka më së paku mundësi për shkaktim të shqetësimit. Do të instalohen ndalës të zhurmës të përshtatshëm për motorë dhe përbërës së kompresorit nëse është e nevojshme. Orët e operimit të mjeteve specifike të transportit, vecanërisht 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>mjetet që operojnë në zona të komunitetit do të kufizohen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të zvogëlohet ngarkesa e trafikut nga mjetet e transportit të projektit, kurdo që është e mundur. Mirëmbajtje e vazhdueshme do të ndodhë në paisjet e ndërtimit për të siguruar së niveli i zhurmës është brenda normave të caktuara. 					
PP09	<p><u>Mënjanimi (Kontrolli i gërryrjes dhe restaurimi)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mënjano trafikun e rrugës Mënjano derdhjen jo të kontrolluar të ujit të shiut të mbledhur nga rrjeti i drenazhit në korrespondencë me turbinat e erës dhe qasjes në rrugë Mënjanimi i hudhjes së pakontrolluar të materialit të gërryrë gjatë ndërtimit të zonave të depozitimit. Mënjano derdhjen e pakontrolluar të ujit të shiut në raport me tokën e lagësht. 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP10	<p><u>Minimizimi (Kontrolli i gërryrjes dhe restaurimi)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Minimizimi i nivelizimit të tokës dhe zonave të gërryera; Minimizimi i zgjatjes së bregut të lumit artificial; Minimizimi i gërryrjes së bregut të lumit artificial dhe zonave të nivelizuara me teknika për kontroll të gërryrjes dhe paisje të 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y\$</p>	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr.	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>grryerjes.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Minimizimi i zgjatjes së strukturave mbi tokë në zonat me predizposita për vërshime në pjesën e lumit Sitnica ■ Minimizimi i jo stabilitetit të mundshëm i zonave për depozitim të përhershëm në aspektin e dizajnit gjeoteknik, vlerësimit të stabilitetit, ujrave të zeza, drenazhit të ujrave të zeza, dhe menaxhimit 	1.1.2 §1.1.5 PMTN				
PP11	<p>Rikthimi (Kontrolli i gërryerjes dhe restaurimi)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rikthimi në gjendjen e mëparshme të zonave të depozitimit në kuptimin e restaurimit final të dheut i cili duhet të ri mbillet me bari dhe të tjera. ■ Rikthimi i fenomenit të kthimit të gërryerjes në zonat më të lëkundshme në pjesët ku kanë qasje edhe rrugët dhe në pajtim me turbinat e erës dhe largpërquesit. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin		PE/LP

4.2 Operacionet/Veprimet

Tabela 8: Masat dhe veprimet lehtësuese

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
PP12	<p><u>Mënjanimi (materialet e rrezikshme):</u></p> <p>Për të parandaluar dhe kufizuar përhapjen dhe humbjen masat lehtësuese që duhen ndërmarrë janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Personeli do të trajnohet në instalimin dhe përdorimin e paisjeve të kontrollimit të përhapjes. , ■ Materialet absorbuese do të përdoren për të kontrolluar humbjen apo përhapjen , ■ Integriteti i rezervuarëve dhe kontenerëve do të sigurohet, dhe do të depozitohen në pjesë ku ka kontroll të vërshimeve, ■ Rezervuari i depozitimit do të vendosen brenda pishinave të përmbajtjes (të cilat kanë 10% më shumë hapësirë sesa vetë rezervuari) ■ Zonat që ndahen në mënyrë specifike do të sigurohen për proceset e ngarkimit, shkarkimit dhe transportimit të substancave të rrezikshme (tokë e padepërtueshme), ■ Mekanizmat e duhur do të instalohen në mënyrë të saktë ■ Të gjitha gypat dhe larësit do të pozicionohet në mënyrë të saktë para se lëndët djegëse apo lëngjeve e tjera janë pranuar dhe do të shpërndahen. ■ Shporta e kullimit do të vendoset në pikat të cilat kanë predispozita të kullojnë dhe pikat e kontaktit të automjetet. ■ Rezervuar portativ apo lëvizës i lëndëve djegëse do të 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	<p>Gjatë periudhës kur nuk zhvillohen ndërtime në fazën e ndërtimit</p>	<p>Raporti vjetor për mjedisin</p>	<p>NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.</p>	

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>vendoset në mënyrë që të lehtësohet cdo kullësë deri sa të arrijë rrjedhjen natyralë në liqene apo trupa ujorë tjerë.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lidhjet e gypave do të fiksohen fort. Mbetjet e përhapjes do të pastrohen në tërësi dhe jo të pastrohet zona vetëm me gyp. 					
PP13	<p><u>Minimizimi (uji, materiali i rrezikshëm, efikasiteti i energjisë):</u></p> <p>Konsumimi i burimeve</p> <ul style="list-style-type: none"> Uji, Lëndët djegëse Elektriviteti apo rryma dhe Materiali i pa përpunuar do të minimizohet sa më shumë të jetë e mundur. 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	<p>Cdo vit</p>	<p>Vlera e komoditeteve të konsumuara</p> <p>Vlera e dioksidit të karbonit të emetuar</p>	<p>NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.</p>	
PP14	<p><u>Minimizimi (Emetimet në atmosferë):</u></p> <p>Ndotësit e atmosferës do të minimizohen me përdorim të:</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të përdoret sistemi i mbyllur i injektimit dhe niveli i ulët i qëndrueshmërisë së naftës Pluhuri nga burimet e zonave të hapura do të minimizohet duke kontrolluar përmasat e spërkatjes me ujë në tokë para kalimit të mjeteve të transportit Rregullorja për kontrollin e emetimeve të gazrave të tepërt e 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	<p>Gjatë periudhës kur nuk zhvillohen ndërtime në fazën e ndërtimit</p>	<p>Raporti vjetor për mjedisin</p>	<p>NOTUS to record and provide data to SOWI SOWI for collecting data</p>	

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>mjeteve të punës do të ulë emetimet dhe do ketë nivel të mirë të mirëmbajtjes;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Përdorimi i naftës me përbërje më të vogël të sulfurit; ■ Mirëmbajtje periodike e mjeteve të punës me motor për djegje. ■ Shpejtësia e mjeteve të transportit duhet të zvogëlohet në rrugë të pashtuara brenda dhe jashtë vendpunimit ■ Sigurohu se të gjitha paisjet dhe mjetet për aktivitetin e ndërtimit janë në gjendje të mirë dhe janë të mirëmbajtura; ■ Sigurohu që të gjitha paisjet dhe mjetet e punës janë konform normave për emetim dhe zhurmë ■ Masat lehtësuese për asbestit në fibra të ajrit do të adresohen në plan të vecantë. 					
PP15	<p><u>Minimizimi (mbeturina):</u></p> <p>Mbeturinat e krijuara nga aktivitetet do të minimizohen përmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Zvogëlimi i madhësisë së mbeturinave, riciklimi ■ Kur mbeturina nuk mund të ripërdoret, riciklohet apo kthehet atëherë do të hudhet në mënyrë të duhur ■ Një zonë e përkohshme për depozitimin e mbeturinave do të krijohet, ku mbeturinat do të depozitohen përkohësisht në kontenerë të qëndrueshëm dhe sigurtë. ■ Lloji i mbeturinës, kodi, sasia, burimi, vendi ku do të 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Gjatë fazës së operimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>dërgohet, informatat për transport dhe proces të hudhjes do të regjistrohen</p> <ul style="list-style-type: none"> Mbeturinat e ngurta nga vendpunimi të krijuara nga punëtorët do të mblidhen në kontenerët afër. Mbeturinat e vajrave do të mblidhen në kontenerë të vecantë dhe lloje të ndryshme të vajrave nuk duhet të përzihen. Vaji bimor do të mblidhet vecmas nga vajrat dhe mbeturinat e tjera. Pas dorëzimit të vajit bimor në kompaninë e licencuar: Plani për depozitimin e mbeturinave nga goma Importimi i mbeturinave të gomave është i ndaluar Të mirat elektrike dhe elektronike do të riciklohen Do të bëhet Riciklimi, kthimi dhe hudhja e të mirave elektronike dhe elektrike. Mbeturinat nga hekuri dhe celiku do të depozitohen përkohësisht në vendpunim dhe do të hudhen nga kompani të certifikuara për riciklim. <p>Për riciklim dhe hudhje, kontraktori duhet të përdorë vetëm kontraktorë të autorizuar për hudhje.</p>					
PP16	<p><u>Minimizimi (ujrat e zeza)</u></p> <p>Ujrat e zeza do të minimizohen përmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvogëlimi i konsumit të ujit Menaxhimi i ujërave të zeza industriale përmes mbledhjes 	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga</p>	<p>Gjatë fazës së operimit</p>	<p>Raporti vjetor për mjedisin</p>	<p>NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.</p>	

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>dhe trajtimit; nëse nuk është i mundur hudhja e ujrave të zeza atëherë largimi tyre bëhet përmes kontraktorëve të autorizuar</p> <ul style="list-style-type: none"> Largimi i ujrave të zeza të brendshme: Përdorimi i kemikateve të menaxhohet përmes kontraktorëve të autorizuar 	Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN				
PP17	<p><u>Minimizimi (materiale e rrezikshme)</u></p> <p>Materialet e rrezikshme do të menaxhohen nga:</p> <ul style="list-style-type: none"> Transportues të materialeve të rrezikshme janë autorizuar duke u bazuar në standardet për siguri të mjeteve të transportit; Transportuesit janë të licencuar dhe posedojnë burime njerzore dhe teknologji të duhur për trajtimin, transportin, dhe menaxhimin e materialeve të rrezikshme. Transportuesit kanë procedura për menaxhimin e materialeve të rrezikshme dhe procedurë të reagimit emergjent në raste të aksidenteve; Materialet e rrezikshme vetëm do të lëvizin apo transferohen brenda një zone të vendpunimit nga operatorë të kualifikuar, duke përdorur mjete të duhura të transportit industrial. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë fazës së operimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	
PP18	<p><u>Minimizimi (zhurma)</u></p>	BERZH KP3 IFC PS3	Gjatë fazës së operimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për	

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>Niveil i zhurmës do të minimizohet duke:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aaktivitetet e ndërtimit do të kufizohen gjatë natës. Paisja me nivel më të ulët të zhurmës do të zgjedhët, do të jetë në pajtim me kufizimet e zhurmës së paisjes. Aktivitetet do të planifikohet në konsultim me komunitetin lokal kështu që aktivitetet me mundësinë më të madhe të gjenerimit të zhurmës të planifikohet për ditët kur ka më së paku mundësi për shkaktim të shqetësimit. Do të instalohen ndalës të zhurmës të përshtatshëm për motorë dhe përbërës së kompresorit nëse është e nevojshme. Orët e operimit të mjeteve specifike të transportit, vecanërisht mjetet që operojnë në zona të komunitetit do të kufizohen. Do të zvogëlohet ngarkesa e trafikut nga mjetet e transportit të projektit, kurdo që është e mundur. Mirëmbajtje e vazhdueshme do të ndodhë në paisjet e ndërtimit për të siguruar së niveli i zhurmës është brenda normave të caktuara. 	Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN			mbledhjen e tyre.	
PP19	<p><u>Mënjanimi (Kontrolli i gjërryrjes dhe restaurimi)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Mënjano trafikun e rrugës Mënjano derdhjen jo të kontrolluar të ujit të shiut të mbledhur nga rrjeti i drenazhit në korrespondencë me turbinat e erës 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>dhe qasjes në rrugë</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Mënjanimi i hudhjes së pakontrolluar të materialit të gërryrë gjatë ndërtimit të zonave të depozitimit. ■ Mënjano derdhjen e pakontrolluar të ujit të shiut në raport me tokën e lagësht. 	Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN				
PP20	<p>Minimizimi (Kontrolli i gërryrjes dhe restaurimi)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Minimizimi i nivelizimit të tokës dhe zonave të gërryera; ■ Minimizimi i zgjatjes së bregut të lumit artificial; ■ Minimizimi i gërryrjes së bregut të lumit artificial dhe zonave të nivelizuara me teknika për kontroll të gërryrjes dhe paisje të gërryrjes. ■ Minimizimi i zgjatjes së strukturave mbi tokë në zonat me predizposita për vërshime në pjesën e lumit Sitnica ■ Minimizimi i jo stabilitetit të mundshëm i zonave për depozitim të përhershëm në aspektin e dizajnit gjeoteknik, vlerësimit të stabilitetit, ujrave të zeza, drenazhit të ujrave të zeza, dhe menaxhimit 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP21	<p>Rikthimi (Kontrolli i gërryrjes dhe restaurimi)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Rikthimi në gjendjen e mëparshme të zonave të depozitimit në kuptimin e restaurimit final të dheut i cili duhet të ri mbillet me bari dhe të tjera. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor për mjedisin	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Masat dhe veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Rikthimi i fenomenit të kthimit të gërryerjes në zonat më të lëkundshme në pjesët ku kanë qasje edhe rrugët dhe në pajtim me turbinat e erës dhe largpërquesit. 	Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN				

5.0 VEPRIMET E MONITORIMIT

Tabela në vijim tregon veprimet e monitorimit të identifikuar në aktivitetet e menaxhimit të trashëgimisë kulturore gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është verifikimi nëse ndikimi i mbetur është në kontroll dhe a kanë qenë masat apo veprimet lehtësuese efektive.

Për secilin veprim dhe masë lehtësuese të identifikuar tabela tregon:

- Artikull: Kodi identifikues i aktivitetit monitorues (ID.);
- Aktiviteti monitorues: përshkrimi i aktivitetit monitorues;
- Burimi i dokumentit: A është bazuar në një apo më shumë standarde të aplikuara ose vlerë të kufizuar (p.sh Rregullore e vendit për leje, kërkesat e BERZH për performancë dhe Direktiva dhe Rregullore të Be-së, Udhëzimet e IFC, dhe në praktikat e mira për tregti ndërkombëtare.
- Periudha kohore dhe intensiteti: intensiteti/koha of the monitoring activity;
- IKP (Indikatori kryesor i performancës): Kufizimi i vlerës sipas rregullores apo përmbushja e kriterit kualitativ pranues;
- Përgjegjësia: Burimi i përgjegjshëm për zbatimin e aktivitetit monitorues;
- PE/LP: Tregues se a është e aplikueshme masa apo veprimi për Park të Erës (PE) dhe/ose Largpërques (LP)

5.1 Ndërtimi

Tabela 9: Veprimet e monitorimit

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE/LP
PP2	<ul style="list-style-type: none"> Inspektim visual periodik i materialit të mbetur përkohësisht në zonat e karakterizuara nga prezenca e mundshme e asbestit natyror dhe aplikimi i masave për kontroll të pluhurit 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Tremujore	Të dhënat visuelle për inspektimin e materialit të mbledhur	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP23	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi i reagimit për ndotje dhe derdhje Përdorimi i paisjet për reaim ndaj ndotjes. Të adresuara në PRE <p>(PRE është një plan i zhvilluar nga kontraktori për IPN dhe është shumë specifik për vendpunimin dhe kompaninë; Golder nuk përpiloi një PRE por ka përfshirë disa parime në manualin për ESMSI; një plan i emergjencave është i përpiluar nga kontraktori NOTUS)</p>	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Tremujore	Numri i derdhjeve të ndodhura dhe si janë menaxhuar Nr. i derdhjeve prezent	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP24	Efikasiteti i burimeve	BERZH	Përvitshme	Shuma e	NOTUS të regjistrojë	PE/L

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>Përcaktimi i sasisë së konsumimit të burimeve në një periudhë (cdo muaj) bazë duke instaluar pajisje të nevojshme, regjistrim dhe grumbullim i të dhënave për konsumimin e burimeve në vazhdim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Uji (përdorim industrial apo personal) ■ Lëndët djegëse (Për nxehtësi, Rimbushje të pajisjet së transportit, prodhim i energjisë) ■ Elektriciteti (vetëm nëse është i furnizuar nga burime të jashtme të cilat përdorin njehësorë) ■ Materiale të papërpunuara (jo të rrezikshme); materiale për ndërtim ■ Vlerësimi i emetimeve të gazrave serrë. Nëse pragu i 25,000 ton/vit i emetimit të CO2 tejkalohet, përcakto vlerën e gazrave serrë në ajër bazuar në të dhënat e mbledhura për cdo vit për konsumimin e lëndëve djegëse dhe elektricitetit (artikulli më herët). 	KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		komoditeteve të konsumuara Vlerat e dioksidit të karbodit të ementuar	dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	P
PP25	<p><u>Kualiteti i ajrit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Monitorimi i PM10, PM 2.5 dhe emetimet e pluhurit të vendosur në receptorët e sensitivitetit nëse ka ankesa <p>Monitorimi i fibrave të ajrit me asbest do të adresohet në plan të vecantë.</p>	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5	Tremujore	Standardet e projektit PM10, PM 2.5 dhe koncentrimi i pluhurit të vendosur	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
		PMTN				
PP26	<u>Mbeturinat:</u> Regjistrimi dhe grumbullimi i të dhenave për shumën e të gjitha mbeturinave të prodhuara në vendpunim: <ul style="list-style-type: none"> ■ Mbeturina të ngurta shtëpiake ■ Mbeturina nga paketimi ■ Hekur dhe Celik ■ Mbeturinat e baterive dhe akumulatorëve ■ Gomat ■ Mbeturinat e vajit ■ Mbeturinat e vajit bimor ■ Mbeturinat shëndetësore ■ Mbeturinat e rrezikshme (detaje për secilin lloj të prodhuar) ■ Monitorimi i vlefshmërisë së autorizimeve të kontraktorëve për mbeturina 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Përvitshme	Prodhimi ditor për mbeturina të ngurta shtëpiake dhe prodhim mujor për mbeturinat e tjera	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP27	<u>Ujërat e zeza:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Hudhja e ujërave të zeza të shtëpisë ■ Mostër për qasjen në kualitetin e ujrave të mbledhura 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për	Pas mbikqyrjes apo ankimit nga publiku	Turbullirë: nuk ka ndërhyrje më të madhe sesa 25 NTU; Vaj dhe yndyrë: jo e dukshme	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
		Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		Shkuma: jo e dukshme shtesë: Kufizimi i caktuar në seksionin 2 të këtij plani i përmendur edhe në Udhëzimet e përgjithshme të SHSM nga IFC		
PP28	<u>Materialet e rrezikshme:</u> Regjistrimi dhe grumbullimi i të dhënave për shumën e materialeve më të rrezikshme të cilat hyjnë në vendpunim: <ul style="list-style-type: none"> ■ Vajrat Diesel ■ Lëngjet e frenave ■ Vajrat lubrifikues ■ Shtesa për cement 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Cdo muaj	Shumat	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP29	Zhurma: <ul style="list-style-type: none"> ■ Monitorimi i nivelit të zhurmës në receptorët sensitivë nëse pranohet ndonjë ankesë 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5	Pas ankesave	Niveli i zhurmës në seksionin 2 të këtij plani i përmendur edhe në Udhëzimet e përgjithshme të SHSM nga IFC	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
		PMTN				
PP30	Mënjanimi <ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i ndalimit të trafikut të makinave vecanërisht në pjesën e PE ku rrezikshmëria e dheut për gërryrje është më e madhe. 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Përjavshme	Sinjali i ndalimit	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP31	Minimizimi <ul style="list-style-type: none"> Kontrolli dhe verifikimi i zvogëlikmit të gërryrjes në breg të lumit artificial dhe zonat e parkut të erës duke ndikuar me teknika për kontrollim të gërryerjes apo shembjes për përmirësim të rrugës dhe kontroll të zonave të depozitimit Kontrolli dhe verifikimi i zgjatjes së strukturave mbi tokë në zonat me predispozita për vërrshime në pjesën e largpërquesit 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Tremujore	Prezenca e materialeve mbi tokë në zonat me predispozita për vërrshime.	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	LP
PP32	Mënjanimi: <ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i mënjanimit të derdhjes së ujit të mbledhur në 	BERZH KP3 IFC PS3	Tremujore	Presence of stormëater discharge pipeline	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE

Nr	Veprimi i monitorimit	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	relacion me tokat të lagështa natyrore, ËL_01 e ËL_02	Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN				

5.2 Veprimet

Tabela 10: Aktivitetet e monitorimit për fazën e opertimit

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
PPP P33	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi i reagimit për ndotje dhe derdhje Përdorimi i paisjet për reaim ndaj ndotjes. Të adresuara në PRE (PRE është një plan i zhvilluar nga kontraktori për IPN dhe është shumë specifik për vendpunimin dhe kompaninë; Golder nuk përpiloi një PRE por ka përfshirë disa parime në manualin për ESMSI; një plan i emergjencave është i 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		<p>Nr i derdhjeve të ndodhura dhe si janë menaxhuar</p> <p>Nr. I derdhjeve të ndodhura në vend</p>		PE/LP

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	përpiluar nga kontraktori NOTUS)					
PP34	Efikasiteti i burimeve Përcaktimi i sasisë së konsumimit të burimeve në një periudhë (cdo muaj) bazë duke instaluar paisje të nevojshme, regjistrim dhe grumbullim i të dhënave për konsumimin e burimeve në vazhdim: <ul style="list-style-type: none"> ■ Uji (përdorim industrial apo personal) ■ Lëndët djegëse (Për nxehtësi, Rimbushje të paisjet së transportit, prodhim i energjisë) ■ Elektriciteti (vetëm nëse është i furnizuar nga burime të jashtme të cilat përdorin njehësorë) ■ Materiale të papërpunuara (jo të rrezikshme); materiale për ndërtim Vlerësimi i emetimeve të gazrave serrë. Nëse pragu i 25,000 ton/vit i emetimit të CO2 tejkalohet, përcakto vlerën e gazrave serrë në ajër bazuar në të dhënat e mbledhura për cdo vit për konsumimin e lëndëve djegëse dhe elektrikitetit (artikulli më herët).	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Përvitshme	Vlera e komoditeteve të konsumuara Vlera e dioksidit të karbonit të emituar	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP35	<u>Kualiteti i ajrit:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Monitorimi i PM10, PM 2.5 dhe emetimet e pluhurit të vendosur në receptorët e sensitivitetit nëse ka ankesa Monitorimi i fibrave të ajrit me asbest do të adresohet në plan të	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga	Tremujore	Projects standards PM10, PM 2.5 and settled dust concentration	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	vecantë	Era y§ 1.1.2 §1.1.5				
PP36	<u>Mbeturinat:</u> Regjistrimi dhe grumbullimi i të dhenave për shumën e të gjitha mbeturinave të prodhuara në vendpunim: <ul style="list-style-type: none"> ■ Mbeturina të ngurta shtëpiake ■ Mbeturina nga paketimi ■ Hekur dhe Celik ■ Mbeturinat e baterive dhe akumulatorëve ■ Gomat ■ Mbeturinat e vajit ■ Mbeturinat e vajit bimor ■ Mbeturinat shëndetësore ■ Mbeturinat e rrezikshme (detaje për secilin lloj të prodhuar) Monitorimi i vlefshmërisë së autorizimeve të kontraktorëve për mbeturina	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Në baza Vjetore	Prodhim ditor për mbeturinat e ngurta shtëpiake dhe cdo muaj për mbeturina të tjera	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP37	<u>Ujërat e zeza:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Derdhja e ujërave të zeza të shtëpisë ■ Mostër për qasjen në kualitetin e ujrave të mbledhura 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet	Pas të mbikqyrjes apo ankesave të publikut	Turbullirat: Nuk ka ndërhyrje më të madhe se sa 25 NTU;	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
		SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		Vaj dhe yndyrë: joe dukshme: Shkuma: jo e dukshme Shtesë: Kufizimi i vendosur në seksionin 2 të këtij plani i përmendur edhe në Udhëzimet e përgjithshme të SHSM nga IFC		
PP38	<u>Materialet e rrezikshme:</u> Regjistrimi dhe grumbullimi i të dhënave për shumën e materialeve më të rrezikshme të cilat hyjnë në vendpunim: <ul style="list-style-type: none"> ■ Vajrat Diesel ■ Lëngjet e frenave ■ Vajrat lubrifikues ■ Shtesa për cement ■ Ngjyra dhe Tretës dhe substanca tjera organike substances; ■ Acidet dhe Bazat; ■ Fibrat minerale sintetike ■ Cilindrat me gaz (të detajuara për substancë, i.e., acetilene, 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Cdo Muaj	Shumat	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>oksigen, gaz natyror dhe propan apo butan)</p> <p>■ Materiale tjera të rrezikshme etj.</p>					
PP39	<p>Zhurma:</p> <p>Monitorimi i nivelit të zhurmës në receptorët sensitivë nëse pranohet ndonjë ankesë</p>	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Pas ankesave	Niveli i zhurmës në seksionin 2 të këtij plani i përmendur edhe në Udhëzimet e përgjithshme për SHSM nga IFC	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP40	<p>Mënjanimi</p> <p>■ Verifikimi i ndalimit të trafikut të makinave vecanërisht në pjesën e PE ku rrezikshmëria e dheut për gjërryje është më e madhe.</p>	<p>BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN</p>	Përvashme	Sinjali i ndalesave	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE/LP
PP41	<p>Minimizimi</p> <p>■ Kontrolli dhe verifikimi i zvogëlikmit të gjërrjjes në breg të</p>	<p>BERZH KP3</p>	Tremujore	Prezenca e materialeve mbi	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për	LP

Nr	Veprimet Monitoruese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	IKP	Përgjegjësitë	PE LP
	<p>lumi artificial dhe zonat e parkut të erës duke ndikuar me teknika për kontrollim të gërryerjes apo shembjes për përmirësim të rrugës dhe kontroll të zonave të depozitimit</p> <ul style="list-style-type: none"> Kontrolli dhe verifikimi i zgjatjes së strukturave mbi tokë në zonat me predispozita për vërrshime në pjesën e largpërquesit 	IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN		tokë në zonat me predispozita për vërrshime	mbledhjen e tyre.	
PP42	<p>Mënjanimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i mënjanimit të derdhjes së ujit të mbledhur në relacion me tokat të lagështa natyrore, ËL_01 e ËL_02 	BERZH KP3 IFC PS3 Udhëzimet SHSM për Energji nga Era y§ 1.1.2 §1.1.5 PMTN	Tremujore	Prezenca e ujit të mbledhur të derdhur në tubacion	NOTUS të regjistrojë dhe dorëzojë të dhëna për SOWI për mbledhjen e tyre.	PE

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij plani të menaxhimit verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve të cilat duhet zhvilluar bazuar në kërkesat e përfshira në seksionin “auditim i brendshëm” në manualin e EMMS dhe në “Procedurën e Auditimit dhe të jokonformitetit”

Orari, intensiteti, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit janë treguar në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe përditësuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm duhet të adresojë:

- Zbatimin e saktë të Planit të Menaxhimit
- Planin e saktë të zhvillimit dhe zbatimit të planit të kontraktorit
- Zbatimin e saktë dhe në kohë të një auditimi dhe sistemi i rishikimi nga kontraktori
- Cdo njëra nga pikat e treguara në Tabelë në seksionin 4.0 (Masat dhe veprimet lehtësuese) dhe 5.0 (Veprimet e monitorimit) të këtij plani dhe themelimi i një procesi të përfshirjes së personave të interesit për aspektet e adresuara nga ky plan i menaxhimit.

Prova dhe rezultate të inspektimit dhe aktiviteteve të auditimit janë përfshirë në raportet e auditimit dhe në regjistrin e jokonformitetit dhe veprimeve parandaluese apo korrektuese.

Menaxhmenti i SOWI rishikon rezultatet e inspektimit dhe auditimeve dhe progresin e veprimeve parandaluese apo korrektuese dhe merr masa të nevojshme duke u bazuar në treguesit e përfshirë në seksionin e 7 “Rishikimi i menaxhimit” të Manualit të ESMS.

Gjatë veprimeve të ndërmarra, ky plan i menaxhimit do të rishikohet në baza vjetore dhe ndryshimet e nevojshme do të bëhen për të reaktuar ndryshimin e rrethanave, nevojave të operacionit apo rezultateve të monitorimit. Revizioni i këtij plani të menaxhimit do jetë përgjegjësi e menaxherit për SHSM, i cili është në krye të këtij plani.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion paraqet udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat apo veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimi i brendshëm.

7.1 Raportimi i aktiviteteve të monitorimit

Prova dhe rezultate të aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në seksionin 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportë të përshtatshme të monitorimit, dhe raportimin e aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani të Menaxhimit duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme të cilat duhet të zhvillohen sipas kërkesave të përfshira në manualin ESMS, procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditim dhe rishikim" i këtij plani të menaxhimit.

Prova të zbatimit të masave apo veprimeve lehtësuese (Të detajuara në seksionin 4.0), të shpërndarjes në kohë të aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve të lidhura janë të përshkruara në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informatat minimale si në vazdim:

- Listën e artikujve të audituar (të detajuara në seksionin 4.0 dhe 5.0)
- Informata nëse produktet janë zbatuar në kohën e premtuar dhe intensitetin e caktuar;
- Arritje (ose jo) e IKP-së
- Përshkrim i mos përshtatjeve të identifikuara eventalisht.

7.2 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhet në raport të vetë-vlerësimit e bërë në baza tre mujore që do të dorëzohej edhe te kreditorët dhe eventalisht të personat e interesit.

golder.com

Projekti i Energjisë së Erës në Bajgorë

Plani i Menaxhimit të Trafikut (BMP)

Pranoi:

SOWI Kosovo

Perandori Justinian, Soliteri 1/6, 10000, Prishtina, Kosovo

Dorëzoi:

Golder Associates S.r.l.

Via Antonio Banfo 43, 10155 Torino, Italia

+39 011 23 44 211

19122298/12275 Finale

3 tetor 2019

Shkurtesat

TMP – Plani i menaxhimit të trafikut

ESMS- Sistemi i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

BERZH- Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim

IFC -Korporata Financiare Ndërkombëtare

KPI- Treguesit Kryesorë të Performancës

KP -Kërkesat e Performancës (lëshuar nga BERZH)

PS -Standardet e Performancës (lëshuar nga IFC)

HSE -Shëndeti, Siguria dhe Mjedisi

VNMS- Vlerësimi i Ndikimit Mjedisor dhe Social

EPC -Inxhinieri, KPokurim dhe Ndërtim

ERP -Plani i Reagimit ndaj Urgjencave

BE -Bashkimi European

ESHS- Mjedisi, Shëndeti Social, dhe Siguria

ESMP(s)- Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

MP -Plani i Menaxhimit

PE -Parku i Erës

LP- Largpërquesi

GIIP- Praaktikat e Mira Ndërkombëtare në Industri

OHS -Shëndeti në Punë dhe Siguria

BAT -Teknikat më të Mira të Aplikueshme

ISO -Organizata Ndërkombëtare e Standardeve

Klienti:

SOWI (Solar & Wind) Kosovo

Projekti:

Parku i erës Selaci 1, 2 dhe 3 janë të vendosura në fshatin e Bajgorës në komunën e Mitrovicës, në veriun e Kosovës. Projekti gjithashtu përfshinë linjën energjetike prej 20 kilometrash. Projekti përbëhet nga 27 turbina të erës të tipit GE 3.8-137 me kapacitet prej 3.83 megavatësh, me lartësi të shtyllës prej 110 metrash dhe kapacitet të përgjithshëm KPej 103.41 megavatësh. Rryma do të përqohet në rrjetin ekzistues për largpërquesit (LP) 110kV, me gjatësi prej 20 kilometrash. Largpërquesi konsiderohet pjesë e Projektit gjatë fazës së ndërtimit dhe do të konsiderohet objekt i ndërlidhur gjatë fazës së operimit.

Kontraktori i IPC :

NOTUS

Menaxhimi i parkut

Të gjithë personat e përfshirë në menaxhimin e lokacionit të ndërtimit dhe në operimin me parkun e erës, kryesisht i referohet personelit të SOWI.

Përmbajtja

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI	4
2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË.....	5
3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT	7
3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret.....	7
3.2 Standardet ndërkombëtare	7
3.3 Vlerat kufitare të projektit	8
4.0 MASAT LEHTËSUESE/ VEPRIMET	9
4.1 Ndërtimi	10
4.2 Operimi.....	15
5.0 VEPRIMET MONITORUESE	21
5.1 Ndërtimi	22
5.2 Operimi.....	26
6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI.....	31
7.0 RAPORTIMI	32
7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit	32
7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit.....	32
7.3 Raporti i vetë-monitorimit	32

TABLAT

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë	5
Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret	7
Tabela 3: Standardet ndërkombëtare.....	7
Tabela 4: Masat / veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit.....	10
Tabela 5: Masat zbutëse për fazën e operimit	15
Tabela 4: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit.....	22
Tabela 5: Aktivitetet e monitorimit gjatë fazës së operimit	26

1.0 QËLLIMI DHE FUSHËVEPRIMI

Ky Plan i Menaxhimit të Trafikut (TM) (MP) identifikon dhe paraqet kornizën dhe strategjinë për zbatimin e Sistemit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të SOWI (SMMS) në lidhje me trafikun.

Plani është zhvilluar në përputhje me politikat e SOWI-t, me angazhimet e ndërmarra në VNMS, me kornizën rregullative të Kosovës, me politikën mjedisore dhe sociale të BERZH dhe kërkesat e performancës KP3 dhe KP4, Standardet e Performancës së IFC SP3, SP4, dhe IFC të Udhëzimeve gjenerale për sektoret e vecanta të EHS.

Plani TM MP aplikohet edhe në fazën e ndërtimit edhe në fazën e operimit të Projektit. Ai gjithashtu ofron udhëzime për kontraktorin përgjegjës për aktivitetet e Prokurimit dhe Ndërtimit Inxhinierik (EPC) të projektit për adresimin e aspekteve mjedisore dhe sociale, sipas standardeve të përmendura më lart.

Detaje shtesë në lidhje me fazën e funksionimit të Projektit pritet të vijnë në ndërkohë; Prandaj rekomandohet që ky plan t'i nënshtrohet një procesi sistematik të rishikimit përpara fillimit të operacioneve në mënyrë që të përfshijë dhe të marrë në konsideratë çdo informacion të rëndësishëm për çështjet e TM.

Qëllimi i këtij plani është të definojë:

- Standardet e projektit për menaxhimin e çështjeve të trafikut gjatë fazes së ndërtimit;
- Fushëveprimi dhe interfazat e zbatueshme për menaxhimin e adresimit të aktiviteteve të menaxhimit dhe monitorimit të trafikut gjatë fazës së ndërtimit;
- Përgjegjësitë, angazhimet, procedurat operative dhe udhëzimet për zbatimin e këtij Plani.
- Masat zbutëse të aplikueshme për Projektin në relacion me ndikimet e trafikut.
- dhe menaxhimi dhe monitorimi i aktiviteteve të performancës në relacion me ndikimet e trafikut.

Ky plan vlen për kushtet normale të funksionimit gjatë aktiviteteve të ndërtimit dhe operimit dhe nuk adreson posaçërisht ndonjë situatë emergjente. Emergjencat adresohen në një Plan specifik të reagimit ndaj urgjencës (ERP).

Qëllimi i përgjithshëm i këtij plani është të identifikojë masat zbutëse dhe monitoruese në mënyrë që:

- të miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, minimizuar dhe rivendosën ndikimet në mjedis;
- zhvillojnë dhe zbatojnë politika, plane dhe procedura për të integruar aspektet mjedisore dhe sociale brenda kornizës së përgjithshme të menaxhimit të projektit gjatë gjithë ciklit të jetës së tij;
- të krijojë një program monitorimi për të vlerësuar efektet e ndikimeve të mbetura në mjedis;
- raportimi i rezultateve të kontrolleve periodike dhe parashikimi i veprimeve korrigjuese, nëse është e nevojshme, në mënyrë që të arrihen objektivat e planifikuara.

2.0 ROLET DHE PËRGJEGJËSITË

Rolet dhe përgjegjësitë kryesore për zbatimin e këtij plani janë në Tabelën 1, si më poshtë.

Tabela 1: Rolet dhe përgjegjësitë

Rolet	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e veçanta
Menaxhmenti	<ul style="list-style-type: none"> Menaxhimi do të sigurojë burime të shumta dhe të kualifikuara të cilat alokohen në baza të vazhdueshme për të arritur zbatim efektiv të veprimeve, masave dhe aktiviteteve të monitorimit në përgjegjësinë e SOWI. Kjo do të përfshijë zgjedhjen e kontraktorëve të specializuar për veprime specifike që do zhvillohen si pjesë e zbatimit të këtij plani për menaxhim si psh (por jo të limituara) menaxhimi i anketave për trashëgimi kulturore, monitorimi i aktiviteteve, analizë e të dhënave dhe raportim; Përcaktimi i personelit specifik në vend ku zhvillohet projekti për nivelin administrativ, definimi i qartë i roleve dhe përgjegjësi brenda sistemeve të menaxhimit mjedisor dhe social; 	<ul style="list-style-type: none"> Aprovimi përfundimtar i këtij plani të menaxhimit dhe planet dhe procedurat e nënkontraktorëve për projektin; <p>Ndërmarrja e veprimeve të duhura për të adresuar mos përshtatshmëri të mëdha sipas raporteve të auditimit, raporteve të monitorimit të performancës dhe qasja e propozuar nga menaxherët e SOWI për HSE.</p>
Menaxheri HSE	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se ky plan është i përditësuar dhe i përshtatshëm me natyrën dhe shkallën e projektit dhe sigurimi se ky plan i menaxhimit do të zbatohet në mënyrë efektive; Përgatitja e aktiviteteve mbikqyrëse dhe të auditimit do të sigurojë zbatimin korrekt të këtij plani të menaxhimit; dhe të veprimeve të kontraktorëve të specializuar Mbledhja, organizimi dhe rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të monitorimit të performancës nga kontraktorët e 	<ul style="list-style-type: none"> Sigurimi se masat/ veprimet dhe aktivitetet e monitorimit që janë direkt në përgjegjësinë e SOWI janë zhvilluar në kohë dhe mënyrë të duhur bazuar në kërkesat e planit menaxhues; Adresimi i mos përshtatshmërive përmes definimit të veprimeve parandaluese si propozim ndaj menaxhimit nëse është e nevojshme edhe ndryshime apopërditësi të planit të menaxhimit; Theksimi i mos përshtatshmërive të mëdha dhe sjellja në vëmendjen e menaxhmentit;

Rolet	Përgjegjësitë e përgjithshme	Përgjegjësitë e veçanta
	specializuar dhe përpilimi i përmbledhjes së rezultateve të këtyre raporteve për menaxhmentin, palët e interesit dhe huadhënësit.	
Kontaktorët dhe nënkontraktorët e EPC	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ekzekutimi efektiv i veprimeve specifike të caktuara konform planit për menaxhim dhe aranzhimeve kontraktuale ■ Respektimi i kërkesave për EHS duke përfshirë ESMS; ■ Dakordimi për afate kohore dhe logjistikë të aktiviteteve të monitorimit 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Përpilimi i të dhënave relevante nga monitorimi dhe raporte monitoruese sic ceket në këtë plan; ■ Mund të propozohen ndryshime për aktivitetet e monitorimit të përfshira në planin për menaxhim; ndryshimet e propozuara duhet të vlerësohen dhe të aprovohen nga menaxheri i EHS dhe menaxhmenti.
Të gjithë punëtorët dhe kontraktorët	<ul style="list-style-type: none"> ■ Harmonizimi me kërkesat e menaxhimit mjedisor. ■ Raportimi i aktiviteteve të cilat shkaktojnë çështje të panevojshme të biodiversitetit. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dorëzimi i provave që masat lehtësuese të identifikuara në planin menaxhues aktual për janë duke u marrë parasyshë, zbatuar dhe monitoruar gjatë përfundimit të punëve.

3.0 STANDARDET DHE POLITIKAT

Ky seksion përfshin të gjitha ato politika, standarde dhe kërkesa të referencës për këtë Plan Menaxhimi që janë të zbatueshëm për Projektin gjatë fazës së ndërtimit.

Ky seksion përfshin referenca:

- të ligjeve dhe rregulloreve të zbatueshme kombëtare, përfshirë ato ligje që zbatojnë detyrimet e vendit pritës sipas ligjit dhe traktateve ndërkombëtare;
- të standardeve ndërkombëtare të aplikueshme, d.m.th ato të lëshuara nga:
 - BERZH Kërkesat e performancës (Maj 2014) dhe dokumentet udhëzuese të lidhura dhe korniza rregullore e BE-së (Rregulloret dhe direktivat e BE).
 - Standardet e Performancës së IFC-së (2012) dhe Udhëzimet EHS të përgjithshme dhe të sektorit të veçantë për sektorin shëndetësor.

Projekti pritet të arrijë cilindo që të jetë më i rreptë mes standardeve kombëtare dhe kërkesave të performancës së BERZH-it (përfshirë kornizën rregullore të BE-së). Udhëzimet e përgjithshme të IFC për EHS do të zbatohen në mungesë të standardeve të zbatueshme të Kosovës dhe BE-së.

3.1 Standardet e vendit dhe rregulloret

Tabela 2: Standardet e vendit dhe rregulloret

Kosovo Reg. Gaz. Data
Ligji Nr. 03 / I-025 për mbrojtjen e mjedisit
Ligji Nr. 03 / I-043 për parandalimin dhe kontrollin e integruar të ndotjes
Ligji Nr. 03 / I-160 për mbrojtjen e ajrit nga ndotja
Ligji Nr. 04 / I-174 për planifikimin hapësinor

3.2 Standardet ndërkombëtare

Tabela 3: Standardet ndërkombëtare

Kosovo Reg. Gaz. Data
Politika mjedisore dhe sociale e BERZH dhe kërkesat e performancës (PR)
BERZH KP 3 - Parandalimi dhe Zvogëlimi i Ndotjes
BERZH KP 4 – Shëndeti dhe Siguria
Direktiva 2008/50/EC
Direktiva 97/68/EC

Kosovo Reg. Gaz. Data
Standardet e Performancës së IFC (PS) dhe Shënimet e Udhëzimit (GN)
IFC PS3 dhe GN3: Efikasiteti i Burimeve dhe Parandalimi i Ndotjes
IFC PS4 dhe GN4: Shëndetësia, Siguria dhe Siguria në Komunitet
IFC GN3: Efikasiteti i Burimeve dhe Parandalimi i Ndotjes
IFC GN4: Shëndeti, Siguria dhe Siguria në Komunitet
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: § 1 Mjedisi
Udhëzime të Përgjithshme të IFC për EHS: § 3 Shëndeti dhe Siguria në Komunitet
Udhëzime të Përgjithshme të IFC EHS: § 4 Ndërtimi dhe D
Udhëzimet për sektorin e industrisë së IFC EHS: udhëzime mjedisore, shëndetësore dhe sigurie Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1
Udhëzimet për sektorin e industrisë IFC EHS: Transmetimi dhe shpërndarja e energjisë elektrike

3.3 Vlerat kufitare të projektit

Projekti do të sjellë përdorimin e automjeteve me emetim të ulët të karbonit. Sa i përket standardeve të cilësisë së ajrit do t'i referohet Planit të Menaxhimit të Parandalimit të Ndotjes.

Sipas vlerësimit të ndikimit Autostrada Shqipëri-Kosovë nuk konsiderohet të jetë receptor i ndjeshëm, rruga Prishtinë-Mitrovicë është duke u ndërtuar pjesërisht, dhe tashmë pjesërisht është përfunduar në vitin 2016. Kjo rrugë është një nga rrugët më të ngarkuara të Kosovës, me një numër të madh edhe të kalimit të kamionëve të rëndë.

Ndërsa rruga është duke u rindërtuar mund të konkludohet se është një infrastrukturë me cilësi të mirë dhe duhet të jetë mjaft e fortë për kamionët e rëndë që do të përdoren për të furnizuar komponentët e nevojshëm për ndërtimin e parkut të erës. Rruga nga Mitrovica deri në hyrjet e zonës së projektit (përafërsisht 18 km e gjatë) përdoret shumë rrallë vetëm nga banorët, cilësia e përgjithshme e së cilës është e mirë dhe pritet që në shumicën e seksioneve të përmbushë standardet e rënda të transportit.

Sidoqoftë, rruga paraqet disa pika kritike që do të duhet të zgjerohen për kalimin e rimorkioneve vetëlëvizëse speciale, të cilat do të përdoren për tehe shumë të gjata dhe adapterët e kullave. Ka mundësi që gjatë transportimit të elementeve të posaçme siç janë tehet, rrugët do të duhet të mbyllen përkohësisht, duke shkaktuar ndërprerje të trafikut lokal dhe vështirësi në lëvizjen përgjatë rrugës dhe hyrjen në fshatra ose shtëpi individuale. Për shkak të gjatësisë së madhe të teheve, në pjesën më të madhe të kthesave të rrugës do të nevojitet heqja e shenjave të trafikut, semaforve dhe barrierave mbrojtëse ose gardheve. Më afër vendndodhjes, kthesat do të duhet të zgjerohen, si dhe do të duhet të bëhen matje shtesë gjeodezike dhe analiza të rrugëve të përfshira. Fshatrat e prekur megjithatë janë relativisht të vogla dhe vëllimi i trafikut është me të vërtetë i ulët. Në çdo rast, këto situata do të duhet të menaxhohen me kujdes për të zvogëluar ndërprerjet sa më shumë që të jetë e mundur.

Një studim i transportit është realizuar nga konsulenti Zagreb Trans. Studimi përshkruan kushtet e vëzhguara të rrugës dhe shpjegon transportet e tepërta nga porti i Durrësit (Shqipëri) në kufirin me Morinë / Vermice (Shqipëri / Kosovë) drejt parkut të erës Bajgora. Sondazhi i Rrugës nuk përfshin studime në vend, por një studim në desktop, në veçanti, sondazhi i rrugës nuk përfshin hetime në lidhje me mbajtjen e ndonjë ure.

Studimi konkludoi se transporti i komponentëve për Projektin përmes kësaj rruge do të jetë shumë i vështirë për shkak të planeve aktuale të inxhinierisë civile dhe punës së rrugës civile. Siç u vu në dukje në fotografi, janë identifikuar disa pika kritike, dhe sondazhi nxori në pah pika ku kamionët do të duhet të modifikojnë itinerarin, ose që janë të përshtatshme për menaxhim dhe azhurnim. Duhet të zhvillohet një provë për të vlerësuar rregullimet efektive të kostos në rrugën e anketuar. I gjithë modifikimi i rrugës duhet të bëhet sipas kërkesave të rrugës GE. Të gjitha kostot e përdorimit të tokës private në rrugë janë detyrim i investitorit. Të gjitha kostot e përdorimit të tokës shtetërore në rrugë janë detyrim i GE.

4.0 MASAT LEHTËSUESE/ VEPRIMET

Bazuar në VNMS ndikimet e mundshme në komponentët mjedisorë që rrjedhin nga MP Departamenti i Trafikut gjatë fazës së ndërtimit janë:

- P.sh ekspozimi i shtuar ndaj emetimeve atmosferike dhe ndotësve;
- Ndryshimi në morfologjinë lokale;
- Largimi / degradimi i tokës dhe bimësisë.

Tabela e mëposhtme detajon masat / veprimet e administrimit dhe zbutjes së mjedisit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të MP Trafikut gjatë fazës së ndërtimit. Për secilën masë / veprim të identifikuar, tabela Lista: kodi i identifikimit i masës / veprimeve zbutëse (ID.)

- Masa/Veprimet: përshkrimi i masave/veprimeve egzistuese
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standarde të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH-it dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PSF / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP-të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e masës / veprimit;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): tregues sasi i përputhshmërisë ose kriteret cilësore të pranimit që mund të përdoren për të verifikuar efektivitetin aktual të masës / veprimeve zbutëse;
- Përgjegjësia: burimi përgjegjës për zbatimin e masave / veprimeve;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën (LP)

Qëllimi i "hierarkisë zbutëse" (shmangia, minimizimi, rehabilitimi / restaurimi, kompensimi) është përdorur për marrjen e masave për të kufizuar sa më shumë ndikimet e mundshme negative në mjedis.

Ky proces ka për qëllim të shërbejë si një sistem administrimi adaptiv i projektit, në mënyrë që zbutja dhe qasja e menaxhimit të përshtatet në bazë të gjetjeve të reja që mund të lindin nga programi i monitorimit i përshkruar në seksionin vijues.

4.1 Ndërtimi

Tabela 4: Masat / veprimet lehtësuese për fazën e ndërtimit

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM01	<p>Parandalimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kur bëhet përzgjedhja e rrugëve që do të përdoren për transportin e materialeve dhe produkteve, identifikoni rrugët që ka të ngjarë të shkaktojnë ndikimet më të ulëta për komunitetet lokale, kushtet e prishjes së qasjes dhe shqetësimit të popullatës; Shmangni aktivitetet e transportit, veçanërisht ato që përfshijnë mjete të rënda, gjatë orëve të pikut. Shmangni trafikun automobilistik jashtë rrugës Shmangni shkarkimin e pakontrolluar të ujërave nga rrjeti i kullimit në përputhje me vendosjet e turbinave me erë dhe rrugët hyrëse; Shmangni grumbullimin e pakontrolluar të materialit të gërmuar. 	Trajnime për OHS, Mjedisi, H&S Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së ndërtimit	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM02	<p>Minimizimi (rritja e ekspozimit ndaj modifikimit të tokës):</p> <ul style="list-style-type: none"> Të minimizojë shtrirjen nivelizimit të zonave dhe gërmimeve; 	KP 3 i BERZH-it IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësor	Gjatë periudhave të thata të fazës së ndërtimit	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Minimizimi i erozionit të argjinaturave artificiale dhe zonave të niveluara me anë të teknikave të kontrollit të erozionit dhe pajisjeve të mbrojtjes nga erozioni Minimizimi i shtrirjes së ulët të shtrirjes dhe zonave të padepërtueshme; Minimizimi i shqetësimeve të organeve ujore lokale të shkaktuara nga aktivitetet e gërmimit dhe shkarkimi i përkohshëm i ujërave nga zonat e punës; Minimizimi i shtrirjes së strukturave mbi tokë në zonat e prirura nga përmbytja në zonën fushore të lumit Sitnica; Hartimi i aktiviteteve të dekomisionimit për të minimizuar shqetësimin e tokës dhe pastrimin e bimësisë, të korrurat dhe tokat e kullotjes; 	e dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1GIIP				
TM03	<p><u>Minimizimi</u> (rritja e ekspozimit ndaj ndotësve atmosferik):</p> <ul style="list-style-type: none"> Do të përdoren sisteme të mbyllura të injektimit si dhe nivele të ulëta të avullueshmërisë në naftë. Minimizimi i prodhimit të pluhurit gjatë aktiviteteve të gërmimit dhe prishjes. Tek teknikat specifike të kontrollit të pluhurit dhe masat për mbrojtjen e punëtorëve duhet të zbatohen në këto zona; 	BERZH KP 3 IFC PS 3 Environmental, health, and safety guidelines EInd energy § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP	Gjatë periudhave të thata të fazës së ndërtimit	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pluhuri nga burimet e zonës së hapur do të minimizohet duke përdorur masat e kontrolli siç është spërkatja e ujit në tokë përpara kalimit të automjetit ■ Përdorimi i Rregullores për kontrollin e emetimeve të gazrave shterura, përdorimin e makinerive punuese me emetim të ulët dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; ■ Përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët të squfurit; ■ Mirëmbajtja periodike e makinerive me motor me djegie; ■ Në periudha të thata, papastërtitë e rrugëve dhe rezervat e tokës duhet të spërkatën me ujë për të zvogëluar pluhurin; ■ Shpejtësia e automjeteve duhet të zvogëlohet në rrugën e ndotur brenda dhe jashtë vendit 					
TM04	<p><u>Minimizimi (trajnimi i shoferëve)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Të gjithë shoferët, përfshirë edhe drejtuesit e shërbimeve të personelit, do të kërkohet të jenë të licencuar. ■ Të gjitha automjetet do të licencohen, dhe kërkesat për mirëmbajtje do të monitorohen ■ Të gjithë shoferët do të trajnohen rregullisht për rregullat e trafikut dhe sigurinë dhe do të udhëzohen për të shmangur ngarjen jashtë rrugë 	BERZH KP 5 IFC PS 5	Gjatë fazës së ndërtimit	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM05	<p>Minimizimi (ndërrhyrje në trafikun lokal / incidentet e automjeteve):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Neëly built roads should be considered in the long term only as service roads of the project, in order not to increase, trough the project itself, vehicular traffic other than the one linked to the project ■ Siguria në rrugë do të garantohet duke vendosur tabela paralajmëruese në zonat e ndjeshme ■ Kufijtë e shpejtësisë do të përcaktohen dhe do të zbatohen përgjatë rrugëve të ndërtimit dhe kërkesa ligjore do të zbatohet për rrugë publike. ■ Shenja, sinjale dhe flamuj të dukshëm do të vendosen në zonat e nevojshme dhe oficerët do të caktohen për rregullimin e tranzitit. Kur kërkohen sinjale të përkohshme të trafikut (veçanërisht në rrugët publike), detajet dhe vendndodhjet e shenjave do të diskutohen me autoritetet përkatëse. ■ Shenjat do të vendosën në mënyrë të sigurtë, për të parandaluar shkëputjen ose zhvendosjen dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Kontraktuesi do të jetë përgjegjës për kontrollimin e shenjave për t'i pastruar dhe siguruar ato sa herë që është e nevojshme. ■ Drejtimi jashtë rrugës do të ndalohet reptësisht ■ Megjithëse rrugët dytësore do të dekurajohen, kurdo që të jetë e nevojshme për të mbyllur rrugët, rrugët alternative do të planifikohen dhe 	BERZH PR4 IFC PS4 Udhëzimet mjedisore, shëndetësor e dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 .A.1	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverballi i rregullimit të brendshëm -	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	informohen paraprakisht tek autoritetet (përfshirë shërbimin e urgjencës dhe shërbimet e transportit publik) dhe njerëzit përkatës lokalë (me anë të takimeve publike që do të jenë të organizuar para ndërtimit) dhe do të vendosen shenja të duhura.					
TM06	<u>Restaurimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Sigurohuni që dëmtimet e mundshme në rrugët ekzistuese të riparohen menjëherë, dhe që në fund të aktiviteteve të ndërtimit rrugët të lihen në kushte origjinale ose më të mira ■ Restaurimi fenomeneve të erozionit fillestar në zonat me shpate përgjatë rrugës hyrëse dhe në përputhje me turbinat e erës dhe shtyllat LP ■ Në zonat ku janë planifikuar aktivitetet e rivendosjes, gjatë punimeve të rrafshimit dhe gërmimit të tokës, toka duhet të ruhet siç duhet në vend. Do të përdoret për rehabilitimin e zonës në gjendjen e tij origjinale; 	BERZH PR4 IFC PS4 IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësor e dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverballi i rregullimit të brendshëm -	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM07	<u>Kompenzimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pronarët e tokës duhet të kompenzohen në rast të përvetësimit të tokës ose shkatërrimit permanent të tokës bujqësore. 	BERZH PR4 IFC PS4 Udhëzimet mjedisore, shëndetësor e dhe të sigurisë	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverballi i rregullimit të brendshëm -	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
		Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 .A.1				

4.2 Operimi

Tabela 5: Masat zbutëse për fazën e operimit

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM08	Parandalimi: <ul style="list-style-type: none"> Kur bëhet përzgjedhja e rrugëve që do të përdoren për transportin e materialeve dhe produkteve, identifikoni rrugët që ka të ngjarë të shkaktojnë ndikimet më të ulëta për komunitetet lokale, kushtet e prishjes së qasjes dhe shqetësimit të popullatës; Shmangni aktivitetet e transportit, veçanërisht ato që përfshijnë mjete të rënda, gjatë orëve të pikut. Shmangni trafikun automobilistik jashtë rrugës 	Trajnime për OHS, Mjedisi, H&S Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë	During operation phase	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periodha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Shmangni shkarkimin e pakontrolluar të ujërave nga rrjeti i kullimit në përputhje me vendosjet e turbinave me erë dhe rrugët hyrëse; 	Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1				
TM09	<u>Minimizimi (ekspozimi i shtuar ndaj modifikimit të tokës):</u> <ul style="list-style-type: none"> Minimizimi i shtrirjes së nivelimit të tokës; Minimizimi i erozionit të argjinaturave artificiale dhe zonave të niveluara me anë të teknikave të kontrollit të erozionit dhe pajisjeve të mbrojtjes nga erozioni; Minimizimi i shtrirjes së ulët të shtrirjes dhe zonat e padepërtueshme; Minimizimi i shqetësimeve të organeve ujore lokale të shkaktuara nga aktivitetet e gërmimit dhe shkarkimi i përkohshëm i ujërave nga zonat e punës; Minimizimi i shtrirjes së strukturave mbi tokë në zonat e prirura nga përmbytja në zonën fushore të lumit Sitnica; Hartimi i aktiviteteve të dekomisionimit për të minimizuar shqetësimin e tokës dhe pastrimin e bimësisë, të korrurat dhe tokat e kullotjes; 	BERZH PR 3 IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së operimit	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM10	Minimizmi (rritja e ekspozimit ndaj ndotësve atmosferik): <ul style="list-style-type: none"> Do të përdoren sisteme të mbyllura të injektimit si dhe nivele të ulëta të avullueshmërisë në naftë. Minimizimi i prodhimit të pluhurit gjatë aktiviteteve të gërmimit dhe prishjes. Tek teknikat specifike të kontrollit të pluhurit dhe masat për mbrojtjen e punëtorëve duhet të zbatohen në këto zona; Pluhuri nga burimet e zonës së hapur do të minimizohet duke përdorur masat e kontrollit siç është spërkatja e ujit në tokë përpara kalimit të automjetit Përdorimi i Rregullores për kontrollin e emetimeve të gazrave shterura, përdorimin e makinerive punuese me emetim të ulët dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; Përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët të squfurit 	BERZH PR 3 IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së operimit	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM11	Minimizimi (trajnimi i shoferëve) <ul style="list-style-type: none"> Të gjithë shoferët, përfshirë edhe drejtuesit e shërbimeve të personelit, do të kërkojnë të jenë të licencuar. Të gjitha automjetet do të licencohen, dhe kërkesat për mirëmbajtje do të monitorohen Të gjithë shoferët do të trajnohen rregullisht për rregullat e trafikut dhe sigurinë dhe do të udhëzohen për të shmangur ngjarjen jashtë rrugës 	BERZH PR 5 IFC PS 5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë	Gjatë fazës së operimit	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
		Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1				
TM12	<p><u>Minimizimi</u> (ndërhyrje në trafikun lokal / incidentet e automjeteve):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Neëly built roads should be considered in the long term only as service roads of the project, in order not to increase, through the project itself, vehicular traffic other than the one linked to the project ■ Siguria në rrugë do të garantohet duke vendosur tabela paralajmëruese në zonat e ndjeshme ■ Kufijtë e shpejtësisë do të përcaktohen dhe do të zbatohen përgjatë rrugëve të ndërtimit dhe kërkesa ligjore do të zbatohet për rrugë publike. ■ Shenja, sinjale dhe flamuj të dukshëm do të vendosen në zonat e nevojshme dhe oficerët do të caktohen për rregullimin e tranzitit. Kur kërkohen sinjale të përkohshme të trafikut (veçanërisht në rrugët publike), detajet dhe vendndodhjet e shenjave do të diskutohen me autoritetet përkatëse. ■ Shenjat do të vendosen në mënyrë të sigurtë, për të parandaluar shkëputjen ose zhvendosjen dhe do të jenë të dukshme dhe të kuptueshme nga të gjithë. Kontraktuesi do të jetë përgjegjës për kontrollimin e shenjave për t'i pastruar dhe siguruar ato sa herë që është e nevojshme. 	BERZH PR4 IFC PS4 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së operimit	Procesverbali i rregullimit të brendshëm -	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Drejtimi jashtë rrugës do të ndalohet rreptësisht Megjithëse rrugët dytësore do të dekurajohen, kurdo që të jetë e nevojshme për të mbyllur rrugët, rrugët alternative do të planifikohen dhe informohen paraprakisht tek autoritetet (përfshirë shërbimin e urgjencës dhe shërbimet e transportit publik) dhe njerëzit përkatës lokalë (me anë të takimeve publike që do të jenë të organizuar para ndërtimit) dhe do të vendosen shenja të duhura. 					
TM13	<p><u>Restaurimi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Sigurohuni që dëmtimet e mundshme në rrugët ekzistuese të riparohen menjëherë, dhe që në fund të aktiviteteve të ndërtimit rrugët të lihen në kushte origjinale ose më të mira Restaurimi fenomeneve të erozionit fillestar në zonat me shpate përgjatë rrugës hyrëse dhe në përputhje me turbinat e erës dhe shtyllat LP Në zonat ku janë planifikuar aktivitetet e rivendosjes, gjatë punimeve të rrafshimit dhe gërmimit të tokës, toka duhet të ruhet siç duhet në vend. Do të përdoret për rehabilitimin e zonës në gjendjen e tij origjinale; 	BERZH PR4 IFC PS4 IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverbali i rregullimit të brendshëm -	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM14	<u>Kompenzimi:</u>	BERZH PR4 IFC PS4	Gjatë fazës së ndërtimit	Procesverbali i rregullimit	NOTUS të regjistroj dhe	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Pronarët e tokës duhet të kompenzohen në rast të përvetësimit të tokës ose shkatërrimit permanent të tokës bujqësore. 	IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1		të brendshëm -	siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	

5.0 VEPRIMET MONITORUESE

Tabela e mëposhtme detajon veprimet e monitorimit të identifikuar për aktivitetet e menaxhimit të HRLP gjatë fazës së ndërtimit. Qëllimi i veprimeve të monitorimit është të verifikohet nëse ndikimet e mbetura janë nën kontroll dhe masat / veprimet lehtësuese kanë qenë efektive.

Për secilën masë / veprim monitorimi të identifikuar, tabela tregon:

- Lista : kodi i identifikimit i aktivitetit të monitorimit (ID.);
- Aktiviteti i monitorimit: përshkrimi dhe aktiviteti i monitorimit ;
- Dokumenti burimor: është referenca për një ose më shumë standard ose vlera kufi të zbatueshme (d.m.th. Rregullimi dhe Lejet Kombëtare, Kërkesat e Performancës së BERZH dhe Rregulloret / Direktivat e BE-së, PS / Udhëzimet e IFC-së, ose GIIP të tjera);
- Afati kohor dhe frekuenca: frekuenca / koha e aktivitetit të monitorimit;;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullatore ose kritere cilësore e pranimi për t'u pajtuar;
- Përgjegjësia: burim përgjegjës për zbatimin e veprimtarisë monitoruese;
- PE / LP: tregues nëse masa / veprimi është i zbatueshëm për Parkun e Erës (PE) dhe / ose Linjën e Përgjithshme (LP).

5.1 Ndërtimi

Tabela 4: Veprimet e monitorimit për fazën e ndërtimit

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM15	<ul style="list-style-type: none"> Komente dhe / ose ankesa të marra nga konsultimet e vazhdueshme ose nga ankesat për të përmirësuar zbutjet e trafikut Ankesa për aktivitetet e transportit, veçanërisht ato gjatë orëve të pikut Ri -Ankesa për trafik automjetesh jashtë rrugës Ankesat për shkarkimin e pakontrolluar të ujërave nga rrjeti i kullimit në përputhje me vendosjet e turbinave me erë dhe rrugët hyrëse; 	Trajnime për OHS, Mjedisi, H&S Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Cdo muaj	Procesverbali i ankesave në automjetet dhe shoferët	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM16	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i rezultateve të rrafshimit të tokës Verifikimi i erozionit të argjinaturave artificiale dhe zonave të niveluara me anë të teknikave të kontrollit të erozionit dhe pajisjeve të mbrojtjes nga erozioni; Verifikimi i asgjësimit të terrenit që rrjedh nga çmontimi / prishja Verifikimi i infiltrimit të ujit 	KP 3 i BERZH-it IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2	Cdo muaj	Raporti vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i pastrimit të bimësisë, të korrurave dhe tokave të kullotjes 	§1.3.6 §A.1GIIP				
TM17	<ul style="list-style-type: none"> Do të përdoret sistemi i injektimit dhe paqëndrueshmëria e nivelit të ulët të naftës Vlerësimi vizual i prodhimit të pluhurit gjatë aktiviteteve të gërmimit dhe shpërthimit. Tek teknikat specifike të kontrollit të pluhurit dhe masat për mbrojtjen e punëtorëve duhet të zbatohen në këto zona; Përdorimi i masave të kontrollit, siç është spërkatja e ujit në tokë para kalimit të automjetit Verifikimi i përdorimit të makinerive punuese me emetim të ulët dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; Përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët të squfurit; Mirëmbajtja periodike e makinerive me motor me djegie; Verifikimi i spërkatjes me ujë të rezervave të tokës Verifikimi i shpejtësisë së automjetieve në rrugën e ndotur brenda dhe jashtë zonës. 	PR BERZH PR 3 IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP	Cdo muaj	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM18	<ul style="list-style-type: none"> Miratimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnimet e vozitjes, shmangia e vozitjes pa ndërprerje, 	PR BERZH PR 5 IFC PS 5 Udhëzimet mjedisore,	Cdo muaj	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>shmangia e rrugëve të rrezikshme, numri i duhur i shenjave rrugore, përmirësimi i dukshmërisë së shenjave</p> <ul style="list-style-type: none"> Kontrolli i ndotjes, masat zbutëse që lidhen me: Ajrin: veçanërisht në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj pluhurit dhe emetimeve të tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit dhe trafiku, matjet e pluhurit, zona e ndërtimit do të laget përmes aplikimit të kontrolluar të spërkatjeve të ujit. 	shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
TM19	<ul style="list-style-type: none"> Monitorimin dhe trajnimin e shoferëve në lidhje me rregullat e trafikut dhe sigurinë. Verifikimi i shmangies së makinës jashtë rrugës. Verifikim i rastësishëm, i licencave të shoferëve dhe shoferëve të shërbimeve të personelit Verifikim i rastësishëm i licencës së automjeteve, Verifikim i rastësishëm i kërkesave për mirëmbajtje të automjeteve 	PR BERZH PR 5 IFC PS 5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Cdo muaj	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM02	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i kufijve të shpejtësisë Inspektimi vizual i shenjave dhe flamujve të rrugëve 	BERZH PR4 IFC PS4	Vazhdimisht	Numri i aksidenteve	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Hetimi i incidenteve dhe aksidenteve, dhe përdorimi i mësimave të mësuara për të përmirësuar zbutjet e trafikut. Kontroll mbi përdorimin e planifikuar të rrugëve alternative 	Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
TM21	<u>Restaurimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> Inspektimi i dëmeve të mundshme në rrugët ekzistuese Zbatimi i restaurimit të rrugës me aktivitetet e ndërtimit, rrugët lihen në kushte origjinale ose më të mira Rivendosja e erozionit fillestar në zonat me shpate përgjatë rrugës hyrëse dhe në përputhje me turbinat e erës dhe shtyllat LP Verifikimi i grumbullimit të sipërfaqes së tokës. Kontrolli i në gjendjen e tij origjinale; 	BERZH PR4 IFC PS4 IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 .A.1	Cdo muaj	Numri i intervenimeve	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM22	<u>Kompenzimi:</u>	BERZH PR4 IFC PS4	Cdo muaj	Numri i ankesave	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Ankesat e ngritura nga pronarët e tokave dhe kompensimi tek ata pronarë që janë ndikuar. 	IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 .A.1			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	

5.2 Operimi

Tabela 5: Aktivitetet e monitorimit gjatë fazës së operimit

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM23	<ul style="list-style-type: none"> Komentet dhe / ose ankesat e marra nga konsultimet e vazhdueshme ose nga ankesat për të përmirësuar zbutjet e trafikut Ankesa për aktivitetet e transportit, veçanërisht ato gjatë orëve të pikut Ankesa për trafik automjesh jashtë rrugës 	Trajnime për OHS, Mjedis, H&S Udhëzimet mjedisore, shëndetës	Cdo muaj	Procesverbali i ankesave në automjetet e projektit dhe drejtuesit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Ankesat për shkarkimin e pakontrolluar të ujërave nga rrjeti i kullimit në përputhje me vendosjet e turbinave me erë dhe rrugët hyrëse; 	ore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1				
TM24	<ul style="list-style-type: none"> Verifikimi i rezultateve të nivelizimit të tokës Verifikimi i erozionit të argjinaturave artificiale dhe zonave të niveluara me anë të teknikave të kontrollit të erozionit dhe pajisjeve të mbrojtjes nga erozioni; Verifikimi i asgjësimit të terrenit që rrjedh nga çmontimi / prishja Verifikimi i infiltrimit të ujit Verifikimi i pastrimit të bimësisë, të korrurave dhe tokave të kullotjes 	KP 3 i BERZH-it IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP	Cdo muaj	Rapori vjetor i mjedisit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM25	<ul style="list-style-type: none"> Do të përdoret sistemi i injektimit dhe paqëndrueshmëria e nivelit të ulët të naftë Vlerësimi vizual i prodhimit të pluhurit gjatë aktiviteteve të gërmimit dhe shpërthimit. Tek teknikat specifike të kontrollit 	KP BERZH KP 3 IFC PS 3 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore	Cdo muaj	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<p>të pluhurit dhe masat për mbrojtjen e punëtorëve duhet të zbatohen në këto zona;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Përdorimi i masave të kontrollit, siç është spërkatja e ujit në tokë para kalimit të automjetit ■ Verifikimi i përdorimit të makinerive punuese me emetim të ulët dhe nivele të mira mirëmbajtjeje; ■ Përdorimi i naftës me përmbajtje të ulët të squfurit; ■ Mirëmbajtja periodike e makinerive me motor me djegie; ■ Verifikimi i spërkatjes me ujë të rezervave të tokës ■ Verifikimi i shpejtësisë së automjetieve në rrugën e ndotur brenda dhe jashtë zonës. 	re dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
TM26	<ul style="list-style-type: none"> ■ Miratimi i praktikave më të mira të sigurisë në transport, trajnimet e vozitjes, shmangia e vozitjes pa ndërprerje, shmangia e rrugëve të rrezikshme, numri i duhur i shenjave rrugore, përmirësimi i dukshmërisë së shenjave ■ Kontrolli i ndotjes, masat zbutëse që lidhen me: ■ Ajrin: veçanërisht në lidhje me menaxhimin e ekspozimit të komunitetit ndaj pluhurit dhe emetimeve të tjera të krijuara nga aktivitetet e ndërtimit dhe trafiku, matjet e pluhurit, zona e ndërtimit do të laget përmes aplikimit të kontrolluar të spërkatjeve të ujit. 	KP BERZH KP 5 IFC PS 5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1 GIIP	Cdo muaj	Të dhënat e trajnimit	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
TM2 7	<ul style="list-style-type: none"> ■ Monitorimin dhe trajnimin e shoferëve në lidhje me rregullat e trafikut dhe sigurinë. ■ Verifikimi i shmangies së makinës jashtë rrugës. ■ Verifikim i rastësishëm, i licencave të shoferëve dhe shoferëve të shërbimeve të personelit ■ Verifikim i rastësishëm i licencës së automjeteve, ■ Verifikim i rastësishëm i kërkesave për mirëmbajtje të automjeteve 	BERZH KP 5 IFC PS 5 Environmental, health, and safety guidelines Ēind energy § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Cdo muaj	Training Records	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM2 8	<ul style="list-style-type: none"> ■ Verifikimi i kufijve të shpejtësisë ■ Inspektimi vizual i shenjave dhe flamujve të rrugëve ■ Hetimi i incidenteve dhe aksidenteve, dhe përdorimi i mësimave të mësuara për të përmirësuar zbutjet e trafikut. ■ Kontroll mbi përdorimin e planifikuar të rrugëve alternative 	BERZH KP4 IFC PS4 Environmental, health, and safety guidelines Ēind energy § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Vazhdimisht	Numri i aksidenteve	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP
TM2 9	<u>Restaurimi:</u> <ul style="list-style-type: none"> ■ Inspektimi i dëmeve të mundshme në rrugët ekzistuese 	BERZH KP4 IFC PS4 IFC PS5	Cdo muaj	Numri i intervenimeve	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI	PE/LP

Nr.	Masat apo veprimet lehtësuese	Burimi i dokumentit	Periudha kohore dhe intensiteti	Indikatorët kryesor të performancës	Përgjegjësitë	PE/LP
	<ul style="list-style-type: none"> Zbatimi i restaurimit të rrugës me aktivitetet e ndërtimit, rrugët lihen në kushte origjinale ose më të mira Rivendosja e erozionit fillestar në zonat me shpate përgjatë rrugës hyrëse dhe në përputhje me turbinat e erës dhe shtyllat LP Verifikimi i grumbullimit të sipërfaqes së tokës. Kontrolli i mbushjes në gjendjen e tij origjinale; 	Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1			SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	
TM30	<p><u>Kompenzimi:</u></p> <p>Ankesat e ngiruta nga pronarët e tokave dhe kompenzimi i atyre që janë ndikuar.</p>	BERZH KP4 IFC PS4 IFC PS5 Udhëzimet mjedisore, shëndetësore dhe të sigurisë Energjia e erës § 1.3.2 §1.3.6 §A.1	Cdo muaj	Numri i ankesave	NOTUS të regjistroj dhe siguroj të dhëna për SOWI SOWI të bëjë mbledhjen e të dhënave	PE/LP

6.0 AUDITIMI DHE RISHIKIMI

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi verifikohet përmes inspektimeve të brendshme dhe auditimeve që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në seksionin "Auditimi i Brendshëm" i "Manualit ESMS" dhe në "Procedurën e Auditimit dhe të Mos-Konformiteteve".

Orari, shpeshtësia, fushëveprimi dhe objektivat e auditimit, si dhe auditorët e brendshëm përgjegjës, tregohen në Programin e Auditimit që është zhvilluar dhe azhurnuar nga SOWI.

Auditimi i brendshëm do të adresojë:

- Implementimin e duhur të këtij Plani të Menaxhimit
- Zhvillimi dhe zbatimi i saktë i Planit të Kontraktuesit
- Implementimi i saktë dhe në kohë i një sistemi të auditimit dhe shqyrtimit nga Kontraktuesi
- Secila nga pikat e treguara në tabelat në seksionin 4.0 (masat / veprime zbutëse) dhe 5.0 (aktivitetet monitoruese) të këtij plani.
- krijimin e një procesi të angazhimit të palëve të interesuara në lidhje me aspektet e adresuara nga ky Plan Menaxhimi.

Dëshmitë dhe rezultatet e veprimtarisë së inspektimit dhe kontrollit përfshihen në raportet e auditimit dhe në procesverbalet e "Mos-konformitetit dhe veprimeve parandaluese / korrigjuese".

Menaxhmenti SOWI rishikon rezultatet e inspektimeve dhe auditimeve dhe përparimin e veprimeve parandaluese / korrigjuese dhe ndërmerr veprime të përshtatshme shtesë nëse është e nevojshme, sipas indikacioneve të përfshira në nenin 7 "Shqyrtimi i Menaxhimit" të Manualit ESMS.

Gjatë operacioneve në gjendje të qëndrueshme, ky Plan Menaxhimi do të rishikohet në bazë vjetore dhe të gjitha revizionet e nevojshme të bëra për të pasqyruar rrethanat në ndryshim, nevojat operationale ose rezultatet e monitorimit. Rishikimi i këtij Plani Menaxhimi do të jetë përgjegjësi e menaxherit HSE, i cili është përgjegjës për këtë plan.

7.0 RAPORTIMI

Ky seksion jep udhëzime dhe kërkesa për raportimin në lidhje me masat / veprimet lehtësuese, për aktivitetet e monitorimit dhe auditimin e brendshëm.

7.1 Reportimi i aktiviteteve të monitorimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit.

- lokalizimi i aktiviteteve të monitorimit (koordinatat gjeografike në sistemin EGS84 dhe lartësia);
- koha e mbledhjes së të dhënave (data e fillimit dhe data e mbarimit);
- përshkrimi i metodologjisë së aplikuar;
- KPI (Treguesi kryesor i performancës): vlera limit rregullator ose kriteri cilësor i pranimi për t'u pajtuar;
- përgjegjësia për zbatimin e aktiviteteve specifike të monitorimit (përfshirë referencën në këtë Plan Menaxhimi dhe referencën për emërimin e palëve të treta përfundimisht të kontraktuar për të kryer një pjesë të aktivitetit (psh. Laboratorë të jashtëm dhe konsulentë);
- konkluzione mbi pajtueshmërinë ndaj KPI dhe vëzhgimet eventuale;
- procedurat e kontrollit të cilësisë të përdorura për të siguruar qëndrueshmëri dhe besueshmëri të analizave ose rezultateve

7.2 Raportimi i aktiviteteve të auditimit

Provat dhe rezultatet e aktiviteteve të monitorimit (të detajuara në pjesën 5.0) duhet të përshkruhen në detaje në raportet e duhura të monitorimit. Raportimi i aktiviteteve të auditimit.

Zbatimi i saktë i këtij Plani Menaxhimi duhet të verifikohet përmes auditimeve të brendshme që do të kryhen sipas kërkesave të përfshira në "Manualin ESMS", procedurën e auditimit të brendshëm dhe seksionin 6.0 "Auditimi dhe rishikimi" i këtij Plani Menaxhimi.

Dëshmitë e zbatimit të masave / veprimeve lehtësuese (të detajuara në seksionin 4.0), të vendosjes në kohë të aktiviteteve monitoruese (të detajuara në seksionin 5.0) dhe të rezultateve përkatëse, përshkruhen në raportet e auditimit. Këto raporte të auditimit duhet të përfshijnë informacionin / të dhënat minimale vijuese:

- listën e artikujve të audituar (të detajuar në seksionet 4.0 dhe 5.0);
- informacion nëse artikujt janë zbatuar brenda afatit kohor dhe frekuencës së treguar;
- arritja (ose jo) e KPI-ve;
- përshkrimi i mosrespektimeve të identifikuara përfundimisht.

7.3 Raporti i vetë-monitorimit

Monitorimi i të dhënave së bashku me rezultatet e aktiviteteve të auditimit do të përmbledhen në një Raport Vetë-Monitorimi në baza tremujore që do të sigurohet çdo tremujor Huadhënësve dhe përfundimisht për palët e interesit siç përshkruhet më tej në "Manualin ESMS".

golder.com